

Forfatter: Andersen, H. C.

Titel: H.C. Andersens Eventyr bd. I kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal

Citation: Andersen, H. C.: "H.C. Andersens Eventyr bd. I kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal", i Andersen, H. C.: *H.C. Andersens Eventyr bd. I kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal*, C. A. Reitzel, 1990, s. 4. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-hcaeventyr01val-shoot-idm139674379282048.pdf> (tilgået 23. juli 2024)

Anvendt udgave: H.C. Andersens Eventyr bd. I kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal

Ophavsret: Udgiver har den fulde ophavsret.

Dog kan værket gengives i det omfang som det følger af ophavsretsretlige undtagelser om citat, kopiering til privat brug mv. Desuden kan der ske kopiering til undervisningsbrug mv. i det omfang som det følger af aftaler indgået med Copydan og tilsvarende institutioner.

Nogle af værkerne i Arkiv for Dansk Litteratur er dog helt fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit.

Du kan finde hvilke værker fra Arkiv for Dansk Litteratur som er frie i [denne liste](#). Har du spørgsmål til benyttelsen af et værk, kan du kontakte udgiver: [Det Danske Sprog- og Litteraturselskab](#)

5

Ved udsendelsen af dette første bind af H. C. Andersens Eventyr bringer Selskabet bestyrelsen for Konsul George Jorck og Hustru Emma Jorck's Fond en hjertelig tak for bevillinger til udgiverhonorarerne, ligesom man takker forlagsboghandler Hans Reitzel, der har påtaget sig fremstillingsudgifterne.

Selskabet ønsker videre at takke museumsdirektør Svend Larsen, Odense Bys Museer, førstebibliotekar Kåre Olsen og bibliotekar, dr. phil. Tue Gad for venlig bistand ved manuskripterens benyttelse.

København i januar 1963.

Det Danske Sprog- og Litteraturselskab.

6

7

Indholdsfortegnelse til bind I

	Til orientering om udgaven	9
	Forkortelser i variantapparatet	16
	<i>Eventyr, fortalte for Børn, 1835-42</i>	
	Til de ældre Læsere	19
I:1 1835	Fyrtøiet	23
	Lille Claus og store Claus	30
	Prindsessen paa Ærten	41
	Den lille Idas Blomster	43
I:2 1835	Tommelise	53
	Den uartige Dreng	64
	Reisekammeraten	67
I:3 1837	Den lille Havfrue	87
	Keiserens nye Klæder	107
II:1 1838	Gaaseurten	117
	Den standhaftige Tinsoldat	121
	De vilde Svaner	125
II:2 1839	Paradisets Have	141
	Den flyvende Kuffert	154
	Storkene	160
II:3 1842	Ole Lukøie	167
	Rosen-Alfen	177
	Svinedrengen	182
	Boghveden	187
	<i>Digte 1830</i>	
1830	Dødningen, et fyensk Folke-Eventyr	189
	<i>Tre Digtninger 1838</i>	
1838	Lykkens Kalosker (Ældste form)	211

Bibliografiske noter om hvert eventyrhæfte meddeles foran hæftets første eventyr.

8

9

Denne udgaves text gengiver så nøjagtigt som muligt teksten i H. C. Andersens originale eventyrhæfter. Dens variantapparat vil opfange alle varianter i alle oplag til og med den illustrerede fembindsudgave 1862-74, retskrivnings- og tegnændringer dog normalt fraregnet, og vil desuden drage nytte af en sammenligning med alle udgiveren bekendte eventyrmanuskripter. Dens kommentar vil systematisk dokumentere hvert eventyrs baggrund, kilder, tilblivelse og modtagelse i samtiden, foruden at levere en almindelig punktkommentar, og vil derved søge at sammenfatte gammel forskning og lukke op for ny. Som tillæg til textudgaven vil bind V bringe Andersens trykte og utrykte eventyr udenfor de traditionelle udgaver, og til kommentaren føjes Andersens egne noter til eventyrene og en sammenfattende afhandling om textkritikkens resultater. - Om punkterne i denne planlægning skal følgende bemærkes.

H. C. Andersen publicerede i årene fra 1835 til 1872 ikke mindre end 25 forskellige småbøger med eventyr og historier. Ca. 100 af eventyrene så første gang lyset i disse hæfter, mens ca. 60, især de senere, forinden havde været trykt i aviser, kalendere e.l. Halvdelen af eventyrhæfterne oplevede eet à tre oplag udover det første. Derefter opsugedes de i de illustrerede udgaver: *Eventyr, fortalte for Børn* 1835-42 (3+3 hæfter) og *Nye Eventyr* 1844-48 (3+2 hæfter) indgik i *Eventyr* 1850, der blev genoptrykt 1854, mens *Historier* 1852-53 (2 hæfter) indgik i *Historier* 1855. De to bøger var illustrerede af Vilh. Pedersen, hvis hele Andersen-arbejde sammenfattedes i *Eventyr og Historier I-II* 1862-63. Den afdøde tegners arbejde optoges af Lorenz Frølich, sidst i samme udgaves bind III-V 1871-74, som dækkede Andersens senere produktion, samlet om *Nye Eventyr og Historier* 1858-72 (4+4+2 hæfter). Et mindre antal eventyr i disse illustrerede udgaver kom dog fra andre førstetryk end de nævnte hæfter, og enkelte var ikke trykt før. - Endvidere optoges eventyrene i *Samlede Skrifter's*

10

1. udgave, de ældre i bind 19-20 1855, de yngre i bind 25-27 og blandingsbindet 28, alle fire trykt 1868 (fra det posthume bind 29 ses bort); og endelig sluttede den posthume 2. udgave af skrifterne med eventyrbindene 13-15 1879-80. Altså findes hvert eventyr trykt flere gange i forfatterens levetid, nærv. binds indhold således normalt 6 gange, og dette forhold turde i sig selv motivere en konsekvent kollationering.

Valget af testgrundlag for en ny udgave som denne kunne ikke falde vanskeligt. Rent bortset fra, at førsteudgaver jo er det hyppigste grundlag for videnskabelige udgaver, og at textvarianter lettest knyttes til sådanne, faldt det med det samme i øjnene, at de små gamle eventyrhæfter aldrig har været optrykt som sådanne, idet nutidens samlede eller udvalgte udgaver er baseret på 1. eller 2. udgave af *Samlede Skrifter*, Hans Brix og Anker Jensens kritiske udgave således på 1. Ved denne benyttelse af textoverleveringens sidste i stedet for dens første trin er et enhedspræg skabt, men to ting gået i glemme: dels originaludgavernes textform, som i de senere optryk er skjult bag talrige småændringer især af normativ art, fra kommatering til syntax, og dels fornemmelsen for de små, til tider vel ret tilfældige, men til andre tider komponerede helheder, som eventyrhæfterne udgjorde, da H. C. Andersen lagde dem i det samtidige publikums hænder. At den valgte udgivelsesmåde ikke bliver strengt kronologisk, turde heroverfor være en mindre gene. Et register vil til sin tid råde bod herpå, og iøvrigt henvises overalt til Birger Frank Nielsen: *H. C. Andersen Bibliografi*, 1942.

En deling af materialet i fem textbind har også i denne udgave vist sig naturlig, omend bind II bliver en del større end de øvrige. Deres indhold bliver følgende:

- I: *Eventyr, fortalte for Børn* 1835-42.
Dødningen 1830.
Lykkens Kalosker 1838.
- II: *Nye Eventyr* 1844-48.
eventyr optagne i *Eventyr* 1850.
Historier 1852-55.
- III: *Nye Eventyr og Historier* 1. Række 1858-60.
- IV: *Nye Eventyr og Historier* 2. Række 1861-66.
eventyr optagne i den ill. udgave I-II 1862-63.
- V: *Dryaden* 1868.
andre eventyr optagne i *Samlede Skrifter* 25-28 1868. 11
Tre nye Eventyr og Historier 1870.
eventyr optagne i den ill. udgave (III)-V 1874.
Nye Eventyr og Historier 3. Række 1872.
Tillæg: eventyr udenfor udgaverne (trykte, posthumt trykte, utrykte).

VI: H. C. Andersens Bemærkninger til Eventyr og Historier.

Erik Dal: Tekstkritisk redegørelse.

Erling Nielsen: Kommentar til I-II.

VII: Erling Nielsen: Kommentar til III-V.

Registre.

Variantapparatet hviler på korrekturmæssigt annoterede arbejds eksemplarer af udgaverne 1850 ff, sammenlignet to og to i kronologisk følge. Ved udarbejdelsen af det er der ikke taget hensyn til den posthume udgave af *Samlede Skrifter*. Og da de ændringer i denne, som anføres hos Brix, eller som af tilfældige grunde har påkaldt sig opmærksomheden, gerne findes allerede i fembindsudgaven 1862-74, turde det være forsvarligt, at heller ikke optryk af dennes første to hind før 1875 har været rådspurgt. De tør betragtes som rene forlagsarbejder, og kredsen omkring nærværende udgave har fra første færd været enig om, at en kollationering af disse tryk ikke ville være rimelig.

Af de ændringer fra tryk til tryk, som iøvrigt er noteret i arbejds eksemplarerne, er der i variantapparatet medtaget alt hvad der vedkommer ikke blot ordvalg og ordstilling, men også ordform (*hilste/hilsede, stode/stod, kommen/kommet, Sengklæderne/Sengeklæderne, meer/mere*). Derimod har der ikke kunnet være tale om at opfange ændringerne i retskrivning og tegnsætning undtagen i specielle tilfælde. Og heri ser vi et yderligere argument for valg af tekstgrundlag, thi førsteudgaverne er netop karakteriserede ved et ringe mål af den egalitet, der efterhånden indføres i disse henseender, herunder skiftende moder som indførelse af stort bogstav i substantiviske ord som *Meget, Alle, Allerbedste, Du, En* i 1855. Den der eftergår variantapparatets mange eksempler på syntaktiske pedanterier i rettelserne, specielt i 1862, vil forstå, at pedanteriet breder sig langt frodigere på de nævnte endnu mindre detaillerede område - hvilket kun peger bort fra den store digters uskyldige forhold til officiel ortografisk norm såvelsom fra hans ofte blot tilfældige, til andre tider rytmisk udtryksfulde tegnsætning.

Variantapparatet er strengt kronologisk. En note som: *kommet] kommen A2*, *kommet B-C*, *kommen D* kunne mere økonomisk skrives: *kommet] kommen A2D*, *kommet B-C* eller endog blot *kommet] kommen A2D*. Den fulde form har dog været uundgåelig, fordi *variantapparatets princip er, at alle tryk efter det sidst anførte stemmer med dette*. En note som: *Garderoben] Klædeskabet B* betyder altså: *Garderoben] Garderoben A2*, *Klædeskabet B2CD*, ikke: *Garderoben A2B2CD*, *Klædeskabet B*. Tilbagegribninger, som er hyppige, fremtræder altså klart, omend lidt pladskrævende (som i noten *kommet]*). - *Undtagelser* fra reglen er signaturer, der knytter sig til noter om tegnfejl og andre fejl specielt i **A**, og noter der blot meddeler en manuskriptvariant; her fortsættes rækken af læsemåder ikke.

Den trykte hovedtext **A** - eventyrhæfternes originaloplag - behandles meget konservativt. Deciderede meningsløsheder i interpunktion rettes, især de mange overskydende eller bortfaldne anførselstegn, men der gøres en note om indgrebet. Og alle egentlige ændringer i originalen markeres med en stjerne foran ordet. Mange vil formentlig finde, at karakteristikken *fejl* i noterne er brugt for sjældent og videreførelse af læsemådernes række for tit.

Om *manuskriptbrugen* følgende: Alle udgiveren bekendte manuskripter er anført i den bibliografiske note til hvert eventyr. Bestanden varierer fra nul, eller et fragment, indtil flere komplette versioner af et eventyr; her i bind I findes aldrig mere end eet håndskrift, og det er derfor ikke særlig karakteriseret, blot betegnet som *udkast* eller *koncept*, efter et skøn over hvorvidt det er et tidligt eller et nogenlunde sent forstadium til renskrift eller trykmanuskript. Beskæftigelsen med disse ting har tydeligt vist behovet for en egentlig manuskriptudgave (facsimile + transskription), thi for nærværende formål har manuskripterne kun skullet yde begrænset hjælp. Tvivlstillfælde i teksten har kunnet belyses, og en del gange er læsemåder anbragt i fodnoterne, når de måtte skønnes at være forbedringer, især når ord synes at være tabt på vej fra det kendte manuskript til det ældste tryk; se fx. s. 32, 46, 61, 81, 147.

De førnævnte textrettelser med stjerne beløber sig kun til c. 25 i hele *Eventyr, fortalte for Børn*. I de fleste tilfælde har man både **m**'s og en eller flere senere udgavers samstemmende vidnesbyrd overfor **A**, og i en del af disse tilfælde er fejlen i **A** så åbenlys, at man næsten kan tale om trykfejl; se side 30, 76, 77, 101, 108, 109, 144, 148, 155, 161, 175, 186. Andre gange står en eller flere udgaver overfor både **m** og **A** (31, 148, 150, 164), eventuelt overfor **A** alene, hvor **m** mangler (54, 126); en enkelt gang har **m**, **A**, **A2** tre forskellige læsemåder, hvoraf den sidste er valgt, bl.a. fordi det pågældende eventyr overhovedet er gennemgået af 13 forfatteren i **A2** (185); en markant fejl lever uforstyrret fra **m** til **B2** (29). En overalt gentaget udeladelse, resp. fejlslæsning i **A** er restitueret med støtte i **m** (142, 149). Mod alle vidnesbyrd er derimod - udover en korrektion (162) - kun een konjektur vovet: *tre hundrede for hundrede* (96,21) i analogi med samtlige andre tilsvarende passager; derimod er en dristigere forgængers udmærkede konjekturet et par gange anført i noterne.

En nærmere karakteristik af de skiftende eventyrudgavers tekstkritiske historie tænkes givet i bind VI. Her skal kun nogle rent foreløbige iagttagelser anføres med alt forbehold; signaturerne for dette binds hovedindhold EB benyttes:

A, EB's første oplag, er noget skødesløst sat, men selvfølgelig autoritativt i den forstand, at H. C. Andersen har givet hæfterne fra sig i netop denne skikkelse. Han kan næppe have fået særlig indgribende assistance fra forlagets eller Edvard Collins side.

A2, EB's andet oplag, er derimod ikke autoritativt. Ifl. brev fra Andersen til Collin (se registret i HCAs Brevveksling med Edvard og Henriette Collin VI 45) har forfatteren Carl Borggaard læst begge korrekturer af tre hæfter (måske det tabte EB 1-45 samt EB 3-46 og EB 4-46), ihvertfald betegner mange fejlagtige eller udglattende ændringer et sideskud på traditionen. I EB 6-47 er *Svinedrengen* overarbejdet af forfatteren.

B, EP-50, går øjensynlig tilbage til tekstformen i **A**, dog vist med vekslede forhold fra hæfte til hæfte. Breve synes at vise, at Andersen selv skulle have besørget korrektoren, men at den på grund af hans bortrejse tilfaldt Collin. En normaliserende tendens i tegnsætning og retskrivning mærkes, men småændringerne er af ringe betydning. *Keiserens nye Klæder* og endnu engang *Svinedrengen* er overarbejdet af forfatteren.

B2, EP-54, synes ifølge brevene at være korrigeret af forfatteren; der sker meget lidt.

C, SS 19/20-55, gennemfører en normerende tendens og har også andre småændringer, dog alle af en sådan karakter, at forfatterens medvirken ikke er sikker og næppe engang sandsynlig. Forsåvidt kan man ikke fraskrive denne text en vis autoritet, Andersen har dog måttet betragte den som en definitiv udgave; og ønsker man et enhedspræg over en nutidig udgave uden nutidig retskrivning, er **C** ihvertfald bedre end SS 2. Men formodningen er dog for, at Andersen, som arbejdede så hårdt med sproget i sine manuskripter, har overladt optryk især i denne målestok til hjælpsomme og effektive personer, der havde mere forstand på korrektur og sproglære end han selv.

14

D, EHP 1-62, synes derimod at være en særdeles mislig autoritet. Dels går den bagom **C** og efterlader på mange måder denne som et sideskud, ihvertfald i den forstand at de senere udgaver stort set hygger på den populære **D**, på dens oplag langt op i dette århundrede og på dens derivat SS 2. Dels repræsenterer **D** den friserede sprogførings sejr især i syntaxens detaljer og er derved mindre Andersensk end forgængerne. Og dels indføres nu en mængde verbale rettelser: nogle tilstræber variation af Andersens epitheta, således det altfor hyppige *nydelig* i *Tommelise*; andre repræsenterer en nationalt bestemt purisme, hvorved tyskheder som *Geburtsdag* og *gesvindt* erstattes af »gode danske ord«, og, malàpropos, *Presenter* af det tyskklingende *Foræring*. Udgiveren har i øjeblikket ingen viden om Andersens mulige accept af eller endog medvirken til denne redaktion; men da de sene værker ikke iøvrigt vidner om svækket liv eller finsans på det sproglige område, vægrer vi os ved at give ham skylden for disse ofte ganske vilkårlige indgreb, som næsten alle er forringelser, og som er væsentligere end alt hvad der er sket i de foregående tryk fra **A** til **C** inclusive. EHP's eneste, men unægtelig store dyd er at genindføre den kronologiske rækkefølge, der blev så brutalt forladt i Vilh. Pedersens første udgave 1850 og derefter i **C**, hvis indre struktur næppe kan påvises.

I lighed med Brix & Jensen slutter vi vort første bind med de to store eventyr, som H. C. Andersen aldrig selv lod optrykke i denne form: *Dødningen*, der genopstod som *Reisekammeraten* efter en af vor litteraturs berømteste omarbejdsprocesser, og *Lykkens Kalosker*, der revideredes så kraftigt til EP-50, at de to versioner ikke med fordel kan sammenfattes i et apparat. De to her meddelte tekster har således tekstkritisk kun een form hver, og manuskripter mangler.

1. korrektur af nærværende bind (ren text) er læst efter originalen af stud. mag. Niels Martin Jensen og udgiveren. 2. korrekturs text er kontrolleret af udgiveren og læst efter originalen af fru Estrid Dal. Ved de tre sammenhængende, uafhængige læsninger er benyttet mindst to forskellige eksemplarer af bøgerne i et - tilsyneladende dog overflødigt - forsøg på at opfange mulige forskelle mellem eksemplarerne indbyrdes. De successive oplag er for det meste sammenlignet af biblioteksassistent Jan W. Rasmussen, udg. **C-D** dog af Estrid Dal, og på basis af disse korrigerede eksemplarer samt håndskrifterne har udgiveren derpå opbygget variantapparatet. En lignende arbejdsdeling tænkes iagttaget gennem de 15 følgende fire textbind, og jeg takker for den gode hjælp fra de nævnte medarbejdere. Endvidere vil jeg gerne rette en hjertelig tak til forlagsboghandler Hans Reitzel, på hvis initiativ universitetslektor Erling Nielsen og jeg kom til at overveje og udføre det foreliggende arbejde, samt til Bianco Luno A-S for vejledning ved udgavens tilrettelæggelse og vanlig dygtighed ved dens udførelse.

København i januar 1963.

Erik Dal.

16

Faste forkortelser for udgaver består af en stærkt forkortet titel plus to tal, det første angivende hæftets eller bindets løbenummer blandt andre hæfter med samme titelforkortelse, det andet bestående af årstallets to sidste cifre; oplagsbetegnelse anføres ikke direkte. *Eventyr, fortalte for Børn* forkortes altså *EB*, de 3+3 hæfter nummereres 1-6, og deres originaloplag får således betegnelserne *EB 1-35*, *EB 2-35*, *EB 3-37*, *EB 4-38*, *EB 5-39*, *EB 6-42*. Andet-oplagene betegnes *EB 1-42*, *EB 2-43*, *EB 3-46*, *EB 4-46*, *EB 5-47*, *EB 6-47*, mens det udgiveren ubekendte tredje oplag af *EB 1* må betegnes *EB 1-45*. Endvidere:

EP- H. C. Andersen's Eventyr. Med 125 Illustrationer efter Originaltegninger af V. Pedersen, skaarne i Træ
50 af Ed. Kretzschmar. Kbh. 18[49]-50.

EP- samme. 2. Oplag. Kbh. 1854.

SS

19- Samlede Skrifter af H. C. Andersen. Nittende Bind. Kbh. 1855.

55

SS

20- samme. Tyvende Bind. Kbh. 1855.

55

Eventyrenes rækkefølge i *EP* og *SS 19/20* er identisk, men helt afvigende fra den kronologiske orden, der genindføres i flg. udgave:

EHP
1- H. C. Andersens Eventyr og Historier. Med Illustrationer efter Originaltegninger af V. Pedersen. Første
62 Bind. Kbh. 1862.

SS 2 fællesbetegnelse for eventyrbindene 13-14-15 i H. C. Andersens
Samlede Skrifter. Anden Udgave. Kbh. 1879-80.

Bibl. Birger Frank Nielsen: H. C. Andersen Bibliografi. Digterens danske Værker 1822-75. Kbh. 1942. Der
citeres løbenummer.

Brix H. C. Andersens Eventyr. Ny, kritisk Udgave med Kommentar ved Hans Brix og Anker Jensen. 1.-5. Bind.
Kbh. 1919.

Denne udgaves noter har på en række punkter været til nytte for nærv. udgaves noter. Det samme gælder den række enkelt-eventyr, som Nordlundes Bogtrykkeri har udgivet årligt siden 1943, 1945-49 med kommentarer af H. G. Olrik, fra 1950 med stedse mere fyldige kommentarer af H. Topsøe-Jensen. Andre udgaver har ikke været rådspurgt.

Variable forkortelser, trykt med halvfedt i apparatet og forklaret ved hvert eventyrs begyndelse.

- m** Manuskript (i bind I findes intetsteds mere end eet).
O Originaltryk før første tryk i bogform (i bind I kun i Rosen-Alfen).
A Første tryk i bogform, nærv. udgaves faste textgrundlag.
B, C, D Successive optryk i nye udgaver.
A2 etc. Oplag af ovennævnte udgaver.

Eventyr, fortalte for Børn. Første Samling. 1885-87.

Efter udsendelsen af de tre første EB-hæfter publiceredes flg. titelark: [I] Eventyr, fortalte for Børn af H. C. Andersen. Kjøbenhavn. Forlagt af Universitets-Boghandler C. A. Reitzel. Trykt hos Bianco Luno & Schneider. 1837. [II] blank. [III] Indhold. [IV] blank. [V-VIII] Til de ældre Læsere. En del af restoplagene blev af forlaget

indbundet med dette titelark, og de tre originale titelark fjernes. - Facsimileudgave af alle 6 EB-hæfter Uppsala 1963.

Andet oplag af bindet har samme titelark, blot tilføjes på titelbladet Første Bind. Andet Oplag, og trykkested og -år angives som Trykt hos Bianco Luno. 1846. - I optrykket af forordet findes kun een ændring: gjøre for orig.s gjør s. 20 for 13 læs 12.

19

Til de ældre Læsere.

Ingen af mine Arbeider ere blevne saa forskjelligt vurderede, som »Eventyr, fortalte for Børn«, Medens enkelte Mænd, paa hvis Dom jeg sætter stor Priis, have tillagt dem meest Værd af hvad jeg har skrevet, meente Andre, at disse Eventyr vare høist ubetydelige og raadede mig til ikke at skrive flere. En saa forskjellig Dom og den tilsyneladende Taushed, hvormed den offentlige Critik forbigik dem, svækkede min Lyst til at give mere af denne Digtart. Saaledes er et Aar hengaaet, før dette tredie Hefte følger de to foregaaende.

Under Udarbeidelsen af et større, ganske fra disse forskjelligt Arbeide, paatrængte sig mig imidlertid Ideen og Udviklingen af et nyt Eventyr: »Den lille Havfrue«. - Jeg maatte nedskrive det.

Dersom jeg lod det udkomme som en lille Bog for sig, da gjorde man maaskee større Fordring, jeg fandt det derfor bedst, at lade det slutte sig til den engang begyndte Cyclus af Eventyr; ethvert af hine egner sig maaskee mere for Barnet, end dette, hvis dybere Betydning kun den Ældre forstaaer, men jeg tør dog troe, at Barnet vil have Glæde deraf, og Opløsningen selv, ligefrem betragtet, vil gribe det. Saaledes bringer jeg nu det tredie Hefte.

Det kortere Eventyr: »Keiserens nye Klæder«, som slutter Heftet, er af spansk Oprindelse. Hele den morsomme Idee skyldte vi Prinds *Don Juan Manuel*, født 1277, død 1347.

I det jeg her omtaler disse to Eventyr, vil jeg benytte Leiligheden, til at sige et Par Ord om de tidligere udkomne.

I min Barndom hørte jeg gjerne Eventyr og Historier, flere af disse staae endnu ret levende i min Erindring; enkelte synes mig at være oprindelige danske, ganske udsprungne af Folket, jeg har hos ingen Fremmed fundet de samme. Paa min Maade har jeg fortalt dem, tilladt mig enhver Forandring, jeg fandt 20 passende, ladet Phantasien opfriske de i Billederne afblegede Farver. Saaledes er fremstaaet de fire Eventyr: *Fyrtøiet; Lille Claus og store Claus; Prindsessen paa Ærten og Reisekammeraten*. I *Anachreons* Digte findes som bekjendt Fabelen til: *den uartige Dreng*.

Aldeles min egen Opfindelse ere de tre:

Den lille Idas Blomster;

Tommelise;

Den lille Havfrue.

Med dette tredie Hefte vil Eventyrene udgøre et lille Bind; om dette bliver det eneste, beroer paa det Indtryk, jeg seer Samlingen gjør paa Publicum.

I et lille Fædreland bliver altid Digteren en fattig Mand; Æren er derfor den Guldfugl, han især maa gribe efter. Det vil vise sig, om jeg fanger den, ved at fortælle Eventyr.

Kjøbenhavn i Marts 1837.

H. C. Andersen.

21

Eventyr, fortalte for Børn. Første Samling. Første Hefte. 1885.

22

EB 1-35 (*Bibl. 266*) udkom 8.5.1835 og indeholder: [I] Eventyr. [II] blank. [III] Eventyr, fortalte for Børn af H. C. Andersen. Første Hefte. Kjøbenhavn. Forlagt af Universitets-Boghandler C. A. Reitzel. Trykt hos Bianco Luno & Schneider. 1835. [IV] blank. 1-61 text, 62 blank, 63 Indhold, 64 blank.

EB 1-42 indeholder det samme, men angiver på titelbladet Andet Oplag og som trykkested og -år: Trykt i Bianco Lunos Bogtrykkeri. 1842.

EB 1-45 annonceres i *Alm. dansk Forlagscatalog for Aarene 1845 til 1849. 3. Supplement 1850, side 5*, og står derefter i *Erslews forfatterlexikon* og i *Bibl. side 73*; men noget exemplar har ikke kunnet påvises.

23

Fyrtøiet

Der kom en Soldat marcherende henad Landeveien: een, to! een, to! han havde sit Tornister paa Ryggen og en Sabel ved Siden, for han havde været i Krigen, og nu skulde han hjem. Saa mødte han en gammel Hex paa Landeveien; hun var saa ækel, hendes Underlæbe hang hende lige ned paa Brystet. Hun sagde: »god Aften, Soldat! hvor Du har en pæn Sabel og et stort Tornister, Du er en rigtig Soldat! Nu skal Du faae saa mange Penge, Du vil eie!«

»Tak skal Du have, din gamle Hex!« sagde Soldaten. »Kan Du see det store Træ?« sagde Hexen, og pegede paa et Træ, der stod ved Siden af dem. »Det er ganske huult inden i! Der skal Du krybe op i Toppen, saa seer Du et Hul, som Du kan lade dig glide igjennem og komme dybt i Træet! Jeg skal binde dig en Strikke om Livet, for at jeg kan heise Dig op igjen, naar Du raaber paa mig!«

»Hvad skal jeg saa nede i Træet?« spurgte Soldaten.

»Hente Penge!« sagde Hexen, »Du skal vide, naar Du kommer ned paa Bunden af Træet, saa er Du i en stor Gang, der er ganske lyst, for der brænde over hundrede Lamper. Saa seer Du tre Døre, Du kan lukke dem op, Nøglen sidder i. Gaaer Du ind i det første Kammer, da seer Du midt paa Gulvet en stor Kiste, oven paa den sidder en Hund; han har et Par Øine saa store som et Par Theekopper, men det skal Du ikke bryde Dig om! Jeg giver dig mit blaåtærnede Forklæde, det kan Du brede ud paa Gulvet; gaae saa rask hen og tag Hunden, sæt ham paa mit

*****
----- 24

Forklæde, luk Kisten op og tag ligesaa mange Skillinger, Du vil. De ere allesammen af Kobber; men vil Du heller have Sølv, saa skal Du gaae ind i det næste Værelse; men der sidder en Hund, der har et Par Øine, saa store, som et Møllehjul; men det skal Du ikke bryde dig om, sæt ham paa mit Forklæde og tag Du af Pengene! Vil Du derimod have Guld, det kan Du ogsaa faae, og det saa meget, Du vil bære, naar Du gaaer ind i det tredje Kammer. Men Hunden, som sidder paa Pengekisten, har her to Øine, hvert saa stort som Rundetaarn. Det er en rigtig Hund, kan Du troe! men det skal Du ikke bryde dig noget om! sæt ham bare paa mit Forklæde, saa gjør han dig ikke noget, og tag Du af Kisten saa meget Guld, Du vil!«

»Det var ikke saa galt« sagde Soldaten. »Men hvad skal jeg give Dig, din gamle Hex? For noget vil Du vel have med, kan jeg tænke!«

»Nei,« sagde Hexen, »ikke en eneste Skilling vil jeg have! Du skal bare tage til mig et gammelt Fyrtøi, som min Bedstemoder glemte, da hun sidst var dernede!«

»Naa! lad mig faae Strikken om Livet!« sagde Soldaten.

»Her er den!« sagde Hexen, »og her er mit blaataernede Forklæde.«

Saa krøb Soldaten op i Træet, lod sig dumpe ned i Hullet og stod nu, som Hexen sagde, nede i den store Gang, hvor de mange hundrede Lamper brændte.

Nu lukkede han den første Dør op. Uh! der sad Hunden med Øinene, saa store som Theekopper og gloede paa ham.

»Du er en net Fyr!« sagde Soldaten, satte ham paa Hexens Forklæde og tog ligesaamange Kobberskillinger, han kunde have i sin Lomme, lukkede saa Kisten, satte Hunden op igjen og gik ind i det andet Værelse. Eia! der sad Hunden med Øine saa store, som et Møllehjul.

»Du skulde ikke see saa meget paa mig!« sagde Soldaten, »Du kunde faae ondt i Øinene!« og saa satte han Hunden paa Hexens Forklæde, men da han saae de mange Sølvpenge i Kisten, smed han alle de Kobberpenge han havde, og fyldte Lommen og sit Tornister med det bare Sølv. Nu gik han ind i det tredie Kammer! - Nei det var ækelt! Hunden derinde havde virkeligt to Øine saa store som runde Taarn! og de løb rundt i Hovedet, ligesom Hjul!

*
- 25

»God Aften!« sagde Soldaten og tog til Kasketten, for saadan en Hund havde han aldrig seet før; men da han nu saae lidt paa ham, tænkte han, nu kan det 30 være nok, løftede ham ned paa Gulvet og lukkede Kisten op, nei Gud bevares! hvor der var meget Guld! han kunde kjøbe for det hele Kjøbenhavn og Kagekonernes Sukkergrise, alle Tinsoldater, Pidske og Gyngeheste, der var i Verden! Jo der var rigtignok Penge! - Nu kastede Soldaten alle de Sølvskillinger, han havde fyldt sine Lommer og sit Tornister med, og tog Guld i Stedet, ja alle Lommerne, Tornisteret, Kasketten og Støvlerne, bleve fyldte, saa han knap kunde gaae! nu havde han Penge! Hunden satte han op paa Kisten, slog Døren i og raabte saa op igjennem Træet:

»Heis mig nu op, du gamle Hex!«

»Har Du Fyrtøiet med?« spurgte Hexen!

»Det er sandt!« sagde Soldaten, »det havde jeg reent glemt,« og nu gik han og tog det. Hexen heisede ham op, og saa stod han igjen paa Landeveien, med Lommer, Støvler, Tornister og Kasket fulde af Penge.

»Hvad vil Du nu med det Fyrtøi,« spurgte Soldaten.

»Det kommer ikke dig ved!« sagde Hexen, »nu har Du jo faaet Penge! Giv mig bare Fyrtøiet!« -

»Snik snak!« sagde Soldaten, »vil Du strax sige mig, hvad Du vil med det, eller jeg trækker min Sabel ud og hugger dit Hoved af!«

»Nei,« sagde Hexen.

Saa huggede Soldaten Hovedet af hende. Der laae hun! men han bandt alle sine Penge ind i hendes Forklæde, tog det som en Bylt paa Ryggen, puttete Fyrtøiet i Lommen og gik lige til Byen.

Det var en deilig By, og i det deiligste Vertshuus tog han ind, forlangte de allerbedste Værelser og Mad, som han holdt af, for nu var han riig da han havde saa mange Penge.

Tjeneren, som skulde pudse hans Støvler, syntes rigtignok, det vare nogle løierlige gamle Støvler, saadan en riig Herre havde, men han havde ikke endnu kjøbt sig nye; næste Dag fik han Støvler at gaae med, og Klæder som vare pæne! Nu var Soldaten bleven en fornem Herre, og de fortalte ham om al den Stads, som var i deres By, og om deres Konge, og hvilken nydelig Prindsesse hans Datter var.

*
- 26

»Hvor kan man faae hende at see?« spurgte Soldaten.

»Hun er slet ikke til at faae at see!« sagde de allesammen, »hun boer i et stort Kobberslot, med saa mange Mure og Taarne om! Ingen uden Kongen tør gaae ud og ind til hende, fordi der er spaaet, at hun skal blive gift med en ganske simpel Soldat, og det kan Kongen ikke lide!«

»Hende gad jeg nok see!« tænkte Soldaten, men det kunde han jo slet ikke faae Lov til!

Nu levede han saa lystig, tog paa Comedie, kjørte i Kongens Have og gav de Fattige saa mange Penge

og det var smukt gjort! han vidste nok fra gamle Dage, hvor slemt det var ikke at eie en Skilling! - Han var nu riig, havde pæne Klæder, og fik da saa mange Venner, der Alle sagde, han var en rar En, en rigtig Cavalier, og det kunde Soldaten godt lide! Men da han hver Dag gav Penge ud, og fik slet ingen ind igjen, saa havde han tilsidst ikke meer end to Skillinger tilbage og maatte flytte bort fra de smukke Værelser, hvor han havde boet, og op paa et lille bitte Kammer, heelt inde under Taget, selv børste sine Støvler og sye paa dem med en Stoppenaal, og ingen af hans Venner kom til ham, for der vare saa mange Trapper at gaae op ad.

Det var ganske mørk Aften, og han kunde ikke engang købe sig et Lys, men saa huskede han paa, at der laae en lille Stump i det Fyrtøi, han havde taget i det hule Træ, hvor Hexen havde hjulpet ham ned. Han fik Fyrtøiet og Lysestumpen frem, men lige i det han slog Ild og Gnisterne fløi fra Flintestenen, sprang Døren op, og Hunden, der havde Øine saa store, som et Par Theekopper, og som han havde seet nede under Træet, stod foran ham og sagde: »Hvad befaler min Herre!«

»Hvad for noget!« sagde Soldaten, »det var jo et moersomt Fyrtøi, kan jeg saaledes faae, hvad jeg vil have! Skaf mig nogle Penge,« sagde han til Hunden, og vips var den borte! vips var den igjen, og holdt en stor Pose fuld af Skillinger i sin Mund.

Nu vidste Soldaten, hvad det var for et deiligt Fyrtøi! slog han eengang, kom Hunden der sad paa Kisten med Kobberpengene, slog han to Gange, kom den, som havde Sølvpenge, og slog han tre Gange, kom den, der havde Guld. - Nu flyttede Soldaten ned i de smukke Værelser igjen, kom i de gode Klæder, og saa kiendte strax alle hans Venner ham, og de holdt saa meget af ham. -

Saa tænkte han engang: det er dog noget løierligt noget, at

*
- 27

man ikke maa faae den Prindsesse at see! hun skal være saa deilig, sige de allesammen! men hvad kan det hjelpe, naar hun skal alletider sidde inde i det store Kobberslot med de mange Taarne. - Kan jeg da slet ikke faae hende at see? -- Hvor er nu mit Fyrtøi! og saa slog han Ild, og vips kom Hunden med Øine saa store, som Theekopper.

»Det er rigtignok midt paa Natten,« sagde Soldaten, »men jeg vilde saa inderlig gjerne see Prindsessen, bare et lille Øieblik!«

Hunden var strax ude af Døren, og før Soldaten tænkte paa det, saae han ham igjen med Prindsessen, hun sad og sov paa Hundens Ryg og var saa deilig, at enhver kunde see, det var en virkelig Prindsesse; Soldaten kunde slet ikke lade være, han maatte kysse hende, for det var en rigtig Soldat.

Hunden løb saa tilbage igjen med Prindsessen, men da det blev Morgen, og Kongen og Dronningen skjænkede Thee, sagde Prindsessen, hun havde drømt saadan en underlig Drøm i Nat om en Hund og en Soldat. Hun havde redet paa Hunden, og Soldaten havde kysset hende.

»Det var saamæn en pæn Historie!« sagde Dronningen.

Nu skulde en af de gamle Hofdamer vaage ved Prindsessens Seng næste Nat, for at see, om det var en virkelig Drøm, eller hvad det kunde være.

Soldaten længtes saa forskrækkelig efter igen at see den deilige Prindsesse, og saa kom da Hunden om Natten, tog hende og løb alt hvad den kunde, men den gamle Hofdame tog Vandstøvler paa, og løb ligesaa stærkt bagefter; da hun nu saae, at de blev borte inde i et stort Huus, tænkte hun, nu veed jeg hvor det er, og skrev med et Stykke Kridt et stort Kors paa Porten. Saa gik hun hjem og lagde sig, og Hunden kom ogsaa igjen med Prindsessen; men da han saae, at der var skrevet et Kors paa Porten, hvor Soldaten boede, tog han ogsaa et Stykke Kridt og satte Kors paa alle Portene i hele Byen, og det var klogt gjort, for nu kunde jo Hofdamen ikke finde den rigtige Port, naar der var Kors paa dem allesammen.

Om Morgenen tidlig kom Kongen og Dronningen, den gamle Hofdame og alle Officererne for at see, hvor det var, Prindsessen havde været!

»Der er det!« sagde Kongen, da han saae den første Port med et Kors paa.

*
- 28

»Nei der er det, min søde Mand!« sagde Dronningen, der saae den anden Port med Kors paa.

»Men der er eet og der er eet!« sagde de allesammen; hvor de saae, var der Kors paa Portene. Saa kunde de da nok see, det kunde ikke hjelpe noget at de søgte.

Men Dronningen var nu en meget klog Kone, der kunde mere, end at kjøre i Kareth. Hun tog sin store Guldsax, klippede et stort Stykke Silketøi i Stykker, og syede saa en lille nydelig Pose; den fyldte hun med

smaa, fine Boghvedegryn, bandt den paa Ryggen af Prindsessen, og da det var gjort, klippede hun et lille Hul paa Posen, saa Grynene kunde drysse hele Veien, hvor Prindsessen kom.

Om Natten kom da Hunden igjen, tog Prindsessen paa sin Ryg, og løb med hende hen til Soldaten, der holdt saa meget af hende, og vilde saa gjerne have været en Prinds, for at faae hende til Kone.

Hunden mærkede slet ikke, hvorledes Grynene dryssede lige henne fra Slottet og til Soldatens Vindue, hvor han løb op ad Muren med Prindsessen. Om Morgenen saae da Kongen og Dronningen nok hvor deres Datter havde været henne, og saa tog de Soldaten og satte ham i Cachotten.

Der sad han. Uh, hvor der var mørkt og kjedeligt, og saa sagde de til ham: imorgen skal du hænges. Det var ikke morsomt at høre, og sit Fyrtøi havde han glemt hjemme paa Vertshuset. Om Morgenen kunde han mellem Jernstængerne i det lille Vindue see Folk skynde sig ud af Byen, for at see ham hænges. Han hørte Trommerne og saae Soldaterne marchere. Alle Mennesker løb afsted; der var ogsaa en Skomagerdreng med Skjødskind og Tøfler paa, han travede saadan i Gallop, at hans ene Tøffel fløi af og lige hen mod Muren hvor Soldaten sad og kigede ud mellem Jernstængerne.

»Ei, du Skomagerdreng! Du skal ikke have saadant et Hastværk,« sagde Soldaten til ham, »der bliver ikke noget af, før jeg kommer! men vil du ikke løbe hen, hvor jeg har boet, og hente mig mit Fyrtøi, saa skal Du faae fire Skilling! men Du maa tage Benene med Dig!« Skomagerdrengen vilde gjerne have de fire Skilling, og pilede afsted hen efter Fyrtøiet, gav Soldaten det, og - ja nu skal vi faae at høre!

Udenfor Byen var der muret en stor Galge, rundt om stod Soldaterne og mange hundrede tusinde Mennesker. Kongen og

*
- 29

Dronningen sad paa en deilig Throne lige over for Dommeren og det hele Raad.

Soldaten stod allerede oppe paa Stigen, men da de vilde slaae Strikken om hans Hals, sagde han, at man jo altid tillod en Synder før han udstod sin Straf, at faae et uskyldigt Ønske opfyldt. Han vilde saa gjerne ryge en Pibe Tobak, det var jo den sidste Pibe han fik i denne Verden.

Det vilde nu Kongen ikke sige nei til, og saa tog Soldaten sit Fyrtøi og slog Ild, een, to, tre! og der stod alle Hundene, den med Øine saa store som Theekopper, den med Øine som et *Møllehjul og den, der havde Øine saa store som Rundetaarn!

»Hjelp mig nu, at jeg ikke bliver hængt!« sagde Soldaten, og saa foer Hundene ind paa Dommerne og hele Raadet, tog en ved Benene og en ved Næsen og kastede dem mange Favne op i Veiret, saa de faldt ned og sloges reent i Stykker.

»Jeg vil ikke!« sagde Kongen, men den største Hund tog baade ham og Dronningen, og kastede dem bagefter alle de Andre; da blev Soldaterne forskrækkede og alle Folkene raabte: »lille Soldat, Du skal være vor Konge og have den deilige Prindsesse!«

Saa satte de Soldaten i Kongens Kareth, og alle tre Hunde dandsede foran og raabte »Hurra!« og Drengene peeb i Fingrene og Soldaterne presenterede. Prindsessen kom ud af Kobberslottet og blev Dronning, og det kunde hun godt lide! Brylluppet varede i otte Dage, og Hundene sad med til Bords og gjorde store Øine.

*
-
30

Lille Claus og store Claus.

Der vare i en By to Mænd, som begge havde selv samme Navn, begge to hed de Claus, men den ene eiede fire Heste og den anden kun en eneste Hest; for nu at kunne skille dem fra hinanden, kaldte man ham, som havde fire Heste, den store *Claus*, og ham, som kun havde den ene Hest, lille Claus. Nu skulle vi høre, hvorledes de to havde det, for det er en virkelig Historie!

Hele Ugen igjennem maatte lille Claus pløje for store *Claus*, og laane ham sin eneste Hest; saa hjalp store Claus ham igjen med alle sine fire, men kun eengang om Ugen, og det var om Søndagen. Husa! hvor smeldede lille Claus med sin Pidsk over alle fem Heste, de vare jo nu saa godt som hans, den ene Dag. Solen skinnede saa deiligt, og alle Klokker i Kirketaarnet ringede til Kirke, Folk vare saa pyntede, og gik med Psalmebog under Armen hen at høre *Præsten prædike og de saae paa lille Claus, der pløiede med fem Heste, og han var saa fornøiet, at han smeldede igjen med Pidsken og raabte: »hyp, alle mine Heste!«

»Det maa Du ikke sige,« sagde store *Claus*, »det er jo kun den ene Hest, der er din!«

Men da der igjen gik Nogen forbi til Kirke, glemte lille Claus, at han ikke maatte sige det, og raabte da: »hyp, alle mine Heste!«

»Ja, nu vil jeg bede Dig at lade være!« sagde store *Claus*, »for siger Du det endnu eengang, saa slaaer jeg din Hest for
* * * * *
- - - - - 31

Panden, saa den skal ligge død paa Stedet, da er det forbi med den!«

»Jeg skal saamæn ikke sige det mere!« sagde lille Claus, men da der kom Folk forbi, og de nikkede god Dag, blev han saa fornøiet og syntes det saae dog saa raskt ud, at han havde fem Heste til at pløje sin Mark, og saa smeldede han med Pidsken, og raabte: »hyp, alle mine Heste!«

»Jeg skal hyppe dine Heste!« sagde store Claus, og tog Tøirekøllen og slog lille Claus's eneste Hest for Panden, saa at den faldt om, og var ganske død.

»Ak nu har jeg slet ingen Heste mere!« sagde lille Claus og gav sig til at græde. Siden flaaede han Hesten, tog Huden og lod den godt tørre i Vinden, puttede den saa i en Pose, som han tog paa Nakken, og gik ad Byen til for at sælge sin Hestehud.

Han havde saadan en lang Vei at gaae, skulde igjennem en stor mørk Skov, og nu blev det et frygteligt ondt Veir; han gik ganske vild, og før han kom paa den rette Vei, var det Aften, og altfor langt til at komme til Byen eller hjem igjen, før det blev Nat.

Tæt ved Veien laae der en stor Bondegaard, Skudderne udenfor vare skudte *for Vinduerne, men Lyset kunde dog ovenfor skinne ud. Der kan jeg vel faae Lov at blive Natten over, tænkte lille Claus, og gik hen at banke paa.

Bondekonen lukkede op, men da hun hørte, hvad han vilde, sagde hun, at han skulde gaae sin Vei, hendes Mand var ikke hjemme, og hun tog ikke imod nogen Fremmede.

»Naa, saa maa jeg da ligge udenfor,« sagde lille Claus, og Bondekongen lukkede Døren for ham.

Tæt ved stod en stor Høstak, og mellem den og Huset var bygget et lille Skuur med et fladt Straatag.

»Der kan jeg ligge oppe!« sagde lille Claus, da han saae Taget, »det er jo en deilig Seng, Storken flyver vel ikke ned og bider mig i Benene.« For der stod en levende Stork oppe paa Taget, hvor den havde sin Rede.

Nu krøb lille Claus op paa Skuret, hvor han laae og vendte sig, for at ligge rigtig godt. Træskudderne for Vinduerne sluttede ikke oventil, og saa kunde han see lige ind i Stuen.

Der var dækket et stort Bord med Viin og Steg og saadan en deilig Fisk, Bondekongen og Degnen sad til Bords og ellers slet
*
- 32

ingen andre, og hun skjænkede for ham og han stak paa Fisken, for det var noget han holdt af.

»Hvem der dog kunde faae noget med!« sagde lille Claus, og rakte Hovedet lige hen mod Vinduet. Gud, hvilken deilig Kage han kunde see staae derinde! Jo, det var Gilde!

Nu hørte han Een komme ridende paa Landeveien hen imod Huset, det var Bondekongens Mand, som kom hjem.

Det var saadan en god Mand, men han havde den forunderlige Sygdom, at han aldrig kunde taale at see Degne; kom der en Degn for hans Øine, blev han ganske rasende. Derfor var det ogsaa, at Degnen var gaaet ind for at sige god Dag til Konen, da han vidste Manden ikke var hjemme, og den gode Kone satte derfor al den deiligste Mad, hun havde, for ham; da de nu hørte Manden kom, bleve de saa forskrækkede, og Konen bad Degnen krybe ned i en stor tom Kiste, der stod henne i Krogen; det gjorde han, for han vidste jo, at den stakkels Mand ikke kunde taale at see Degne. Konen gjemte gesvindt al den deilige Mad og Viin inde i sin

Bagerovn, for havde Manden faaet den at see, saa havde han nok spurgt, hvad den skulde betyde.

»Ak ja!« sukkede lille Claus oppe paa Skuret, da han saae al Maden blive borte.

»Er der nogen der oppe?« spurgte Bondemanden og lugede op paa lille Claus. »Hvorfor ligger Du der? kom heller med ind i Stuen!«

Saa fortalte lille Claus, hvorledes han havde forvildet sig, og bad om han maatte blive Natten over.

»Ja vist!« sagde Bondemanden, »men nu skulle vi først have lidt at leve af!«

Konen tog meget venlig imod dem begge to, dækkede et langt Bord og gav dem et stort Fad Grød. Bondemanden var sulten og spiste med rigtig Appetit, men lille Claus kunde ikke lade være at tænke paa den deilige Steg, Fisk og Kage, han vidste stod inde i Ovn.

Under Bordet ved sine Fødder havde han lagt sin Sæk med Hestehuden i, for vi veed jo, at det var den han var gaaet hjemme fra med, for at faae den solgt i Byen. Grøden vilde slet ikke smage ham, og saa traadte han paa sin Pose, og den tørre Hud i Sækken knirkede ganske høit.

* 33

»Hys!« sagde lille Claus til sin Sæk, men traadte i det samme paa den igjen, saa knirkede det meget høiere end før.

»Nei! hvad har du i din Poset« spurgte Bonden igjen.

»O, det er en Troldmand!« sagde lille Claus, »han siger, at vi skal ikke spise Grød, han har hexet hele Ovn fuld af Steg og Fisk og Kage.«

»Hvad for noget!« sagde Bonden, og lukkede gesvindt Ovn op, hvor han saae al den deilige Mad, Konen havde gjemt, men som han nu troede, at Troldmanden i Posen havde hexet til dem. Konen turde ikke sige noget, men satte strax Maden paa Bordet, og saa spiste de baade af Fisken og Stegen og Kagen. Nu traadte lille Claus paa sin Pose igjen, saa Huden knirkede.

»Hvad siger han nu?« spurgte Bonden.

»Han siger,« sagde lille Claus, »at han ogsaa har hexet tre Flasker Viin til os, de staae henne i Krogen ved Ovn!« Nu maatte Konen tage Vinen frem, hun havde gjemt, og Bondemanden drak og blev saa lystig, saadan en Troldmand, som lille Claus havde i Posen, vilde han da grumme gjerne eie.

»Kan han ogsaa hexe Fanden frem?« spurgte Bonden, »ham gad jeg nok see, for nu er jeg lystig!«

»Ja,« sagde lille Claus, »min Troldmand kan Alt, hvad jeg vil forlange. Ikke sandt Du?« spurgte han og traadte paa Posen, saa det knirkede. »Kan Du høre, han siger jo? Men Fanden seer saa fæl ud, det er ikke værd at see ham!«

»O, jeg er slet ikke bange, hvorledes kan han vel see ud?«

»Ja, han vil vise sig ganske livagtig som en Degn!«

»Hu!« sagde Bonden, »det var fælt! I maa vide, at jeg kan ikke taale at see Degne! men det er nu det samme, jeg veed jo, det er Fanden, saa finder jeg mig vel bedre i det! Nu har jeg Courage! men han maa ikke komme mig for nær.«

»Nu skal jeg spørge min Troldmand,« sagde lille Claus, traadte paa Posen og holdt sit Øre til.

»Hvad siger han?«

»Han siger, at I kan gaae hen og lukke Kisten op, der staaer i Krogen, saa vil I see Fanden, hvor han kukkelurer, men I maae holde paa Laaget at han ikke slipper ud.«

»Vil I hjælpe mig med at holde paa det!« sagde Bonden og

* 34

gik hen til Kisten, hvor Konen havde gjemt den virkelige Degn, der sad og var saa bange.

Bonden løftede Laaget lidt og kigede ind under det: »hu!« skreg han, og sprang tilbage. »Jo, nu saae jeg ham, han saae ganske ud, som vores Degn! nei, det var forskrækkeligt!«

Det maatte der drikkes paa, og saa drak de endnu til langt ud paa Natten.

»Den Troldmand maa Du sælge mig,« sagde Bonden, »forlang for den Alt, hvad Du vil! ja, jeg giver dig strax en heel Skjeppe Penge!«

»Nei, det kan jeg ikke!« sagde lille Claus, »tænk dog, hvor meget Gavn jeg kan have af denne Troldmand!«

»Ak, jeg vilde saa grumme gjerne have den,« sagde Bonden, og blev ved at bede.

»Ja,« sagde da lille Claus tilsidst, »da Du har været saa god at give mig Huusly i Nat, saa kan det være det samme, Du skal faae Troldmanden for en Skjeppe Penge, men jeg vil have Skjeppen topfuld.«

»Det skal Du faae,« sagde Bonden, »men Kisten derhenne maa Du tage med Dig, jeg vil ikke have den en Time i Huset, man kan ikke vide, om han sidder deri endnu.«

Lille Claus gav Bonden sin Sæk med den tørre Hud i, og fik en heel Skjeppe Penge, og det topmaalt, for den. Bondemanden forærede ham endogsaa en stor Trillebør til at kjøre Pengene og Kisten paa.

»Farvel!« sagde lille Claus, og saa kjørte han med sine Penge og den store Kiste, hvori endnu Degnen sad.

Paa den anden Side af Skoven var en stor dyb Aa, Vandet løb saa stærkt afsted, at man knap kunde svømme imod Strømmen, man havde gjort en stor ny Bro derover, lille Claus holdt midt paa den, og sagde ganske høit, for at Degnen inde i Kisten kunde høre det:

»Nei, hvad skal jeg dog med den tossede Kiste? den er saa tung, som der var Stene i! jeg bliver ganske træt af at kjøre den længer, jeg vil derfor kaste den ud i Aaen, seiler den saa hjem til mig, er det godt, og gjør den det ikke, saa kan det ogsaa være det samme.«

Nu tog han i Kisten med den ene Haand, og løftede lidt paa den, ligesom om han vilde styrte den ned i Vandet.

»Nei lad være!« raabte Degnen inde i Kisten, »lad mig bare komme ud!«

*
– 35

»Hu!« sagde lille Claus, og lod som han blev bange. »Han sidder endnu der inde! saa maa jeg gesvindt have den ud i Aaen, at han kan drukne!«

»O nei, o nei!« raabte Degnen, »jeg vil give Dig en heel Skjeppe Penge, vil Du lade være!«

»Ja det er en anden Sag!« sagde lille Claus, og lukkede Kisten op. Degnen krøb strax ud og stødte den tomme Kiste ud i Vandet, og gik til sit Hjem, hvor lille Claus fik en heel Skjeppe Penge, een havde han jo faaet forud af Bondemanden, nu havde han da hele sin Trillebør fuld af Penge!

»See, den Hest fik jeg da ganske godt betalt!« sagde han til sig selv da han kom hjem i sin egen Stue, og væltede alle Pengene af i en stor Hob midt paa Gulvet. »Det vil ærgre store *Claus*, naar han faaer at vide, hvor riig jeg er blevet ved min ene Hest, men jeg vil dog ikke lige reent ud sige ham det!«

Nu sendte han en Dreng hen til store *Claus*, for at laane et Skjeppemaal.

»Hvad mon han vil med det!« tænkte store *Claus*, og smurte Tjære under Bunden for at der kunde hænge lidt ved af det, som maaltes, og det gjorde der da ogsaa, thi da han fik Skjeppen tilbage, hang der tre nye Sølv-Otte-Skillinger ved.

»Hvad for noget?« sagde den store *Claus*, og løb strax hen til den Lille: »Hvor har Du faaet alle de mange Penge fra?«

»O det er for min Hestehud, jeg solgte den i Aftes!«

»Det var saamæn godt betalt!« sagde store *Claus*, løb gesvindt hjem, tog en Øxe, og slog alle sine fire Heste for Panden, trak Huden af dem, og kjørte med disse ind til Byen.

»Huder! Huder! hvem vil kjøbe Huder!« raabte han igjennem Gaderne.

Alle Skomagere og Garvere kom løbende, og spurgte, hvad han vilde have for dem.

»En Skjeppe Penge for hver,« sagde store *Claus*.

»Er Du gal?« sagde de allesammen, »troer Du, vi have Penge i Skjeppeviis?«

»Huder, Huder! hvem vil kjøbe Huder,« raabte han igjen, men alle dem, som spurgte, hvad Huderne

kostede, svarede han: »en Skjeppe Penge.«

»Han vil gjøre Nar af os,« sagde de Allesammen, og saa toge Skomagerne deres Spanderemme og Garverne deres Skjødskind, og begyndte at prygle paa store *Claus*.

*
– 36

»Huder, Huder!« vrængede de af ham, »ja vi skal give Dig en Hud, der skal spytte røde Grise! ud af Byen med ham!« raabte de, og store *Claus* maatte skynde sig alt hvad han kunde, saa pryglet havde han aldrig været.

»Naa!« sagde han, da han kom hjem, »det skal lille *Claus* faae betalt, jeg vil slaae ham ihjel for det!«

Men hjemme hos den lille *Claus* var den gamle Bedstemoder død; hun havde rigtignok været saa arrig og slem imod ham, men han var dog ganske bedrøvet, og tog den døde Kone og lagde hende i sin varme Seng, om hun ikke kunde komme til Live igjen; der skulde hun ligge hele Natten, selv vilde han sidde henne i Krogen og sove paa en Stol, det havde han gjort før.

Som han nu sad der om Natten, gik Døren op og store *Claus* kom ind med sin Øxe; han vidste nok, hvor lille *Claus*'s Seng var, gik lige hen til den og slog nu den døde Bedstemoder for Panden, idet han troede, det var lille *Claus*.

»See saa!« sagde han, »nu skal Du ikke narre mig mere!« og saa gik han hjem igjen.

»Det er dog en slem ond Mand!« sagde lille *Claus*, »der vilde han slaae mig ihjel, det var dog godt for den gamle Mutter, hun allerede var død, ellers havde han taget Livet af hende!«

Nu gav han den gamle Bedstemoder Søndagsklæderne paa, laante en Hest af sin Nabo, spændte den for Vognen og satte den gamle Bedstemoder op i det bageste Sæde, saaledes at hun ikke kunde falde ud, naar han kørte til, og saa rullede de afsted igjennem Skoven; da Solen stod op, vare de udenfor en stor Kro, der holdt lille *Claus* stille, og gik ind for at faae noget at leve af.

Kromanden havde saa mange, mange Penge, han var ogsaa en meget god Mand, men hidsig, som der var Peber og Tobak i ham.

»God Morgen!« sagde han til lille *Claus*, »Du er tidlig kommet i Stadsklæderne i Dag!«

»Ja,« sagde lille *Claus*, »jeg skal til Byen med min gamle Bedstemoder, hun sidder der ude paa Vognen, jeg kan ikke faae hende ind i Stuen. Vil I ikke bringe hende et Glas Mjød, men I maa tale lovlig høit, for hun kan ikke godt høre.«

»Jo, det skal jeg!« sagde Kromanden, og skjænkede et stort Glas Mjød, som han gik ud med til den døde Bedstemoder, der var stillet op i Vognen.

*
– 37

»Her er et Glas Mjød fra hendes Søn!« sagde Kromanden, men den døde Kone sagde da ikke et Ord, men sad ganske stille! -

»Hører I ikke!« raabte Kromanden ligesaa høit, han kunde, »her er et Glas Mjød fra hendes Søn!«

Endnu engang raabte han det samme og saa nok engang, men da hun slet ikke rørte sig ud af Stedet, blev han vred og kastede hende Glasset lige ind i Ansigtet, saa Mjøden løb hende lige ned over Næsen, og hun faldt baglænds om i Vognen, for hun var kun stillet op og ikke bundet fast.

»Naada!« raabte lille *Claus*, sprang ud af Døren og tog Kromanden i Brystet! »der har Du slaaet min Bedstemoder ihjel! Vil Du bare see, der er et stort Hul i hendes Pande!«

»O det var en Ulykke!« raabte Kromanden og slog Hænderne sammen! »det kommer altsammen af min Hidsighed! Søde lille *Claus*, jeg vil give dig en heel Skjeppe Penge og lade din Bedstemoder begrave, som om det var min egen, men tie bare stille, for ellers hugge de Hovedet af mig, og det er saa ækelt!«

Saa fik lille *Claus* en heel Skjeppe Penge, og Kromanden begravede den gamle Bedstemoder, som det kunde være hans egen.

Da nu lille *Claus* kom hjem igjen med de mange Penge, sendte han strax sin Dreng over til store *Claus*, for at bede, om han ikke maatte laane et Skjeppemaal.

»Hvad for Noget?« sagde store *Claus*, »har jeg ikke slaaet ham ihjel! Da maa jeg dog selv see efter,« og saa gik han selv over med Skjeppen til lille *Claus*.

»Nei hvor har Du dog faaet alle de Penge fra?« spurgte han, og spillede rigtigt Øinene op ved at see alle dem, der vare komne til. -

»Det var min Bedstemoder og ikke mig, Du slog ihjel!« sagde lille Claus, »hende har jeg nu solgt og faaet en Skjeppe Penge for!«

»Det var saamæn godt betalt!« sagde store *Claus* og skyndte sig hjem, tog en Øxe og slog strax sin gamle Bedstemoder ihjel, lagde hende op i Vognen, kjørte ind til Byen, hvor Apothekeren boede, og spurgte, om han ville købe et dødt Menneske.

»Hvem er det, og hvor har I faaet det fra?« spurgte Apothekeren.

»Det er min Bedstemoder!« sagde store *Claus*, »jeg har slaaet hende ihjel, for en Skjeppe Penge!«

*
- 38

»Gud bevare os!« sagde Apothekeren. »I snakker over Eder! siig dog ikke saadan noget, for saa kan I miste Hovedet!« - Og nu sagde han ham rigtigt, hvad det var for noget forskrækkeligt Ondt, han havde gjort, og hvilket slet Menneske han var, og at han burde straffes; store *Claus* blev da saa forskrækket, at han sprang lige fra Apotheket ud i Vognen, pidskede paa Hestene og foer hjem, men Apothekeren og alle Folk troede han var gal, og lod ham derfor kjøre, hvorhen han vilde.

»Det skal Du faae betalt!« sagde store *Claus*, da han var ude paa Landeveien! »ja det skal Du faae betalt, lille *Claus!*« og nu tog han, saasnart han kom hjem, den største Sæk, han kunde finde, gik over til lille *Claus* og sagde, »nu har Du narret mig igjen! først slog jeg mine Heste ihjel, saa min gamle Bedstemoder! Det er altsammen din Skyld, men aldrig skal Du narre mig meer,« og saa tog han lille *Claus* om Livet og puttede ham i sin Sæk, tog ham saa paa Nakken og raabte til ham: »nu gaaer jeg ud og drukner dig!«

Det var et langt Stykke at gaae, før han kom til Aaen, og lille *Claus* var ikke saa let at bære. Veien gik lige tæt forbi Kirken, Orgelet spillede og Folk sang saa smukt derinde; saa satte store *Claus* sin Sæk med lille *Claus* i tæt ved Kirkedøren, og tænkte, det kunde være ganske godt, at gaae ind og høre en Psalme først, før han gik videre: lille *Claus* kunde jo ikke slippe ud og alle Folk vare i Kirken; saa gik han derind.

»Ak ja! ak ja!« sukkede lille *Claus* inde i Sækken; han vendte sig og vendte sig, men det var ham ikke mueligt at faae løst Baandet op; i det samme kom der en gammel, gammel Qvægdriver, med kridhvidt Haar og en stor Støttekjæp i Haanden; han drev en heel Drift af Køer og Tyre foran sig, de løb paa Sækken, som lille *Claus* sad i, saa den væltede.

»Ak ja!« sukkede lille *Claus*, »jeg er saa ung og skal allerede til Himmerig!«

»Og jeg Stakkel!« sagde Qvægdriveren, »er saa gammel og kan ikke komme der endnu!«

»Luk op for Sækken!« raabte lille *Claus*, »kryb i mit Sted derind, saa kommer Du strax til Himmerige!«

»Ja det vil jeg grumme gjerne,« sagde Qvægdriveren og løste op for lille *Claus*, der strax sprang ud.

»Vil Du saa passe Qvæget,« sagde den gamle Mand, og krøb

*
- 39

nu ind i Posen, som lille *Claus* bandt for, og gik saa sin Vei med alle Køerne og Tyrene.

Lidt efter kom store *Claus* ud af Kirken, han tog sin Sæk igjen paa Nakken, syntes rigtignok at den var bleven saa let, for den gamle Qvægdriver var ikke mere end halv saa tung, som lille *Claus!* »hvor han er blevet let at bære! ja det er nok fordi jeg har hørt en Psalme!« saa gik han hen til Aaen, der var dyb og stor, kastede Sækken med den gamle Qvægdriver ud i Vandet og raabte efter ham, for han troede jo, at det var lille *Claus*:

»See saa! nu skal Du ikke narre mig mere!«

Saa gik han hjemad, men da han kom hen, hvor Veiene krydsede, mødte han lille *Claus*, som drev afsted med alt sit Qvæg.

»Hvad for noget!« sagde store *Claus*, »har jeg ikke druknet dig?«

»Jo!« sagde lille *Claus*, »Du kastede mig jo ned i Aaen for en lille halv Time siden!«

»Men hvor har Du faaet alt det deilige Qvæg fra?« spurgte store *Claus*.

»Det er Søqvæg!« sagde lille *Claus*, »jeg skal fortælle dig den hele Historie, og Tak skal Du ogsaa have, fordi Du druknede mig, nu er jeg ovenpaa, er rigtig riig, kan Du troe! - Jeg var saa bange, da jeg laae inde i

Sækken, og Vinden peeb mig om Ørene, da du kastede mig ned fra Broen i det kolde Vand. Jeg sank ligestrax til Bunds, men jeg stødte mig ikke, for dernede voxer det deiligste bløde Græs. Det faldt jeg paa, og strax blev Posen lukket op, og den deiligste Jomfru, i kridhvide Klæder og med en grøn Krands om det vaade Haar, tog mig i Haanden, og sagde: »Er Du lille *Claus*? der har Du for det første noget Qvæg! en Miil oppe paa Veien staaer endnu en heel Drift, som jeg vil forære dig!« - Nu saae jeg, at Aaen var en stor Landevei for Havfolkene. Nede paa Bunden gik og kørte de lige ud fra Søen og heelt ind i Landet, til hvor Aaen ender. Der var saa deiligt med Blomster, og det friskeste Græs, og Fiskene, som svømmede i Vandet, de smuttede mig om Ørene, ligesom her Fuglene i Luften. Hvor der var pene Folk og hvor der var Qvæg, det gik paa Grøfter og Gjærder!« -

»Men hvorfor er Du strax gaaet herop til os igjen,« spurgte store *Claus*. »Det havde jeg ikke gjort, naar der var saa nydeligt dernede!«
*
- 40

»Jo,« sagde lille *Claus*, »det er just polidsk gjort af mig! Du hører jo nok, at jeg siger dig: Havpigen sagde, at en Miil oppe paa Veien, - og ved Veien mener hun jo Aaen, for andet Sted kan hun ikke komme, - staaer endnu en heel Drift Qvæg til mig. Men jeg veed hvor Aaen gaaer i Bugter, snart her, snart der, det er jo en heel Omvei, nei saa gjør man det kortere af, naar man kan det, at komme her op paa Land og drive tvers over til Aaen igjen, derved sparer jeg jo næsten en halv Miil og kommer gesvindere til mit Havqvæg!«

»O du er en lykkelig Mand!« sagde store *Claus*, »troer Du, jeg ogsaa faaer Havqvæg, naar jeg kommer ned paa Bunden af Aaen!«

»Jo, det skulde jeg tænke,« sagde lille *Claus*, »men jeg kan ikke bære dig i Sækken hen til Aaen, Du er mig for tung, vil Du selv gaae der hen og saa krybe i Posen, saa skal jeg med største Fornøielse kaste dig ud.«

»Tak skal Du have!« sagde store *Claus*, »men faaer jeg ikke Havqvæg, naar jeg kommer ned, saa skal jeg prygle dig, kan Du troe!«

»O nei! vær ikke saa slem!« og saa gik de hen til Aaen. Da Qvæget, som var tørstig, saae Vandet, løb det alt hvad det kunde, for at komme ned at drikke.

»See, hvor det skynder sig!« sagde lille *Claus*; »det længes efter at komme ned paa Bunden igjen!«

»Ja hjælp nu først mig!« sagde store *Claus*, »for ellers faaer Du Prygl!« og saa krøb han i den store Sæk, som havde ligget tvers over Ryggen paa en af Tyrene. »Læg en Steen i, for ellers er jeg bange jeg ikke synker,« sagde store *Claus*.

»Det gaaer nok!« sagde lille *Claus*, men lagde dog en stor Steen i Sækken, bandt Baandet fast til, og stødte saa til den: Plump! der laae store *Claus* ude i Aaen og sank strax ned til Bunds.

»Jeg er bange, han ikke finder Qvæget!« sagde lille *Claus*, og drev saa hjem med hvad han havde.

*
-
41

Prindsessen paa Ærten.

Der var engang en Prinds; han vilde have sig en Prindsesse, men det skulde være en *rigtig* Prindsesse. Saa reiste han hele Verden rundt, for at finde saadan en, men allevegne var der noget i Veien, Prindsesser vare der nok af, men om det vare *rigtige* Prindsesser, kunde han ikke ganske komme efter, altid var der noget, som ikke var saa rigtigt. Saa kom han da hjem igjen og var saa bedrøvet, for han vilde saa gjerne have en virkelig Prindsesse.

En Aften blev det da et frygteligt Veir; det lynede og tordnede, Regnen skyllede ned, det var ganske forskrækkeligt! Saa bankede det paa Byens Port, og den gamle Konge gik hen at lukke op.

Det var en Prindsesse, som stod udenfor. Men Gud hvor hun saae ud af Regnen og det onde Veir! Vandet

løb ned af hendes Haar og hendes Klæder, og det løb ind af Næsen paa Skoen og ud af Hælen, og saa sagde hun, at hun var en virkelig Prindsesse.

»Ja, det skal vi nok faae at vide!« tænkte den gamle Dronning, men hun sagde ikke noget, gik ind i Sovekammeret, tog alle Sengklæderne af og lagde en Ært paa Bunden af Sengen, derpaa tog hun tyve Matrasser, lagde dem ovenpaa Ærten, og saa endnu tyve Ædderduuns-Dyner oven paa Matrasserne.

Der skulde nu Prindsessen ligge om Natten.

Om Morgenen spurgte de hende, hvorledes hun havde sovet.

* * * * *
--- 42

»O forskrækkeligt slet!« sagde Prindsessen, »Jeg har næsten ikke lukket mine Øine den hele Nat! Gud veed, hvad der har været i Sengen? Jeg har ligget paa noget haardt, saa jeg er ganske bruun og blaa over min hele Krop! Det er ganske forskrækkeligt!«

Saa kunde de see, at det var en rigtig Prindsesse, da hun gjennem de tyve Matrasser og de tyve Ædderduuns Dyner havde mærket Ærten. Saa ømskindet kunde der ingen være, uden en virkelig Prindsesse.

Prindsen tog hende da til Kone, for nu vidste han, at han havde en rigtig Prindsesse, og Ærten kom paa Kunstkammeret, hvor den endnu er at see, dersom ingen har taget den.

See, det var en rigtig Historie!

*
—
43

Den lille *Idas* Blomster.

»Mine stakkels Blomster ere ganske døde!« sagde den lille *Ida*. »De vare saa smukke iaftes, og nu hænge alle Bladene visne! Hvorfor gjøre de det?« spurgte hun Studenten, der sad i Sophaen; for ham holdt hun saa meget af, han kunde de allerdeiligste Historier og klippede saadanne morsomme Billeder:

Hjerter med smaa Madammer i, der dandsede; Blomster og store Slotte, hvor Dørene kunde lukkes op; det var en lystig Student! »Hvorfor see Blomsterne saa daarlige ud i Dag?« spurgte hun igjen, og viste ham en heel Bouquet, der var ganske vissen.

»Ja veed Du, hvad de feile!« sagde Studenten. »Blomsterne have været paa Bal i Nat, og derfor hænge de med Hovedet!«

»Men Blomsterne kunne jo ikke dandse!« sagde den lille *Ida*.

»Jo,« sagde Studenten, »naar det bliver mørkt og vi andre sove, saa springe de lystigt omkring; næsten hver evige Nat har de Bal!«

»Kan der ingen Børn komme med paa det Bal?«

»Jo,« sagde Studenten, »smaabitte Gaaseurter og Lillieconvaller!«

»Hvor dandse de pæneste Blomster,« spurgte lille *Ida*.

»Har Du ikke tidt været ude af Porten ved det store Slot, hvor Kongen boer om Sommeren, hvor den deilige Have er med de mange Blomster? Du har jo seet Svanerne, der svømme hen

* * * * *
--- 44

til dig, naar Du vil give dem Brødkrummer. Derude er rigtigt Bal, kan Du troe!«

»Jeg var der ude i Haven igaar med min Moder!« sagde *Ida*, »men alle Bladene vare af Træerne, og der var slet ingen Blomster meer! hvor ere de? I Sommer saae jeg saa mange!«

»De ere inde paa Slottet!« sagde Studenten. »Du maa vide, at ligesaa snart Kongen og alle Hoffolkene flytte herind til Byen, saa løbe Blomsterne strax fra Haven op paa Slottet og ere lystige. Det skulde Du see! De to allersmukkeste Roser sætte sig paa Thronen, og saa ere de Konge og Dronning. Alle de røde Hanekamme stille sig op ved Siden, og staae og bukke, de ere Kammerjunkere. - Saa komme alle de nydeligste Blomster, og saa er der stort Bal, de blaa Violer forestille smaa Søcadetter, de dandse med Hyazinter og Crocus, som de kalde Frøkener! Tulipanerne og de store gule Lillier, det er gamle Fruer, de passe paa, at der bliver dandset net, og at det gaaer pænt til!«

»Men,« spurgte lille *Ida*, »er der ingen, som gjør Blomsterne noget, fordi de dandse paa Kongens Slot?«

»**Der** er Ingen, som rigtigt veed af det!« sagde Studenten. »Sommetider, om Natten, kommer rigtignok den gamle Slotsforvalter, der skal passe paa derude, han har et stort Knippe Nøgler med sig, men saasnart Blomsterne høre Nøglerne rasle, saa blive de ganske stille, skjule sig bag ved de lange Gardiner og stikke Hovedet frem. »Jeg kan lugte, her ere nogle Blomster inde, «siger den gamle Slotsforvalter, men han kan ikke see dem.«

»Det er morsomt!« sagde den lille *Ida* og klappede i Hænderne. »Men kunde jeg heller ikke see Blomsterne?«

»Jo,« sagde Studenten, »husk bare paa, naar du kommer der ud igjen, at kige ind af Vinduet, saa seer Du dem nok. Det gjorde jeg i Dag, der laae en lang guul Paaskelillie i Sophaen og strakte sig, det var en Hofdame!«

»Kan ogsaa Blomsterne i den botaniske Have komme der ud? Kan de komme den lange Vei?«

»Ja, det kan Du troe!« sagde Studenten, »for naar de ville, saa kunne de flyve. Har Du ikke nok seet de smukke Sommerfugle, de røde, gule og hvide, de see næsten ud som Blomster, det have de ogsaa været, de ere sprungne af Stilken høit op i Luften, og har da slaaet med Bladene, ligesom de vare smaa Vinger, og saa fløi de; og da de førte sig godt op, fik de Lov at flyve om ogsaa ved Dagen, skulde ikke hjem igjen, og sidde stille

*
- 45

paa Stilken, og saa blev Bladene tilsidst til virkelige Vinger. Det har Du jo selv seet! Det kan ellers gjerne være, at Blomsterne inde i den botaniske Have aldrig have været ude paa Kongens Slot, eller veed, at der er saa lystigt der om Natten. Nu skal jeg derfor sige dig noget! saa vil han blive saa forbauset, den botaniske Professor, der boer ved Siden af, Du kjender ham jo nok? Naar Du kommer ind i hans Have, skal Du fortælle en af Blomsterne, at der er stort Bal ude paa Slottet, saa siger den det igjen til alle de andre, og da flyve de afsted; kommer da Professoren ud i Haven, saa er der ikke en eneste Blomst, og han kan slet ikke forstaae, hvor de ere henne.«

»Men hvor kan Blomsten fortælle det til de andre? Blomsterne kunne jo ikke tale!«

»Nei, det kunne de rigtignok ikke!« svarede Studenten; »men saa gjøre de Pantomime! Har Du ikke nok seet, at naar det blæser lidt, saa nikke Blomsterne, og bevæge alle de grønne Blade, det er ligesaa tydeligt, som om de talte!«

»Kan Professoren da forstaae Pantomime?« spurgte *Ida*.

»Ja, det kan Du troe! Han kom en Morgen ned i sin Have og saae en stor Brændenælde staae at gjøre Pantomime med Bladene til en deilig rød Nellike; den sagde, du er saa nydelig og jeg holder saa meget af dig! men saadan noget kan Professoren nu slet ikke lide, og slog strax Brændenelden over Bladene, for de ere dens Fingre, men saa brændte han sig, og fra den Tid tør han aldrig røre ved en Brændenælde.«

»Det var morsomt!« sagde den lille *Ida* og loe.

»Er det at bilde Barnet saadan noget ind!« sagde den kjedelige Cancellieraad, der var kommen i Visit og sad i Sophaen; han kunde slet ikke lide Studenten og gnavede alletider, naar han saae ham klippe de løierlige, moersomme Billeder: snart en Mand, der hang i en Galge og holdt et Hjerter i Haanden, for han var en Hjertetyv, snart en gammel Hex, der red paa en Kost og havde sin Mand paa Næsen; det kunde Cancellieraaden ikke lide, og saa sagde han, ligesom nu, »er det noget, at bilde Barnet ind! det er den dumme Phantasie!«

Men den lille *Ida* syntes dog, det var saa morsomt, hvad Studenten fortalte om hendes Blomster, og hun tænkte saa meget derpaa. Blomsterne hang med Hovedet, fordi de vare trætte af at dandse hele Natten, de vare bestemt syge. Saa gik hun med dem hen til alt sit andet Legetøi, der stod paa et pænt

*
- 46

lille Bord, og hele Skuffen var fuld af Stads. I Dukkesengen laae hendes Dukke, *Sophie*, og sov, men den

lille *Ida* sagde til hende: »Du maa virkelig staae op, Sophie, og tage til Takke med at ligge i Skuffen i Nat, de stakkels Blomster ere syge, og saa maa de ligge i din Seng, maaskee de da blive raske!« og saa tog hun Dukken op, men den saae saa tvær ud og sagde ikke et eneste Ord, for den var vred, fordi den ikke maatte beholde sin Seng.

Saa lagde *Ida* Blomsterne i Dukkesengen, trak det lille Teppe heelt op om dem og sagde, nu skulde de ligge smukt stille, saa vilde hun koge Theevand til dem, at de kunde blive raske og komme op imorgen, og hun trak Gardinerne tæt om den lille Seng, for at Solen ikke skulde skinne dem ind i Øinene.

Hele Aftenen igjennem kunde hun ikke lade være at tænke paa, hvad Studenten havde fortalt hende, og da hun nu selv skulde i Seng, maatte hun først hen bag Gardinerne, der hang ned for Vinduerne, hvor hendes Moders deilige Blomster stod, baade Hyacinther og Tulipaner, og saa hvidskede hun ganske sagte: Jeg veed nok, I skal paa Bal i Nat! men Blomsterne lod, som om de ingenting forstod og rørte ikke et Blad, men lille *Ida* vidste nok, hvad hun vidste.

Da hun var kommet i Seng, laae hun længe og tænkte paa, hvor nydeligt det kunde være at see de deilige Blomster dandse derude paa Kongens Slot. »Mon mine Blomster virkelig have været med?« Men saa faldt hun i Søvn. Ud paa Natten vaagnede hun igjen, hun havde drømt om Blomsterne og Studenten, som Cancellieraaden skjændte paa og sagde vilde bilde hende noget ind. Der var ganske stille i Sovekammeret, hvor *Ida* laae; Natlampen brændte henne paa Bordet, og hendes Fader og Moder sov.

»Mon mine Blomster nu ligge i *Sophies* Seng?« sagde hun ved sig selv, »hvor jeg dog gjerne vilde vide det!« Hun reiste sig lidt og saae hen til Døren, der stod halv paa Klem, derinde laae Blomsterne og alt hendes Legetøj. Hun lyttede efter, og da var det ligesom om hun hørte, at der blev spillet paa Claveer inde i Stuen, men ganske sagte, og saa nydeligt, som hun aldrig før havde hørt det.

»Nu dandse vist alle Blomsterne derinde!« sagde hun, »o Gud, hvor jeg dog gjerne vilde see det!« men hun turde ikke staae op, for saa vækkede hun sin Fader og Moder. »Bare de dog vilde komme herind,« sagde hun; men Blomsterne kom ikke og Musiken vedblev at spille saa nydeligt, da kunde hun slet ikke lade

* 47

være, for det var altfor deiligt, hun krøb ud af sin lille Seng og gik ganske sagte hen til Døren og kigede ind i Stuen. Nei, hvor det var moersomt, hvad hun fik at see!

Der var slet ingen Natlampe derinde, men alligevel ganske lyst, Maanen skinnede gjennem Vinduet midt ind paa Gulvet! det var næsten ligesom det kunde være Dag. Alle Hyacintherne og Tulipanerne stode i to lange Rækker paa Gulvet, der vare slet ingen flere i Vinduet, der stode tomme Potter, nede paa Gulvet dandsede alle Blomsterne saa nydeligt rundt om hinanden, gjorde ordentlig Kjæde og holdt hverandre i de lange grønne Blade, naar de svingede rundt. Men henne ved Claveret sad en stor guul Lillie, som lille *Ida* bestemt havde seet i Sommer, for hun huskede godt, Studenten havde sagt: »nei, hvor den ligner Frøken Line!« men da loe de Allesammen af ham; men nu syntes virkelig *Ida* ogsaa, at den lange gule Blomst lignede Frøkenen, og den bar sig ogsaa ligesaadan ad med at spille, snart lagde den sit aflange gule Ansigt paa den ene Side, snart paa den anden, og nikkede Takten til den deilige Musik! Slet ingen mærkede den lille *Ida*. Nu saae hun en stor blaa *Crocus* hoppe midt op paa Bordet, hvor Legetøjet stod, gaae lige hen til Dukkesengen og trække Gardinerne til Side, der laae de syge Blomster, men de reiste sig strax op og nikkede ned til de andre at de ogsaa vilde med at dandse. Den gamle Røgmand, som Underlæben var brækket af, stod op og bukkede for de pæne Blomster, de saae slet ikke syge ud, de hoppede ned mellem de andre og vare saa fornøiede.

Det var ligesom om noget faldt ned af Bordet, *Ida* saae derhen, det var Fastelavns-Riset, der sprang ned, det syntes ogsaa, at det hørte med til Blomsterne. Det var ogsaa meget nydeligt, og oveni sad en lille Voxdukke, der havde just saadan en bred Hat paa Hovedet, som den Cancellieraaden gik med. Fastelavns-Riset hoppede paa sine tre røde Træbeen midt ind imellem Blomsterne, og trampede ganske stærkt, for det dandsede Masurka, og den Dands kunde de andre Blomster ikke, fordi de vare saa lette og kunde ikke trampe.

Voxdukken paa Fastelavnsriset blev lige med eet stor og lang, snurrede sig rundt ovenover Papirsblomsterne og raabte ganske høit: »Er det at bilde Barnet saadan noget ind! det er den dumme Phantasia!« og saa lignede Voxdukken ganske accurat

* 48

Cancellieraaden med den brede Hat, saae ligesaa guul og gnaven ud, men Papirsblomsterne slog ham om de tynde Been, og saa krøb han sammen igjen og blev en lille bitte Voxdukke. Det var saa moersomt at see! den lille *Ida* kunde ikke lade være at lee. Fastelavnsriset blev ved at dandse, og Cancellieraaden maatte dandse med, det hjalp ikke, enten han gjorde sig stor og lang eller blev den lille gule Voxdukke med den store, sorte Hat. Da bad de andre Blomster for ham, især de, der havde ligget i Dukkesengen, og saa lod Fastelavnsriset være. I det samme bankede det ganske stærkt inde i Skuffen, hvor *Idas* Dukke, *Sophie*, laae

ved saa meget andet Legetøj; Røgmanden løb hen til Kanten af Bordet, lagde sig langs ud paa sin Mave og fik Skuffen en lille Smule trukket ud. Der reiste Sophie sig op, og saae ganske forundret rundtomkring. »Her er nok Bal!« sagde hun; »hvorfor er der ingen, der har sagt mig det!«

»Vil Du dandse med mig?« sagde Røgmanden.

»Jo, Du er en pæn En at dandse med!« sagde hun og vendte ham Ryggen. Saa satte hun sig paa Skuffen og tænkte, at nok en af Blomsterne vilde komme at engagere hende, men der kom ingen, saa hostede hun, hm, hm, hm! men alligevel kom der ikke Een. Røgmanden dandsede saa ganske alene, og det var ikke saa daarligt!

Da nu ingen af Blomsterne syntes at see *Sophie*, lod hun sig dumpe fra Skuffen lige ned paa Gulvet, saa det gav en stor Alarm; alle Blomsterne kom ogsaa løbende hen rundt omkring hende og spurgte, om hun ikke havde slaaet sig, og de vare alle saa nydelige imod hende, især Blomsterne, der havde ligget i hendes Seng; men hun havde slet ikke slaaet sig, og alle Idas Blomster sagde Tak for den deilige Seng og holdt saa meget af hende, tog hende midt hen paa Gulvet hvor Maanen skinnede, dandsede med hende, og alle de andre Blomster gjorde en Kreds udenom; nu var *Sophie* fornøiet! og hun sagde, de maatte gjerne beholde hendes Seng, hun brød sig slet ikke om at ligge i Skuffen.

Men Blomsterne sagde: »Du skal have saa mange Tak, men vi kan ikke leve saa længe! imorgen ere vi ganske døde; men siig til den lille *Ida*, at hun skal begrave os ude i Haven, hvor Kanarifuglen ligger, saa voxer vi op igjen til Sommer og blive meget smukkere!«

»Nei, I maae ikke døe!« sagde *Sophie*, og saa kyssede hun Blomsterne; i det samme gik Salsdøren op, og en heel Mængde

*
- 49

deilige Blomster kom dandsende ind, *Ida* kunde slet ikke begribe, hvor de vare komne fra, det var bestemt alle Blomsterne ude fra Kongens Slot. Allerforrest gik to deilige Roser, og de havde smaa Guld kroner paa, det var en Konge og en Dronning, saa kom de nydeligste Levkøier og Nelliker og de hilste til alle Sider. De havde Musik med, store Valmuer og Pioner blæste i Ærtebælge saa de vare ganske røde i Hovedet. De blaa Klokker og de smaa hvide Sommergjække klingede, ligesom de havde Bjelder paa. Det var en morsom Musik. Saa kom der saa mange andre Blomster, og de dandsede allesammen, de blaa Violer og de røde Bellis, Gaaseurterne og Lillieconvallerne. Og alle Blomsterne kyssede hinanden, det var nydeligt at see!

Til sidst sagde Blomsterne hinanden god Nat, saa listede ogsaa den lille *Ida* sig hen i Sengen, hvor hun drømte om alt, hvad hun havde seet.

Da hun næste Morgen kom op, gik hun gesvindt hen til det lille Bord, for at see om Blomsterne vare der endnu, hun trak Gardinet til Side fra den lille Seng, ja, der laae de allesammen, men de vare ganske visne, meget meer end igaar. *Sophie* laae i Skuffen, hvor hun havde lagt hende, hun saae meget søvning ud.

»Kan Du huske, hvad Du skulde sige til mig,« sagde den lille *Ida*, men *Sophie* saae ganske dum ud og sagde ikke et eneste Ord.

»Du er slet ikke god,« sagde *Ida*, »og de dandsede dog allesammen med Dig.« Saa tog hun en lille Papirsæske, der var tegnet nydelige Fugle paa, den lukkede hun op og lagde de døde Blomster i den. »Det skal være Eders nydelige Liigkiste,« sagde hun, »og naar siden de norske Fætttere komme herhen, saa skal de være med at begrave Eder ude i Haven, at I til Sommer kan voxer op og blive endnu meget smukkere!«

De norske Fætttere vare to raske Drengene, de hed *Jonas* og *Adolph*; deres Fader havde foræret dem to nye Flitsbuer, og disse havde de med at vise *Ida*. Hun fortalte dem om de stakkels Blomster, der vare døde, og saa fik de Lov at begrave dem. Begge Drengene gik foran med Flitsbuerne paa Skuldren, og den lille *Ida* bagefter med de døde Blomster i den nydelige Æske; ude i Haven blev gravet en lille Grav; *Ida* kyssede først Blomsterne, satte dem saa med Æsken ned i Jorden, og *Adolph* og *Jonas* skjød med Flitsbuer over Graven, for de havde ingen Geværer eller Kanoner.

* *

50

51

Andet Hefte. 1885.

52

EB 2-35 (Bibl.276) udkom 16.12.1835 og indeholder: 1-4 som EB 1-35 [I-IV], blot med angivelse Andet Hefte. 5-76 text, 77 Indhold (med trykfejl 84 for 34), 78-80 blank.

EB 2-43 indeholder det samme, på titelbladet dog: Første Binds andet Hefte. Andet Oplag. Kjøbenhavn. Forlagt af Universitetsboghandler C. A. Reitzel. Trykt hos Bianco Luno. 1844.

53

Tommelise.

Der var engang en Kone, som saa gjerne vilde have sig et lille bitte Barn, men hun vidste slet ikke, hvor hun skulde faae et fra; saa gik hun hen til en gammel Hex og sagde til hende: »Jeg vilde saa inderlig gjerne have et lille Barn, vil Du ikke sige mig, hvor jeg dog skal faae et fra?«

»Jo, det skal vi nok komme ud af!« sagde Hexen. »Der har Du et Bygkorn, det er slet ikke af den Slags, som groer paa Bondemandens Mark, eller som Hønsene faae at spise, læg det i en Urtepotte, saa skal Du faae noget at see!«

»Tak skal Du have!« sagde Konen og gav Hexen tolv Skilling, gik saa hjem, plantede Bygkornet, og strax voxte der en deilig stor Blomst op, den saae ganske ud, som en Tulipan, men Bladene lukkede sig tæt sammen, ligesom om den endnu var i Knop.

»Det er en nydelig Blomst!« sagde Konen, og kyssede den paa de smukke røde og gule Blade, men lige i det hun kyssede, gav Blomsten et stort Knald, og aabnede sig. Det var en virkelig Tulipan, kunde man nu see, men midt inde i Blomsten, paa den grønne Stol, sad der en lille bitte Pige, saa fiin og nydelig, hun var ikke uden en Tomme lang, og derfor kaldtes hun *Tommelise*.

En nydelig lakeret Valdnødskal fik hun til Vugge, blaa Violblade vare hendes Matrasser og et Rosenblad hendes Overdyne;
*****
----- 54

der sov hun om Natten, men om Dagen legede hun paa Bordet, hvor Konen havde sat en Tallerken, som hun havde lagt en heel Krands om med Blomster, der stak deres Stilke ned i Vandet; her flød et stort Tulipanblad, og paa dette maatte *Tommelise* sidde og seile fra den ene Side af Tallerkenen til den anden; hun havde to hvide Hestehaar at roe med. Det saae just deiligt ud. Hun kunde ogsaa synge, o saa fiint og nydeligt, som man aldrig her havde hørt. -

En Nat, som hun laae i sin smukke Seng, kom der en hæsleg Skruptudse hoppende ind af Vinduet; der var en Rude itu. Skruptudsen var saa styg, stor og vaad, den hoppede lige ned paa Bordet, hvor *Tommelise* laae og sov under det røde Rosenblad.

»Det var en deilig Kone til min Søn!« sagde Skruptudsen, og saa tog hun fat i Valdnødskallen, hvor *Tommelise* sov, og hoppede bort med hende gennem Ruden, ned i Haven.

Der løb en stor, bred Aa; men lige ved Bredden var det sumpet og muddret; her boede Skruptudsen med sin Søn. Uh! han var *ogsaa styg og fæl, lignede ganske sin Moder: »koax, koas, bække-ke-kex!« det var alt hvad han kunde sige, da han saae den nydelige lille Pige i Valdnødskallen.

»Snak ikke saa høit, for ellers vaagner hun!« sagde den gamle Skruptudse, »hun kunde endnu løbe fra os, for hun er saa let, som et Svaneduun! vi ville sætte hende ud i Aaen paa et af de brede Aakandeblade, det er for hende, der er saa let og lille, ligesom en Ø! der kan hun ikke løbe bort, mens vi gjøre Stadsestuen istand nede under Mudderet, hvor I skulle boe og bygge!«

Ude i Aaen voxte der saa mange Aakander med de brede grønne Blade, der see ud som de flyde oven paa Vandet; det Blad, som var længst ude, var ogsaa det allerstørste; der svømmede den gamle Skruptudse ud og satte Valdnødskallen med *Tommelise*.

Den lillebitte Stakkel vaagnede ganske tidlig om Morgenen, og da hun saae, hvor hun var, begyndte hun saa bitterligt at græde, for der var Vand paa alle Sider af det store grønne Blad, hun kunde slet ikke komme i Land.

Den gamle Skruptudse sad nede i Mudderet og pyntede sin Stue op med Siv og gule Aaknappe, - der skulde være rigtigt

*
- 55

net for den nye Svigerdatter, - svømmede saa med den stygge Søn ud til Bladet, hvor *Tommelise* stod, de vilde hente hendes pæne Seng, den skulde sættes op i Brudekammeret, før hun selv kom der. Den gamle Skruptudse neiede saa dybt i Vandet for hende og sagde: »her skal Du see min Søn, han skal være Din Mand, og I skal boe saa deiligt nede i Mudderet!«

»Koax, koax! brekkekekex!« det var Alt, hvad Sønnen kunde sige.

Saa toge de den nydelige lille Seng og svømmede bort med den, men *Tommelise* sad ganske alene og græd paa det grønne Blad, for hun vilde ikke boe hos den fæle Skruptudse eller have hendes hæslige Søn til sin Mand. De smaa Fiske, som svømmede nede i Vandet, havde nok seet Skruptudsen og hørt hvad hun sagde, derfor stak de Hovederne op, de vilde dog see den lille Pige. Saa snart de fik hende at see, fandt de hende saa nydelig, og det gjorde dem saa ondt, at hun skulde ned til den stygge Skruptudse. Nei, det skulde aldrig skee. De flokkede sig nede i Vandet rundt om den grønne Stilk, der holdt Bladet, hun stod paa, gnavede med Tænderne Stilkens over, og saa flød Bladet ned af Aaen, bort med *Tommelise*, langt bort, hvor Skruptudsen ikke kunde komme.

Tommelise seilede forbi saa mange Stæder, og de smaa Fugle sad i Buskene, saae hende og sang »hvilken nydelig lille Jomfrue!« Bladet med hende svømmede længer og længer bort; saaledes reiste *Tommelise* udenlands.

En nydelig lille hvid Sommerfugl blev ved at flyve rundt omkring hende, og satte sig tilsidst ned paa Bladet, for den kunde saa godt lide *Tommelise*, og hun var saa fornøiet, for nu kunde Skruptudsen ikke naae hende og der var saa deiligt, hvor hun seilede; Solen skinnede paa Vandet, det var ligesom det deiligste Guld. Saa tog hun sit Livbaand, bandt den ene Ende om Sommerfuglen, den anden Ende af Baandet satte hun fast i Bladet; det gled da meget hurtigere afsted og hun med, for hun stod jo paa Bladet.

I det samme kom der en stor Oldenborre flyvende, den fik hende at see og i Øieblikket slog den sin Klo om hendes smækkre Liv og fløi op i Træet med hende, men det grønne Blad svømmede ned af Aaen og Sommerfuglen fløi med, for han var bundet til Bladet og kunde ikke komme løs.

*
- 56

Gud, hvor den stakkels *Tommelise* blev forskrækket, da Oldenborren fløi op i Træet med hende, men hun var dog allermeest bedrøvet for den smukke, hvide Sommerfugl, hun havde bundet fast til Bladet; dersom han nu ikke kunde komme løs, maatte han jo sulte ihjel. Men det brød Oldenborren sig ikke noget om. Den satte sig med hende paa det største, grønne Blad i Træet, gav hende det Søde af Blomsterne at spise og sagde, at hun var saa nydelig, skjøndt hun slet ikke lignede en Oldenborre. Siden kom alle de andre Oldenborrer, der boede i Træet, og gjorde Visit; de saae paa *Tommelise*, og Frøken-Oldenborrerne trak paa Følehornene og sagde: »hun har dog ikke mere end to Been, det seer ynkeligt ud. Hun har ingen Følehorn!« sagde den anden. »Hun er saa smækker i Livet, fy! hun seer ud ligesom et Menneske! Hvor hun er styg!« sagde alle Hun-Oldenborrerne, og saa var *Tommelise* dog saa nydelig; det syntes ogsaa den Oldenborre, som havde taget hende, men da alle de andre sagde, hun var hæslig, saa troede han det tilsidst ogsaa og ville slet ikke have hende; hun kunde gaae, hvor hun vilde. De fløi ned af Træet med hende og satte hende paa en Gaaseurt; der græd hun, fordi hun var saa styg, at Oldenborrerne ikke vilde have hende, og saa var hun dog den deiligste, man kunde tænke sig, saa fiin og klar som det skjønneste Rosenblad.

Hele Sommeren igjennem levede den stakkels *Tommelise* ganske alene i den store Skov. Hun flettede sig en Seng af Græsstraa og hang den under et stort Skræppeblad, saa kunde det ikke regne paa hende; hun pillede det Søde af Blomsterne og spiste, og drak af Duggen, der hver Morgen stod paa Bladene; saaledes gik Sommer og Efteraar, men nu kom Vinteren, den kolde, lange Vinter. Alle Fuglene, der havde sjunget saa smukt for hende, fløi deres Vei, Træerne og Blomsterne visnede, det store Skræppeblad, hun havde boet under, rullede sammen og blev kun en gul, visnen Stilk, og hun frøs saa forskrækkeligt, for hendes Klæder

vare itu og hun var selv saa fiin og lille, den stakkels *Tommelise*, hun maatte fryse ihjel. Det begyndte at snee og hver Sneefnug, der faldt paa hende, var, som naar man kaster en heel Skuffe fuld paa os, thi vi ere store og hun var kun en Tomme lang. Saa svøbte hun sig ind i et vissent Blad, men det vilde ikke varme, hun rystede af Kulde.

*
- 57

Tæt udenfor Skoven, hvor hun nu var kommet, laae en stor Kornmark, men Kornet var forlænge siden borte, kun de nøgne, tørre Stubbe stode op af den frosne Jord. De vare ligesom en heel Skov for hende at gaae imellem, o, hun rystede saadan af Kulde. Saa kom hun til Markmusens Dør. Den var et lille Hul inde under Korn-Stubbene. Der boede Markmusen luunt og godt, havde hele Stuen fuld af Korn, et deiligt Kjøkken og Spiiskammer. Den stakkels *Tommelise* stillede sig indenfor Døren, ligesom en anden fattig Tiggerpige og bad om et lille Stykke af et Bygkorn, for hun havde i to Dage ikke faaet det mindste at spise.

»Din lille Stakkel!« sagde Markmusen, for det var igrunnen en god gammel Markmuus, »kom Du ind i min varme Stue og spiis med mig!«

Da hun nu syntes godt om *Tommelise*, sagde hun: »Du kan gjerne blive hos mig i Vinter, men Du skal holde min Stue pæn reen og fortælle mig Historier, for dem holder jeg meget af,« og *Tommelise* gjorde, hvad den gode, gamle Markmuus forlangte og havde det da grumme godt.

»Nu faae vi nok snart Besøg!« sagde Markmusen, »min Naboe pleier hver Ugesdag at besøge mig. Han sidder bedre endnu inden Vægge, end jeg; har store Sale og gaaer med saadan en deilig, sort Fløielspels! bare Du kunde faae ham til Mand, saa var Du godt forsørget; men han kan ikke see. Du maa fortælle ham de nydeligste Historier, Du veed!«

Men det brød *Tommelise* sig ikke om, hun vilde slet ikke have Naboen, for han var en Muldvarp. Han kom og gjorde Visit i sin sorte Fløielspels, han var saa riig og saa lærd, sagde Markmusen, hans Huusleilighed var ogsaa over tyve Gange større, end Markmusens, og Lærdom havde han, men Solen og de smukke Blomster kunde han slet ikke lide, dem snakkede han ondt om, for han havde aldrig seet dem. *Tommelise* maatte synge og hun sang baade »Oldenborre flyv, flyv!« og »Munken gaaer i Enge,« saa blev Muldvarpen forliebt i hende, for den smukke Stemmes Skyld, men han sagde ikke noget, han var saadan en sindig Mand. -

Han havde nylig gravet sig en lang Gang gjennem Jorden fra sit til deres Huus, i den fik Markmusen og *Tommelise* Lov til at spadsere, naar de vilde. Men han bad dem ikke blive bange

*
- 58

for den døde Fugl, som laae i Gangen; det var en heel Fugl med Fjær og Næb, der vist var død for ganske nylig, da Vinteren begyndte, og nu gravet ned, just hvor han havde gjort sin Gang.

Muldvarpen tog et Stykke Trøske i Munden, for det skinner jo ligesom Ild i Mørke, og gik saa foran og lyste for dem i den lange, mørke Gang; da de saa kom, hvor den døde Fugl laae, satte Muldvarpen sin brede Næse mod Loftet og stødte Jorden op, saa der blev et stort Hul, som Lyset kunde skinne ned igjennem. Midt paa Gulvet laae en død Svale, med de smukke Vinger trykkede fast ind om Siderne, Benene og Hovedet trukne ind under Fjedrene; den stakkels Fugl var bestemt død af Kulde. Det gjorde *Tommelise* saa ondt for den, hun holdt saa meget af alle de smaa Fugle, de havde jo hele Sommeren sjunget og qviddret saa smukt for hende, men Muldvarpen stødte til den med sine korte Been og sagde: »Nu piber den ikke meer! det maa være ynkeligt at blive født til en lille Fugl! Gud skee Lov, at ingen af mine Børn blive det; saadan en Fugl har jo ingen Ting uden sit Quivit og maa sulte ihjel til Vinteren!«

»Ja, det maa I, som en fornuftig Mand, nok sige,« sagde Markmusen. »Hvad har Fuglen for al sit Quivit, naar Vinteren kommer? Den maa sulte og fryse; men det skal vel ogsaa være saa stort!«

Tommelise sagde ikke noget, men da de to andre vendte Ryggen til Fuglen, bøiede hun sig ned, skjød Fjedrene tilside, der laae over dens Hoved, og kyssede den paa de lukkede Øine. »Maaskee var det den, som sang saa smukt for mig i Sommer,« tænkte hun, »hvor den skaffede mig megen Glæde, den kjære, smukke Fugl!«

Muldvarpen stoppede nu Hullet til, som Dagen skinnede igjennem, og fulgte saa Damerne hjem. Men om Natten kunde *Tommelise* slet ikke sove, saa stod hun op af sin Seng og flettede af Hø et stort smukt Teppe, og det bar hun ned og bredte rundt om den døde Fugl, lagde blød Bomuld, hun havde fundet i Markmusens Stue, paa Siderne af Fuglen, for at den kunde ligge varmt i den kolde Jord.

»Farvel Du smukke lille Fugl!« sagde hun, »Farvel og Tak for din deilige Sang i Sommer, da alle Træerne vare grønne og Solen skinnede saa varmt paa os!« Saa lagde hun sit Hoved op

*
- 59

til Fuglens Bryst, men blev i det samme ganske forskrækket, thi det var ligesom noget bankede der indenfor. Det var Fuglens Hjerte. Fuglen var ikke død, den laae i Dvale, og var nu bleven opvarmet og fik Liv

igjen.

Om Efteraaret saa flyve alle Svalerne bort til de varme Lande, men er der een der forsinker sig, saa fryser den saaledes, at den falder ganske død ned, bliver liggende, hvor den falder, og den kolde Sneer lægger sig ovenover.

Tommelise rystede ordentligt, saa forskrækket var hun blevet, for Fuglen var jo en stor, stor en imod hende, der kun var en Tomme lang, men hun tog dog Mod til sig, lagde Bomulden tættere om den stakkels Svale, og hentede et Krusemynteblad, hun selv havde havt til Overdyne, og lagde det over Fuglens Hoved.

Næste Nat listede hun sig igjen ned til den, og da var den ganske levende, men saa mat, den kunde kun et lille Øieblik lukke sine Øine op og see *Tommelise*, der stod med et Stykke Trøske i Haanden, for anden Lygte havde hun ikke.

»Tak skal Du have, Du nydelige lille Barn!« sagde den syge Svale til hende, »jeg er blevet saa deilig opvarmet! snart faaer jeg mine Kræfter og kan flyve igjen, ude i det varme Solskin!«

»O!« sagde hun, »det er saa koldt udenfor, det sneer og fryser! bliv Du i din varme Seng, jeg skal nok pleie Dig!«

Hun bragte da Svalen Vand i et Blomsterblad, og den drak og fortalte hende, hvorledes den havde revet sin ene Vinge paa en Tornebusk og kunde derfor ikke flyve saa stærkt, som de andre Svaler, som da fløi bort, langt bort til de varme Lande. Den var da tilsidst faldet ned paa Jorden, men mere kunde den ikke huske, og vidste slet ikke, hvorledes den var kommet her.

Hele Vinteren blev den nu hernede og *Tommelise* var god imod den og holdt saa meget af den; hverken Muldvarpen eller Markmusen fik det mindste at vide derom, for de kunde jo ikke lide den stakkels fattige Svale.

Saasnart Foraaret kom og Solen varmede ind i Jorden, sagde Svalen Farvel til *Tommelise*, der aabnede Hullet, som Muldvarpen havde gjort ovenover. Solen skinnede saa deiligt ind til dem, og Svalen spurgte, om hun ikke vilde følge med, hun kunde sidde paa dens Ryg, de vilde flyve langt ud i den grønne Skov. Men *Tommelise* vidste, det vilde bedrøve den gamle Markmuus, om hun saaledes forlod hende.

* 60

»Nei, jeg kan ikke!« sagde *Tommelise*. »Farvel, farvel! Du gode, nydelige Pige!« sagde Svalen og fløi ud i Solskinnet. *Tommelise* saae efter den, og Vandet kom i hendes Øine, for hun holdt saa meget af den stakkels Svale.

»Qvivit! qvivit!« sang Fuglen og fløi ind i den grønne Skov. -

Tommelise var saa bedrøvet. Hun fik slet ikke Lov at komme ud i det varme Solskin; Kornet, der var saaet paa Ageren, henover Markmusens Huus, voxte ogsaa høit op i Veiret, det var en heel tyk Skov for den stakkels lille Pige, som jo kun var en Tomme lang.

»Nu skal Du i Sommer sye paa dit Udstyr!« sagde Markmusen til hende, for nu havde Naboen, den kjedelige Muldvarp i den sorte Fløielspels, friet til hende. »Du skal have baade Uldent og Linned! Du skal have at sidde og ligge paa, naar Du bliver Muldvarpens Kone!«

Tommelise maatte spinde paa Haandteen, og Markmusen leiede fire Ædderkoppe til at spinde og væve Nat og Dag. Hver Aften gjorde Muldvarpen Visit og snakkede da altid om, at naar Sommeren fik Ende, saa skinnede Solen ikke nær saa varmt, den brændte jo nu Jorden fast, som en Steen; ja naar Sommeren var ude, saa skulde Brylluppet staae med *Tommelise*; men hun var slet ikke fornøiet, for hun holdt ikke noget af den kjedelige Muldvarp. Hver Morgen, naar Solen stod op, og hver Aften, naar den gik ned, listede hun sig ud i Døren og naar saa Vinden skilte Toppene af Kornet ad, saa at hun kunde see den blaa Himmel, tænkte hun paa, hvor lyst og smukt der var herude, og ønskede saameget, at hun igjen maatte faae den kjære Svale at see; men den kom aldrig mere, den fløi vist langt borte i den smukke grønne Skov.

Da det nu blev Efteraar, havde *Tommelise* hele sit Udstyr færdigt.

»Om fire Uger skal Du have Bryllup!« sagde Markmusen til hende. Men *Tommelise* græd og sagde, hun vilde ikke have den kjedelige Muldvarp.

»Snik snak!« sagde Markmusen, »gjør Dig ikke obsternasig, for ellers skal jeg bide Dig med min hvide Tand! Det er jo en deilig Mand, Du faaer! hans sorte Fløielspels har Dronningen selv ikke Mage til! Han har baade i Kjøkken og Kjælder. Tak Du Gud for ham!«

* 61

Saa skulde de have Bryllup. Muldvarpen var allerede kommet, for at hente *Tommelise*; hun skulde boe

med ham, dybt nede under Jorden, aldrig komme ud i den varme Sol, for den kunde han ikke lide. Det stakkels Barn var saa bedrøvet, hun skulde nu sige den smukke Sol farvel, som hun dog hos Markmusen havde faaet Lov at see paa i Døren.

»Farvel, Du klare Sol!« sagde hun og rakte Armene høit op i Veiret, gik ogsaa en lille Smule udenfor Markmusens Huus; thi nu var Kornet høstet, og her stod kun de tørre Stubbe. »Farvel, farvel!« sagde hun og slog sine smaa Arme om en lille rød Blomst, der stod. »Hils den lille Svale fra mig, dersom Du faaer den at see!«

»Qvivit, qvivit!« sagde det i det samme over hendes Hoved; hun saae op, det var den lille Svale, der just kom forbi. Saasnaart den saae *Tommelise*, blev den saa fornøiet; hun fortalte den, hvor nødig hun vilde have den stygge Muldvarp til Mand, og at hun saa skulde boe dybt under Jorden, hvor aldrig Solen skinnede. Hun kunde ikke lade være at græde derved.

»Nu kommer den kolde Vinter,« sagde den lille Svale, »jeg flyver langt bort til de varme Lande, vil Du følge med mig? Du kan sidde paa min Byg! bind Dig kun fast med dit Livbaand, saa flyve vi bort fra den stygge Muldvarp og hans mørke Stue, langt bort over Bjergene til de varme Lande, hvor Solen skinner smukkere end her, hvor der altid er Sommer og deilige Blomster. Flyv kun med mig, Du søde lille *Tommelise*, som har reddet mit Liv, da jeg laae forfrossen i den mørke Jordkjelder!«

»Ja, jeg vil følge med Dig!« sagde *Tommelise*, og satte sig op paa Fuglens Ryg, med Fødderne paa dens udbredte Vinge, bandt sit Belte fast i een af de stærkeste Fjær og saa fløi Svalen høit op i Luften, over Skov og over Sø, høit op over de store Bjerge, hvor der altid ligger Sne, og *Tommelise* frøs i den kolde Luft, men saa krøb hun ind under Fuglens varme Fjær og stak kun det lille Hoved frem for at see al den Deilighed under sig.

Saa kom de til de varme Lande. Der skinnede Solen meget klarere end her, Himlen var to Gange saa høi og paa Grøfter og Gjærder voxte de deiligste grønne og blaa Viindrue. I Skovene hang Citroner og Appelsiner, her duftede af Myrther og

*
- 62

Krusemynter, og paa Landeveien løb de nydeligste Børn og legede med store brogede Sommerfugle. Men Svalen fløi endnu længer bort, og det blev smukkere og smukkere. Under de deiligste grønne Træer ved den blaa Sø, stod et skinnende hvidt Marmorslot, fra de gamle Tider, Viinrankerne snoede sig op om de høie Piller; der øverst oppe vare mange Svalereder, og i en af disse boede Svalen, som bar *Tommelise*. -

»Her er mit Huus!« sagde Svalen; »men vil Du nu selv søge Dig een af de prægtige Blomster ud, som groe dernede, saa skal jeg sætte Dig der og Du skal faae det saa nydeligt, Du vil ønske det!«

»Det var deiligt!« sagde hun, og klappede med de smaa Hænder.

Der laae en stor hvid Marmorsøile, som var faldet om paa Jorden og knækket i tre Stykker, men mellem disse voxte de smukkeste store hvide Blomster. Svalen fløi ned med *Tommelise* og satte hende paa et af de brede Blade; men hvor forundret blev hun ikke! der sad en lille Mand midt i Blomsten, saa hvid og gjennemsigtig, som han var af Glas; den nydeligste Guldkrone havde han paa Hovedet og de deiligste klare Vinger paa Skuldrene, selv var han ikke større end *Tommelise*. Han var Blomstens Engel. I hver Blomst boede der saadan en lille Mand eller Kone, men denne var Konge over dem allesammen.

»Gud, hvor han er smuk!« hvidskede *Tommelise* til Svalen. Den lille Prinds blev saa forskrækket for Svalen, thi den var jo en heel Kjæmpefugl imod ham, der var saa lille og fiin, men da han saae *Tommelise*, blev han saa glad, hun var den allersmukkeste Pige, han endnu havde seet. Derfor tog han sin Guldkrone af sit Hoved og satte paa hendes, spurgte, hvad hun hed og om hun vilde være hans Kone, saa skulde hun blive Dronning over alle Blomsterne! Ja det var rigtignok en Mand, anderledes, end Skruptudsens Søn og Muldvarpen med den sorte Fløielspels. Hun sagde derfor ja til den deilige Prinds og fra hver Blomst kom en Dame eller Herre, saa nydelig, det var en Lyst, hver bragte *Tommelise* en Present, men den bedste af alle var et Par smukke Vinger af en stor hvid Flue; de bleve hæftede paa *Tommelises* Ryg og saa kunde hun ogsaa flyve fra Blomst til Blomst; der var saadan en Glæde og den lille Svale sad oppe i

*
- 63

sin Rede og sang for dem, saa godt den kunde, men i Hjertet var den dog bedrøvet, for den holdt saa meget af *Tommelise* og vilde aldrig have været skilt fra hende.

»Du skal ikke hedde *Tommelise*!« sagde Blomstens Engel til hende, »det er et stygt Navn, og Du er saa smuk. Vi ville kalde Dig *Maja*!«

»Farvel! farvel!« sagde den lille Svale, og fløi igjen bort fra de varme Lande, langt bort tilbage til Danmark; der havde den en lille Rede over Vinduet, hvor Manden boer, som kan fortælle Eventyr, for ham sang den »qvivit, qvivit!« derfra have vi hele Historien.

Den uartige Dreng.

Der var engang en gammel Digter, saadan en rigtig god gammel Digter. En Aften, han sad hjemme, blev det et forskrækkeligt ondt Veir udenfor; Regnen skyllede ned, men den gamle Digter sad luunt og godt ved sin Kakkellovn, hvor Ilden brændte og Æblerne snurrede.

»Der bliver da ikke en tør Traad paa de Stakler, som ere ude i det Veir!« sagde han, for han var saadan en god Digter.

»O, luk mig op! jeg fryser og er saa vaad!« raabte et lille Barn udenfor. Det græd og bankede paa Døren, medens Regnen skyllede ned og Blæsten ruskede i alle Vinduer.

»Din lille Stakkel!« sagde den gamle Digter, og gik hen at lukke Døren op. Der stod en lille Dreng; han var ganske nøgen og Vandet drev af hans lange gule Haar. Han rystede af Kulde, var han ikke kommet ind, havde han vist maattet døe i det onde Veir.

»Din lille Stakkel!« sagde den gamle Digter og tog ham ved Haanden. »Kom Du til mig, saa skal jeg nok faae Dig varmet! Viin og et Æble skal Du faae, for Du er en deilig Dreng!«

Det var han ogsaa. Hans Øine saae ud som to klare Stjerner, og skjøndt Vandet flød ned af hans gule Haar, krøllede det sig dog saa smukt. Han saae ud, som et lille Englebarn, men var saa bleg af Kulde og rystede over sin hele Krop. I Haanden havde han en deilig Flitsbue, men den var ganske fordærvet af
* * * * *

Regnen; alle Couleurerne paa de smukke Pile løbe ud i hinanden af det vaade Veir.

Den gamle Digter satte sig ved Kakkellovnen, tog den lille Dreng paa sit Skjød, vred Vandet af hans Haar, varmede hans Hænder i sine, og kogte sød Viin til ham; saa kom han sig, fik røde Kinder, sprang ned paa Gulvet, og dandsede rundt om den gamle Digter.

»Du er en lystig Dreng!« sagde den Gamle. »Hvad hedder Du?«

»Jeg hedder *Amor!*« svarede han, »kjender Du mig ikke? Der ligger min Flitsbue! den skyder jeg med, kan Du troe! See, nu bliver Veiret godt udenfor; Maanen skinner!«

»Men Din Flitsbue er fordærvet!« sagde den gamle Digter.

»Det var slemt!« sagde den lille Dreng, tog den op og saae paa den. »O, den er ganske tør, har slet ikke lidt nogen Skade! Strængen sidder ganske stram! nu skal jeg prøve den!« saa spændte han den, lagde en Piil paa, sigtede og skjød den gode gamle Digter lige ind i Hjertet: »Kan Du nu see, at min Flitsbue ikke var fordærvet!« sagde han, loe ganske høit og løb sin Vei. Den uartige Dreng! saaledes at skyde paa den gamle Digter, der havde lukket ham ind i den varme Stue, været saa god mod ham og givet ham den deilige Viin og det bedste Æble.

Den gode Digter laae paa Gulvet og græd, han var virkelig skudt lige ind i Hjertet, og saa sagde han: fy! hvor den *Amor* er en uartig Dreng! det skal jeg fortælle til alle gode Børn, at de kunne tage sig iagt, og aldrig lege med ham, for han gjør dem Fortræd!«

Alle de gode Børn, Piger og Dreng, han fortalte det til, toge sig saadan iagt for den slemme *Amor*, men han narrede dem alligevel, for han er saa udspeculeret! Naar Studenterne gaae fra Forelæsninger, saa løber han ved Siden af dem, med en Bog under Armen og en sort Kjole paa. De kunne slet ikke kjende ham, og saa tage de ham under Armen og troe, det er ogsaa en Student, men saa stikker han dem Pilen ind i Brystet. Naar Pigerne gaae fra Præsten, og naar de staae paa Kirkegulvet, saa er han ogsaa efter dem. Ja, han er alle Tider efter Folk! Han sidder i den store Lysekroner paa Theatret og brænder i lys Lue, saa Folk troe, det er en Lampe, men de mærke siden noget andet. Han løber i Kongenshave og paa Volden! ja, han har

engang skudt Din Fader og Moder lige ind i Hjertet! Spørg dem kun ad, saa skal Du høre, hvad de sige. Ja, det er en slem Dreng, den *Amor*, ham skal Du aldrig have noget med at gjøre! han er efter alle Folk. Tænk engang, han skjød endogsaa en Piil paa gamle Bedstemoder, men det er længe siden, det er gaaet over; men saadan noget glemmer hun aldrig. Fy, den slemme *Amor*! Men nu kjender Du ham! veed, hvad han er for en uartig Dreng!

*
—
67

Reisekammeraten.

Den stakkels *Johannes* var saa bedrøvet, for hans Fader var meget syg og kunde ikke leve. Der var slet ingen uden de to inde i den lille Stue; Lampen paa Bordet var ved at brænde ud, og det var ganske sildigt paa Aftenen. -

»Du var en god Søn, *Johannes*!« sagde den syge Fader, »vor Herre vil nok hjælpe Dig frem i Verden!« og han saae med alvorlige milde Øine paa ham, trak Veiret ganske dybt og døde; det var ligesom om han sov. Men *Johannes* græd, nu havde han slet ingen i hele Verden, hverken Fader eller Moder, Søster eller Broder. Den stakkels *Johannes*! Han laae paa sine Knæ foran Sengen og kyssede den døde Faders Haand, græd saa mange salte Taarer, men tilsidst lukkede hans Øine sig og han sov ind med Hovedet paa den haarde Sengefjæl.

Da drømte han en underlig Drøm; han saae, hvor Sol og Maane neiede for ham, og han saae sin Fader frisk og sund igjen og hørte ham lee, som han altid loe naar han var rigtig fornøiet. En deilig Pige, med Guldkrone paa sit lange smukke Haar, rakte *Johannes* Haanden, og hans Fader sagde, »seer Du, hvilken Brud Du har faaet? Hun er den deiligste i hele Verden.« Saa vaagnede han, og alt det Smukke var borte, hans Fader laae død og kold i Sengen, der var slet ingen hos dem; den stakkels *Johannes*!

Ugen derefter blev den Døde begravet; *Johannes* gik tæt bag Kisten, kunde nu ikke mere faae den gode Fader at see, som
*****
----- 68

havde holdt saa meget af ham; han hørte, hvor de kastede Jorden ned paa Kisten, saae nu det sidste Hjørne af den, men ved den næste Skuffe Jord, der blev kastet ned, var det ogsaa borte; da var det ligesom hans Hjerter vilde gaae i Stykker, saa bedrøvet var han. Rundt om sang de en Psalm, det klang saa smukt og Taarerne kom *Johannes* i Øinene, han græd og det gjorde godt i hans Sorg. Solen skinnede deiligt paa de grønne Træer, ligesom den vilde sige: »Du skal ikke være saa bedrøvet *Johannes*! kan Du see, hvor smuk blaa Himmelen er; deroppe er nu Din Fader og beder den gode Gud, at det altid maa gaae Dig vel!«

»Jeg vil altid være god!« sagde *Johannes*, »saa kommer jeg ogsaa op i Himlen til min Fader, og hvor det vil blive en Glæde, naar vi see hinanden igjen! hvor der vil være meget, jeg kan fortælle ham, og han vil igjen vise mig saa mange Ting, lære mig saa meget af alt det Deilige i Himlen, ligesom han lærte mig her paa Jorden. O hvor det vil blive en Glæde!«

Johannes tænkte sig det saa tydeligt, at han smilede derved, medens Taarerne endnu løb ham ned over Kinderne. De smaa Fugle sad oppe i Kastanietræerne og quiddrede »qvi vit, qvi vit!« de vare saa fornøiede, skjøndt de jo vare med ved Begravelsen, men de vidste nok, at den døde Mand nu var oppe i Himlen, havde Vinger, langt smukkere og større end deres, var nu lykkelig, fordi han havde været god her paa Jorden, og derover vare de fornøiede. *Johannes* saae, hvor de fløi fra de grønne Træer, langt ud i Verden, og han fik da ogsaa saadan Lyst til at flyve med. Men først skar han et stort Trækors til at sætte paa sin Faders Grav, og da han om Aftenen bragte det der hen, var Graven pyntet med Sand og Blomster; det havde fremmede Folk gjort, for de holdt allesammen saa meget af den kjære Fader, som nu var død.

Tidlig næste Morgen pakkede *Johannes* sin lille Byldt sammen, gjemte i sit Belte hele sin Arvepart, der var 50 Rdlr. og et Par Sølvskillinger, dermed vilde han vandre ud i Verden. Men først gik han hen paa Kirkegaarden til sin Faders Grav, læste sit »Fader vor«, og sagde: »Farvel Du kjære Fader! Jeg vil altid være et godt Menneske, og saa tør Du nok bede den gode Gud, at det maa gaae mig godt!«

Ude paa Marken, hvor *Johannes* gik, stode alle Blomsterne

*
– 69

saa friske og deilige i det varme Solskin, og de nikkede i Vinden ligesom om de vilde sige: »Velkommen i det Grønne! Er her ikke nydeligt?« Men *Johannes* dreiede sig endnu engang om, for at see den gamle Kirke, hvor han, som lille Barn, var døbt, hvor han hver Søndag med sin gamle Fader havde været i Kirke og sjunget sin Psalme; da saae han høit oppe i et af Hullerne i Taarnet, Kirke-Nissen staae med sin lille røde, spidse Hue, han skyggede for sit Ansigt med den bøiede Arm, da ellers Solen skar ham i Øinene. *Johannes* nikkede Farvel til ham, og den lille Nisse svingede sin røde Hue, lagde Haanden paa Hjertet og kyssede mange Gange paa Fingrene, for at vise, hvor godt han ønskede ham det, og at han ret maatte gjøre en lykkelig Reise.

Johannes tænkte paa hvor meget smukt han nu skulde faae at see i den store prægtige Verden, og gik længer og længer bort, saa langt som han aldrig før havde været; han kjendte slet ikke de Byer, han kom igjennem, eller de Mennesker, han mødte, nu var han langt ude mellem Fremmede.

Den første Nat maatte han lægge sig at sove i en Høstak paa Marken, anden Seng havde han ikke. Men det var just nydeligt, syntes han, Kongen kunde ikke have det pænere. Ben hele Mark med Aaen, Høstakken og saa den blaa Himmel oven over, var just et smukt Sovekammer. Det grønne Græs med de smaa røde og hvide Blomster var Gulvtæppe, Hyldebuskene og de vilde Rosenhækker vare Blomsterbouquetter, og som Vandfad havde han hele Aaen med det klare, friske Vand, hvor Sivene neiede, og sagde baade god Aften og god Morgen. Maanen var en rigtig stor Natlampe, høit oppe under det blaa Loft, og den stak ikke Ild i Gardinerne; *Johannes* kunde sove ganske roligt, og han gjorde det ogsaa, vaagnede først igjen, da Solen stod op og alle de smaa Fugle rundt omkring, sang: »god Morgen! god Morgen! Er Du ikke oppe?«

Klokkerne ringede til Kirke, det var Søndag, Folk gik hen at høre Præsten og *Johannes* fulgte med dem, sang en Psalme og hørte Guds Ord, og det var ham ligesom han var i sin egen Kirke, hvor han var døbt, og havde sjunget Psalmer med sin Fader.

Ude paa Kirkegaarden var der saa mange Grave, og paa nogle voxte der høit Græs. Da tænkte *Johannes* paa sin Faders Grav, der ogsaa maatte komme til at see ud som disse, nu han ikke kunde luge og pynte den. Han satte sig da ned og rykkede

*
– 70

Græsset af, reiste Trækorsene op, der vare faldne om, og lagde Krandsene, som Vinden havde revet bort fra Gravene, igjen paa deres Sted, idet han tænkte, maaskee at En gjør det samme ved min Faders Grav, nu jeg ikke kan gjøre det!

Uden for Kirkegaardsporten stod en gammel Tigger og støttede sig paa sin Krykke, *Johannes* gav ham de Sølvskillinger han havde og gik saa lykkelig og fornøiet længer frem, ud i den vide Verden.

Mod Aften blev det et skrækeligt ondt Veir, *Johannes* skyndte sig for at komme under Tag, men det blev snart mørk Nat; da naaede han endelig en lille Kirke, der laae ganske eensom oppe paa en Høi, Døren stod til Lykke paa Klem, og han smuttede ind; her vilde han blive, til det onde Veir lagde sig.

»Her vil jeg sætte mig i en Krog!« sagde han, »jeg er ganske træt, og kan nok trænge til at hvile mig lidt,« saa satte han sig ned, foldede sine Hænder, og læste sin Aftenbøn og, inden han vidste af det, sov og drømte han, mens det lynede og tordnede udenfor.

Da han vaagnede igjen, var det midt ud paa Natten, men det onde Veir var trukket over, og Maanen skinnede ind af Vinduerne til ham. Midt paa Kirkegulvet stod der en aaben Liigkiste med en død Mand i, for han var endnu ikke begravet. *Johannes* var slet ikke bange, for han havde en god Samvittighed, og han vidste nok, at de Døde gjør ingen noget; det er levende, onde Mennesker, der gjør Fortræd. Saadanne to levende, slemme Folk stod tæt ved den døde Mand, der var sat herind i Kirken, før han blev lagt ned i Graven, de vilde gjøre ham Fortræd, ikke lade ham ligge i sin Liigkiste, men kaste ham uden for Kirkedøren, den stakkels døde Mand.

»Hvorfor vil I gjøre det!« spurgte *Johannes*, »det er ondt og slem, lad ham sove i Jesu Navn!«

»O, Sniksnak!« sagde de to fæle Mennesker, »han har narret os! han skylder os Penge, dem kunde han ikke betale, og nu er han ovenikjøbet død, saa faae vi ikke en Skilling, derfor vil vi rigtig hævne os, han skal ligge som en Hund udenfor Kirkedøren!«

»Jeg har ikke meer end 50 Rdlr.!« sagde *Johannes*, »det er hele min Arvepart, men den vil jeg gjerne give Eder, naar I vil ærligt love mig, at lade den stakkels døde Mand i Fred. Jeg skal

*
– 71

nok komme ud af det, uden de Penge; jeg har sunde stærke Lemmer, og vor Herre vil altid hjælpe mig!«

»Ja,« sagde de hæslige Mennesker, »naar Du saaledes vil betale hans Gæld, skal vi saamæn ikke gjøre ham noget, det kan Du være vis paa!« og saa tog de Pengene, *Johannes* gav dem, loe ordentligt ganske høit over hans Godhed, og gik deres Vei; men *Johannes* lagde Liget tilrette igjen i Kisten, foldede Hænderne paa det, sagde Farvel, og gik nok saa tilfreds videre gjennem den store Skov.

Rundtomkring, hvor Maanen kunde skinne ind i mellem Træerne, saae han de nydelige smaa Alfer lege nok saa lystigt; de lode sig ikke forstyrre, de vidste nok, han var et godt uskyldigt Menneske, og det er kun de onde Folk, der ikke maae faae Alferne at see. Nogle af dem vare ikke større end en Finger og havde deres lange gule Haar heftet op med Guldkamme, to og to gyngede de paa de store Dugdraaber, der laae paa Bladene og det høie Græs; sommetider trillede Draaben, saa faldt de ned mellem de lange Græsstraa og der blev en Latter og Støi af de andre Smaapuslinger. Det var uhyre morsomt! De sang og *Johannes* kjendte ganske tydeligt alle de smukke Viser, han havde lært som lille Dreng. Store brogede Ædderkoppe med Sølvkroner paa Hovedet, maatte fra den ene Hæk til den anden spinde lange Hængebroer og Palladser, der, da den fine Dug faldt paa, saae ud som skinnende Glas i det klare Maaneskin. Saaledes varede det ved, lige til Solen stod op. De smaa Alfer krøb da ind i Blomsterknoppene og Vinden tog i deres Broer og Slotte, der da fløi hen i Luften, som store Spindelvæv.

Johannes var nu kommet ud af Skoven, da en stærk Mandsstemme raabte bag ved ham: »Holla, Kammerat! hvorhen gjælder Reisen?«

»Ud i den vide Verden!« sagde *Johannes*. »Jeg har hverken Fader eller Moder, er en fattig Knøs, men vor Herre hjælper mig nok!«

»Jeg vil ogsaa ud i den vide Verden!« sagde den fremmede Mand. »Skal vi to gjøre Følgeskab!«

»Ja nok!« sagde *Johannes*, og saa fulgtes de ad. De kom snart til at holde meget af hinanden, for de vare gode Mennesker begge to. Men *Johannes* mærkede nok, at den Fremmede var meget klogere end han, han havde været næsten hele Verden rundt, og vidste at fortælle om alt det Muelige, der er til.

*
- 72

Solen var allerede høit oppe, da de satte dem under et stort Træ, for at spise deres Frokost; i det samme kom der en gammel Kone. O, hun var saa gammel og gik ganske krum, støttede sig paa en Krykkestok, og havde paa sin Ryg et Knippe Brænde, som hun havde samlet sig i Skoven. Hendes Forklæde var hæftet op, og *Johannes* saae at tre store Riis af Bregner og Pileqviste stak ud fra det. I det hun var ganske nær ved dem, glead hendes ene Fod, hun faldt om og gav et høit Skrig, for hun havde brækket sit Been, den stakkels gamle Kone.

Johannes vilde strax, at de skulde bære hende hjem, hvor hun boede, men den Fremmede lukkede sin Randsel op, tog en Krukke frem, og sagde, at han havde her en Salve, der strax kunde gjøre hendes Been heelt og raskt, saa at hun selv kunde gaae hjem, og det som om hun aldrig havde brækket Benet. Men derfor vilde han ogsaa, at hun skulde forære ham de tre Riis, hun havde i sit Forklæde.

»Det er godt betalt!« sagde den Gamle og nikkede ganske underligt med Hovedet; hun vilde ikke saameget gjerne af med sine Riis, men det var heller ikke saa rart, at ligge med Benet brækket; saa gav hun ham Risene, og ligesaa snart han havde gnedet Salven paa Benet, reiste ogsaa den gamle Mutter sig op, og gik meget bedre end før. Det kunde den Salve gjøre. Men den var heller ikke at faae paa Apotheket.

»Hvad vil Du med de Riis?« spurgte *Johannes* nu sin Reisekammerat.

»Det er tre pæne Urtekoste!« sagde han, »dem kan jeg just lide, for jeg er en løierlig Fyr!«

Saa gik de endnu et godt Stykke.

»Nei, hvor det trækker op!« sagde *Johannes*, og pegede ligefrem; »det er nogle forskrækkelige tykke Skyer!«

»Nei,« sagde Reisekammeraten, »det er ikke Skyer, det er Bjergene. De deilige store Bjerge, hvor man kommer heelt op over Skyen i den friske Luft! Det er herligt, kan Du troe! Imorgen ere vi vist saalangt ude i Verden!«

Det var ikke saa nær ved, som det saae ud, de brugte en heel Dag at gaae, før de kom til Bjergene, hvor de sorte Skove voxte lige op mod Himmelen, og hvor der vare Stene ligesaa store som en heel By; det vilde rigtignok blive en svær Tour at komme der heelt over, men derfor gik ogsaa *Johannes* og Reisekammeraten

*
- 73

ind i Vertshuset, for at hvile sig godt og samle Kræfter til Marschen imorgen.

Nede i den store Skjænkestue i Vertshuset vare saa mange Mennesker samlede, for der var en Mand,

som gjorde Dukke-Comedie; han havde just stillet sit lille Theater op, og Folk sad rundt omkring for at see den Comedie, men allerforrest havde en gammel tyk Slagter taget Plads, og det den allerbedste; hans store Bulbider, uh, den saae saa glubsk ud! sad ved Siden af ham og gjorde Øine, ligesom alle de andre.

Nu begyndte Comedien, og det var en pæn Comedie med en Konge og en Dronning, de sad paa den deiligste Throne, havde Guld kroner paa Hovedet og lange Slæb paa Kjolerne, for det havde de Raad til. De nydeligste Trædukker med Glas-Øine og store Kneblsbarter stode ved alle Døre, og lukkede op og i for at der kunde komme frisk Luft i Stuen! Det var just en nydelig Komedie, og den var slet ikke sørgelig, men lige idet Dronningen reiste sig op og gik hen ad Gulvet, saa - ja Gud maa vide, hvad den store Bulbider tænkte; men da den tykke Slagter ikke holdt paa ham, gjorde han et Spring lige ind paa Theatret, tog Dronningen midt i hendes tynde Liv, saa det sagde »knik, knak!« Det var ganske forskrækkeligt!

Den stakkels Mand, som gjorde den hele Comedie, blev saa forskrækket og saa bedrøvet for sin Dronning, for det var den allernydeligste Dukke, han havde, og nu havde den ækle Bulbider bidt Hovedet af hende; men da Folk siden gik bort, sagde den Fremmede, han som var kommet med Johannes, at han nok skulde gjøre hende istand; og saa tog han sin Krukke frem og smurte Dukken med den Salve, han hjalp den stakkels gamle Kone med, da hun havde brækket sit Been. Ligesaa snart Dukken var smurt, blev den strax heel igjen, ja den kunde endogsaa selv røre alle sine Lemmer, man behøvede slet ikke at trække i Snoren; Dukken var som et levende Menneske, paa det nær at den ikke kunde tale. Manden, som havde det lille Dukketheater, blev saa fornøiet, nu behøvede han slet ikke at holde paa den Dukke, den kunde jo dandse af sig selv. Det var der ingen af de andre der kunde.

Da det siden blev Nat, og alle Folk i Vertshuset vare gaaet i Seng, var der een, der sukkede saa forskrækkelig dybt, og blev saa længe ved, saa de allesammen stod op, for at see hvem det

*
- 74

kunde være. Manden, der havde gjort Comedien, gik hen til sit lille Theater, for det var der inde, at nogen sukkede. Alle Trædukkerne laae imellem hinanden, Kongen og alle Drabanterne, og det var dem, som sukkede saa ynkeligt og stirrede med deres store Glas-Øine, for de vilde saa gjerne blive smurt lidt ligesom Dronningen, at de ogsaa kunde komme til at røre sig af sig selv. Dronningen lagde sig lige ned paa sine Knæ, og rakte sin deilige Guldkrone i Veiret, mens hun bad; »tag kun den, men smør min Gemal og mine Hoffolk!« da kunde den stakkels Mand, der eiede Comedien og alle Dukkerne, ikke lade være at græde, for det gjorde ham virkelig saa ondt for dem; han lovede strax Reisekammeraten, at han vilde give ham alle de Penge, han fik for sin Comedie næste Aften, naar han bare vilde smøre fire, fem af hans pæneste Dukker; men Reisekammeraten sagde, at han forlangte slet ikke andet, end den store Sabel, han havde ved sin Side, og da han fik den, smurte han sex Dukker, der strax dandsede og det saa nydeligt, at alle Pigerne, de levende Menneske-Piger, som saae derpaa, gav sig til at dandse med. Kudsken og Kokkepigen dandsede, Tjeneren og Stuepigen, alle de Fremmede, og Ildskuffen og Ildklemmen; men de to faldt om, lige i det de gjorde de første Spring, - jo det var en lystig Nat. -

Næste Morgen gik *Johannes* med sin Reisekammerat bort fra dem allesammen, og opad de høie Bjerge, og igjennem de store Granskove. De kom saa høit op, at Kirketaarnene dybt under dem tilsidst saae ud som smaa røde Bær, nede i alt det Grønne, og de kunde see saa langt bort, mange, mange Mile, hvor de aldrig havde været! saameget smukt af den deilige Verden havde *Johannes* aldrig før seet paa eengang, og Solen skinnede saa varmt fra den friske blaa Luft, han hørte ogsaa Jægerne blæse paa Valdhorn inde mellem Bjergene, saa smukt og velsignet, at han fik Vandet i Øinene af Glæde, og kunde ikke lade være at sige: »Du gode vor Herre! jeg kunde kysse Dig, fordi Du er saa god mod os allesammen, og har givet os al den Deilighed, der er i Verden!«

Reisekammeraten stod ogsaa med foldede Hænder, og saae ud over Skoven og Byerne, i det varme Solskin. I det samme klang det forunderligt deiligt over deres Hoveder, de saae op i Veiret: en stor hvid Svane svævede i Luften; den var saa smuk, og sang, som de aldrig før havde hørt nogen Fugl synge; men det blev mere og mere svagt, den bøiede sit Hoved og sank,

*
- 75

ganske langsomt ned for deres Fødder, hvor den laae død, den smukke Fugl.

»To saa deilige Vinger,« sagde Reisekammeraten, »saa hvide og store, som de, Fuglen har, ere Penge værd, dem vil jeg tage med mig! kan du nu see, at det var godt, jeg fik en Sabel!« og saa hug han med eet Slag begge Vingerne af den døde Svane, dem vilde han beholde.

De reiste nu mange, mange Mile frem over Bjergene, til de tilsidst foran dem saae en stor Stad, med over hundrede Taarne, der skinnede som Sølv i Solskinnet; midt i Byen var et prægtigt Marmorslot, tækket med det røde Guld, og her boede Kongen.

Johannes og Reisekammeraten vilde ikke strax gaae ind i Byen, men bleve i Vertshuset udenfor, at de kunde pynte sig, thi de vilde see pæne ud, naar de kom paa Gaden. Verten fortalte dem, at Kongen var

saadan en god Mand, der aldrig gjorde noget Menneske noget, hverken det ene eller det andet, men at hans Datter, ja Gud bevare os! det var en slem Prindsesse. Deilighed havde hun nok af, ingen kunde være saa smuk og nydelig, som hun, men hvad hjalp det, hun var en slem, ond Hex, der var Skyld i, at saa mange deilige Prindsers havde mistet deres Liv. - Alle Mennesker havde hun givet Lov at frie til hende; enhver kunde komme, enten han var en Prinds, eller en Staadder, det kunde være lige eet og det samme; han skulde bare gjætte tre Ting, hun spurgte ham om, kunde han det, saa vilde hun gifte sig med ham, og han skulde være Konge over det hele Land, naar hendes Fader døde; men kunde han ikke gjætte de tre Ting, saa lod hun ham hænge eller halshugge, saa slem og ond var den deilige Prindsesse. Hendes Fader, den gamle Konge, var saa bedrøvet derover, men han kunde ikke forbyde hende, at være saa ond, for han havde eengang sagt, han vilde aldrig have det mindste at gjøre med hendes Kjærester, hun kunde selv gjøre, ligesom hun vilde. Hver engang der kom en Prinds og skulde gjætte, for at faae Prindsessen, saa kunde han ikke komme ud af det, og saa blev han hængt eller halshugget; de havde jo varet ham i Tide, han kunde lade være at frie. Den gamle Konge var saa bedrøvet over al den Sorg og Elendighed, ab han en heel Dag om Aaret laae paa Knæ, med alle sine Soldater, og bad, at Prindsessen maatte blive god, men det vilde hun slet ikke. De gamle Koner, som drak Brændeviin, farvede det ganske sort, før de drak det, saaledes sørgede de, og mere kunde de ikke gjøre.

*
- 76

»Den hæslige Prindsesse!« sagde *Johannes*, »hun skulde virkelig have Riis, det kunde hun have godt af. Bare jeg var den gamle Konge, hun skulde nok komme til at spytte røde Grise!«

I det samme hørte de Folk udenfor raabe Hurra! Prindsessen kom forbi, og hun var virkelig saa deilig, at alle Folk glemte, hvor ond hun var, derfor raabte de Hurra. Tolv deilige Jomfruer, allesammen i hvide Silkekjoler, og *med en Guldtulipan i Haanden, reed paa kulsorte Heste, ved Siden af hende; Prindsessen selv havde en kridhvid Hest, pyntet med Diamanter og Rubiner, hendes Ridedragt var af det pure Guld, og Pidsken, hun havde i Haanden, saae ud, som den var en Solstraale; Guldkronen paa Hovedet var ligesom smaa Stjerner oppe fra Himlen, og Kaaben var syet af over tusinde deilige Sommerfuglevinger; alligevel var hun meget smukkere, end alle hendes Klæder.

Da *Johannes* fik hende at see, blev han saa rød i sit Ansigt, som et dryppende Blod, og han kunde knap sige et eneste Ord; Prindsessen saae jo ganske ud, som den deilige Pige med Guldkrone paa, han havde drømt om den Nat, hans Fader var død. Han fandt hende saa smuk, og kunde ikke lade være at holde saa meget af hende. Det var bestemt ikke sandt, sagde han, at hun kunde være en ond Hex, der lod Folk hænge eller halshugge, naar de ikke kunde gjætte, hvad hun forlangte af dem. »Enhver har jo Lov at frie til hende, endogsaa den fattigste Staadder, jeg vil virkelig gaae op paa Slottet! for jeg kan ikke lade være!«

De sagde allesammen, at det skulde han ikke gjøre, det vilde bestemt gaae ham, ligesom alle de andre. *Reisekammeraten* raadede ham ogsaa derfra, men *Johannes* meente, det gik nok godt, børstede sine Skoe og sin Kjole, vaskede Ansigt og Hænder, kæmmede sit smukke, gule Haar, og gik saa ganske alene ind til Byen, og op paa Slottet.

»Kom ind!« sagde den gamle Konge, da *Johannes* bankede paa Døren. - *Johannes* lukkede op, og den gamle Konge, i Slaabrok og broderede Tøfler, kom ham imøde, Guldkronen havde han paa Hovedet, Scepteret i den ene Haand og Guldæblet i den anden. »Bi lidt!« sagde han, og fik Æblet op under Armen, for at kunne række *Johannes* Haanden. Men saasart han fik at høre, det var en Frier, begyndte han saaledes at græde, at baade Scepter og Æble faldt paa Gulvet, og han maatte tørre Øinene i sin Slaabrok. Den stakkels gamle Konge!

*
- 77

»Lad være!« sagde han, »det gaaer Dig galt, ligesom alle de Andre. Nu skal Du bare see!« saa førte han *Johannes* ud i Prindsessens Lysthave, der saae forskrækkeligt ud! Oppe i hvert Træ hang tre, fire Kongesønner, der havde friet til Prindsessen, men ikke kunde gjætte de Ting, hun havde sagt dem. Hver Gang det blæste, ranglede alle Knoklerne, saa de smaa Fugle bleve forskrækkede, og turde aldrig komme ind i den Have; alle Blomsterne vare bundne op med Menneskebeen, og i Urtepotterne stode Dødningshoveder og grinte. Det var rigtignok en Have for en Prindsesse.

»Her kan Du see!« sagde den gamle Konge, »det vil gaae Dig, ligesom alle de Andre, Du her seer, lad derfor heller være; Du gjør mig virkelig ulykkelig, for jeg tager mig det saa nær!«

Johannes kyssede den gode gamle Konge paa Haanden, og sagde, det gik nok godt, for han holdt saa meget af den deilige Prindsesse.

I det samme kom Prindsessen selv, med alle sine Damer, ridende ind i Slotsgaarden, de gik derfor ud til hende, og sagde god Dag. Hun var saa nydelig, rakte *Johannes* Haanden, og han holdt endnu meget mere af hende end før, hun kunde bestemt ikke være en slem ond Hex, som alle Folk sagde om hende. - De gik op i Salen, og de smaa *Pager præsenterede Syltetøi og Pebernødder for dem, men den gamle Konge var saa bedrøvet, han kunde slet ikke spise noget, og Pebernødderne vare ham ogsaa for haarde.

Det blev nu bestemt, at *Johannes* skulde komme igjen op paa Slottet næste Morgen, da vilde Dommerne og hele Raadet være forsamlede, og høre, hvorledes han kom ud af det med at gjætte. Kom han godt ud af det, saa skulde han endnu komme to Gange til, men der var endnu aldrig nogen, som havde gjættet den første Gang, og saa maatte de miste Livet.

Johannes var slet ikke bedrøvet for, hvorledes det vilde gaae ham, han var just fornøjet, tænkte kun paa den deilige Prindsesse, og troede ganske vist, at den gode Gud nok hjalp ham, men hvorledes, det vidste han slet ikke, og vilde heller ikke tænke derpaa. Han dandsede hen ad Landeveien, da han gik tilbage til Vertshuset, hvor Reisekammeraten ventede paa ham.

Johannes kunde ikke blive færdig med at fortælle, hvor nydelig Prindsessen havde været imod ham, og hvor deilig hun var;

*
– 78

han længtes allerede saameget efter den næste Dag, han skulde derind paa Slottet, og forsøge sin Lykke med at gjætte.

Men Reisekammeraten rystede med Hovedet, og var ganske bedrøvet. »Jeg holder saa meget af Dig!« sagde han, »vi kunde endnu have været længe sammen, og nu skal jeg allerede miste Dig! Du stakkels, kjære *Johannes*, jeg kunde gjerne græde, men jeg vil ikke forstyrre din Glæde den sidste Aften maaskee, vi ere sammen. Vi ville være lystige, rigtig lystige; imorgen, naar Du er borte, har jeg Lov til at græde!«

Alle Folk inde i Byen havde strax faaet at vide, at der var kommet en nye Frier til Prindsessen, og der var derfor en stor Bedrøvelse. Comediehuset blev lukket, alle Kagekonerne bandt sort Flor om deres Sukkergrise, Kongen og Præsterne laae paa Knæ i Kirken, der var saadan en Bedrøvelse, for det kunde jo ikke gaae *Johannes* bedre, end det var gaaet alle de andre Friere.

Ud paa Aftenen lavede Reisekammeraten en stor Bolle Punch, og sagde til *Johannes*, at nu skulde de være rigtig lystige, og drikke Prindsessens Skaal. Men da *Johannes* havde drukket to Glas, blev han saa søvsnig, det var ham ikke mueligt at holde Øinene oppe, han maatte falde i Søvn. Reisekammeraten løftede ham ganske sagte op fra Stolen, og lagde ham hen i Sengen, og da det saa blev mørk Nat, tog han de to store Vinger, han havde hugget af Svanen, bandt dem fast paa sine Skuldre, det største Riis, han havde faaet af den gamle Kone, der faldt og brak Benene, stak han i sin Lomme, lukkede Vinduet op, og fløi saa ind over Byen, lige hen til Slottet, hvor han satte sig i en Krog, oppe under det Vindue, der gik ind til Prindsessens Sovekammer.

Det var ganske stille i hele Byen, nu slog Klokken tre Qvarteer til Tolv, Vinduet gik op, og Prindsessen fløi i en stor hvid Kaabe og med lange sorte Vinger, hen over Byen, ud til et stort Bjerg; men Reisekammeraten gjorde sig usynlig, saaledes at hun slet ikke kunde see ham, fløi bagefter, og pidskede paa Prindsessen med sit Riis, saa at der ordentlig kom Blod, hvor han slog. Uh, det var en Fart heelt igjennem Luften, Vinden tog i hendes Kaabe, der bredte sig ud til alle Sider, ligesom et stort Skibsseil, og Maanen skinnede igjennem den.

»Hvor det hagler! hvor det hagler!« sagde Prindsessen ved hvert Slag, hun fik af Riset, og det kunde hun have godt af.

*
– 79

Endelig kom hun da ud til Bjerget og bankede paa. Det rullede ligesom Torden, idet Bjerget aabnede sig, og Prindsessen gik der ind, Reisekammeraten fulgte med, for slet ingen kunde see ham, han var usynlig. De gik igjennem en stor, lang Gang, hvor Væggene gnistrede ganske forunderligt, det var over tusinde gloende Ædderkoppe, der løb op og ned af Muren, og lyste ligesom Ild. Nu kom de i en stor Sal, bygget af Sølv og Guld, Blomster, saa store som Solsikker, røde og blaae, skinnede fra Væggene; men ingen kunde plukke de Blomster, for Stilken var fæle, giftige Slinger, og Blomsterne var Ild, der stod dem ud af Munden. Hele Loftet var besat med skinnende Sanct Hans-Orme og himmelblaa Flaggermuus, der sloge med de tynde Vinger, det saae ganske forunderligt ud. Midt paa Gulvet var en Throne, den blev baaret af fire Hestebeenrade, der havde Seletøi af de røde Ild-Ædderkoppe, Thronen selv var af mælkehvidt Glas, og Puderne til at sidde paa var smaa sorte Muus, der beed hinanden i Halen. Ovenover den var et Tag af rosenrødt Spindelvæv, besat med de nydeligste smaa grønne Fluor, der skinnede som Ædelstene. Midt paa Thronen sad en gammel Trolde, med Krone paa det stygge Hoved, og et Scepter i Haanden. Han kyssede Prindsessen paa hendes Pande, lod hende sidde ved Siden af sig paa den kostbare Throne, og nu begyndte Musikken. Store, sorte Græshopper spillede paa Mundharpe, og Uglen slog sig selv paa Maven, for den havde ingen Tromme. Det var en løjerlig Concert. Smaa sorte Nisser, med en Lygtemand paa Huen, dandsede rundt i Salen. Ingen kunde see Reisekammeraten, han havde stillet sig lige bagved Thronen, og hørte og saae alle Ting. Hoffolkene, som nu ogsaa kom ind, vare saa pæne og fornemme, men den, der rigtigt kunde see, mærkede nok, hvorledes de havde det. Det var ikke andet, end Kosterkafter med Kaalhoveder paa, som Trolden havde hexet Liv i, og givet de broderede Klæder. Men det kunde jo ogsaa være det samme, de brugtes kun til Stads.

Da der nu var dandsset noget, fortalte Prindsessen til Trolden, at hun havde faaet en ny Frier, og spurgte

derfor, hvad hun vel skulde tænke paa at spørge ham om næste Morgen, naar han kom op paa Slottet.

»Hør!« sagde Trolden, »nu skal jeg sige Dig noget! Du skal tage noget meget let, for saa falder han slet ikke paa det. Tænk

*
– 80

Du paa din ene Sko. Det gjætter han ikke. Lad saa Hovedet hugge af ham, men glem ikke, naar Du imorgen Nat kommer herud igjen til mig, at bringe mig hans Øine, for dem vil jeg spise!«

Prindsessen neiede ganske dybt, og sagde, hun skulde ikke glemme Øinene. Trolden lukkede nu Bjerget op, og hun fløi hjem igjen, men Reisekammeraten fulgte med, og pryglede hende saa stærkt med Riset, at hun sukkede ganske dybt over det stærke Haglveir, og skyndte sig alt hvad hun kunde, med at komme igjennem Vinduet ind i sit Sovekammer; men Reisekammeraten fløi tilbage til Kroen, hvor *Johannes* endnu sov, løste sine Vinger af, og lagde sig saa ogsaa paa Sengen, for han kunde sagtens være træt.

Det var ganske tidligt paa Morgenen, da *Johannes* vaagnede, Reisekammeraten stod ogsaa op, og fortalte, at han i Nat havde drømt en meget underlig Drøm om Prindsessen og hendes Sko, og bad ham derfor endelig at spørge, om Prindsessen ikke skulde have tænkt paa sin Sko! For det var jo det, han havde hørt af Trolden inde i Bjerget, men han vilde ikke fortælle *Johannes* noget derom, bad ham bare at spørge, om hun havde tænkt paa sin Sko.

»Jeg kan ligesaa godt spørge om det ene, som om det andet,« sagde *Johannes*, »maaskee kan det være ganske rigtigt, hvad Du har drømt, for jeg troer nu alletider, vor Herre hjælper mig nok! Men jeg vil dog sige Dig Farvel, for gjætter jeg galt, faaer jeg Dig aldrig meer at see!«

Saa kyssede de hinanden, og *Johannes* gik ind til Byen og op paa Slottet. Hele Salen var ganske fyldt med Mennesker, Dommerne sad i deres Lænestole, og havde Edderduuns Dynner under Hovedet, for de havde saa meget at tænke paa. Den gamle Konge stod op og tørrede sine Øine i et hvidt Lommetørklæde. Nu traadte Prindsessen ind, hun var endnu meget deiligere, end igaar, og hilsede saa kjærligt til dem allesammen, men *Johannes* gav hun Haanden, og sagde: »God Morgen, Du!«

Nu skulde *Johannes* til at gjætte, hvad hun havde tænkt paa, Gud hvor hun saae venligt paa ham, men lige idet hun hørte ham sige det ene Ord: *Sko*, blev hun kridhvid i Ansigtet, og rystede over sin hele Krop, men det kunde ikke hjælpe hende noget, for han havde gjættet rigtigt!

*
– 81

Hille den! hvor den gamle Konge blev glad; han slog en Kaalbøtte, saa det stod efter, og alle Folk klappede i Hænderne for ham og for *Johannes*, der nu havde gjættet rigtigt den første Gang.

Reisekammeraten blev ogsaa fornyet, da han fik at vide, hvor godt det var gaaet af; men *Johannes* lukkede sine Hænder sammen og takkede den gode Gud, der vistnok vilde hjælpe ham igjen de to andre Gange. Næste Dag skulde der allerede gjættes igjen.

Aftenen gik ligesom den igaar. Da *Johannes* sov, fløi Reisekammeraten efter Prindsessen ud til Bjerget, og pryglede hende endnu stærkere, end forrige Gang, for nu havde han taget to Riis; ingen fik ham at see, og han hørte alle Ting. Prindsessen vilde tænke paa sin Handske, og det fortalte han til *Johannes*, ligesom om det var en Drøm; *Johannes* kunde da nok gjælte rigtigt, og der blev saadan en Glæde paa Slottet. Hele Hoffet slog Kaalbøtter, ligesom de havde se et Kongen gjøre den første Gang; men Prindsessen lae paa Sophaen og vilde ikke sige et eneste Ord. Nu kom det an paa, om *Johannes* kunde gjætte den tredie Gang. Gik det godt, skulde han jo have den deilige Prindsesse, og arve det hele Kongerige, naar den gamle Konge døde; gjættede han galt, saa skulde han miste sit Liv, og Trolden vilde spise hans smukke blaa Øine.

Aftenen iforveien gik *Johannes* tidlig i sin Seng, læste sin Aftenbøn, og sov saa ganske roligt; men Reisekammeraten spændte Vingerne paa sin Ryg, bandt Sabelen ved sin Side og tog alle tre Riis med sig, og fløi saa til Slottet.

Det var ganske bælmørk Nat, det stormede saa Tagstenene fløi af Husene, og Træerne inde i Haven, hvor Beenradene hang, sveiede ligesom Siv, naar det blæste; det lynede hvert Øieblik, og Tordenen rullede ligesom om det kun var et eneste Skrald, der varede hele Natten. Nu slog Vinduet op, og Prindsessen fløi ud; hun var saa bleg, som en Død, men hun loe af det onde Veir, syntes det var ikke stærkt nok, hendes hvide Kaabe hvirvlede rundt i Luften, ligesom et stort Skibsseil, men Reisekammeraten pidskede hende saadan med sine tre Riis, saa Blodet dryppede ned paa Jorden, og hun tilsidst neppe kunde flyve længer. Endelig kom hun da ud til Bjerget.

»Det hagler og stormer,« sagde hun; »aldrig har jeg været ude i saadant et Veir.«

*
– 82

»Man kan ogsaa faae for meget af det Gode,« sagde Trolden. Nu fortalte hun ham, at *Johannes* ogsaa

havde gjættet rigtigt anden Gang; gjorde han nu det samme i Morgen, da havde han vundet, og hun kunde aldrig mere komme ud i Bjerget, skulde aldrig kunne gjøre saadanne Troldkunster, som før; derfor var hun ganske bedrøvet.

»Han skal ikke kunne gjætte!« sagde Trolden, »jeg skal nok finde paa noget, han aldrig har tænkt paa! eller ogsaa maa han være en større Troldmand, end jeg. Men nu ville vi være lystige!« og saa tog han Prindsessen i begge Hænder og de dandsede rundt med alle de smaae Nisser og Lygtemænd, der vare i Stuen; de røde Ædderkoppe sprang ligesaa lystigt op og ned af Væggen, det saae ud som Ildblomsterne gnistrede. Uglen slog paa Tromme, Faarekyllingerne peb og de sorte Græshopper blæste paa Mundharpe. Det var et lystigt Bal! -

Da de nu havde dandset længe nok, maatte Prindsessen hjem, for ellers kunde hun blive savnet paa Slottet; Trolden sagde, han nok vilde følge hende, saa var de dog saalænge sammen endnu.

De fløi da afsted i det onde Veir, og Reisekammeraten sled sine tre Riis op paa deres Rygstykker; aldrig havde Trolden været ude i saadan et Haglveir. Udenfor Slottet sagde han Farvel til Prindsessen, og hvidskede i det samme til hende: »tænk paa mit Hoved,« men Reisekammeraten hørte det nok, og lige i det Øieblik Prindsessen smuttede igjennem Vinduet ind i sit Sovekammer, og Trolden vilde vende om igjen, greb han ham i hans lange sorte Skjæg, og hug med Sablen hans ækle Troldhoved af lige ved Skuldrene, saa Trolden ikke engang fik det selv at see; Kroppen kastede han ud i Søen til Fiskene, men Hovedet dykkede han kun ned i Vandet, og bandt det saa ind i sit Silkelommelørklæde, tog det med hjem i Vertshuset, og lagde sig saa til at sove.

Næste Morgen gav han *Johannes* Lommelørklædet, men sagde, han ikke maatte løse det op, før Prindsessen spurgte, hvad det var, hun havde tænkt paa.

Der vare saa mange Mennesker i den store Sal paa Slottet, at de stode op paa hinanden, ligesom Radiser, der ere bundne i et Knippe. Raadet sad i deres Stole med de bløde Hovedpuder, og den gamle Konge havde nye Klæder paa, Guldkronen

*
- 83

og Scepteret var poleret, det saae ganske nydeligt ud; men Prindsessen var ganske bleg, og havde en kulsort Kjole paa, ligesom hun skulde til Begravelse.

»Hvad har jeg tænkt paa?« sagde hun til *Johannes*, og strax løste han Lommelørklædet op, og blev selv ganske forskrækket, da han saae det fæle Troldhoved. Det gjøs i alle Mennesker, for det var forskrækkeligt at see, men Prindsessen sad ligesom et Steenbillede, og kunde ikke sige et eneste Ord; tilsidst reiste hun sig op, og gav *Johannes* Haanden, for han havde jo gjættet rigtigt; hun saae hverken paa den ene eller den anden, men sukkede ganske dybt: »nu er Du min Herre! laften vil vi holde Bryllup!«

»Det kan jeg lide!« sagde den gamle Konge, »saaledes skal vi have det!« Alle Folk raabte Hurra, Vagtparaden gjorde Musik i Gaderne, Klokkerne ringede, og Kagekonerne tog det sorte Flor af deres Sukkergrise, for nu var der Glæde. Tre hele stegte Oxer, fyldte med Ænder og Høns, bleve satte midt paa Torvet, enhver kunde der skære sig et Stykke; i Vandspringene sprang den deiligste Viin, og købte man en Skillings-Kringle hos Bageren, fik man sex store Boller i Tilgift, og det Boller med Rosiner i.

Om Aftenen var hele Byen illumineret, og Soldaterne skjød med Kanoner, og Drengene med Knaldperler, og der blev spist og drukket, klinket og sprunget oppe paa Slottet, alle de fornemme Herrer og deilige Frøkener dandsede med hinanden; man kunde langt borte høre, hvor de sang:

»Her er' saamange smukke Piger,
Som vil ha' dem en Svingom,
De begjære Tambourmarschen,
Smukke Pige, vend Dig om.
Danser og tramper,
Saa Skoesaallerne faldera!«

Men Prindsessen var jo en Hex endnu, og holdt slet ikke noget af *Johannes*; det huskede Reisekammeraten paa, og derfor gav han *Johannes* tre Fjer af Svanevingerne, og en lille Flaske med nogle Draaber i, sagde til ham, at han skulde lade sætte ved Brudesengen et stort Kar, fyldt med Vand, og naar da Prindsessen vilde stige op i Sengen, skulde han give hende et lille Stød, saa hun faldt ned i Vandet, hvor han skulde dykke hende

*
- 84

tre Gange, efter først at have kastet Fjerene og Draaberne deri, saa vilde hun blive fri for sin Trolddom, og komme til at holde saa meget af ham.

Johannes gjorde alt, hvad Reisekammeraten havde raadet ham; Prindsessen skreg ganske høit, idet han

dykkede hende ned under Vandet, og sprællede ham under Hænderne, som en stor, kulsort Svane, med gnistrende Øine; da hun anden Gang kom op over Vandet igjen, var Svanen hvid, paa en eneste sort Ring nær, den havde om Halsen. *Johannes* bad fromt til vor Herre, og lod Vandet tredie Gang spille hen over Fuglen, og i samme Øieblik forvandlede den til den deiligste Prindsesse. Hun var endnu smukkere end før, og takkede ham med Taarer i sine deilige Øine, fordi han havde hævet hendes Fortryllelse.

Næste Morgen kom den gamle Konge med hele sin Hofstat, og der var en Gratuleren til langt op paa Dagen; til allersidst kom da Reisekammeraten, han havde sin Stok i Haanden og Randselen paa Nakken. *Johannes* kyssede ham saa mange Gange, sagde, han maatte ikke reise bort, han skulde blive hos ham, thi han var jo Skyld i hele hans Lykke. Men Reisekammeraten rystede med Hovedet, og sagde saa mildt og venligt: »Nei, nu er min Tid omme. Jeg har kun betalt min Gjæld. Kan Du huske den døde Mand, de onde Mennesker vilde gjøre Fortræd. Du gav alt, hvad Du eiede, for at han kunde have Ro i sin Grav. Den Døde er jeg!«

I det samme var han borte. -

Brylluppet varede nu en heel Maaned, *Johannes* og Prindsessen holdt saa meget af hinanden, og den gamle Konge levede mange fornøiede Dage og lod deres smaa bitte Børn ride Ranke paa sit Knæ og lege med sit Scepter; men *Johannes* var Konge over hele Riget.

*

85

Eventyr, fortalte for Børn. Første Samling. Tredie Hefte. 1837.

86

EB 3-37 (*Bibl. 303*) udkom 7.4.1837 og indeholder: 1-4 som EB 1-35 [I-IV], blot med angivelse Tredie Hefte og årstal 1837. 5-60 text, 61 Indhold, 62-64 blank.

EB 3-46 indeholder: 1 Eventyr for Børn, 2 blank, 3 Eventyr, fortalte for Børn af H. C. Andersen. Første Bindes tredie Hefte. Andet Oplag. Kjøbenhavn. Forlagt af Universitets-Boghandler C. A. Reitzel. Trykt hos Bianco Luno. 1846. 4 blank. 5-64 som EB 3-37.

87

Den lille Havfrue.

Langt ude i Havet er Vandet saa blaåt, som Bladene paa den dejligste Kornblomst og saa klart, som det reneste Glas, men det er meget dybt, dybere end noget Ankertoug naaer, mange Kirketaarne maatte stilles ovenpaa hinanden, for at række fra Bunden op over Vandet. Dernede boe Havfolkene.

Nu maa man slet ikke troe, at der kun er den nøgne hvide Sandbund; nei, der voxe de forunderligste Træer og Planter, som ere saa smidige i Stilk og Blade, at de ved den mindste Bevægelse af Vandet røre sig, ligesom om de vare levende. Alle Fiskene, smaae og store, smutte imellem Grenene, ligesom heroppe

Fuglene i Luften. Paa det allerdybeste Sted ligger Havkongens Slot, Murene ere af Coraller og de lange spidse Vinduer af det allerklareste Rav, men Taget er Muslingskaller, der aabne og lukke sig, eftersom Vandet gaaer; det seer deiligt ud; thi i hver ligge straalende Perler, een eneste vilde være stor Stads i en Dronnings Krone.

Havkongen dernede havde i mange Aar været Enkemand, men hans gamle Moder holdt Huus for ham, hun var en klog Kone, men stolt af sin Adel, derfor gik hun med tolv Østers paa Halen, de andre Fornemme maatte kun bære sex. - Ellers fortjente hun megen Roes, især fordi hun holdt saa meget af de smaa Havprindsesser, hendes Sønnedøtre. De vare 6 deilige Børn, men den yngste var den smukkeste af dem allesammen, hendes Hud var saa klar og skjær som et Rosenblad, hendes

* * * * * 88

Øine saa blaa, som den dybeste Sø, men ligesom alle de andre havde hun ingen Fødder, Kroppen endte i en Fiskehale.

Hele den lange Dag kunde de lege nede i Slottet, i de store Sale, hvor levende Blomster voxte ud af Væggene. De store Rav-Vinduer bleve lukkede op, og saa svømmede Fiskene ind til dem, ligesom hos os Svalerne flyve ind, naar vi lukke op, men Fiskene svømmede lige hen til de smaae Prindsesser, spiste af deres Haand og lode sig klappe.

Udenfor Slottet var en stor Have med ildrøde og mørkeblaae Træer, Frugterne straaledede som Guld, og Blomsterne som en brændende Ild, i det de altid bevægede Stilk og Blade. Jorden selv var det fineste Sand, men blaat, som Svovl-Lue. Over det Hele dernede laae et forunderligt blaat Skjær, man skulde snarere troe, at man stod høit oppe i Luften og kun saae Himmel over og under sig, end at man var paa Havets Bund. I Blikstille kunde man øine Solen, den syntes en Purpur-Blomst, fra hvis Bæger det hele Lys udstrømmede.

Hver af de smaa Prindsesser havde sin lille Plet i Haven, hvor hun kunde grave og plante, som hun selv vilde; een gav sin Blomsterplet Skikkelse af en Hvalfisk, en anden syntes bedre om, at hendes lignede en lille Havfrue, men den yngste gjorde sin ganske rund ligesom Solen, og havde kun Blomster, der skinnede røde som den. Hun var et underligt Barn, stille og eftertænsksom, og naar de andre Søstre pyntede op med de forunderligste Ting de havde faaet fra strandede Skibe, vilde hun kun, foruden de rosenrøde Blomster, som lignede Solen der høit oppe, have en smuk Marmorstøtte, en deilig Dreng var det, hugget ud af den hvide, klare Steen og ved Stranding kommet ned paa Havbunden. Hun plantede ved Støtten en rosenrød Grædepiil, den voxte herligt, og hang med sine friske Grene udover den, ned mod den blaa Sandbund, hvor Skyggen viste sig violet og var i Bevægelse, ligesom Grenene; det saae ud, som om Top og Rødder legede at kysse hinanden.

Ingen Glæde var hende større, end at høre om Menneskeverdenen derovenfor; den gamle Bedstemoder maatte fortælle alt det hun vidste om Skibe og Byer, Mennesker og Dyr, især syntes det hende forunderligt deiligt, at oppe paa Jorden duftede Blomsterne, det gjorde ikke de paa Havets Bund, og at Skovene vare grønne og de Fisk, som der saaes mellem Grenene, kunde synge saa høit og deiligt, saa det var en Lyst; det var de

*
- 89

smaa Fugle, som Bedstemoderen kaldte Fisk, for ellers kunde de ikke forstaae hende, da de ikke havde seet en Fugl.

»Naar I fylde Eders 15 Aar,« sagde Bedstemoderen, »saa skulle I faae Lov til at dykke op af Havet, sidde i Maaneskin paa Klipperne og see de store Skibe, som seile forbi, Skove og Byer skulle I see!« I Aaret, som kom, var den ene af Søstrene 15 Aar, men de andre, - ja den ene var et Aar yngre end den anden, den yngste af dem havde altsaa endnu hele fem Aar før hun turde komme op fra Havets Bund og see, hvorledes det saae ud hos os. Men den ene lovede den anden at fortælle, hvad hun havde seet og fundet deiligst den første Dag; thi deres Bedstemoder fortalte dem ikke nok, der var saa meget de maatte have Besked om.

Ingen var saa længselsfuld, som den yngste, just hun, som havde længst Tid at vente og som var saa stille og tankefuld. Mangen Nat stod hun ved det aabne Vindue og saae op igjennem det mørkeblaae Vand, hvor Fiskene sloge med deres Finner og Hale. Maane og Stjerner kunde hun see, rigtignok skinnede de ganske blege, men gjennem Vandet saae de meget større ud end for vore Øine; gled der da ligesom en sort Sky hen under dem, da vidste hun, at det enten var en Hvalfisk, som svømmede over hende, eller ogsaa et Skib med mange Mennesker; de tænkte vist ikke paa, at en deilig lille Havfrue stod nedenfor og rakte sine hvide Hænder op imod Kjølen.

Nu var da den ældste Prindsesse 15 Aar og turde stige op over Havfladen.

Da hun kom tilbage, havde hun hundrede Ting at fortælle, men det deiligste, sagde hun, var at ligge i Maaneskin paa en Sandbanke i den rolige Sø, og see tæt ved Kysten den store Stad, hvor Lysene blinkede, ligesom hundrede Stjerner, høre Musikken og den Larm og Støi af Vogne og Mennesker, see de mange Kirketaarne og Spiir, og høre hvor Klokkerne ringede; just fordi hun ikke kunde komme derop, længtes hun

allermeest efter Alt dette.

O! hvor hørte ikke den yngste Søster efter, og naar hun siden om Aftenen stod ved det aabne Vindue og saae op igjennem det mørkeblaae Vand, tænkte hun paa den store Stad med al den Larm og Støi, og da syntes hun at kunne høre Kirkeklokkerne ringe ned til sig.

*
- 90

Aaret efter fik den anden Søster Lov til at stige op gennem Vandet og svømme hvorhen hun vilde. Hun dykkede op, just i det Solen gik ned, og det Syn fandt hun var det deiligste. Hele Himlen havde seet ud som Guld, sagde hun, og Skyerne, ja, deres Deilighed kunde hun ikke nok beskrive! røde og violette havde de seilet hen over hende, men langt hurtigere, end de, fløi, som et langt hvidt Slør, en Flok af vilde Svaner hen over Vandet hvor Solen stod; hun svømmede henimod den, men den sank og Rosenskjæret slukkedes paa Havfladen og Skyerne.

Aaret efter kom den tredie Søster derop, hun var den dristigste af dem Alle, derfor svømmede hun op ad en bred Flod, der løb ud i Havet. Deilige grønne Høie med Viinranker saae hun, Slotte og Gaarde tittede frem mellem prægtige Skove; hun hørte, hvor alle Fuglene sang og Solen skinnede saa varmt, at hun tidt maatte dykke under Vandet, for at kjøle sit brændende Ansigt. I en lille Bugt traf hun en heel Flok smaa Menneskebørn; ganske nøgne løb de og plaskede i Vandet, hun vilde lege med dem, men de løbe forskrækkede deres Vei, og der kom et lille sort Dyr, det var en Hund, men hun havde aldrig før seet en Hund, den gjøede saa forskrækkeligt af hende, at hun blev angst og søgte ud i den aabne Søe, men aldrig kunde hun glemme de prægtige Skove, de grønne Høie og de nydelige Børn, som kunde svømme paa Vandet, skjøndt de ingen Fiskehale havde.

Den fjerde Søster var ikke saa dristig, hun blev midt ude paa det vilde Hav, og fortalte, at der var just det deiligste; man saae mange Mile bort rundt omkring sig, og Himlen ovenover stod ligesom en stor Glasklokke. Skibe havde hun seet, men langt borte, de saae ud som Strandmaager, de morsomme Delphiner havde slaaet Kolbøtter, og de store Hvalfiske havde sprøitet Vand op af deres Næseboer, saa at det havde seet ud, som hundrede Vandspring rundt om.

Nu kom Touren til den femte Søster; hendes Geburtsdag var just om Vinteren og derfor saae hun, hvad de andre ikke havde seet første Gang. Søen tog sig ganske grøn ud og rundt om svømmede der store lisbjerge, hvert saae ud som en Perle, sagde hun, og var dog langt større end de Kirketaarne, Menneskene byggede. I de forunderligste Skikkelser viste de sig og glimrede som Diamanter. Hun havde sat sig paa et af de største og alle Seilere krydsede forskrækkede uden om, hvor hun sad og lod

*
- 91

Blæsten flyve med sit lange Haar; men ud paa Aftenen blev Himlen overtrukket med Skyer, det lynede og tordnede, medens den sorte Sø løftede de store lisblokke høit op og lod dem skinne ved de røde Lyn. Paa alle Skibe tog man Seilene ind, der var en Angst og Gru, men hun sad rolig paa sit svømmende lisbjerg og saae den blaae Lynstraale slaae i Zikzak ned i den skinnende Sø.

Den første Gang en af Søstrene kom over Vandet, var enhver altid henrykt over det Nye og Smukke hun saae, men da de nu, som voxne Piger, havde Lov at stige derop naar de vilde, blev det dem ligegyldigt, de længtes igjen efter Hjemmet, og efter en Maanedes Forløb sagde de, at nede hos dem var dog allersmukkeste, og der var man saa rart hjemme.

Mangen Aftenstund toge de fem Søstre hinanden i Armene og steg i Række op over Vandet; deilige Stemmer havde de, smukkere, end noget Menneske, og naar det da trak op til en Storm, saa de kunde troe, at Skibe maatte forlise, svømmede de foran Skibene og sang saa deiligt, om hvor smukt der var paa Havets Bund, og bade Søfolkene, ikke være bange for at komme der ned; men disse kunde ikke forstaae Ordene, de troede, at det var Stormen, og de fik heller ikke Deiligheden dernede at see, thi naar Skibet sank, druknede Menneskene, og kom kun som døde til Havkongens Slot.

Naar Søstrene saaledes om Aftenen, Arm i Arm, steg høit op gennem Havet, da stod den lille Søster ganske alene tilbage og saae efter dem, og det var som om hun skulde græde, men Havfruen har ingen Taarer, og saa lider hun meget mere.

»Ak, var jeg dog 15 Aar!« sagde hun, »jeg veed, at jeg ret vil komme til at holde af den Verden deroven for og af Menneskene, som bygge og boe deroppe!«

Endelig var hun da de 15 Aar.

»See nu have vi dig fra Haanden,« sagde hendes Bedstemoder, den gamle Enkedronning. »Kom nu, lad mig pynte dig, ligesom dine andre Søstre!« og hun satte hende en Krands af hvide Lillier paa Haaret, men hvert Blad i Blomsten var det halve af en Perle; og den Gamle lod 8 store Østers klemme sig fast ved Prindsessens Hale, for at vise hendes høie Stand.

»Det gjør saa ondt!« sagde den lille Havfrue.

*
– 92

»Ja man maa lide noget for Stadsen!« sagde den Gamle.

O! hun vilde saa gjerne have rystet hele denne Pragt af sig og lagt den tunge Krands; hendes røde Blomster i Haven klædte hende meget bedre, men hun turde nu ikke gjøre det om. »Farvel« sagde hun og steg saa let og klar, som en Boble, op gennem Vandet.

Solen var lige gaaet ned, idet hun løftede sit Hoved op over Havet, men alle Skyerne skinnede endnu som Roser og Guld, og midt i den blegrøde Luft straaled Aftenstjernen saa klart og deiligt, Luften var mild og frisk og Havet blikstille. Der laae et stort Skib med tre Master, et eneste Seil var kun oppe, thi ikke en Vind rørte sig og rundt om i Tougværket og paa Stængerne sad Matroser. Der var Musik og Sang, og alt som Aftenen blev mørkere, tændtes hundrede brogede Lygter; de saae ud, som om alle Nationers Flag vaiede i Luften. Den lille Havfrue svømmede lige hen til Kahytvinduet, og hver Gang Vandet løftede hende i Veiret, kunde hun see ind af de speilklare Ruder, hvor saa mange pyntede Mennesker stode, men den smukkeste var dog den unge Prinds med de store sorte Øine, han var vist ikke meget over 16 Aar, det var hans Fødselsdag, og derfor skete al denne Stads. Matroserne dandsede paa Dækket, og da den unge Prinds traadte derud, steg over hundrede Rakter op i Luften, de lyste, som den klare Dag, saa den lille Havfrue blev ganske forskrækket og dukkede ned under Vandet, men hun stak snart Hovedet igjen op, og da var det ligesom om alle Himmelens Stjerner faldt ned til hende. Aldrig havde hun seet saadanne Ildkunster. Store Sole snurrede rundt, prægtige Ildfisk svingede sig i den blaae Luft, og alting skinnede tilbage fra den klare, stille Sø. Paa Skibet selv var saa lyst, at man kunde see hvert lille Toug, sagtens Menneskerne. O hvor dog den unge Prinds var smuk, og han trykkede Folkene i Haanden, loe og smilte, mens Musikken klang i den deilige Nat.

Det blev silde, men den lille Havfrue kunde ikke vende sine Øine bort fra Skibet og fra den deilige Prinds. De brogede Lygter bleve slukkede, Raketterne steg ikke mere i Veiret, der løde heller ingen flere Kanonskud, men dybt nede i Havet summede og brummede det, hun sad imedens paa Vandet og gyngede op og ned, saa at hun kunde see ind i Kahytten; men Skibet

*
– 93

tog stærkere Fart, det ene Seil bredte sig ud efter det andet, nu gik Bølgerne stærkere, store Skyer trak op, det lynede langt borte. O, det vilde blive et skrækkeligt Veir! derfor toge Matroserne Seilene ind. Det store Skib gyngede i flyvende Fart paa den vilde Sø, Vandet reiste sig, ligesom store sorte Bjerge, der vilde vælte over Masten, men Skibet dykkede, som en Svane, ned imellem de høie Bølger og lod sig igjen løfte op paa de taarnende Vande. Det syntes den lille Havfrue just var en morsom Fart, men det syntes Søfolkene ikke, Skibet knagede og bragede, de tykke Planker bugnede ved de stærke Stød, Søen gjorde ind mod Skibet, Masten knak midt over, ligesom den var et Rør, og Skibet slængrede paa Siden, mens Vandet trængte ind i Rummet. Nu saae den lille Havfrue, at de vare i Fare, hun maatte selv tage sig i Agt for Bjelker og Stumper af Skibet, der dreve paa Vandet. Eet Øieblik var det saa kullende mørkt, at hun ikke kunde øine det mindste, men naar det saa lynede, blev det igjen saa klart, at hun kjendte dem alle paa Skibet; hver tumlede sig det bedste han kunde; den unge Prinds søgte hun især efter, og hun saae ham, da Skibet skiltes ad, synke ned i den dybe Sø. Ligestrax blev hun ganske fornøiet, for nu kom han ned til hende, men saa huskede hun, at Menneskene ikke kunne leve i Vandet, og at han ikke, uden som død, kunde komme ned til hendes Faders Slot. Nei døe, det maatte han ikke; derfor svømmede hun hen mellem Bjelker og Planker, der dreve paa Søen, glemte reent, at de kunde have knust hende, hun dykkede dybt under Vandet og steg igjen høit op imellem Bølgerne, og kom saa tilsidst hen til den unge Prinds, som næsten ikke kunde svømme længer i den stormende Sø, hans Arme og Been begyndte at blive matte, de smukke Øine lukkede sig, han havde maattet døe, var ikke den lille Havfrue kommet til. Hun holdt hans Hoved op over Vandet, og lod saa Bølgerne drive hende med ham, hvorhen de vilde.

I Morgenstunden var det onde Veir forbi; af Skibet var ikke en Spaan at see, Solen steg saa rød og skinnende op af Vandet, det var ligesom om Prindsens Kinder fik Liv derved, men Øinene bleve lukkede; Havfruen kyssede hans høie smukke Pande og strøg hans vaade Haar tilbage; hun syntes, han lignede Marmorstøtten nede i hendes lille Have, hun kyssede ham igjen, og ønskede, at han dog maatte leve.

Nu saae hun foran sig det faste Land, høie blaae Bjerge, paa

*
– 94

hvis Top den hvide Snee skinnede, som var det Svaner, der laae; nede ved Kysten vare deilige grønne Skove, og foran laae en Kirke eller et Kloster, det vidste hun ikke ret, men en Bygning var det. Citron- og Apelsintræer voxte der i Haven, og foran Porten stode høie Palmetræer. Søen gjorde her en lille Bugt, der var blikstille, men meget dybt, lige hen til Klippen, hvor det hvide fine Sand var skyllet op, her svømmede hun hen med den smukke Prinds, lagde ham i Sandet, men sørgede især for, at Hovedet laae høit i det varme Solskin.

Nu ringede Klokkerne i den store hvide Bygning, og der kom mange unge Piger gennem Haven. Da svømmede den lille Havfrue længer ud bag nogle høie Stene, som ragede op af Vandet, lagde Sø-Skum paa sit Haar og sit Bryst, saa at ingen kunde see hendes lille Ansigt, og da passede hun paa, hvem der kom til den stakkels Prinds.

Det varede ikke længe, før en ung Pige kom derhen, hun syntes at blive ganske forskrækket, men kun et Øieblik, saa hentede hun flere Mennesker, og Havfruen saae, at Prindsen fik Liv, og at han smilte til dem alle rundt omkring, men ud til hende smilte han ikke, han vidste jo ikke heller, at hun havde reddet ham, hun følte sig saa bedrøvet, og da han blev ført ind i den store Bygning, dykkede hun sorrigfuld ned i Vandet og søgte hjem til sin Faders Slot.

Altid havde hun været stille og tankefuld, men nu blev hun det meget mere. Søstrene spurgte hende, hvad hun havde seet den første Gang deroppe, men hun fortalte ikke noget.

Mangen Aften og Morgen steg hun op der, hvor hun havde forladt Prindsen. Hun saae, hvor Havens Frugter modnedes og bleve afplukkede, hun saae, hvor Sneen smeltede paa de høie Bjerge, men Prindsen saae hun ikke, og derfor vendte hun altid endnu mere bedrøvet hjem. Der var det hendes eneste Trøst, at sidde i sin lille Have og slynge sine Arme om den smukke Marmorstøtte, som lignede Prindsen, men sine Blomster passede hun ikke, de voxte, som i et Vildnis, ud over Gangene og flettede deres lange Stilke og Blade ind i Træernes Grene, saa der var ganske dunkelt.

Til sidst kunde hun ikke længer holde det ud, men sagde det til een af sine Søstre, og saa fik strax alle de andre det at vide, men heller ingen flere, end de og et Par andre Havfruer, som ikke sagde det uden til deres nærmeste Veninder. Een af dem

*
- 95

vidste Besked, hvem Prindsen var, hun havde ogsaa seet Stadsen paa Skibet, vidste, hvorfra han var, og hvor hans Kongerige laae.

»Kom lille Søster!« sagde de andre Prindsesser, og med Armene om hinandens Skuldre stege de i en lang Række op af Havet foran, hvor de vidste Prindsens Slot laae.

Dette var opført af en lyseguul glindsende Steenart, med store Marmortrapper, een gik lige ned i Havet. Prægtige forgyldte Kupler hævede sig over Taget, og mellem Søilerne, som gik rundt om hele Bygningen, stode Marmorbilleder, der saae ud, som levende. Gennem det klare Glas i de høie Vinduer saae man ind i de prægtigste Sale, hvor kostelige Silkegardiner og Tepper vare ophængte, og alle Væggene pyntede med store Malerier, som det ret var en Fornøjelse at see paa. Midt i den største Sal pladskede et stort Springvand, Straalerne stode høit op mod Glaskuppelen i Loftet, hvorigennem Solen skinnede paa Vandet og paa de deilige Planter, der voxte i det store Bassin.

Nu vidste hun, hvor han boede, og der kom hun mangen Aften og Nat paa Vandet; hun svømmede meget nærmere Land, end nogen af de andre havde vovet, ja hun gik heelt op i den smalle Canal, under den prægtige Marmor Altan, der kastede en lang Skygge hen over Vandet. Her sad hun og saae paa den unge Prinds, der troede, han var ganske ene i det klare Maaneskin.

Hun saae ham mangen Aften seile med Musik i sin prægtige Baad, hvor Flaggene vaiede; hun tittede frem mellem de grønne Siv, og tog Vinden i hendes lange sølvhvide Slør og Nogen saae det, tænkte de, det var en Svane, som løftede Vingerne.

Hun hørte mangen Nat, naar Fiskerne laae med Blus paa Søen, at de fortalte saa meget godt om den unge Prinds, og det glædede hende, at hun havde frelst hans Liv, da han halvdød drev om paa Bølgerne, og hun tænkte paa, hvor fast hans Hoved havde hvilet paa hendes Bryst, og hvor inderligt hun da kyskede ham; han vidste slet intet derom, kunde ikke engang drømme om hende.

Meer og meer kom hun til at holde af Menneskerne, meer og meer ønskede hun at kunne stige op imellem dem; deres Verden syntes hun var langt større, end hendes; de kunde jo paa Skibe flyve hen over Havet, stige paa de høie Bjerge høit over

*
- 96

Skyerne, og Landene, de eiede, strakte sig, med Skove og Marker, længer, end hun kunde øine. Der var saa meget hun gad vide, men Søstrene vidste ikke at give Svar paa Alt, derfor spurgte hun den gamle Bedstemoder og hun kjendte godt til den høiere Verden, som hun meget rigtigt kaldte Landene ovenfor Havet.

»Naar Menneskene ikke drukne,« spurgte den lille Havfrue, »kunne de da altid leve, døde de ikke, som vi hernede paa Havet?«

»Jo!« sagde den gamle, »de maae ogsaa døe, og deres Levetid er endogsaa kortere end vor. Vi kunne

blive tre hundrede Aar, men naar vi saa høre op at være til her, blive vi kun Skum paa Vandet, have ikke engang en Grav hernede mellem vore Kjære. Vi have ingen uddelig Sjæl, vi faae aldrig Liv mere, vi ere ligesom det grønne Siv, er det engang skaaret over, kan det ikke grønnes igjen! Menneskene derimod have en Sjæl, som lever altid, lever, efter at Legemet er blevet Jord; den stiger op igjennem den klare Luft, op til alle de skinnende Stjerner! ligesom vi dykke op af Havet og see Menneskenes Lande, saaledes dykke de op til ubekjendte deilige Steder, dem vi aldrig faae at see.«

»Hvorfor fik vi ingen uddelig Sjæl?« sagde den lille Havfrue bedrøvet, »jeg vilde give alle mine *tre hundrede Aar, jeg har at leve i, for blot een Dag at være et Menneske og siden faae Deel i den himmelske Verden!«

»Det maa Du ikke gaae og tænke paa!« sagde den Gamle, »vi have det meget lykkeligere og bedre, end Menneskene deroppe!«

»Jeg skal altsaa døe og flyde som Skum paa Søen, ikke høre Bølgernes Musik, see de deilige Blomster og den røde Sol! Kan jeg da slet intet gjøre, for at vinde en evig Sjæl!« -

»Nei!« sagde den Gamle, »kun naar et Menneske fik dig saa kjær, at du var ham meer, end Fader og Moder; naar han med hele sin Tanke og Kjærlighed hang ved dig, og lod Præsten lægge sin høire Haand i din med Løfte om Troskab her og i al Evighed, da flød hans Sjæl over i dit Legeme og du fik ogsaa Deel i Menneskenes Lykke. Han gav dig Sjæl og beholdt dog sin egen. Men det kan aldrig skee! Hvad der just er deiligt her i Havet, din Fiskehale, finde de hæslikt deroppe paa Jorden, de forstaae sig nu ikke bedre paa det, man maa der have to klodsede Støtter, som de kalde Been, for at være smuk!«

* - 97

Da sukkede den lille Havfrue og saae bedrøvet paa sin Fiskehale.

»Lad os være fornøiede,« sagde den Gamle, »hoppe og springe ville vi i de trehundrede Aar, vi have at leve i, det er saa mæn en god Tid nok, siden kan man desfornøieligere hvile sig ud i sin Grav. laften skal vi have Hofbal!«

Det var ogsaa en Pragt, som man aldrig seer den paa Jorden. Vægge og Loft i den store Dandsesal vare af tykt men klart Glas. Flere hundrede kolossale Muslingskaller, rosenrøde og græsgrønne, stode i Rækker paa hver Side med en blaae brændende Ild, som oplyste den hele Sal og skinnede ud gjennem Væggene, saa at Søen der udenfor var ganske oplyst; man kunde see alle de utallige Fiske, store og smaae, som svømmede henimod Glasmuren, paa nogle skinnede Skjællene purpurrøde, paa andre syntes de Sølv og Guld. - Midt igjennem Salen flød en bred rindende Strøm, og paa denne dandsede Havmænd og Havfruer til deres egen deilige Sang. Saa smukke Stemmer have ikke Menneskene paa Jorden. Den lille Havfrue sang skjønnest af dem alle, og de klappede i Hænderne for hende, og et Øieblik følte hun Glæde i sit Hjerter, thi hun vidste, at hun havde den skjønneste Stemme af alle paa Jorden og i Havet! Men snart kom hun dog igjen til at tænke paa Verden oven over sig; hun kunde ikke glemme den smukke Prinds og sin Sorg over ikke at eie, som han, en uddelig Sjæl. Derfor sneg hun sig ud af sin Faders Slot, og mens Alt derinde var Sang og Lystighed, sad hun bedrøvet i sin lille Have. Da hørte hun Valdhorn klinge ned igjennem Vandet, og hun tænkte, »nu seiler han vist deroppe, ham som jeg holder mere af end Fader og Moder, ham som min Tanke hænger ved og i hvis Haand jeg vilde lægge mit Livs Lykke. Alt vil jeg vove for at vinde ham og en uddelig Sjæl! Mens mine Søstre dandse derinde i min Faders Slot, vil jeg gaae til Havhexen, hende jeg altid har været saa angst for, men hun kan maaskee raade og hjælpe!«

Nu gik den lille Havfrue ud af sin Have hen imod de brusende Malstrømme, bag hvilke Hexen boede. Den Vei havde hun aldrig før gaaet, der voxte ingen Blomster, intet Søegræs, kun den nøgne graae Sandbund strakte sig hen imod Malstrømmene, hvor Vandet, som brusende Møllehjul, hvirvlede rundt og rev alt, hvad de fik fat paa, med sig ned i Dybet; midt imellem disse knusende Hvirvler maatte hun gaae, for at komme

* - 98

ind paa Havhexens Distrikt, og her var et langt Stykke ikke anden Vei, end over varmt boblende Dynd, det kaldte Hexen sin Tørvemose. Bag ved laae hendes Huus midt inde i en sælsom Skov. Alle Træer og Buske vare Polyper, halv Dyr og halv Plante, de saae ud, som hundredhovedede Slang, der voxte ud af Jorden; alle Grene vare lange slimede Arme, med Fingre som smidige Orme, og Leed for Leed bevægede de sig fra Roden til den yderste Spidse. Alt hvad de i Havet kunde gribe fat paa, snoede de sig fast om og gav aldrig mere Slip paa. Den lille Havfrue blev ganske forskrækket staaende der udenfor; hendes Hjerter bankede af Angest, nær havde hun vendt om, men saa tænkte hun paa Prindsen og paa Menneskets Sjæl, og da fik hun Mod. Sit lange flagrende Haar bandt hun fast om Hovedet, for at Polyperne ikke skulde gribe hende deri, begge Hænder lagde hun sammen over sit Bryst, og fløi saa afsted, som Fisken kan flyve gjennem Vandet, ind imellem de hæslike Polyper, der strakte deres smidige Arme og Fingre efter hende. Hun saae, hvor hver af dem havde noget, den havde grebet, hundrede smaae Arme holdt det, som stærke Jernbaand. Mennesker, som vare omkomne paa Søen og sjunkne dybt derned, tittede, som hvide Beenrade frem i Polypernes Arme. Skibsroer og Kister holdte de fast, Skeletter af Landdyr og en lille Havfrue, som de

havde fanget og kvalt, det var hende næsten det forskrækkeligste.

Nu kom hun til en stor slimet Plads i Skoven, hvor store, fede Vandsnoge baltrede sig og viste deres stygge hvidgule Bug. Midt paa Pladsen var reist et Huus af strandede Menneskers hvide Been, der sad Havhexen og lod en Skruptudse spise af sin Mund, ligesom Menneskene lader en lille Kanarifugl spise Sukker. De hæslige fede Vandsnoge kaldte hun sine smaae Kyllinger og lod dem vælte sig paa hendes store, svampede Bryst.

»Jeg veed nok, hvad du vil!« sagde Havhexen, »det er dumt gjort af dig! alligevel skal du faae din Villie, for den vil bringe dig i Ulykke, min deilige Prindsesse. Du vil gjerne af med din Fiskehale og istedetfor den have to Stumper at gaae paa ligesom Menneskene, for at den unge Prinds kan blive forliebt i dig og du kan faae ham og en udødelig Sjæl!« idetsamme loe Hexen

*
- 99

saa høit og fælt, at Skruptudsen og Snogene faldt ned paa Jorden og væltede sig der. »Du kommer netop i rette Tid,« sagde Hexen, »imorgen, naar Sol staaer op, kunde jeg ikke hjælpe dig, før igjen et Aar var omme. Jeg skal lave dig en Drik, med den skal du, før Sol staaer op, svømme til Landet, sætte dig paa Bredden der og drikke den, da skilles din Hale ad og snerper ind til hvad Menneskene kalde nydelige Been, men det gjør ondt, det er som det skarpe Sværd gik igjennem dig. Alle, som see dig, ville sige, du er det deiligste Menneskebarn de have seet! du beholder din svævende Gang, ingen Dandserinde kan svæve som du, men hvert Skridt du gjør, er som om du traadte paa en skarp Kniv, saa dit Blod maatte flyde. Vil du lide alt dette, saa skal jeg hjælpe dig?«

»Ja!« sagde den lille Havfrue med bævende Stemme, og tænkte paa Prindsen og paa at vinde en udødelig Sjæl.

»Men husk paa,« sagde Hexen, »naar du først har faaet menneskelig Skikkelse, da kan du aldrig mere blive en Havfrue igjen! du kan aldrig stige ned igjennem Vandet til dine Søstre og til din Faders Slot, og vinder du ikke Prindsens Kjærlighed, saa han for dig glemmer Fader og Moder, hænger ved dig med sin hele Tanke og lader Præsten lægge Eders Hænder i hinanden, saa at I blive Mand og Kone, da faaer du ingen udødelig Sjæl! den første Morgen efter at han er gift med en anden, da maa dit Hjerte briste, og du bliver Skum paa Vandet.«

»Jeg vil det!« sagde den lille Havfrue og var bleg, som en Død.

»Men mig maa du ogsaa betale!« sagde Hexen, »og det er ikke Lidet, hvad jeg forlanger. Du har den deiligste Stemme af alle hernede paa Havets Bund, med den troer du nok at skulle fortrylle ham, men den Stemme skal du give mig. Det Bedste du eier vil jeg have for min kostelige Drik! mit eget Blod maa jeg jo give dig deri, at Drikken kan blive skarp, som et tveægget Sværd!«

»Men naar du tager min Stemme,« sagde den lille Havfrue, »hvad beholder jeg da tilbage?«

»Din deilige Skikkelse,« sagde Hexen, »din svævende Gang og dine talende Øine, med dem kan du nok bedaare et Menneskehjerte. Naa, har du tabt Modet! ræk frem din lille Tunge,

*
- 100

saa skjærer jeg den af, i Betaling, og du skal faae den kraftige Drik!«

»Det skee!« sagde den lille Havfrue, og Hexen satte sin Kjedel paa, for at koge Troddrikken.

»Reenlighed er en god Ting!« sagde hun og skurede Kjedelen af med Snogene, som hun bandt i Knude; nu ridsede hun sig selv i Brystet og lod sit sorte Blod dryppe derned, Dampen gjorde de forunderligste Skikkelser, saa man maatte blive angest og bange. Hvert Øieblik kom Hexen nye Ting i Kjedelen, og da det ret kogte, var det, som naar Crokodillen græder. Tilsidst var Drikken færdig, den saae ud som det klareste Vand!

»Der har du den!« sagde Hexen og skar Tungen af den lille Havfrue, som nu var stum, kunde hverken synge eller tale.

»Dersom Polyperne skulde gribe dig, naar du gaaer tilbage igjennem min Skov,« sagde Hexen, »saa kast kun een eneste Draabe af denne Drik paa dem, da springe deres Arme og Fingre i tusinde Stykker!« men det behøvede den lille Havfrue ikke, Polyperne trak sig forskrækkede tilbage for hende, da de saae den skinnende Drik, der lyste i hendes Haand, ligesom det var en funklende Stjerne. Saaledes kom hun snart igjennem Skoven, Mosen og de brusende Malstrømme.

Hun kunde see sin Faders Slot; Blussene vare slukkede i den store Dandsesal; de sov vist Alle derinde, men hun vovede dog ikke at søge dem, nu hun var stum og vilde for altid gaae bort fra dem. Det var, som hendes Hjerte skulde gaae itu af Sorg. Hun sneeg sig ind i Haven, tog een Blomst af hver af sine Søstres Blomsterbed, kastede med Fingren tusinde Kys henimod Slottet og steg op igjennem den mørkeblaa Sø.

Solen var endnu ikke kommet frem, da hun saae Prindsens Slot og besteg den prægtige Marmortrappe. Maanen skinnede deiligt klart. Den lille Havfrue drak den brændende skarpe Drik, og det var, som gik et tveægget Sværd igjennem hendes fine Legeme, hun besvimedede derved og laae, som død. Da Solen skinnede hen over Søen, vaagnede hun op, og hun følte en sviende Smerte, men lige for hende stod den deilige unge Prinds, han fæstede sine kulsorte Øine paa hende, saa hun slog sine ned og saae, at hendes Fiskehale var borte, og at hun havde de nydeligste smaae, hvide Been, nogen lille Pige kunde have, men hun var ganske nøgen, derfor svøbte hun sig ind i sit store, lange Haar. Prindsen spurgte, hvem hun var, og hvorledes

*- 101

hun var kommet her, og hun saae mildt og dog saa bedrøvet paa ham med sine mørkeblaae Øine, tale kunde hun jo ikke. Da tog han hende ved Haanden og førte hende ind i Slottet. Hvert Skridt hun gjorde, var, som Hexen havde sagt hende forud, som om hun traadte paa spidse Syle og skarpe Knive, men det taalte hun gjerne; ved Prindsens Haand steeg hun saa let, som en Boble, og han og alle undrede sig over hendes yndige, svævende Gang.

Kostelige Klæder af Silke og Musselin fik hun paa, i Slottet var hun den skønneste af Alle, men hun var stum, kunde hverken synge eller tale. Deilige Slavinder, klædte i Silke og Guld, kom frem og sang for Prindsen og hans kongelige Forældre; een sang smukkere end alle de andre og Prindsen klappede i Hænderne og smilede til hende, da blev den lille Havfrue bedrøvet, hun vidste, at hun selv havde sjunget langt smukkere! hun tænkte, »O han skulde bare vide, at jeg, for at være hos ham, har givet min Stemme bort i al Evighed!«

Nu dandsede Slavinderne i yndige svævende Dandse til den herligste Musik, da hævede den lille Havfrue sine smukke hvide Arme, reiste sig paa Taaspidsen og svævede hen over Gulvet, dandsede, som endnu ingen havde dandset; ved hver Bevægelse blev hendes Deilighed endnu mere synlig, og hendes Øine talte dybere til Hjertet, end Slavindernes Sang.

Alle vare henrykte derover, især Prindsen, som kaldte hende sit lille Hittebarn, og hun dandsede meer og meer, skjøndt hver Gang hendes Fod rørte Jorden, var det, som om hun traadte paa skarpe Knive. Prindsen sagde, at hun skulde alletider være hos ham, og hun fik Lov at sove udenfor hans Dør paa en Fløiels Pude.

Han lod hende sye en *Mandsdragt, for at hun til Hest kunde følge ham. De rede gjennem de duftende Skove, hvor de grønne Grene sloge hende paa Skulderen og de smaae Fugle sang bag de friske Blade. Hun klattrede med Prindsen op paa de høie Bjerge, og skjønt hendes fine Fødder blødte, saa de Andre kunde see det, loe hun dog deraf og fulgte ham, til de saae Skyerne seile nede under sig, som var det en Flok Fugle, der drog til fremmede Lande.

Hjemme paa Prindsens Slot, naar om Natten de andre sov, gik hun ud paa den brede Marmortrappe, og det kjølede hendes

*- 102

Brændende Fødder, at staae i det kolde Søvand, og da tænkte hun paa dem dernede i Dybet.

Een Nat kom hendes Søstre Arm i Arm, de sang saa sorrigfuldt, idet de svømmede over Vandet, og hun vinkede af dem, og de kjendte hende og fortalte, hvor bedrøvet hun havde gjort dem allesammen. Hver Nat besøgte de hende siden, og een Nat saae hun, langt ude, den gamle Bedstemoder, som i mange Aar ikke havde været over Havet, og Havkongen, med sin Krone paa Hovedet, de strakte Hænderne hen mod hende, men vovede sig ikke saa nær Landet, som Søstrene.

Dag for Dag blev hun Prindsen kjærere, han holdt af hende, som man kan holde af et godt, kjært Barn, men at gjøre hende til sin Dronning, faldt ham slet ikke ind, og hans Kone maatte hun blive, ellers fik hun ingen uddelig Sjæl, men vilde paa hans Bryllups Morgen blive Skum paa Søen.

»Holder du ikke meest af mig, blandt dem allesammen!« syntes den lille Havfrues Øine at sige, naar han tog hende i sine Arme og kyssede hendes smukke Pande.

»Jo, du er mig kjærest,« sagde Prindsen, »thi du har det bedste Hjerte af dem Alle, du er mig meest hengiven, og du ligner en ung Pige jeg engang saae, men vistnok aldrig mere finder. Jeg var paa et Skib, som strandede, Bølgerne dreve mig i Land ved et helligt Tempel, hvor flere unge Piger gjorde Tjeneste, den yngste der fandt mig ved Strandbredden og reddede mit Liv, jeg saae hende kun to Gange; hun var den eneste, jeg kunde elske i denne Verden, men du ligner hende, du næsten fortrænger hendes Billede i min Sjæl, hun hører det hellige Tempel til, og derfor har min gode Lykke sendt mig dig, aldrig ville vi skilles!« - »Ak, han veed ikke, at jeg har reddet hans Liv!« tænkte den lille Havfrue, »jeg bar ham over Søen hen til Skoven, hvor Templet staaer, jeg sad bag Skummet og saae efter, om ingen Mennesker vilde komme. Jeg saae den smukke Pige, som han holder mere af, end mig!« og Havfruen sukkede dybt, græde kunde hun ikke. »Pigen hører det hellige Tempel til, har han sagt, hun kommer aldrig ud i Verden, de mødes ikke mere, jeg er hos ham, seer ham hver Dag, jeg vil pleie ham, elske ham, ofre ham mit Liv!«

Men nu skal Prindsen givtes og have Nabokongens deilige Datter! fortalte man, derfor er det, at han udruster saa prægtigt et Skib. Prindsen reiser for at see Nabokongens Lande, hedder det nok, men det er for at see Nabokongens Datter, et

*
- 103

Prindstort Følge skal han have med; men den lille Havfrue rystede med Hovedet og loe; hun kjendte Prindsens Tanker meget bedre, end alle de Andre. »Jeg maa reise!« havde han sagt til hende, »jeg maa see den smukke Prindsesse, mine Forældre forlange det, men tvinge mig til at føre hende her hjem, som min Brud, ville de ikke! jeg kan ikke elske hende! hun ligner ikke den smukke Pige i Templet, som du ligner, skulde jeg engang vælge en Brud, saa blev det snarere dig, mit stumme Hittebarn med de talende Øine!« og han kyssede hendes røde Mund, legede med hendes lange Haar og lagde sit Hoved ved hendes Hjerte, saa det drømte om Menneske-Lykke og en udødelig Sjæl.

»Du er dog ikke bange for Havet, mit stumme Barn!« sagde han, da de stode paa det prægtige Skib, som skulde føre ham til Nabokongens Lande; og han fortalte hende om Storm og Havblik, om sælsomme Fiske i Dybet og hvad Dykkeren der havde seet, og hun smilte ved hans Fortælling, hun vidste jo bedre, end nogen Anden, Besked om Havets Bund.

I den maaneklare Nat, naar de alle sov, paa Styrmanden nær, som stod ved Roret, sad hun ved Reelingen af Skibet og stirrede ned igjennem det klare Vand, og hun syntes at see sin Faders Slot, øverst deroppe stod den gamle Bedstemoder med Sølvkronen paa Hovedet og stirrede op igjennem de stride Strømme mod Skibets Kjøl. Da kom hendes Søstre op over Vandet, de stirrede sorrigfuldt paa hende og vrede deres hvide Hænder, hun vinkede ad dem, smilte og vilde fortælle, at Alt gik hende godt og lykkeligt, men Skibsdrengen nærmede sig hende og Søstrene dykkede ned, saa han blev i den Tro, at det Hvide, han havde seet, var Skum paa Søen.

Næste Morgen seilede Skibet ind i Havnen ved Nabokongens prægtige Stad. Alle Kirkeklokker ringede, og fra de høie Taarne blev blæst i Basuner, mens Soldaterne stode med vaiende Faner og blinkende Bajonetter. Hver Dag havde en Fest. Bal og Selskab fulgte paa hinanden, men Prindsessen var der endnu ikke, hun opdroges langtderfra i et helligt Tempel, sagde de, der lærte hun alle kongelige Dyder. Endelig indtraf hun.

Den lille Havfrue stod begjærlig efter at see hendes Skjønhed, og hun maatte erkjende den, en yndigere Skikkelse havde hun aldrig seet. Huden var saa fiin og skjær, og bag de lange mørke Øienhaar smilede et Par sorteblaae trofaste Øine!

*
- 104

»Det er dig!« sagde Prindsen, »dig, som har frelst mig, da jeg laae som et Liig ved Kysten!« og han trykkede sin rødmende Brud i sine Arme. »O jeg er altfor lykkelig!« sagde han til den lille Havfrue. »Det Bedste, det jeg aldrig turde haabe, er blevet opfyldt for mig. Du vil glæde dig ved min Lykke, thi du holder meest af mig blandt dem Alle!« Og den lille Havfrue kyssede hans Haand, og hun syntes alt at føle sit Hjerte briste. Hans Bryllups Morgen vilde jo give hende Døden og forvandle hende til Skum paa Søen.

Alle Kirkeklokker ringede, Herolderne rede om i Gaderne og forkyndte Trolovelsen. Paa alle Altre brændte duftende Olie i kostelige Sølvlamper. Præsterne svingede Røgelsekar og Brud og Brudgom rakte hinanden Haanden og fik Biskoppens Velsignelse. Den lille Havfrue stod i Silke og Guld og holdt Brudens Slæb, men hendes Øre hørte ikke den festlige Musik, hendes Øie saae ikke den hellige Ceremonie, hun tænkte paa sin Dødsnat, paa Alt hvad hun havde tabt i denne Verden.

Endnu samme Aften gik Brud og Brudgom ombord paa Skibet, Kanonerne løde, alle Flagene vaiede, og midt paa Skibet var reist et kosteligt Telt af Guld og Purpur og med de deiligste Hynder, der skulde Brudeparret sove i den stille, kjølige Nat.

Seilene svulmede i Vinden, og Skibet gled let og uden stor Bevægelse hen over den klare Sø.

Da det mørknedes, tændtes brogede Lamper og Søfolkene dandsede lystige Dandse paa Dækket. Den lille Havfrue maatte tænke paa den første Gang hun dykkede op af Havet og saae den samme Pragt og Glæde, og hun hvirvlede sig med i Dandsen, svævede, som Svalen svæver naar den forfølges, og alle tiljubede hende Beundring, aldrig havde hun dandset saa herligt; det skar som skarpe Knive i de fine Fødder, men hun følte det ikke; det skar hende smerteligere i Hjertet. Hun vidste, det var den sidste Aften hun saae ham, for hvem hun havde forladt sin Slægt og sit Hjem, givet sin deilige Stemme og daglig lidt uendelige Qvaler, uden at han havde Tanke derom. Det var den sidste Nat, hun aandede den samme Luft som han, saae det dybe Hav og den stjerneblaae Himmel, en evig Nat uden Tanke og Drøm ventede hende, som ei havde Sjæl, ei kunde vinde den. Og Alt var Glæde og Lystighed paa Skibet til langt over Midnat, hun loe og dandsede med Dødstanken i sit Hjerte.

*
- 105

Prindsen kyssede sin deilige Brud, og hun legede med hans sorte Haar, og Arm i Arm gik de til Hvile i det

prægtige Telt.

Der blev tyst og stille paa Skibet, kun Styrmanden stod ved Roret, den lille Havfrue lagde sine hvide Arme paa Reelingen og saae mod Østen efter Morgenrøden, den første Solstraale, vidste hun, vilde dræbe hende. Da saae hun sine Søstre stige op af Havet, de vare blege, som hun; deres lange smukke Haar flagrede ikke længer i Blæsten, det var afskaaret.

»Vi have givet det til Hexen, for at hun skulde bringe Hjælp, at du ikke denne Nat skal døe! Hun har givet os en Kniv, her er den! seer du hvor skarp? Før Sol staaer op, maa du stikke den i Prindsens Hjerte, og naar da hans varme Blod stænker paa dine Fødder, da voxer de sammen til en Fiskehale og du bliver en Havfrue igjen, kan stige ned i Vandet til os og leve dine tre Hundrede Aar, før du bliver det døde, salte Søeskum. Skynd dig! han eller du maa døe, før Sol staaer op! vor gamle Bedstemoder sørger, saa hendes hvide Haar er faldet af, som vort faldt for Hexens Sax. Dræb Prindsen og kom tilbage! Skynd dig, seer du den røde Stribe paa Himlen? Om nogle Minuter stiger Solen, og da maa du døe!« og de udstødte et forunderligt dybt Suk og sank i Bølgerne.

Den lille Havfrue trak Purpurtæppet bort fra Teltet, og hun saae den deilige Brud sove med sit Hoved ved Prindsens Bryst, og hun bøiede sig ned, kyssede ham paa hans smukke Pande, saae paa Himlen, hvor Morgenrøden lyste meer og meer, saae paa den skarpe Kniv og fæstede igjen Øinene paa Prindsen, der i Drømme nævnede sin Brud ved Navn, hun kun var i hans Tanker, og Kniven zittrede i Havfruens Haand, - men da kastede hun den langt ud i Bølgerne, de skinnede røde, hvor den faldt, det saae ud, som piblede der Blodsdraaber op af Vandet. Endnu engang saae hun med halvbrustne Blik paa Prindsen, styrtede sig fra Skibet ned i Havet, og hun følte, hvor hendes Legeme opløste sig i Skum.

Nu steeg Solen frem af Havet. Straalerne faldt saa mildt og varmt paa det dødskolde Havskum og den lille Havfrue følte ikke til Døden, hun saae den klare Sol, og oppe over hende svævede hundrede gjennemsigtige, deilige Skabninger; hun kunde gennem dem see Skibets hvide Seil og Himlens røde Skyer, deres Stemme var Melodie, men saa aandig, at intet menneskeligt Øre kunde høre den, ligesom intet jordisk Øie kunde see dem; uden Vinger svævede de ved deres egen Lethed gennem Luften.

*
- 106

Den lille Havfrue saae, at hun havde et Legeme som de, det hævede sig meer og meer op af Skummet.

»Til hvem kommer jeg!« sagde hun, og hendes Stemme klang som de andre Væsners, saa aandigt, at ingen jordisk Musik kan gjengive det.

»Til Luftens Døttre!« svarede de andre. »Havfruen har ingen udødelig Sjæl, kan aldrig faae den, uden hun vinder et Menneskes Kjærlighed! af en fremmed Magt afhænger hendes evige Tilværelse. Luftens Døttre have heller ingen evig Sjæl, men de kunne selv ved gode Handlinger skabe sig een. Vi flyve til de varme Lande, hvor den lumre Pestluft dræber Menneskene; der vifte vi Kjølning. Vi sprede Blomsternes Duft gennem Luften og sende Vederqvægelse og Lægedom. Naar vi i tre hundred Aar have stræbt at gjøre det Gode, vi kunne, da faae vi en udødelig Sjæl og tage Deel i Menneskenes evige Lykke. Du stakkels lille Havfrue har med hele dit Hjerte stræbt efter det samme, som vi, du har lidt og taalt, hævet dig til Luftaandernes Verden, nu kan du selv gennem gode Gierninger skabe dig en udødelig Sjæl om tre hundred Aar.«

Og den lille Havfrue løftede sine klare Arme op mod Guds Sol, og for første Gang følte hun Taarer. - Paa Skibet var igjen Støi og Liv, hun saae Prindsen med sin smukke Brud søge efter hende, veemodig stirrede de paa det boblende Skum, som om de vidste, hun havde styrtet sig i Bølgerne. Usynlig kyssede hun Brudens Pande, smiilte til ham og steeg med de andre Luftens Børn op paa den rosenrøde Sky, som seilede i Luften.

»Om trehundrede Aar svæve vi saaledes ind i Guds Rige!«

»Ogsaa tidligere kunne vi komme der!« hviskede een. »Usynligt svæve vi ind i Menneskenes Huse, hvor der er Børn, og for hver Dag vi finde et godt Barn, som gjør sine Forældre Glæde og fortjener deres Kjærlighed, forkorter Gud vor Prøvetid. Barnet veed ikke, naar vi flyve gennem Stuen, og maae vi da af Glæde smile over det, da tages et Aar fra de trehundrede, men see vi et uartig og ondt Barn, da maae vi græde Sorgens Graad, og hver Taare lægger en Dag til vor Prøvetid!« -

*
-
107

For mange Aar siden levede en Keiser, som holdt saa uhyre meget af smukke nye Klæder, at han gav alle sine Penge ud for ret at blive pyntet. Han brød sig ikke om sine Soldater, brød sig ei om Comedie eller om at kjøre i Skoven, uden alene for at vise sine nye Klæder. Han havde en Kjole for hver Time paa Dagen, og ligesom man siger om en Konge, han er i Raadet, saa sagde man altid her: »Keiseren er i Garderoben!« -

I den store Stad, hvor han boede, gik det meget fornøieligt til, hver Dag kom der mange Fremmede, een Dag kom der to Bedragere; de gave sig ud for at være Vævere og sagde, at de forstode at væve det deiligste Tøi, man kunde tænke sig. Ikke alene Farverne og Mønstret var noget usædvanligt smukt, men de Klæder, som bleve syede af Tøiet, havde den forunderlige Egenskab at de bleve usynlige for ethvert Menneske, som ikke duede i sit Embede, eller ogsaa var utilladelig dum.

»Det var jo nogle deilige Klæder,« tænkte Keiseren; »ved at have dem paa, kunde jeg komme efter, hvilke Mænd i mit Rige der ikke due til det Embede de have, jeg kan kjende de kloge fra de dumme! ja det Tøi maa strax væves til mig!« og han gav de to Bedragere mange Penge paa Haanden, for at de skulde begynde paa deres Arbeide.

De satte ogsaa to Væverstole op, lode som om de arbeidede, men de havde ikke det mindste paa

Væven. Rask væk forlangte

*****
----- 108

de den fineste Silke, og det prægtigste Guld; det puttede de i deres egen Pose og arbeidede med de tomme Væve, og det til langt ud paa Natten.

»Nu gad jeg dog nok vide, hvor vidt de ere med Tøiet!« tænkte Keiseren, men han var ordenligt lidt underlig om Hjertet ved at tænke paa, at den, som var dum, eller slet passede til sit Embede, ikke kunde see det, nu troede han nok, at han ikke behøvede at være bange for sig selv, men han vilde dog sende nogen først for at see, hvorledes det stod sig. Alle Mennesker i hele Byen vidste, hvilken forunderlig Kraft Tøiet havde, og alle vare begjærlige efter at see, hvor daarlig eller dum hans Naboe var.

»Jeg vil sende min gamle ærlige Minister hen til *Væverne!« tænkte Keiseren, »han kan bedst see, hvorledes Tøiet tager sig ud, for han har Forstand, og ingen passer sit Embede bedre end han!« -

Nu gik den gamle skikkelige Minister ind i Salen, hvor de to Bedragere sad og arbeidede med de tomme Væve. »Gud bevar os!« tænkte den gamle Minister og spilede Øinene op! »jeg kan jo ikke se noget!« Men det sagde han ikke.

Begge Bedragerne bad ham være saa god at træde nærmere og spurgte, om det ikke var et smukt Mønster og deilige Farver. Saa pegede de paa den tomme Væv, og den stakkels gamle Minister blev ved at spile Øinene op, men han kunde ikke see noget, for der var ingen Ting. »Herre Gud!« tænkte han, »skulde jeg være dum! Det har jeg aldrig troet, og det maa ingen Mennesker vide! skulde jeg ikke due til mit Embede? Nei det gaaer ikke an, at jeg fortæller, jeg ikke kan see Tøiet!«

»Naa, de siger ikke noget om det!« sagde den ene, som vævede!

»O det er nydeligt! ganske allerkjæreste!« sagde den gamle Minister og saae igjennem sine Brillen, »dette Mønster og disse Farver! - ja, jeg skal sige Keiseren, at det behager mig særdeles!«

»Naa det fornøier os!« sagde begge Væverne, og nu nævnede de Farverne ved Navn og det sælsomme Mønster. Den gamle Minister hørte godt efter, for at han kunde sige det samme, naar han kom hjem til Keiseren, og det gjorde han.

Nu forlangte Bedragerne flere Penge, mere Silke og Guld, det skulde de bruge til Vævning. De stak Alt i deres egne Lommer,

* 109

paa Væven kom ikke en Trevl, men de bleve ved, som før, at væve paa den tomme Væv.

Keiseren sendte snart igjen en anden skikkelig Embedsmand hen for at see, hvorledes det gik med Vævningen, og om Tøiet snart var færdigt. Det gik ham ligesom den anden, han saae og saae, men da der ikke var noget uden de tomme Væve, kunde han ingen Ting see.

»Ja, er det ikke et smukt Stykke Tøi!« sagde begge Bedragerne og viste og forklarede det deilige Mønster, som der slet ikke var.

»Dum er jeg ikke!« tænkte Manden, »det er altsaa mit gode Embede, jeg ikke duer til? Det var løierligt nok! men det maa man ikke lade sig mærke med!« og saa roste han Tøiet, han ikke saae, og forsikkrede dem sin Glæde over de skjønne Couleurer og det deilige Mønster. »Ja det er ganske allerkjæreste!« sagde han til Keiseren.

Alle Mennesker i Byen talte om det prægtige Tøi.

Nu vilde da Keiseren selv see det, medens det endnu var paa Væven. Med en heel Skare af udsøgte Mænd, mellem hvilke de to gamle skikkelige Embedsmænd vare, som før havde været der, gik han hen til begge de listige Bedragerer, der nu vævede af alle Kræfter, men uden Trevl eller Traad.

»Ja er det ikke magnifique!« sagde begge de skikkelige Embedsmænd. »Vil deres Majestæt see, hvilket Mønster, hvilke Farver!« og saa pegede de paa den tomme Væv, thi de troede, de andre vistnok kunde see Tøiet.

»Hvad for noget!« tænkte Keiseren, »jeg seer ingen Ting! det er jo forfærdeligt! er jeg dum? duer jeg ikke til at være Keiser? Det var det skrækkeligste, som kunde arrivere mig! »O det er meget smukt!« sagde Keiseren, »det har mit allerhøieste Bifald!« og han nikkede tilfreds og betragtede den tomme Væv; han vilde ikke sige, at han ingen Ting kunde see. Hele Følget, han havde med sig, saae og saae, men fik ikke mere ud af det, end alle de Andre, men de sagde ligesom Keiseren, »o det er *meget smukt!« og de raadede ham at tage disse nye, prægtige Klæder paa første Gang, ved den store Procession, som forestod. »Det er magnifique! nysseligt, excellent!« gik det fra Mund til Mund, og man var allesammen saa inderligt fornøiede dermed.

*
- 110

Keiseren gav hver af Bedragererne et Ridderkors til at hænge i Knaphullet og Titel af Vævejunkere.

Hele Natten før den Formiddag Processionen skulde være, sad Bedragererne oppe og havde over sexten Lys tændte. Folk kunde see, de havde travlt med at faae Keiserens nye Klæder færdige. De lode, som de toge Tøiet af Væven, de klippede i Luften med store Saxe, de syede med Syenaal uden Traad og sagde tilsidst: »see nu er Klæderne færdige!«

Keiseren, med sine fornemste Cavalerer, kom selv derhen og begge Bedragererne løftede den ene Arm i Veiret ligesom om de holdt noget og sagde: »see her er Beenklæderne! her er Kjolen! her Kappen!« og saaledes videre fort. »Det er saa let, som Spindelvæv! man skulde troe man havde ingen Ting paa Kroppen, men det er just Dyden ved det!«

»Ja!« sagde alle Cavalernerne, men de kunde ingen Ting see, for der var ikke noget.

»Vil nu deres keiserlige Majestæt allernaadigst behage at tage deres Klæder af!« sagde Bedragererne, »saa skal vi give dem de nye paa, herhenne foran det store Speil!«

Keiseren lagde alle sine Klæder, og Bedragererne bare sig ad, ligesom om de gave ham hvert Stykke af de nye, der skulde være syede, og Keiseren vendte og dreiede sig for Speilet.

»Gud hvor de klæde godt! hvor de sidde deiligt!« sagde de allesammen. »Hvilket Mønster! hvilke Farver! det er en kostbar Dragt!« -

»Uden for staae de med Thronhimlen, som skal bæres over deres Majestæt i Processionen!« sagde Overceremonimesteren.

»Ja jeg er jo istand!« sagde Keiseren. »Sidder det ikke godt?« og saa vendte han sig nok engang for Speilet! for det skulde nu lade ligesom om han ret betragtede sin Stads.

Kammerherrerne, som skulde bære Slæbet, famlede med Hænderne hen ad Gulvet, ligesom om de toge Slæbet op, de gik og holdt i Luften, de turde ikke lade sig mærke med, at de ingenting kunde see.

Saa gik Keiseren i Processionen under den deilige Thronhimmel og alle Mennesker paa Gaden og i Vinduerne sagde:

»Gud hvor Keiserens nye Klæder ere mageløse! hvilket deiligt Slæb han har paa Kjolen! hvor den sidder velsignet!« Ingen

*
- 111

vilde lade sig mærke med, at han intet saae, for saa havde han jo ikke duet i sit Embede, eller været meget dum. Ingen af Keiserens Klæder havde gjort saadan Lykke.

»Men han har jo ikke noget paa,« sagde et lille Barn. »Herre Gud, hør den Uskyldiges Røst,« sagde Faderen; og den Ene hvidskede til den Anden, hvad Barnet sagde.

»Men han har jo ikke noget paa,« raabte tilsidst hele Folket. Det krøb i Keiseren, thi han syntes, de havde Ret, men han tænkte som saa: »nu maa jeg holde Processionen ud«. Og Kammerherrerne gik og bar paa Slæbet, som der slet ikke var.

* * * * *

112

113

Eventyr, fortalte for Børn. Ny Samling. 1888-42.

114

Efter udsendelsen af de tre sidste EB-hæfter publiceredes flg. titelark: [I] Eventyr for Børn. [II] blank. [III] Eventyr, fortalte for Børn af H. C. Andersen. Andet Bind. Kjøbenhavn. Forlagt af Universitetsboghandler C. A. Reitzel. Trykt i Bianco Lunos Bogtrykkeri. 1842. [IV] blank. [V] digt, se nedenfor. [VI] blank. [VII] Indhold. [VIII] blank En del af restoplagene blev af forlaget indbundet med dette titelark, og de tre originale titelark fjernedes.

Andet oplag af bindet har samme titelark, dog med årstal 1847 og trykfejl Anden for Andet i indholdsfortegnelsen.

De fire tryk af tilegnelsesverset (EB 5, to oplag, og fællestitelarket, to oplag) er bogstavret ens.

Johanne Louise Heiberg.

Man hørte sige: der er ingen Feer,
At Eventyret kun var Feens Rige;
Du kom - og hvert et Hjerte troer og seer,
At der er Feer i det Virkelige!

115

Eventyr, fortalte for Børn. Ny Samling. Første Hefte. 1838.

116

EB 4-38 (Bibl. 325) udkom 2.10.1838 og indeholder: 1 Eventyr for Børn. 2 blank. 3 Eventyr, fortalte for Børn af H. C. Andersen. Ny Samling. Første Hefte. Kjøbenhavn. Forlagt af Universitetsboghandler C. A. Reitzel. Trykt hos Bianco Luno. 1838. 4 blank. 5-58 text, 59 Indhold, 60-64 blank. Om de i Kgl. Bibl.s exemplar bevarede s. 61-64 har været fjernet i det alm. oplag, vides ikke.

EB 4-46 indeholder det samme, men angiver på titelbladet Andet Oplag og årstal 1846. Der staves: Universitets-Boghandler.

117

Gaaseurten.

Nu skal Du høre! -

Ude paa Landet, tæt ved Veien, laae et Lyststed; Du har bestemt selv engang seet det! der er foran en lille Have med Blomster og et Stakit, som er malet; tæt herved paa Grøften, midt i det deiligste grønne Græs, voxte en lille Gaaseurt; Solen skinnede ligesaa varmt og smukt paa den, som paa de store rige Pragtblomster inde i Haven, og derfor voxte den Time for Time. En Morgen stod den ganske udsprunget med sine smaa, skinnende hvide Blade, der sidde som Straaler rundt om den lille gule Sol indeni. Den tænkte slet ikke paa, at intet Menneske saae den der i Græsset og at den var en fattig, foragtet Blomst; nei den var saa fornøiet, den vendte sig lige imod den varme Sol, saae op i den og hørte paa Lærken, som sang i Luften.

Den lille Gaaseurt var saa lykkelig, som om det var en stor Helligdag, og saa var det dog en Mandag; alle Børn vare i Skole; mens de sad paa deres Bænke og lærte noget, sad den paa sin lille grønne Stilk og lærte ogsaa af den varme Sol og Alt rundt omkring, hvor god Gud er, og den syntes ret at den lille Lærke sang saa tydeligt og smukt Alt, hvad den i Stilhed følte; og Gaaseurten saae med en Slags Ærbødighed op til den lykkelige Fugl, der kunde synge og flyve, men var slet ikke bedrøvet, fordi den selv ikke kunde det. »Jeg seer og hører jo!« tænkte den, »Solen skinner paa mig og Vinden kysser mig! o, hvor jeg dog er blevet begavet!«

Indenfor Stakittet stode saa mange stive, fornemme
* * * * *
- - - - - 118

Blomster; jo mindre Duft de havde, desmere kneisede de. Pionerne blæste sig op, for at være større end en Rose, men det er slet ikke Størrelsen, som gjør det! Tulipanerne havde de allersmukkeste Couleurer, og det vidste de nok og holdt sig saa ranke, for at man endnu bedre skulde see det. De lagde slet ikke Mærke til den lille Gaaseurt udenfor, men den saae desmere paa dem og tænkte: »hvor de ere rige og deilige! ja, dem flyver vist den prægtige Fugl ned til og besøger! Gud skee Lov, at jeg staaer saa nær herved, saa kan jeg dog faae den Stads at see!« og lige idet den tænkte det, »qvirrevit!« der kom Lærken flyvende, men ikke ned til Pioner og Tulipaner, nei, ned i Græsset til den fattige Gaaseurt, der blev saa forskrækket af bare Glæde, at den vidste slet ikke mere, hvad den skulde tænke.

Den lille Fugl dandsede rundt omkring den og sang: »nei, hvor dog Græsset er blødt! og see, hvilken sød lille Blomst med Guld i Hjertet og Sølv paa Kjolen!« den gule Prik i Gaaseurten saae jo ogsaa ud som Guld, og de smaa Blade rundt om vare skinnende sølvhvide.

Saa lykkelig som den lille Gaaseurt var, nei, det kan ingen begribe! Fuglen kyskede den med sit Næb, sang for den og fløi saa igjen op i den blaa Luft. Det varede bestemt et heelt Qvarteer, før Blomsten kunde komme sig igjen. Halv undseelig og dog inderlig fornøiet saae den til Blomsterne inde i Haven; de havde jo seet den Ære og Lyksalighed, der var vederfaret hende, de maatte jo begribe, hvilken Glæde det var; men Tulipanerne stode nok engang saa stive som før, og saa vare de saa spidse i Ansigtet og saa røde, for de havde ærgret sig. Pionerne vare ganske tykhovede, bu! det var godt, at de ikke kunde tale, ellers havde Gaaseurten faaet en ordentlig Tiltale. Den stakkels lille Blomst kunde nok see, at de vare ikke i godt Humeur, og det gjorde den saa inderligt ondt. I det samme kom der inde i Haven en Pige med en stor Kniv saa skarp og skinnende, hun gik lige hen mellem Tulipanerne og skar den ene af efter den anden. »Uh!« sukkede den lille Gaaseurt, »det var jo forskrækkeligt, nu er det forbi med dem!« Saa gik Pigen bort med Tulipanerne. Gaaseurten var glad ved, at den stod ude i Græsset og var en lille, fattig Blomst; den følte sig ret saa taknemmelig, og da Solen gik ned, foldede den sine Blade, sov ind og drømte hele Natten om Solen og den lille Fugl.

Næste Morgen, da Blomsten igjen, lykkelig, strakte alle de
*
- 119

hvide Blade ligesom smaa *Arme ud* mod Luft og Lys, kjendte den Fuglens Stemme, men det var saa sørgeligt, hvad den sang. Ja, den stakkels Lærke havde god Grund dertil, den var blevet fanget og sad nu i et Buur tæt ved det aabne Vindue. Den sang om at flyve frit og lykkeligt omkring, sang om det unge, grønne Korn paa Marken og om den deilige Reise, den kunde gjøre paa sine Vinger høit op i Luften. Den stakkels Fugl var ikke i godt Humeur, fangen sad den der i Buret.

Den lille Gaaseurt ønskede saa gjerne at hjælpe, men hvorledes skulde den bære sig ad dermed; ja det var vanskeligt at hitte paa. Den glemte reent, hvor smukt Alt stod rundt om, hvor varmt Solen skinnede, og hvor smukke hvide dens Blade saae ud; ak, den kunde kun tænke paa den fangne Fugl, som den slet ikke var istand til at gjøre noget for.

Da kom der i det samme to smaa Drengue ud af Haven; den ene af dem havde i Haanden en Kniv, stor og skarp som den, Pigen havde til at skjære Tulipanerne af med. De gik lige hen imod den lille Gaaseurt, der slet ikke kunde begribe, hvad de vilde.

»Her kan vi skjære en deilig Græstørv til Lærken!« sagde den ene Dreng og begyndte at skjære i en Fiirkant dybt ned, omkring Gaaseurten, saa at den kom til at staa midt i Græstørven.

»Riv den Blomst af!« sagde den anden Dreng, og Gaaseurten rystede ordentligt af Angest, thi at blive revet af, var jo at miste Livet, og nu vilde den saa gjerne leve, da den skulde med Græstørven ind i Buret til den fangne Lærke.

»Nei, lad den sidde!« sagde den anden Dreng, »den pynter saa net!« og saa blev den siddende og kom med ind i Buret til Lærken.

Men den stakkels Fugl klagede høit over sin tabte Frihed og slog med Vingerne mod Jerntraadene i Buret; den lille Gaaseurt kunde ikke tale, ikke sige et trøstende Ord, ihvor gjerne den vilde. Saaledes gik hele Formiddagen.

»Her er intet Vand!« sagde den fangne Lærke, »de ere Alle ude og have glemt mig med en Draabe at drikke! min Hals er tør og brændende! der er Ild og Iis indeni mig og Luften er saa tung! Ak, jeg maa døe, fra det varme Solskin, fra det friske Grønne, fra al den Deilighed, Gud har skabt!« og saa borede den sit lille Næb ned i den kjølige Græstørv, for derved at opfriskes lidt; da faldt dens Øine paa Gaaseurten, og Fuglen
* 120

nikkede til den, kyskede den med Næbbet og sagde: »Du maa ogsaa visne herinde, Du stakkels lille Blomst! Dig og den lille grønne Plet Græs har man givet mig for den hele Verden, jeg havde udenfor! hvert lille Græsstraa skal være mig et grønt Træ, hvert af dine hvide Blade en duftende Blomst! ak, I fortælle mig kun, hvormeget jeg har mistet!«

»Hvo der dog kunde trøste ham!« tænkte Gaaseurten, men den kunde ikke røre et Blad; dog Duften, som strømmede ud af de fine Blade, var langt stærkere, end den ellers findes hos denne Blomst; det mærkede ogsaa Fuglen, og skjøndt den forsmægtede af Tørst og i sin Pine rev de grønne Græsstraa af, rørte den slet ikke Blomsten.

Det blev Aften, og endnu kom Ingen og bragte den stakkels Fugl en Vanddraabe; da strakte den sine smukke Vinger ud, rystede dem krampagtigt, dens Sang var et veemodigt Pipi; det lille Hoved bøiede sig henimod Blomsten, og Fuglens Hjerter brast af Savn og Længsel; da kunde Blomsten ikke, som Aftenen forud, folde sine Blade sammen og sove, den hang syg og sørgende ned mod Jorden.

Først den næste Morgen kom Drengene, og da de saae Fuglen død, græd de, græd mange Taarer og gravede den en nydelig Grav, som blev pyntet med Blomsterblade. Fuglens Liig kom i en rød, deilig Æske, kongeligt skulde den begraves, den stakkels Fugl! da han levede og sang, glemte de ham, lod ham sidde i Buret og lide Savn, nu fik han Stads og mange Taarer.

Men Græstørven med Gaaseurten blev kastet ud i Støvet paa Landeveien, ingen tænkte paa den, som dog havde følt meest for den lille Fugl og som gjerne vilde trøste den!

*

121

Den standhaftige Tinsoldat.

Der var engang fem og tyve Tinsoldater, de vare alle Brødre, thi de vare fødte af en gammel Tinskee. Geværret holdt de i Armen og Ansigtet satte de lige ud; rød og blaa, nok saa deilig var Uniformen. Det Allerførste, de hørte i denne Verden, da Laaget blev taget af Æsken, hvori de laae, var det Ord: »Tinsoldater!« det raabte en lille Dreng og klappede i Hænderne; han havde faaet dem, for det var hans Geburtsdag, og stillede dem nu op paa Bordet. Den ene Soldat lignede livagtig den anden, kun en eneste var lidt forskjellig; han havde eet Been, thi han var blevet støbt sidst, og saa var der ikke Tin nok; dog stod han ligesaa fast paa sit ene, som de andre paa deres to, og det er just ham, som bliver mærkværdig.

Paa Bordet, hvor de bleve stillede op, stod meget andet Legetøi; men det, som faldt meest i Øinene, var et nydeligt Slot af Papir. Gjennem de smaa Vinduer kunde man see lige ind i Salene. Udenfor stode smaa Træer, rundtom et lille Speil, der skulde see ud som en Sø; Svaner af Vox svømmede derpaa og speilede sig. Det var altsammen nydeligt, men det Nydeligste blev dog en lille Jomfru, som stod midt i den aabne Slotsdør; hun var ogsaa klippet ud af Papir, men hun havde et Skjørt paa af det klareste Linon og et lille smalt blaat Baand over Skulderen ligesom et Gevandt; midt i det sad en skinnende Paillette, lige saa stor som hele hendes Ansigt. Den lille Jomfru strakte begge sine Arme ud, for hun var en Dandserinde, og
*****
---122

saa løftede hun sit ene Been saa høit i Veiret, at Tinsoldaten slet ikke kunde finde det og troede, at hun kun havde eet Been ligesom han.

»Det var en Kone for mig!« tænkte han; »men hun er noget fornem, hun boer i et Slot, jeg har kun en Æske, og den ere vi fem og tyve om, det er ikke et Sted for hende! dog jeg maa see at gjøre Bekjendtskab!« og saa lagde han sig saa lang han var bag en Snuustobaksdaase, der stod paa Bordet; der kunde han ret see paa den lille fine Dame, som blev ved at staae paa eet Been, uden at komme ud af Balancen.

Da det blev ud paa Aftenen, kom alle de andre Tinsoldater i deres Æske og Folkene i Huset gik til Sengs. Nu begyndte Legetøiet at lege, baade at komme Fremmede, føre Krig og holde Bal; Tinsoldaterne raslede i Æsken, for de vilde være med, men de kunde ikke faae Laaget af. Nøddeknækkeren slog Kaalbøtter, og Griffelen gjorde Commers paa Tavlen; det var et Spektakel saa Kanarifuglen vaagnede, og begyndte at snakke med, og det paa Vers. De to eneste, som ikke rørte sig af Stedet, var Tinsoldaten og den lille Dandserinde; hun holdt sig saa rank paa Taaspidsen og begge Armene udad; han var ligesaa standhaftig paa sit ene Been, hans Øine kom ikke et Øieblik fra hende.

Nu slog Klokken tolv, og klask, der sprang Laaget af Snuustobaksdaasen, men der var ingen Tobak i, nei, men en lille sort Troid, det var saadant et Kunststykke.

»Tinsoldat!« sagde Trolden, »vil Du holde dine Øine hos Dig selv!«

Men Tinsoldaten lod, som han ikke hørte det.

»Ja bi til imorgen!« sagde Trolden.

Da det nu blev Morgen, og Børnene kom op, blev Tinsoldaten stillet hen i Vinduet, og enten det nu var Trolden eller Trækvind, ligemed eet fløi Vinduet op og Soldaten gik ud paa Hovedet fra tredie Sal. Det var en skrækkelig Fart, han vendte Benet lige iveiret, og blev staaende paa Kaskjetten, med Bajonetten nede imellem Brostenene.

Tjenestepigen og den lille Dreng kom strax ned, for at søge; men skjøndt de vare færdig ved at træde paa ham, kunde de dog ikke see ham. Havde Tinsoldaten raabt: her er jeg! saa havde de nok fundet ham, men han fandt det ikke passende at skrike høit, da han var i Uniform.

Nu begyndte det at regne, den ene Draabe faldt tættere end

*
- 123

den anden, det blev en ordentlig Skylle; da den var forbi, kom der to Gadedrenge.

»Sei Du!« sagde den ene, »der ligger en Tinsoldat! han skal ud at seile!«

Og saa gjorde de en Baad af en Avis, satte Tinsoldaten midt i den, og nu seilede han ned af Rendestenen; begge Drengene løb ved Siden og klappede i Hænderne. Bevar os vel! hvilke Bølger der gik i den Rendesteen, og hvilken Strøm der var; ja det havde da ogsaa skylregnet. Papiirsbaaden vippede op og ned, og imellem saa dreiede den saa gesvindt, saa det dirrede i Tinsoldaten; men han blev standhaftig, forandrede ikke en Mine, saae lige ud og holdt Geværet i Armen.

Lige med eet drev Baaden ind under et langt Rendesteens-Bræt; der blev lige saa mørkt, som om han var i sin Æske.

»Hvor mon jeg nu kommer hen«, tænkte han, »ja, ja, det er Troldens Skyld! Ak sad dog den lille Jomfru her i Baaden, saa maatte her gjerne være eengang saa mørkt endnu!«

I det samme kom der en stor Vandrotte, som boede under Rendesteens-Brættet.

»Har Du Pas?« spurgte Rotten. »Hid med Passet!«

Men Tinsoldaten taug stille og holdt endnu fastere paa Geværet. Baaden foer afsted og Rotten bag efter. Hu! hvor den skar Tænder, og raabte til Pinde og Straa:

»Stop ham! stop ham! han har ikke betalt Told! han har ikke viist Pas!«

Men Strømmen blev stærkere og stærkere! Tinsoldaten kunde allerede øine den lyse Dag foran hvor Brættet slap, men han hørte ogsaa en brusende Lyd, der nok kunde gjøre en tapper Mand forskrækket; tænksom dog, Rendestenen styrtede, hvor Brættet endte, lige ud i en stor Canal, det vilde være for ham lige saa farligt, som for os at seile ned af et stort Vandfald.

Nu var han allerede saa nær derved, at han ikke kunde standse. Baaden foer ud, den stakkels Tinsoldat holdt sig saa stiv han kunde, ingen skulde sige ham paa, at han blinkede med Øinene. Baaden snurrede tre fire Gange rundt, og var fyldt med Vand lige til Randen, den maatte synke; Tinsoldaten stod i Vand til Halsen og dybere og dybere sank Baaden, mere og mere løste Papiret sig op; nu gik Vandet over Soldatens Hoved, - da tænkte han paa den lille nydelige Dandserinde, som han aldrig mere skulde faae at see; og det klang for Tinsoldatens Øre:

*
- 124

»Fare, Fare, Krigsmand!
Døden skal Du lide!«

Nu gik Papiret itu, og Tinsoldaten styrtede igjennem - men blev i det samme slugt af en stor Fisk.

Nei, hvor det var mørkt derinde! der var endnu værre, end under Rendesteens-Brættet, og saa var der saa snevert; men Tinsoldaten var standhaftig, og laae saa lang han var med Geværet i Armen. -

Fisken foer omkring, den gjorde de allerforfærdeligste Bevægelser; endelig blev den ganske stille, der foer som en Lynstraale gjennem den. Lyset skinnede ganske klart og een raabte højt: »Tinsoldat!« Fisken var blevet fanget, bragt paa Torvet, solgt og kommet op i Køkkenet, hvor Pigen skar den op med en stor Kniv. Hun tog med sine to Fingre Soldaten midt om Livet og bar ham ind i Stuen, hvor de Allesammen vilde see saadan en mærkværdig Mand, der havde reist om i Maven paa en Fisk; men Tinsoldaten var slet ikke stolt. De stillede ham op paa Bordet og der - nei, hvor det kan gaae underligt til i Verden! Tinsoldaten var i den selvsamme Stue, han havde været i før, han saae de selvsamme Børn og Legetøiet stod paa Bordet; det deilige Slot med den nydelige lille Dandserinde; hun holdt sig endnu paa det ene Been og havde det andet højt i Veiret, hun var ogsaa standhaftig; det rørte Tinsoldaten, han var færdig ved at græde Tin, men det passede sig ikke. Han saae paa hende og hun saae paa ham, men de sagde ikke noget.

I det samme tog den ene af Smaadrenge og kastede Soldaten lige ind i Kakkellovnen, og han gav slet ingen Grund derfor; det var bestemt Trolden i Daasen, der var Skyld deri.

Tinsoldaten stod ganske belyst og følte en Hede, der var forfærdelig, men om det var af den virkelige Ild, eller af Kjærlighed, det vidste han ikke. Couleurerne vare reent gaaet af ham, om det var skeet paa Reisen eller det var af Sorg, kunde ingen sige. Han saae paa den lille Jomfru, hun saae paa ham, og han følte han smeltede, men endnu stod han standhaftig med Geværet i Armen. Da gik der en Dør op, Vinden tog i Dandserinden og hun fløi ligesom en Sylphide lige ind i Kakkellovnen til Tinsoldaten, blussede op i Lue og var borte; saa smeltede Tinsoldaten til en Klat, og da Pigen Dagen efter tog Asken ud, fandt hun ham som et lille Tinhjerte; af Dandserinden derimod var der kun Pailletten, og den var brændt kulsort.

*
-
125

De vilde Svaner.

Langtborte herfra, der hvor Svalerne flyve hen, naar vi have Vinter, boede en Konge, som havde elleve Sønner og een Datter, *Elisa*. De elleve Brødre, Prindser vare de, gik i Skole med Stjerne paa Brystet og Sabel ved Siden; de skreve paa Guldtavle med Diamantgriffel og læste ligesaa godt udenad, som indeni; man kunde strax høre, at de vare Prindser. Søsteren *Elisa* sad paa en lille Skammel af Speilglas og havde en Billedbog, der var kjøbt for det halve Kongerige.

O, de Børn havde det saa godt, men saaledes skulde det ikke altid blive!

Deres Fader, som var Konge over hele Landet, giftede sig med en ond Dronning, der slet ikke var de

stakkels Børn god; allerede den første Dag kunde de godt mærke det; paa hele Slottet var der stor Stads, og saa legede Børnene: komme Fremmede; men istedetfor at de ellers fik alle de Kager og stegte Æbler, der vare at overkomme, gav hun dem kun Sand i en Thekop og sagde, at de kunde lade, som om det var noget.

Ugen efter satte hun den lille Søster *Elisa* ud paa Landet hos nogle Bønderfolk, og længe varede det ikke, før hun fik Kongen indbildt saameget om de stakkels Prindsers, at han slet ikke brød sig mere om dem.

»Flyv I ud i Verden og skyt jer selv!« sagde den onde Dronning; »flyv som store Fugle, uden Stemme!« men hun kunde dog ikke gjøre det saa slemt, som hun gjerne vilde; de bleve elleve deilige vilde Svaner. Med et underligt Skrig fløi de ud af Slotsvinduerne henover Parken og Skoven.

***
--- 126

Det var endnu ganske tidlig Morgen, da de kom forbi, hvor Søsteren *Elisa* laae og sov i Bondens Stue; her svævede de over Taget, dreiede med deres lange Halse, og sloge med Vingerne, men ingen hørte eller saae det; de maatte igjen afsted, høit op imod Skyerne, langt ud i den vide Verden, der fløi de ud i en stor mørk Skov, der strakte sig lige til Stranden.

Den stakkels lille *Elisa* stod i Bondens Stue, og legede med et grønt Blad, andet Legetøi havde hun ikke; og hun stak et Hul i Bladet, kikkede derigjennem op paa Solen, og da var det ligesom om hun saae sine Brødres klare Øine, og hver Gang de varme Solstraaler skinnede paa hendes Kind, tænkte hun paa alle deres Kys.

Den ene Dag gik ligesom den anden. Blæste Vinden gjennem de store Rosenhækker udenfor Huset, da hvidskede *den til Roserne: »hvo kan være smukkere, end I,« men Roserne rystede med Hovedet og sagde: »Det er *Elisa*.« Og sad den gamle Kone om Søndagen i Døren og læste i sin Psalmebog, da vendte Vinden Bladene, og sagde til Bogen: »Hvo kan være frommere end Du?« - »Det er *Elisa*!« sagde Psalmebogen, og det var den rene Sandhed, hvad Roserne og Psalmebogen sagde.

Da hun var femten Aar, skulde hun hjem; og da Dronningen saae, hvor smuk hun var, blev hun hende vred og hadefuld; gjerne havde hun forvandlet hende til en vild Svane, ligesom Brødrene, men det turde hun ikke strax, da jo Kongen vilde see sin Datter.

I den tidlige Morgen gik Dronningen ind i Badet, der var bygget af Marmor, og smykket med bløde Hynder og de deiligste Tæpper, og hun tog tre Skruptudser, kyssede paa dem, og sagde til den ene: »sæt Dig paa *Elisas* Hoved, naar hun kommer i Badet, at hun kan blive dorsk, som Du! Sæt Dig paa hendes Pande,« sagde hun til den anden, »at hun kan blive styg, som Du, saa at hendes Fader ikke kjender hende! Hvil ved hendes Hjerte,« hvidskede hun til den tredie, »lad hende faae et ondt Sind, at hun kan have Pine deraf!« Saa satte hun Skruptudserne ud i det klare Vand, der strax fik en grønlig Farve, kaldte paa *Elisa*, klædte hende af, og lod hende stige ned i Vandet, og i det hun dukkede, satte den ene Skruptudse sig i hendes Haar, den anden paa hendes Pande og den tredie paa Brystet, men *Elisa* syntes slet ikke at mærke det; saasnart hun reiste sig op, flød der tre røde Valmuer paa Vandet; havde Dyrene ikke

*
- 127

været giftige og kyssede af Hexen, da vare de blevne forvandlede til røde Roser, men Blomster bleve de dog, ved at hvile paa hendes Hoved og ved hendes Hjerte; hun var for from og uskyldig til at Trolddommen kunde have Magt over hende.

Da den onde Dronning saae det, gned hun hende ind med Valnød-Saft, saa hun blev ganske sortbruun, strøg det smukke Ansigt over med en stinkende Salve og lod det deilige Haar filtre sig; det var umuligt at kjende den smukke *Elisa* igjen.

Da derfor hendes Fader saae hende, blev han ganske forskrækket, og sagde at det var ikke hans Datter; Ingen vilde heller kjendes ved hende, uden Lænehunden og Svalerne, men de vare fattige Dyr og havde ikke noget at sige.

Da græd den stakkels *Elisa* og tænkte paa sine elleve Brødre, der alle vare borte. Bedrøvet listede hun sig udaf Slottet, gik hele Dagen over Mark og Mose ind i den store Skov. Hun vidste slet ikke, hvor hun vilde hen, men hun følte sig saa bedrøvet og længtes efter sine Brødre, de vare vist ogsaa, ligesom hun, jaget ud i Verden, dem vilde hun søge og finde.

Kun kort Tid havde hun været i Skoven, før Natten faldt paa; hun var kommet reent bort fra Vei og Sti; da lagde hun sig ned paa det bløde Mos, læste sin Aftenbøn og hældede sit Hoved op til en Stub. Der var saa stille, Luften var saa mild, og rundt omkring i Græsset og paa Mosset skinnede, som en grøn Ild, over hundrede Sand Hans-Orme; da hun med Haanden sagte rørte ved een af Grenene, faldt de lysende Insecter, som Stjernesked, ned til hende.

Hele Natten drømte hun om sine Brødre; de legede igjen, som Børn, skrev med Diamantgriffel paa Guldtavle og saae i den deilige Billedbog, der havde kostet det halve Rige; men paa Tavlen skreve de ikke,

som før, kun Nuller og Streger, nei de dristigste Bedrifter de havde udført, Alt hvad de havde oplevet og seet; og i Billedbogen var Alt levende, Fuglene sang, og Menneskene gik ud af Bogen og talte til Elisa og hendes Brødre, men naar hun vendte Bladet, sprang de strax igjen ind, for at der ikke skulde komme Vildrede i Billederne.

Da hun vaagnede, var Solen allerede høit oppe; hun kunde rigtignok ikke see den, de høie Træer bredte deres Grene tæt og fast ud, men Straalerne spillede deroppe ligesom et viftende Guldflor; der var en Duft af det Grønne, og Fuglene vare nær ved at sætte sig paa hendes Skuldre. Hun hørte Vandet pladske,
* 128

det var mange store Kildevæld, som alle faldt ud i en Dam hvor der var den deiligste Sandbund; rigtignok voxte her tætte Buske rundt om, men paa eet Sted havde Hjortene gravet en stor Aabning og her gik *Elisa* hen til Vandet, det var saa klart, at havde Vinden ikke rørt Grene og Buske saaledes at de bevægede sig, da maatte hun have troet, at de vare maledede af nede paa Bunden, saa tydeligt speilede sig der hvert Blad, baade det Solen skinnede igjennem og det der ganske var i Skygge.

Saasntart hun saae sit eget Ansigt, blev hun ganske forskrækket, saa bruunt og fælt var det, men da hun gjorde sin lille Haand vaad og gned Øine og Pande, skinnede den hvide Hud frem igjen, da lagde hun alle sine Klæder og gik ud i det friske Vand; et deiligere Kongebarn, end hun var, fandtes der ikke i denne Verden.

Da hun igjen var klædt og havde flættet sit lange Haar, gik hun til det sprudlende Væld, drak af sin hule Haand, og vandrede længere ind i Skoven, uden selv at vide hvorhen. Hun tænkte paa sine Brødre, tænkte paa den gode Gud, der vist ikke vilde forlade hende; han lod de vilde Skovæbler groe, for at mætte den Hungrige; han viste hende et saadant Træ, Grenene bugnede af Frugt, her holdt hun sit Middagsmaaltid, satte Støtter under dets Grene og gik saa ind i den mørkeste Deel af Skoven. Der var saa stille, at hun hørte sine egne Fodtrin, hørte hvert lille vissent Blad der bøiede sig under hendes Fod; ikke en Fugl var der at see, ikke en Solstraale kunde trænge igjennem de store tætte Trægrene; de høie Stammer stode saa nær ved hinanden, at naar hun saae ligefrem, var det, som om det ene Bjelkegitter, tæt ved det andet, omsluttede hende; o, her var en Eensomhed, hun aldrig før havde kjendt.

Natten blev saa mørk; ikke en eneste lille Sand Hansorm skinnede fra Mosset, bedrøvet lagde hun sig ned for at sove; da syntes hun at Trægrenene oven over hende gik til Side og *vor Herre* med milde Øine saae ned paa hende, og smaa Engle tittede frem over hans Hoved og under hans Arme.

Da hun vaagnede om Morgen, vidste hun ikke, om hun havde drømt det, eller om det virkelig var saa.

Hun gik nogle Skridt fremad, da mødte hun en gammel Kone med Bær i sin Kurv, den Gamle gav hende nogle af disse. *Elisa* spurgte, om hun ikke havde seet elleve Prindser ride igjennem Skoven.
* 129

»Nei«, sagde den Gamle, »men jeg saae igaar elleve Svaner med Guldkroner paa Hovedet svømme ned af Aaen her tæt ved!«

Og hun førte *Elisa* et Stykke længer frem til en Skrænt; nedenfor denne bugtede sig en Aa; Træerne paa dens Bredder strakte deres lange bladfulde Grene over imod hinanden, og hvor de, efter deres naturlige Vext, ikke kunde naae sammen, der havde de revet Rødderne løse fra Jorden og heldede ud over Vandet med Grenene flettede i hinanden.

Elisa sagde Farvel til den Gamle og gik langs med Aaen, til hvor denne flød ud i den store, aabne Strand.

Hele det deilige Hav laae for den unge Pige; men ikke en Seiler viste sig derude, ikke en Baad var der at see, hvor skulde hun dog komme længer bort. Hun betragtede de utallige Smaastene paa Bredden; Vandet havde slebet dem alle runde. Glas, Jern, Stene, Alt hvad der laae skyllet op, havde taget Skikkelse af Vandet, der dog var langt blødere end hendes fine Haand. »Det bliver utrætteligt ved at rulle, og saa jevner sig det Haarde, jeg vil være ligesaa utrættelig! tak for Eders Lærdom, I klare, rullende Bølger; engang, det siger mit Hjerte mig, ville I bære mig til mine kjære Brødre!«

Paa den opskyllede Tang laae elleve hvide Svanefjer; hun samlede dem i en Bouquet, der laae Vanddraaber paa dem, om det var Dug eller Taarer, kunde ingen see. Eensomt var der ved Stranden, men hun følte det ikke; thi Havet frembød en evig Afvexling, ja i nogle faa Timer flere, end de ferske Indsøer kunne vise i et heelt Aar. Kom der en stor sort Sky, saa var det, som Søen vilde sige: jeg kan ogsaa see mørk ud, og da blæste Vinden og Bølgerne vendte det Hvide ud; men skinnede Skyerne røde og Vindene sov, saa var Havet som et Rosenblad; nu blev det grønt, nu hvidt, men i hvor stille det hvilede, var der dog ved Bredden en sagte Bevægelse; Vandet hævede sig svagt, som Brystet paa et sovende Barn.

Da Solen var ved at gaae ned, saae *Elisa* elleve vilde Svaner med Guldkroner paa Hovedet flyve mod Land, de svævede den ene bag den anden; det saae ud som et langt hvidt Baand; da steg *Elisa* op paa

Skrænten og skjulte sig bag en Busk; Svanerne satte sig nær ved hende og sloge med deres store, hvide Vinger.

I det Solen var under Vandet, faldt pludseligt Svanehammen og der stode elleve deilige Prindser, *Elisas*

Brødre. Hun

*
- 130

udstødte et højt Skrig; thi uagtet de havde forandret sig meget, vidste hun, at det var dem, følte, at det maatte være dem; og hun sprang i deres Arme, kaldte dem ved Navn og de bleve saa lykkelige, da de saae og kjendte deres lille Søster, der nu var saa stor og deilig. De loe og de græd, og snart havde de forstaaet hinanden, hvor ond deres Stedmoder havde været imod dem Alle.

»Vi Brødre,« sagde den ældste, »flyve, som vilde Svaner, saalænge Solen staaer paa Himlen; naar den er nede, faae vi vor menneskelige Skikkelse; derfor maae vi altid ved Sol-Nedgang passe paa at have Hvile for Foden; for flyve vi da oppe mod Skyerne, maae vi, som Mennesker, styrte ned i Dybet. Her boe vi ikke; der ligger et ligesaa skjønt Land, som dette, hiin Side Søen; men Veien der hen er lang, det store Hav maae vi over, og der findes ingen Ø paa vor Vei, hvor vi kunne overnatte, kun en eensom lille Klippe rager op midt derude; den er ei større, end at vi Side om Side kunne hvile paa den; gaaer Søen stærk saa sprøiter Vandet høit over os; men dog takke vi vor Gud for den. Der overnatte vi i vor Skikkelse som Menneske, uden den kunde vi aldrig gjæste vort kjære Fædreland, thi to af Aarets længste Dage bruge vi til vor Flugt. Kun eengang om Aaret er det forundt os at besøge vort Fædrenehjem, elleve Dage tør vi blive her, flyve henover denne store Skov, hvorfra vi kunne øine Slottet, hvor vi bleve fødte og hvor vor Fader boer, see det høie Taarn af Kirken, hvor Moder er begravet. - Her synes vi Træer og Buske ere i Slægt med os, her løbe de vilde Heste hen over Sletterne, som vi saae det i vor Barndom; her synger Kulbrænderen de gamle Sange, vi dandsede efter som Børn, her er vort Fædreland, her drages vi hen og her have vi fundet Dig Du kjære, lille Søster! to Dage endnu tør vi blive her, saa maae vi bort over Havet til et deiligt Land, men som ikke er vort Fædreland! hvorledes faae vi Dig med? Vi have hverken Skib eller Baad!«

»Hvorledes skal jeg kunne frelse Eder!« sagde Søsteren.

Og de talte sammen næsten den hele Nat, der blev kun blundet nogle Timer.

Elisa vaagnede ved Lyden af Svanevingerne, der susede over hende. Brødrene vare igjen forvandlede og de fløi i store Kredse og tilsidst langt bort, men een af dem, den yngste, blev tilbage; og Svanen lagde sit Hoved i hendes Skjød og hun

*
- 131

klappede dens hvide Vinger; hele Dagen vare de sammen. Mod Aften kom de Andre tilbage, og da Solen var nede, stode de i deres naturlige Skikkelse.

»Imorgen flyve vi herfra, tør ikke komme tilbage før om et heelt Aar, men Dig kunne vi ikke saaledes forlade! har Du Mod at følge med? Min Arm er stærk nok til at bære Dig gennem Skoven, skulle vi da ikke Alle have stærke Vinger nok til at flyve med Dig over Havet.«

»Ja, tag mig med!« sagde *Elisa*.

Den hele Nat tilbragte de med at flette et Net af den smidige Pilebark og de seige Siv, og det blev stort og stærkt; paa dette lagde *Elisa* sig, og da Solen saa kom frem, og Brødrene forvandlede til vilde Svaner, grebe de i Nettet med deres Næb, og fløi høit mod Skyerne med den kjære Søster, der sov endnu. Solstraalerne faldt lige paa hendes Ansigt, derfor fløi een af Svanerne over hendes Hoved, at dens brede Vinger kunde give Skygge. -

De vare langt fra Land, da *Elisa* vaagnede; hun troede endnu at drømme, saa underligt forekom det hende, at bæres over Havet, høit igjennem Luften. Ved hendes Side laae en Green med deilige modne Bær, og et Bundt velsmagende Rødder; dem havde den yngste af Brødrene samlet og lagt til hende, og hun tilsmilede ham taknemlig, thi hun kjendte, det var ham, som fløi lige over hendes Hoved, og skyggede med Vingerne.

De vare saa høit oppe, at det første Skib, de saae under dem, syntes en hvid Maage, der laae paa Vandet. En stor Sky stod bagved dem, det var et heelt Bjerg, og paa den saae *Elisa* Skyggen af sig selv, og af de elleve Svaner, saa kjærpestore fløi de der; det var et Skilderi, prægtigere end hun havde seet noget før; men altsom Solen steeg høiere og Skyen blev længere bagved dem, forsvandt det svævende Skygebillede.

Den hele Dag fløi de afsted, som en susende Piil gennem Luften, men dog var det langsommere end ellers, nu havde de Søsteren at bære. Der trak et ondt Veir op, Aftenen nærmede sig; angst saae *Elisa* Solen synke, og endnu var ei den eensomme Klippe i Havet at øine; det forekom hende, at Svanerne gjorde stærkere Slag med Vingerne. Ak! hun var Skyld i, at de ei kom hurtigt nok afsted; naar Solen var nede, vilde de blive til Mennesker, styrte i Havet, og drukne. Da bad hun i sit Hjertes Inderste en Bøn til vor Herre, men

endnu øinede hun ingen

*
– 132

Klippe; den sorte Sky kom nærmere; de stærke Vindpust forkyndte en Storm; Skyerne stode i een eneste stor truende Bølge, der fast som Bly skjød fremad; Lyn blinkede paa Lyn.

Nu var Solen lige ved Randen af Havet. *Elisas* Hjerter bævede; da skjøde Svanerne nedad, saa hastigt at hun troede at falde; men nu svævede de igjen. Solen var halvt nede i Vandet; da først øinede hun den lille Klippe under sig, den saae ud, ikke større, end om det var en Sælhund, der stak Hovedet op af Vandet. Solen sank saa hurtigt; nu var den kun, som en Stjerne; da rørte hendes Fod ved den faste Grund, Solen slukkedes liig den sidste Gnist i det brændende Papir; Arm i Arm saae hun Brødrene staae omkring sig; men mere Plads, end netop til dem og hende, var der heller ikke. Søen slog mod Klippen, og gik som en Skylregn hen over dem; Himlen skinnede i een altid flammende Ild og Slag paa Slag rullede Tordenen; men Søster og Brødre holdt hinanden i Hænderne og sang en Psalme, hvorefter de fik Trøst og Mod.

I Dagningen var Luften reen og stille; saasnart Solen steeg, fløi Svanerne med *Elisa* bort fra Øen. Havet gik endnu stærkt, det saae ud, da de vare høit i Veiret, som om den hvide Skum paa den sortegrønne Sø var Millioner Svaner, der fløde paa Vandet.

Da Solen kom høiere, saae *Elisa* foran sig, halv svømmende i Luften, et Bjergland, med skinnende lismasser paa Fjeldene og midt derpaa strakte sig et vist milelangt Slot, med den ene dristige Søilegang ovenpaa den anden; nedenfor gyngede Palmeskove og Pragtblomster, store, som Møllehjul. Hun spurgte, om det var Landet, hun skulde til, men Svanerne rystede med Hovedet, thi det, hun saae, var Fata Morganas deilige, altid omvexlende Skyslot; derind turde de intet Menneske bringe. *Elisa* stirrede derpaa; da styrtede Bjerge, Skove og Slot sammen, og der stode tyve stolte Kirker, alle hinanden lige, med høie Taarne, og spidse Vinduer. Hun syntes at høre Orgelet klinge, men det var Havet, hun hørte. Nu vare hun Kirkerne ganske nær, da bleve disse til en heel Flaade, der seilede hen under hende; hun saae ned, og det var kun Havtaage, der jog hen over Vandet. Ja en evig Afvexling havde hun før Øie, og nu saae hun det virkelige Land, hun skulde til; der reiste sig de deilige blaa Bjerge, med Cederskove, Byer og Slotte. Længe før Solen gik ned, sad hun

*
– 133

paa Fjeldet foran en stor Hule, der var begroet med fine, grønne Slyngplanter; det saae ud, som det var broderede Tæpper.

»Nu skal vi see, hvad Du drømmer her inat!« sagde den yngste Broder og viste hende hendes Sovekammer.

»Gid jeg maatte drømme, hvorledes jeg skulde frelse Eder!« sagde hun; og denne Tanke beskjeftigede hende saa levende; hun bad saa inderlig til Gud om hans Hjælp, ja selv isøvne vedblev hun sin Bøn; da forekom det hende, at hun fløi høit op i Luften, til Fata Morganas Skyslot, og Feen kom hende imøde, saa smuk og glimrende, og dog lignede hun ganske den gamle Kone, der gav hende Bær i Skoven, og fortalte hende om Svanerne med Guldkroneerne paa.

»Dine Brødre kan frelses!« sagde hun, »men har Du Mod og Udholdenhed. Vel er Havet blødere end dine fine Hænder, og omformer dog de haarde Stene, men det føler ikke den Smerte, dine Fingre vilde føle; det har intet Hjerter, lider ikke den Angest og Qval, Du maa udholde. Seer Du denne Brændenælde, jeg holder i min Haand! af denne Slags voxer mange rundt om Hulen, hvor Du sover; kun de der, og de, som skyde frem paa Kirkegaardens Grave, ere brugelige, mærk Dig det; dem maa Du plukke, skjøndt de vil brænde din Hud i Vabler; bryd Nælderne med dine Fødder, da faaer Du Hør; med den skal Du snoe og binde elleve Pantserskjorter, med lange Ærmer, kast disse over de elleve vilde Svaner, saa er Trolddommen løst. Men husk vel paa, at fra det Øieblik, Du begynder dette Arbeide, og lige til det er fuldendt, om der endog gaaer Aar imellem, maa Du ikke tale; det første Ord, Du siger, gaaer som en dræbende Dolk i dine Brødres Hjerter; ved Din Tunge hænger deres Liv. Mærk Dig Alt dette!«

Og hun rørte i det samme ved hendes Haand med Nælden; den var som en brændende Ild, *Elisa* vaagnede derved. Det var lys Dag, og tæt ved, hvor hun havde sovet, laae en Nælde, som den, hun havde seet i Drømme. Da faldt hun paa sine Knæ, takkede *vor Herre*, og gik ud af Hulen, for at begynde paa sit Arbeide.

Med de fine Hænder greb hun ned i de hæsle Nælder, de vare som Ild; store Vabler brændte de paa hendes Hænder og Arme, men gjerne vilde hun lide det, kunde hun frelse de kjære Brødre. Hun brød hver Nælde med sine nøgne Fødder, og snoede den grønne Hør.

Da Solen var nede, kom Brødrene, og de bleve forskrækkede

*
– 134

ved at finde hende saa taus; de troede at det var en ny Trolddom af den onde Stedmoder; men da de

saa hendes Hænder, begreb de, hvad hun gjorde for deres Skyld, og den yngste Broder græd, og hvor hans Taarer faldt, der følte hun ingen Smerter, der forsvandt de brændende Vabler.

Natten tilbragte hun med sit Arbeide, thi hun havde ingen Ro, før hun havde frelst de kjære Brødre; hele den følgende Dag, medens Svanerne vare borte, sad hun i sin Eensomhed, men aldrig havde Tiden fløiet saa hurtig. Een Pantserskjorte var alt færdig, nu begyndte hun paa den næste.

Da klang Jagthorn mellem Bjergene; hun blev ganske angest; Lyden kom nærmere; hun hørte Hunde gjøe; forskrækket søgte hun ind i Hulen, bandt Nælderne, hun havde samlet og heglet, i et Bundt, og satte sig derpaa.

I det samme kom en stor Hund springende frem fra Krattet, og strax efter een, og endnu een; de gjøede høit, løb tilbage, og kom frem igjen. Det varede ikke mange Minuter, saa stode alle Jægerne udenfor Hulen, og den smukkeste iblandt dem var Landets Konge, han traadte hen til *Elisa*, aldrig havde han seet en skjønnere Pige.

»Hvor er Du kommet her, Du deilige Barn!« sagde han. *Elisa* rystede med Hovedet, hun turde jo ikke tale, det gjaldt hendes Brødres Frelse og Liv; og hun skjulte sine Hænder under Forklædet, at Kongen ikke skulde see, hvad hun maatte lide.

»Følg med mig!« sagde han, »her maa Du ikke blive! er Du god, som Du er smuk, da vil jeg klæde Dig i Silke og Fløiel, sætte Guldkronen paa dit Hoved, og Du skal boe og bygge i mit rigeste Slot!« - og saa løftede han hende op paa sin Hest; hun græd, vred sine Hænder, men Kongen sagde: »Jeg vil kun din Lykke! eengang skal Du takke mig derfor!« og saa foer han afsted mellem Bjergene, og holdt hende foran paa Hesten, og Jægerne joge bagefter.

Da Solen gik ned, laae den prægtige Kongestad, med Kirker og Kupler foran, og Kongen førte hende ind i Slottet, hvor store Vandspring pladskede i de høie Marmorsale, hvor Vægge og Loft prangede med Malerier, men hun havde ikke Øine derfor, hun græd og sørgede; godvillig lod hun Qvinderne iføre hende de kongelige Klæder, flette Perler i hendes Haar, og trække fine Handsker over de forbrændte Fingre.

Da hun stod der i al sin Pragt, var hun saa blændende smuk,

* - 135

at Hoffet bøiede sig endnu dybere for hende, og Kongen kaarede hende til sin Brud; skjøndt Erke-Biskoppen rystede med Hovedet, og hvidskede, at den smukke Skovpige vist var en Hex, hun blændede deres Øine, og bedaarede Kongens Hjerte.

Men Kongen hørte ikke derpaa, lod Musiken klinge, de kosteligste Retter frembære, de yndigste Piger dandse om hende, og hun blev ført gjennem duftende Haver ind i prægtige Sale; men ikke et Smiil gik over hendes Læber, eller frem paa hendes Øine, Sorgen stod der, som evig Arv og Eie. Nu aabnede Kongen et lille Kammer, tætved hvor hun skulde sove; her var pyntet med kostelige grønne Tæpper, og lignede ganske Hulen, hvori hun havde været; paa Gulvet laae det Bundt Hør, hun havde spundet af Nælderne, og under Loftet hang Pantserskjorten, der var strikket færdig; Alt dette havde en af Jægerne taget til sig, som noget Curiøst.

»Her kan Du drømme Dig tilbage i dit fordums Hjem!« sagde Kongen. »Her er det Arbeide, som der beskjæftigede Dig; nu, midt i al din Pragt, vil det more Dig at tænke tilbage paa hiin Tid.«

Da *Elisa* saa dette, der laae hendes Hjerte saa nært, spillede et Smiil om hendes Mund, og Blodet vendte tilbage i Kinderne; hun tænkte paa sine Brødres Frelse, kyssede Kongens Haand, og han trykkede hende til sit Hjerte, og lod alle Kirkeklokker forkynde Bryllups Pest. Den deilige stumme Pige fra Skoven var Landets Dronning.

Da hvidskede Erke-Biskoppen onde Ord i Kongens Øre, men de sank ikke ned til hans Hjerte, Brylluppet skulde staae, Erke-Biskoppen selv maatte sætte hende Kronen paa Hovedet, og han trykkede med ond Uvillie den snævre Ring fast ned over Panden, saa det gjorde ondt; dog der laae en tungere Ring om hendes Hjerte, Sorgen over hendes Brødre; hun følte ikke den legemlige Pine. Hendes Mund var stum, et eneste Ord vilde jo skille hendes Brødre ved Livet, men i hendes Øine laae der en dyb Kjærlighed til den gode, smukke Konge, der gjorde Alt for at glæde hende. Med hele sit Hjerte blev hun ham Dag for Dag mere god; o, at hun turde blot betroe sig til ham, sige ham sin Lidelse! men stum maatte hun være, stum maatte hun fuldføre sit Værk. Derfor listede hun sig om Natten fra hans Side, gik ind i det lille Lønkammer, der var smykket, som Hulen, og hun strikkede den ene Pantserskjorte færdig efter den anden; men da hun begyndte paa den syvende, havde hun ikke mere Hør.

* - 136

Paa Kirkegaarden vidste hun de Nælder groede, som hun skulde bruge, men selv maatte hun plukke dem, hvorledes skulde hun komme derud.

»O, hvad er Smerten i mine Fingre, mod den Qval mit Hjerte lider!« tænkte hun, »jeg maa vove det! Vor Herre vil ikke slaae Haanden af mig!« med en Hjerte-Angest, som var det en ond Gjerning hun havde for, listede hun sig, i den maaneklare Nat, ned i Haven, gik gjennem de lange Alleer, ud paa de eensomme Gader, hen til Kirkegaarden. Der saae hun paa en af de bredeste Ligstene sad en Kreds Lamier, hæsleige Hexe, de toge deres Pjalter af, som om de vilde bade sig, og saa gravede de med de lange magre Fingre ned i de friske Grave, toge Ligene frem og aade deres Kjød. *Elisa* maatte dem tæt forbi, og de fæstede deres onde Øine paa hende, men hun læste sin Bøn, samlede de brændende Nælder, og bar dem hjem til Slottet.

Kun eet eneste Menneske havde seet hende, Erke-Biskoppen, han var oppe, naar de andre sov; nu havde han dog faaet ret i hvad han meente: at det ikke var, som det skulde, med Dronningen; hun var en Hex, derfor havde hun bedaaret Kongen og det hele Folk.

I Skriftestolen sagde han til Kongen, hvad han havde seet, og hvad han frygtede, og da de haarde Ord kom fra hans Tunge, rystede de udskaarne Helgenbilleder med Hovedet, som om de vilde sige: det er ikke saa, *Elisa* er uskyldig! men Erke-Biskoppen lagde det anderledes ud, meente, at de vidnede imod hende, at de rystede med Hovedet over hendes Synd. Da rullede to tunge Taarer ned over Kongens Kinder, han gik hjem med Tvivl i sit Hjerte, og han lod som om han sov om Natten, men der kom ingen rolig Søvn i hans Øine, han mærkede, hvorledes *Elisa* stod op, og hver Nat gjentog hun dette og hver Gang fulgte han sagte efter, og saae at hun forsvandt i sit Lønkammer.

Dag for Dag blev hans Mine mere mørk, *Elisa* saae det, men begreb ikke hvorfor, men det ængstede hende, og hvad leed hun ikke i sit Hjerte for Brødrene! paa det kongelige Fløiel og Purpur randt hendes salte Taarer, de laae der som glimrende Diamanter, og Alle som saae den rige Pragt, ønskede at være Dronningen. Snart var hun imidlertid tilende med sit Arbejde, kun een Pantserskjorte manglede endnu; men Hør havde hun heller ikke meer; og ikke en eneste Nælde. Eengang, kun denne sidste, maatte hun derfor paa Kirkegaarden og plukke nogle Haandfulde. Hun tænkte med Angst paa den eensomme

*
- 137

Vandring, og paa de skrækkelige Lamier; men hendes Villie var fast, som hendes Tillid til vor Herre.

Elisa gik, men Kongen og Erke-Biskoppen fulgte efter, de saae hende forsvinde ved Gitterporten ind til Kirkegaarden og da de nærmede sig den, sad paa Gravstenen Lamierne, som *Elisa* havde seet dem, og Kongen vendte sig bort; thi mellem disse tænkte han sig hende, hvis Hoved endnu i denne Aften havde hvilet ved hans Bryst.

»Folket maa dømmе hende!« sagde han, og Folket dømte, hun skal brændes i de røde Luer.

Fra de prægtige Kongesale blev hun ført hen i et mørkt, fugtigt Hul, hvor Vinden peeb ind af det gittrede Vindue; istedetfor Fløiel og Silke gav de hende det Bundt Nelder hun havde samlet, det kunde hun lægge sit Hoved paa; de haarde brændende Pantserskjorter, hun havde strikket, skulde være Dyne og Teppe, men intet kjærere kunde de skjænke hende, hun tog igjen fat paa sit Arbejde og bad til sin Gud. Udenfor sang Gadedrengene Spotteviser om hende; ingen Sjæl trøstede hende med et kjærligt Ord.

Da susede mod Aften, tæt ved Gitteret, en Svanevinge, det var den yngste af Brødrene, han havde fundet Søsteren; og hun hulkede høit af Glæde, skjøndt hun vidste, at Natten, som kom, muligt var den sidste hun havde at leve i; men nu var jo Arbejdet ogsaa næsten fuldført og hendes Brødre vare her.

Erke-Biskoppen kom for at være den sidste Time hos hende, det havde han lovet Kongen, men hun rystede paa Hovedet, bad med Blik og Miner at han vilde gaae; i denne Nat maatte hun jo ende sit Arbejde, ellers var Alt til Unytte; Alt, Smerte, Taarer og de søvnløse Nætter; Erke-Biskoppen gik bort med onde Ord imod hende, men den stakkels *Elisa* vidste, hun var uskyldig, og vedblev sit Arbejde.

De smaa Muus løb paa Gulvet, de slæbte Nælderne hen for hendes Fødder, for dog at hjælpe lidt, og Droslen satte sig ved Vinduets Gitter, og sang den hele Nat, saa lystigt den kunde, at hun ikke skulde tabe Modet.

Det var endnu ikke mere end Dagning, først om en Time vilde Solen komme op, da stode de elleve Brødre ved Slottets Port, forlangte at føres for Kongen, men det kunde ikke skee, blev der svaret, det var jo Nat endnu, Kongen sov og turde ikke vækkes. De bade, de truede, Vagten kom, ja selv Kongen traadte ud, og spurgte hvad det betød; da kom Solen i det samme op,

*
- 138

og der vare ingen Brødre at see, men hen over Slottet fløi elleve vilde Svaner.

Ud af Byens Port strømmede det hele Folk, de vilde see Hexen blive brændt. En ussel Hest trak Karren, hvori hun sad; man havde givet hende en Kittel paa, af grovt Sækketøj; hendes deilige lange Haar hang løst om det smukke Hoved; hendes Kinder vare dødblege, hendes Læber bevægede sig sagte, mens Fingrene snoede den grønne Hør; selv paa Veien til sin Død slap hun ikke det begyndte Arbejde, de ti Pantserskjorter

laae ved hendes Fødder, den ellevte strikkede hun paa. Pøbelen forhaanede hende.

»See til Hexen, hvor hun mumler! ikke en Psalmebog har hun i Haanden, nei sit lede Kogleri sidder hun med, riv det fra hende i tusinde Stykker!«

Og de trængte Alle ind paa hende og vilde sønderrive det; da kom elleve hvide Svaner flyvende, de satte sig rundt om hende paa Karren og sloge med deres store Vinger. Da veeg Hoben forfærdet til Side.

»Det er et Tegn fra Himlen! hun er vist uskyldig!« hvidskede mange, men de vovede ikke høit at sige det.

Nu greb Bøddelen hende ved Haanden, da kastede hun ihast de elleve Skjorter over Svanerne og der stod elleve deilige Prindsere, men den yngste havde en Svanevinge istedetfor sin ene Arm, thi der manglede et Ærme i hans Pantser-Skjorte, det havde hun ikke faaet færdig.

»Nu tør jeg tale!« sagde hun, »jeg er uskyldig!«

Og Folket som saae, hvad der var skeet, bøiede sig for hende som for en Helgeninde; men hun sank livløs i Brødrenes Arme, saaledes havde Spænding, Angest og Smerte virket paa hende.

»Ja, uskyldig er hun!« sagde den ældste Broder, og nu fortalte han Alt hvad der var skeet, og medens han talte, udbredte sig en Duft, som af Millioner Roser, thi hvert Brændestykke i Baalet havde slaaet Rødder og skudt Grene; der stod en duftende Hæk, saa høi og stor med røde Roser; øverst sad een Blomst, hvid og skinnende, den lyste, som en Stjerne, den brød Kongen, satte den paa *Elisas* Bryst, da vaagnede hun med Fred og Lyksalighed i sit Hjerte.

Og alle Kirkeklokker ringede af sig selv og Fuglene kom i store Flokke; det blev et Bryllupstog tilbage til Slottet, som endnu ingen Konge havde seet det.

*

139

Eventyr, fortalte for Børn. Ny Samling. Andet Hefte. 1839.

140

EB 5-39 (*Bibl. 352*) udkom 19.10.1839 og indeholder: [I-IV] som EB 4-38 1-4, blot med angivelse Andet Hefte og årstal 1839. [V] det ovenfor s. 114 meddelte digt. [VI-VIII] blank. 1-53 text, 54 blank, 55 Indhold, 56 blank.

EB 5-47 indeholder det samme, har ingen oplagsangivelse, men årstal 1847.

141

Paradisets Have.

Der var en Kongesøn, Ingen havde saa mange og saa smukke Bøger, som han; Alt hvad der var skeet i denne Verden kunde han læse sig til og see afbildet i prægtige Billeder. Hvert Folk og hvert Land kunde han faae Besked om, men hvor Paradisets Have var at finde, derom stod der ikke et Ord; og den, just den var

59 af 106 sider

det, han tænkte meest paa.

Hans Bedstemoder havde fortalt ham, da han endnu var ganske lille, men skulde begynde sin Skolegang, at hver Blomst i Paradisets Have var den sødste Kage, Støvtraadene den fineste Viin; paa een stod Historie, paa en anden Geographie eller Tabeller, man behøvede kun at spise Kage, saa kunde man sin Lectie; jo mere man spiste, desmere fik man ind af Historie, Geographie og Tabeller.

Det troede han den Gang; men alt, som han blev en større Dreng, lærte meer og blev langt klogere, begreb han nok, at der maatte være en langt anderledes Deilighed i Paradisets Have.

»O, hvorfor brød dog Eva af Kundskabens Træ! hvorfor spiste Adam af den forbudne Frugt! det skulde have været mig, da var det ikke skeet! aldrig skulde Synden være kommen ind i Verden!«

Det sagde han den Gang, og det sagde han endnu, da han var sytten Aar! Paradisets Have fyldte hele hans Tanke.

En Dag gik han i Skoven; han gik alene, for det var hans største Fornøjelse.

* * * * *
- - - - - 142

Aftenen faldt paa, Skyerne trak sammen, det blev et Regnveir, som om hele Himlen var en eneste Sluse, hvorfra Vandet styrtede; der var saa mørkt, som det ellers er om Natten i den dybeste Brønd. Snart gled han i det vaade Græs, snart faldt han over de nøgne Stene, der ragede frem fra Klippegrunden. Alt drev af Vand, der blev ikke en tør Traad paa den stakkels Prinds. Han maatte kravle op over store Steenblokke, hvor Vandet sivede ud af det høie Mos. Han var ved at segne om; da hørte han en forunderlig Susen, og foran sig saae han en stor, oplyst Hule. Midt inde brændte en Ild, saa man kunde stege en Hjort derved, og det blev der ogsaa; den prægtigste Hjort, med sine høie Takker, var stukket paa Spid og dreiedes langsomt rundt mellem to omhuggede Grantræer. En gammelagtig Kone, høi og stærk, som var hun et udklædt Mandfolk, sad ved Ilden, og kastede det ene Stykke *Brænde til efter det andet.

»Kom du kun nærmere!« sagde hun, »sæt dig ved Ilden at du kan faae dine Klæder tørrede!«

»Her er en slem Træk!« sagde Prindsen og satte sig paa Gulvet.

»Det bliver værre endnu, naar mine Sønner komme hjem!« svarede Konen. »Du er her i Vindenes Hule, mine Sønner ere Verdens de fire Vinde, kan du forstaae det?«

»Hvor ere dine Sønner?« spurgte Prindsen.

»Ja, det er ikke godt at svare, naar man spørger dumt,« sagde Konen. »Mine Sønner ere paa egen Haand, de spille Langbold med Skyerne deroppe i Storstuen!« og saa pegede hun op i Veiret.

»Naa saa!« sagde Prindsen. »I taler ellers noget haardt og er ikke saa mild, som de Fruentimmer, jeg ellers seer omkring mig!«

»Ja, de have nok ikke andet at gjøre! Jeg maa være haard, skal jeg holde mine Drengene i Ave! men det kan jeg, skjönt de have stive Nakker! seer du de fire Sække, der hænge paa Væggen; dem ere de ligesaa bange for, som du har været det for Riset bag Speilet. Jeg kan bukke Drengene sammen, skal jeg sige dig, og saa komme de i Posen; der gjøre vi ingen Omstændigheder! der sidde de og komme ikke ud at føite, før jeg finder for godt. Men der har vi den ene!«

Det var Nordenvinden, som traadte ind med en isnende Kulde, store Hagl hoppede hen ad Gulvet, og Sneeflokkene fygede rundt om. Han var klædt i Bjørneskinds Buxer og Trøie; en

*
- 143

Hætte af Sælhundeskind gik ned over Ørene; lange listapper hang ham ved Skjæget, og det ene Hagl efter det andet gled ham ned fra Trøie-Kraven.

»Gaae ikke strax til Ilden!« sagde Prindsen. »De kan saa let faae Frost i Ansigtet og Hænderne!«

»Frost!« sagde Nordenvinden og lo ganske høit. »Frost! det er just min største Fornøjelse! Hvad er ellers Du for et Skrinkelbeen! Hvor kommer du i Vindenes Hule!«

»Han er min Gjæst!« sagde den Gamle, »og er du ikke fornøiet med den Forklaring, saa kan du komme i Posen! - Nu kjender du min Dømmekraft!«

See det hjalp, og Nordenvinden fortalte hvorfra han kom, og hvor han nu havde været næsten en heel Maaned.

»Fra Polarhavet kommer jeg,« sagde han, »jeg har været paa »Beeren-Eiland« med de russiske

Hvalrosse-Fangere. Jeg sad og sov paa Roret, da de seilede ud fra Nordkap! naar jeg imellem vaagnede lidt, fløi Stormfuglen mig om Benene! det er en løierlig Fugl, den gjør et rask Slag med Vingerne og saa holder den dem ubevægelig udstrakt og har da Fart nok.«

»Gjør det bare ikke saa vidløftigt!« sagde Vindenes Moder. »Og saa kom du da til Beeren-Eiland!«

»Der er deiligt! det er et Gulv til at dandse paa, fladt, som en Talerken! halvtøet Snee med lidt Mos, skarpe Stene og Beenrade af Hvalrosser og lisbjørne laae der, de saae ud som Kjæmpers Arme og Been, med muggen Grønhed. Man skulde troe, at Solen aldrig havde lyst paa dem. Jeg pustede lidt til Taagen for at man kunde see Skuret: det var et Huus, reist af Vrag og betrukket med Hvalrosse-Hud; Kjødsiden vendte ud, den var fuld af Rødt og Grønt; paa Taget sad en levende lisbjørn og brummede. Jeg gik til Stranden, saae paa Fuglerederne, saae paa de nøgne Unger, der skreg og gabede; da blæste jeg ned i de tusinde Struber, og de lærte at lukke Munden. Nederst væltede sig Hvalrosserne, som levende Indvolde eller Kjæmpe-Madiker med Svinehoveder og alenlange Tænder!« -

»Du fortæller godt, min Dreng!« sagde Moderen. »Jeg faaer Vandet i Munden ved at høre paa dig!«

»Saa gik det paa Fangst! Harpunen blev sat i Hvalrossens Bryst, saa den dampende Blodstraale stod som et Springvand over Isen. Da tænkte jeg ogsaa paa mit Spil! jeg blæste op, lod

* - 144

mine Seilere, de klippehøie lisfjelde, klemme Baadene inde; hui hvor man peb, og hvor man skreg, men jeg peb høiere! de døde Hval-Kroppe, Kister og Tougværk maatte de pakke ud paa Isen! jeg rystede Snee-Flokkene om dem og lod dem i de indklemte Fartøier drive Syd paa med Fangsten, for der at smage Saltvand. De komme aldrig meer til Beeren-Eiland!«

»Saa har du jo gjort ondt!« sagde Vindenes Moder.

»Hvad godt jeg har gjort, kan de Andre fortælle!« sagde han, »men der har vi min Broder fra Vesten, ham kan jeg bedst lide af dem Alle sammen, han smager af Søen og har en velsignet Kulde med sig!«

»Er det den lille Zephir?« spurgte Prindsen.

»Ja vist er det Zephir!« sagde den Gamle, »men han er ikke saa lille endda. I gamle Dage var han en smuk Dreng, men nu er det forbi!«

Han saae ud som en Vildmand, men han havde en Faldhat paa for ikke at komme til Skade. I Haanden holdt han en Mahogni Kølle, hugget i de amerikanske Mahogni-Skove. Mindre kunde det ikke være!

»Hvor kommer du fra?« spurgte hans Moder.

»Fra Skov-Ørknerne!« sagde han, »hvor de tornede Lianer gjøre et Gjærde mellem hvert Træ, hvor Vandslangen ligger i det vaade Græs, og Menneskene synes unødvendige!«

»Hvad bestilte du der?«

»Jeg saae paa den dybe Flod, saae hvor den styrtede fra Klippen, blev Støv og fløi mod Skyerne, for at bære Regnbuen. Jeg saae den vilde Bøffel svømme i Floden, men Strømmen rev ham med sig; han drev med Vildændernes Flok, der fløi i Veiret, hvor Vandet styrtede; Bøffelen maatte ned, det syntes jeg om, og blæste en Storm, saa de urgamle Træer seilede og bleve til Spaaner.«

»Og andet har du ikke bestilt?« spurgte den Gamle.

»Jeg har slaaget Kolbøtter i Savannerne, jeg har klappet de vilde Heste og rystet Kokosnødder! jo, jo, jeg har Historier at fortælle! men man skal ikke sige Alt, hvad man veed. Det kjender du nok, du Gamle!« og saa kyssede han sin Moder, saa hun nær var gaaet bag over; han var rigtig nok en vild Dreng.

Nu kom Søndenvinden med Turban og flyvende Beduin-Kappe.

»Her er dygtigt koldt *herinde!« sagde han, og kastede Brænde

* - 145

til Ilden, »man kan mærke, at Nordenvinden er kommen først!«

»Her er saa hedt, saa man kan stege en lisbjørn!« sagde Nordenvinden.

»Du er selv en lisbjørn!« svarede Søndenvinden.

»Vil I puttes i Posen!« spurgte den Gamle, - »Sæt dig paa Stenen der og fortæl, hvor du har været.«

»I Africa, min Moder!« svarede han. »Jeg var med Hottentotterne paa Løvejagt i Kaffernes Land! hvilket Græs der groer paa Sletten, grønt som en Oliven! der dandsede Gnuen, og Strudsen løb Væddeløb med mig, men jeg er dog raskere til Beens. Jeg kom til Ørkenen til det gule Sand; der seer ud, som paa Havets Bund. Jeg traf en Karavane! de slagtede deres sidste Kameel for at faae Vand at drikke, men det var kun lidt de fik. Solen brændte for oven, og Sandet stegte for nede. Ingen Grændse havde den udstrakte Ørken. Da boltrede jeg mig i det fine, løse Sand og hvirvlede det op i store Støtter, det var en Dands! Du skulde have seet hvor forknyt Dromedaren stod, og Kjøbmanden trak Kaftanen over Hovedet. Han kastede sig ned for mig som for Allah, sin Gud. Nu ere de begravede, der staaer en Pyramide af Sand over dem Alle sammen, naar jeg engang blæser den bort, saa skal Solen blege de hvide Been, da kan de Reisende see, her har før været Mennesker. Ellers kan man ikke troe det i Ørkenen!«

»Du har altsaa kun gjort ondt!« sagde Moderen. »Marsch i Posen!« og før han vidste det, havde hun Søndenvinden om Livet og i Posen, den væltede rundt omkring paa Gulvet, men hun satte sig paa den, og da maatte den ligge stille.

»Det er nogle raske Dreng, hun har!« sagde Prindsen.

»Ja saamæn,« svarede hun, »og ave dem kan jeg! der har vi den fjerde!«

Det var Østenvinden, han var klædt som en Chineser.

»Naa, kommer du fra den Kant!« sagde Moderen, »jeg troede, du havde været i Paradisets Have.«

»Der flyver jeg først hen imorgen!« sagde Østenvinden, »imorgen er det hundrede Aar siden jeg var der! jeg kommer nu fra China, hvor jeg har dandsed om Porcellaintaarnet, saa alle Klokkerne klingede. Nede paa Gaden fik Embedsmændene Prygl, Bambusrør blev slidt paa deres Skuldre, og det var Folk fra den første til den niende Grad, de skreg: mange Tak, min

*
- 146

faderlige Velgjører! men de meente ikke noget med det, og jeg ringede med Klokkerne og sang tsing, tsang, tsu!«

»Du er kaad paa det!« sagde den Gamle, »det er godt Du imorgen kommer til Paradisets Have, det hjælper altid paa din Dannelse! drik saa dygtig af Viisdommens Kilde og tag en lille Plaske fuld hjem med til mig!«

»Det skal jeg!« sagde Østenvinden. »Men hvorfor har du nu puttet min Broder fra Sønden ned i Posen, frem med ham! han skal fortælle mig om Fugl Phønix, den Fugl vil Prindsessen i Paradisets Have altid høre om, naar jeg hvert hundrede Aar gjør Visit. Luk Posen op! saa er Du min sødeste Moder, og jeg skal forære dig to Lommer fulde af Thee, saa grøn og frisk, som jeg har plukket den paa Stedet!«

»Naa, for Theens Skyld og fordi du er min Kjæledægge, vil jeg aabne Posen!« det gjorde hun, og Søndenvinden krøb ud, men han saae ganske slukøret ud, fordi den fremmede Prinds havde seet det.

»Der har du et Palmeblad til Prindsessen!« sagde Søndenvinden, »det Blad har den gamle Fugl Phønix, den eneste der var i Verden, givet mig; han har med sit Næb ridset deri sin hele Levnets-Beskrivelse, de hundred Aar han levede; nu kan hun selv læse sig det til. Jeg saae, hvor Fugl Phønix selv stak Ild i sin Rede og sad og brændte op, som en Hindues Kone. Hvor dog de tørre Grene knagede, der var en Røg og en Duft. Til sidst slog Alt op i Lue, den gamle Fugl Phønix blev til Aske, men hans Æg laae gloende rødt i Ilden, det revnede med et stort Knald, og Ungen fløi ud, nu er den Regent over alle Fuglene og den eneste Fugl Phønix i Verden. Han har bidt et Hul i Palmebladet, jeg gav dig, det er hans Hilsen til Prindsessen!«

»Lad os nu faae noget at leve af!« sagde Vindenes Moder, og saa satte de sig Alle til at spise af den stegte Hjort, og Prindsen sad ved Siden af Østenvinden, og derfor bleve de snart gode Venner.

»Hør, siig mig engang,« sagde Prindsen. »Hvad er det for en Prindsesse, her bliver talt saa meget om, og hvor ligger Paradisets Have!«

»Ho, ho!« sagde Østenvinden, »vil du derhen, ja saa flyv du med mig imorgen! men det maa jeg ellers siige dig, der har

*
- 147

ingen Mennesker været siden Adam og Evas Tid. Dem kjender du jo nok af din Bibelhistorie!«

»Ja vist!« sagde Prindsen.

»Dengang de bleve forjagne, sank Paradisets Have ned i Jorden, men den beholdt sit varme Solskin, sin milde Luft og al sin Herlighed. Feernes Dronning boer derinde; der ligger Lyksalighedens Ø, hvor Døden aldrig kommer, hvor der er deiligt at være! Sæt dig paa min Ryg i Morgen, saa skal jeg tage dig med; jeg

tænker, det nok lader sig gjøre! men nu maa du ikke snakke mere, for jeg vil sove!«

Og saa sov de Allesammen.

I den tidlige Morgenstund vaagnede Prindsen og blev ikke lidt betuttet ved at han allerede var høit oppe over Skyerne. Han sad paa Ryggen af Østenvinden, der nok saa ærligt holdt paa ham; de vare saa høit i Veiret, at Skove og Marker, Floder og Søer toge sig ud som paa et stort illumineret Landkaart.

»God Morgen!« sagde Østenvinden. »Du kunde ellers gjerne sove lidt endnu, for der er ikke meget at see paa det flade Land under os. Uden du har Lyst til at tælle Kirker! de staae som Kridtprikker nede paa det grønne Brædt.« Det var Marker og Enge, han kaldte det grønne Brædt.

»Det var uartig, at jeg ikke fik sagt Farvel til din Moder og dine Brødre!« sagde Prindsen.

»Naar man sover, er man undskyldt!« sagde Østenvinden, og derpaa fløi de endnu raskere afsted: man kunde høre det paa Toppene af Skovene, naar de foer henover dem, raslede alle Grene og Blade; man kunde høre det paa Havet og Søerne, thi hvor de fløi, væltede Bølgerne høiere, og de store Skibe neiede dybt ned i Vandet, som svømmende Svaner.

Mod Aften, da det blev mørkt, saae det morsomt ud med de store Byer; Lysene brændte dernede, snart her, snart der, det var akkurat, som naar man har brændt et Stykke Papir og seer de mange smaa Ildgnister, hvor de ere Børn og gaae af Skole! Og Prindsen klappede i Hænderne, men Østenvinden bad ham lade være med det, heller holde sig fast, ellers kunde han let falde ned og blive hængende paa et Kirkespiir.

Ørnen i de sorte Skove fløi nok saa let, men Østenvinden fløi lettere. Kosakken paa sin lille Hest jog afsted over Sletterne, men Prindsen jog anderledes afsted.

*
– 148

»Nu kan du see Himmalaia!« sagde Østenvinden, »det er det høieste Bjerg i Asien; snart skulle vi nu komme til Paradisets Have!« saa dreiede de mere sydligt, og snart duftede der af Kryderier og Blomster. Figen og Granatæbler voxte vildt, og den vilde Viinranke havde blaa og røde Druer. Her steg de begge to ned, strakte sig i det bløde Græs, hvor Blomsterne nikkede til Vinden ligesom de vilde sige: »velkommen tilbage.«

»Ere vi nu i Paradisets Have?« spurgte Prindsen.

»Nei vist ikke!« svarede Østenvinden, »men nu skal vi snart komme der. Seer du Fjeldvæggen der og den store Hule, hvor Viinrankerne hænge som store grønne Gardiner. Der skal vi ind igjennem! Svøb dig i din Kappe, her brænder Solen, men eet Skridt og det er isnende koldt. Fuglen, som streifer forbi Hulen, har den ene Vinge herude i den varme Sommer og den anden derinde i den kolde Vinter!«

»Saa, det er Veien til Paradisets Have?« spurgte Prindsen.

Nu gik de ind i Hulen! hu, hvor der var isnende koldt, men det varede dog ikke længe. *Østenvinden bredte sine Vinger ud, og de lyste som den klareste Ild; nei hvilke Huler! de store Steenblokke, som Vandet dryppede fra, hang over dem i de forunderligste Skikkelser; snart var der saa snevert, at de maatte krybe paa Hænder og Fødder, snart saa høit og udstrakt, som i den frie Luft. Det saae ud som Gravcapeller med stumme Orgelpiber og forstenede *Faner.

»Vi gaae nok Dødens Vei til Paradisets Have!« sagde Prindsen, men Østenvinden svarede ikke et Ord, pegede fremad, og det deiligste blaa Lys straaledede dem imøde; Steenblokkene oven over bleve mere og mere en Taage, der tilsidst var klar, som en hvid Sky i Maaneskin. Nu vare de i den deiligste milde Luft, saa frisk som paa Bjergene, saa duftende, som ved Dalens Roser.

Der strømmede en Flod, saa klar, som Luften selv, og Fiskene vare som Sølv og Guld; purpurrøde Aal, der skjøde blaa Ildgnister ved hver Bøining, spillede dernede i Vandet og de brede Aakande-Blade havde Regnbuens Farver, Blomsten selv var en rødguul brændende Lue, som Vandet gav Næring, ligesom Olien faaer Lampen bestandigt til at brænde! en fast Bro af

*
– 149

Marmor, men saa kunstigt og fiint udskaaren, som var den gjort af Kniplinger og Glasperler, førte over Vandet til Lyksalighedens Ø, hvor Paradisets Have blomstrede.

Østenvinden tog Prindsen paa sine Arme og bar ham derover. Der sang Blomster og Blade de skønneste Sange fra hans Barndom, men saa svulmende deiligt, som ingen menneskelig Stemme her kan synge.

Var det Palmetræer, eller kjæmpestore Vandplanter, her groede! saa saftige og store Træer havde Prindsen aldrig før seet; i lange Krandse hang der de forunderligste Slyngplanter, som de kun findes afbildede med Farver og Guld paa Randen af de gamle Helgenbøger eller snoe sig der gennem Begyndelses-

Bogstaverne. Det var de sælsomste Sammensætninger af Fugle, Blomster og Snørkler. I Græsset tæt ved stod en Flok Paafugle med udbredte straalende Haler! Jo det var rigtignok saa! nei da Prindsen rørte ved dem, mærkede han, at det ikke var Dyr, men Planter: det var de store Skræpper, der her straaledede som Paafuglens deilige Hale. Løven og Tigren sprang liig smidige Katte mellem grønne Hækker, der duftede som *Æbletræets Blomster, og Løven og Tigren vare tamme, den vilde Skovdue, skinnende som den skønneste Perle, baskede med sine Vinger Løven paa Manken, og Antilopen, der ellers er saa sky, stod og nikkede med Hovedet, ligesom den ogsaa vilde lege med.

Nu kom Paradisets Fee; hendes Klæder straaledede som Solen, og hendes Ansigt var mildt, som en glad Moders, naar hun ret er lykkelig over sit Barn. Hun var saa ung og smuk, og de deiligste Piger, hver med en lysende Stjerne i Haaret, fulgte hende.

Østenvinden gav hende det skrevne Blad fra Fugl Phønix, og hendes Øine funkledede af Glæde; hun tog Prindsen ved Haanden og førte ham ind i sit Slot, hvor Væggene havde Farver, som det prægtigste Tulipanblad, holdt mod Solen, Loftet selv var een stor straalende Blomst, og jo mere man stirrede op i den, desto dybere syntes dens Bæger. Prindsen traadte hen til Vinduet og saae igjennem een af Ruderne, da saae han Kundskabens Træ med Slangen, og Adam og Eva stod tæt derved. »Ere de ikke forjagne?« spurgte han, og Feen smilede, og forklarede ham, at paa hver Rude havde Tiden saaledes brændt sit Billede, men ikke, som man pleiede at see det, nei der var Liv deri, Træernes Blade rørte sig, Menneskene kom og gik, som i et

* - 150

Speilbillede. Og han saae gjennem en anden Rude, og der var Jakobs Drøm, hvor Stigen gik lige ind i Himlen, og Englene med store Vinger svævede op og ned. Ja, Alt hvad der var skeet i denne Verden levede og rørte sig i Glasruderne; saa kunstige Malerier kunde kun Tiden indbrænde.

Feen smilede og førte ham ind i en Sal, stor og høi; dens Vægge syntes transparente Malerier, med det ene Ansigt deiligere, end det andet; det var Millioner Lykkelige, der smilede og sang, saa det flød sammen i een Melodie; de allerøverste vare saa smaa, at de syntes mindre, end den mindste Rosenknop, naar den tegnes som en Prik paa Papiret. Og midt i Salen stod et stort Træ med hængende yppige Grene; gyldne Æbler, store og smaa, hang som Appelsiner mellem de grønne Blade. Det var Kundskabens Træ, af hvis Frugt Adam og Eva havde spist. Fra hvert Blad dryppede en skinnende rød Dugdraabe; det var, som om Træet græd blodige Taarer.

»Lad os nu stige i Baaden!« sagde Feen, »der ville vi nyde Forfriskninger ude paa det svulmende Vand! Baaden gynger, kommer dog ikke af Stedet, men alle Verdens Lande glide forbi vore Øine.« Og det var underligt at see, hvorledes hele Kysten bevægede sig. Der kom de høie sneebedækte Alper, med Skyer og sorte Grantræer, Hornet klang saa dybt veemodigt, og Hyrden jodlede smukt i Dalen. Nu bøiede Banantræerne deres lange, hængende Grene ned over Baaden, kulsorte Svaner svømmede paa Vandet, og de sælsomste Dyr og Blomster viste sig paa Strandbredden: det var Ny-Holland, den femte Verdensdeel, der med en Udsigt til de blaa Bjerge gled forbi. Man hørte Præsternes Sang og saae de Vildes Dands til Lyden af Trommer og Been-Tuber. Ægypternes Pyramider, der ragede ind i Skyerne, omstyrtede Søiler og Sphinxer, halv begravet i Sandet, seilede forbi. Nordlysene brændte over Nordens Jøkler, det var et Fyrværkeri, som Ingen kunde gjøre efter. Prindsen var saa lyksalig, ja han saae jo hundrede Gange mere, end hvad vi her fortælle.

»Og altid kan jeg blive her?« spurgte han.

»Det beroer paa dig selv!« svarede Feen. »Dersom du ikke, som Adam, lader dig friste til at gjøre det Forbudne, da kan du altid blive her!«

»Jeg skal ikke røre Æblerne paa Kundskabens Træ!« sagde Prindsen. »Her er jo tusinde Frugter, skønne, som *de!«

»Prøv dig selv, og er du ikke stærk nok, saa følg med

* - 151

Østenvinden, som bragte dig; han flyver nu tilbage og kommer her ej i hundrede Aar; den Tid vil paa dette Sted gaae for dig, som var det kun hundrede Timer, men det er en lang Tid for Fristelsen og Synden. Hver Aften, naar jeg gaaer fra dig, maa jeg tilraabe dig »følg med!« jeg maa vinke med Haanden ad dig, men bliv tilbage. Gaa ikke med, thi da vil ved hvert Skridt din Længsel blive større: du kommer i Salen, hvor Kundskabens Træ groer; jeg sover under dens duftende hængende Grene, du vil bøie dig over mig, og jeg maa smile, men trykker du et Kys paa min Mund, da synker Paradiset dybt i Jorden, og det er tabt for dig. Ørkenens skarpe Vind vil omsuse dig, den kolde Regn dryppe fra dit Haar. Sorg og Trængsel bliver din Arvelod.«

»Jeg bliver her!« sagde Prindsen, og Østenvinden kyssede ham paa Panden og sagde »vær stærk, saa samles vi her igjen om hundrede Aar! farvel! farvel!« og Østenvinden bredte sine store Vinger ud; de lyste, som Kornmoen i Høsten, eller Nordlyset i den kolde Vinter. »Farvel! farvel!« klang det fra Blomster og Træer.

Storke og Pelikaner fløi i Række, som flagrende Baand, og fulgte med til Grændsen af Haven.

»Nu begynde vore Dandse!« sagde Feen, »ved Slutningen, hvor jeg dandser med dig, vil du see, idet Solen synker, at jeg vinker ad dig, du vil høre mig tilraabe dig: følg med! men gør det ikke! i hundred Aar maa jeg hver Aften gjentage det; for hver Gang den Tid er omme, vinder du mere Kraft, tilsidst tænker du aldrig derpaa. laften er det første Gang; nu har jeg advaret dig!«

Og Feen førte ham ind i en stor Sal af hvide gjennemsigtige Lilier, de gule Støvtraade i hver var en lille Guldharpe, som klang med Strængelyd og Fløitetoner. De skønneste Piger, svævende og slanke, klædte i bølgende Flor, saa man saae de deilige Lemmer, svævede i Dandse, og sang om hvor herligt det var at leve, at de aldrig vilde døe, og at Paradisets Have skulde evig blomstre.

Og Solen gik ned, den hele Himmels blev eet Guld, der gav Lilierne Skjær som den deiligste Rose, og Prindsen drak af den skummende Viin, Pigerne rakte ham, og han følte en Lyksalighed, som aldrig før; han saae, hvor Salens Baggrund aabnede sig, og Kundskabens Træ stod i en Glands, der blændede hans Øie; Sangen derfra var blød og deilig, som hans Moders

*
- 152

Stemme, og det var, som hun sang: »mit Barn! mit elskede Barn!«

Da vinkede Feen og raabte saa kjærligt »følg mig! følg mig!« og han styrtede hen imod hende, glemte sit Løfte, glemte det alt den første Aften, og hun vinkede og smilede. Duften, den krydrede Duft rundt om blev mere stærk, Harperne tonede langt deiligere, og det var, som de Millioner smilende Hoveder i Salen, hvor Træet groede, nikkede og sang: »Alt bør man kjende! Mennesket er Jordens Herre« og det var ikke længer Blod-Taarer, der faldt fra Bladene paa Kundskabens Træ, det var røde, funkulende Stjerner, syntes ham. »Følg mig, følg mig!« lød de bævende Toner, og ved hvert Skridt brændte Prindsens Kinder hedere, hans Blod bevægede sig stærkere! »jeg maa!« sagde han, »det er jo ingen Synd, kan ikke være det! hvorfor ikke følge Skjønhed og Glæde! see hende sove vil jeg! der er jo intet tabt, naar jeg kun lader være at kysse hende, og det gjør jeg ikke, jeg er stærk, jeg har en fast Villie!«

Og Feen kastede sin straalende Dragt, bøiede Grenene tilbage, og et Øieblik efter var hun skjult derinde.

»Jeg har endnu ikke syndet!« sagde Prindsen, »og vil det ikke heller;« og saa drog han Grenene til Side, der sov hun allerede, deilig, som kun Feen i Paradisets Have kan være det; hun smilede i Drømme, han bøiede sig ned over hende og saae Taarerne bæve mellem hendes Øienhaar!

»Græder du over mig?« hviskede han, »græd ikke, du deilige Qvinde! Nu begriber jeg først Paradisets Lykke, den strømmer gennem mit Blod, gennem min Tanke, Cherubens Kraft og evige Liv føler jeg i mit jordiske Legeme, lad det blive evig Nat for mig, et Minut, som dette, er Rigdom nok!« og han kyssede Taaren af hendes Øie, hans Mund rørte ved hendes - -

- Da lød der et Tordenskrald, saa dybt og skrækkeligt, som ingen har hørt det før, og Alt styrtede sammen: den deilige Fee, det blomstrende Paradiis sank, det sank saa dybt, saa dybt, Prindsen saae det synke i den sorte Nat; som en lille skinnende Stjerne straalende det langt borte! Dødskulde gik gennem hans Lemmer, han lukkede sit Øie og laae længe, som død.

Den kolde Regn faldt paa hans Ansigt, den skarpe Vind blæste om hans Hoved, da vendte hans Tanker tilbage. »Hvad har jeg gjort!« sukkede han, »jeg har syndet som Adam! syndet, saa Paradiset er sjunket dybt der ned!« og han aabnede sit Øie,

*
- 153

Stjernen, langt borte, Stjernen, der funkulde som det sjunkne Paradiis, saae han endnu - det var Morgenstjernen paa Himlen.

Han reiste sig op og var i den store Skov nær ved Vindenes Hule; og Vindenes Moder sad ved hans Side, hun saae vred ud, og løftede sin Arm i Veiret.

»Allerede den første Aften!« sagde hun, »det tænkte jeg nok! ja, var du min Dreng, saa skulde Du nu i Posen!«

»Der skal han komme!« sagde Døden; det var en stærk gammel Mand med en Lee i Haanden og med store sorte Vinger. »I Liigkisten skal han lægges, men ikke nu; jeg mærker ham kun, lad ham da en Stund endnu vandre om i Verden, afsone sin Synd, blive god og bedre! - jeg kommer engang. Naar han da mindst venter det, putter jeg ham i den sorte Liigkiste, sætter den paa mit Hoved og flyver op mod Stjernen; ogsaa der blomstrer Paradisets Have, og er han god og from, da skal han træde derind, men er hans Tanke ond og Hjertet endnu fuldt af Synd, synker han med Kisten dybere, end Paradiset sank, og kun hver tusinde Aar henter jeg ham igjen, for at han maa synke dybere eller blive paa Stjernen, den funkulende Stjerne deroppe!«

Den flyvende Kuffert.

Der var engang en Kjøbmand, han var saa riig, at han kunde brolægge den hele Gade og næsten et lille Stræde til med Sølvpenge; men det gjorde han ikke, han vidste anderledes at bruge sine Penge, og gav han en Skilling ud, fik han en Daler igjen; saadan en Kjøbmand var han - og saa døde han.

Sønnen fik nu alle disse Penge, og han levede lystigt, gik paa Maskerade hver Nat, gjorde Papirsdrager af Rigsdaler-Sedler og slog Smut henover Søen med Guldpenge, istedetfor med en Steen, saa kunde Pengene sagtens gaae, og det gjorde de; tilsidst eiede han ikke mere end fire Skilling, og havde ingen andre Klæder end et Par Tøfler og en gammel Sloprok. Nu brød hans Venner sig ikke længer om ham, da de jo ikke kunde gaae paa Gaden sammen, men een af den, som var god, sendte ham en gammel Kuffert og sagde: »pak ind!« ja, det var nu meget godt, men han havde ikke noget at pakke ind, saa satte han sig selv i Kufferten.

Det var en løierlig Kuffert. Saa snart man trykkede paa Laasen, kunde Kufferten flyve; det gjorde den, vips fløi den med ham op igjennem Skorstenen, høit op over Skyerne, længer og længer bort; det knagede i Bunden, og han var saa forskrækket, for at den skulde gaae i Stykker, for saa havde han gjort en ganske artig Volte! Gud bevar' os! og saa kom han til Tyrkernes Land. Kufferten skjulte han i Skoven, under de visne Blade og gik saa ind i Byen; det kunde han godt gjøre, for hos
* * * * *
----- 155

Tyrkerne gik jo alle ligesom han i Sloprok og Tøfler. Saa mødte han en Amme med et lille Barn. »Hør du Tyrke-Amme!« sagde han, »hvad er det for et stort Slot her tæt ved Byen, Vinduerne sidde saa høit!«

»Der boer Kongens Datter!« sagde hun, »der er spaaet hende, at hun skal blive saa ulykkelig over en Kjæreste, og derfor maa der ingen komme til hende, uden Kongen og Dronningen er med!«

»Tak!« sagde Kjøbmandssønnen, og saa gik han ud i Skoven, satte sig i sin Kuffert, fløi op paa Taget og krøb ind af Vinduet til Prindsessen.

Hun laae i Sophaen og sov; hun var saa deilig, at Kjøbmandssønnen maatte kysse hende; hun vaagnede og blev ganske forskrækket, men han sagde, han var Tyrkeguden, som var kommen ned igjennem Luften til hende, og det syntes hun godt om.

Saa sad de ved Siden af hinanden, og han fortalte Historier om hendes Øine: de vare de deiligste, mørke Søer, og Tankerne svømmede der som Havfruer; og han fortalte om hendes Pande: den var et Sneebjerg med de prægtigste Sale og Billeder, og han fortalte om Storken, som bringer de søde smaa Børn.

Jo, det var nogle deilige Historier! saa friede han til Prindsessen, og hun sagde strax ja!

»Men *De maa komme her paa Løverdag,« sagde hun, »da er Kongen og Dronningen hos mig til Theevand! de ville være meget stolte af, at jeg faaer Tyrkeguden, men see til, *De kan et rigtigt deiligt Æventyr, for det holder mine Forældre særdeles meget af; min Moder vil have det moralsk og fornemt og min Fader lystigt, saa man kan lee!«

»Ja, jeg bringer ingen anden Brudegave end et Eventyr!« sagde han, og saa skiltes de, men Prindsessen gav ham en Sabel, der var besat med Guldpenge, og den kunde han især bruge.

Nu fløi han bort, købte sig en ny Sloprok og sad saa ude i Skoven og digtede paa et Eventyr, det skulde være færdigt til om Løverdagen, og det er ikke saa let endda.

Saa var han færdig, og saa var det Løverdag.

Kongen, Dronningen og hele Hoffet ventede med Theevand hos Prindsessen. Han blev saa nydeligt modtaget!

»Vil De saa fortælle et Eventyr!« sagde Dronningen, »eet, som er dybsindigt og belærende!«

»Men som man dog kan lee af!« sagde Kongen.

*
– 156

»Ja nok!« sagde han og fortalte: det maa man nu høre godt efter.

»Der var engang et Bundt Svovlstikker, de vare saa overordentligt stolte paa det, fordi de vare af høi Herkomst; deres Stamtræ, det vil sige, det store Fyrretræ, de hver var en lille Pind af, havde været et stort gammelt Træ i Skoven. Svovlstikkerne laae nu paa Hylden mellem et Fyrtøi og en gammel Jerngryde, og for dem fortalte de om deres Ungdom. »Ja, da vi vare paa den grønne Green!« sagde de, »da vare vi rigtignok paa en grøn Green! hver Morgen og Aften Diamant-Thee, det var Duggen, hele Dagen havde vi Solskin, naar Solen skinnede, og alle de smaa Fugle maatte fortælle os Historier. Vi kunde godt mærke, at vi ogsaa vare rige, for Løvtræerne de vare kun klædt paa om Sommeren, men vor Familie havde Raad til grønne Klæder baade Sommer og Vinter. Men saa kom Brændehuggerne, det var den store Revolution, og vor Familie blev splittet ad; Stamherren fik Plads som Stormast paa et prægtigt Skib, der kunde seile Verden rundt, dersom det vilde, de andre Grene kom andre Steder, og vi have nu det Hverv at tænde Lyset for den nedrige Mængde; derfor ere vi fornemme Folk komne her i Kjøkkenet.«

»Ja jeg har det nu paa en anden Maade!« sagde Jerngryden, som Svovlstikkerne laae ved Siden af. »Lige fra jeg kom ud i Verden er jeg skuret og kogt mange Gange! jeg sørger for det Solide og er egentlig talt den Første her i Huset. Min eneste Glæde er, saadan efter Bordet, at ligge reen og pæn paa Hylden og føre en fornuftig Passiar med Kammeraterne; men naar jeg undtager Vandspanden, som engang imellem kommer ned i Gaarden, saa leve vi altid inden Døre. Vort eneste Nyhedsbud er Torvekurven, men den snakker saa uroligt om Regjeringen og Folket; ja, forleden var der en gammel Potte, som af Forskrækkelse derover faldt ned og slog sig i Stykker! den er frisksindet, skal jeg sige dem!« - »Nu snakker du for meget!« sagde Fyrtøiet, og Staalet slog til Flintestenen, saa den gnistrede. »Skulde vi nu ikke have en munter Aften?«

»Ja, lad os tale om, hvem der er meest fornemme!« sagde Svovlstikkerne.

»Nei, jeg holder ikke af at tale om mig selv,« sagde Leerpotten, »lad os faae en Aftenunderholdning! jeg vil begynde, jeg skal fortælle saadant noget, Enhver har oplevet; det kan

*
– 157

man saa rart sætte sig ind i, og det er saa fornøieligt: »Ved Østersøen ved de danske Bøge!«

»Det er en deilig Begyndelse!« sagde alle Talerknerne, »det bliver bestemt en Historie, jeg kan lide!«

»Ja, der tilbragte jeg min Ungdom hos en stille Familie; Møblerne bleve bonede, Gulvet vasket, der kom rene Gardiner hver fjortende Dag!«

»Hvor De dog fortæller interessant!« sagde Støvekosten. »Man kan strax høre, at det er et Fruentimmer, som fortæller; der gaaer saadant noget Reenligt derigjennem!«

»Ja det føler man!« sagde Vandspanden, og saa gjorde den af Glæde et lille Hop, saa det sagde Kladsk paa Gulvet.

Og Potten blev ved at fortælle, og Enden var ligesaa god som Begyndelsen.

Alle Talerknerne de raslede af Glæde, og Støvekosten tog grøn Petersille af Sandhullet og bekrandsede Potten, for den vidste, det vilde ærgre de Andre, og: »bekrandser jeg hende idag,« tænkte han, »saa bekrandser hun mig imorgen.«

»Nu vil jeg dandse!« sagde Ildklemmen, og dandsede; ja, Gud bevar' os, hvor den kunde sætte det ene Been i Veiret. Det gamle Stolebetræk henne i Krogen revnede ved at see paa det! »Maa jeg saa blive bekrandset!« sagde Ildklemmen, og det blev hun.

»Det er dog kun Pøbel!« tænkte Svovlstikkerne.

Nu skulde Theemaskinen synge, men den var forkjølet, sagde den, den kunde ikke uden den var i Kog; men det var af bar Fornemhed, den vilde ikke synge, uden naar den stod paa Bordet inde hos Herskabet.

Henne i Vinduet sad en gammel Pennefjer, som Pigen pleiede at skrive med; der var ikke noget mærkværdigt ved den, uden at den var dyppet alt for dybt i Blækhuset, men deraf var nu den stor paa det. »Vil Theemaskinen ikke synge,« sagde den, »saa kan den lade være! udenfor hænger i et Buur en Nattergal, den kan synge, den har rigtignok ikke lært noget, men det vil vi ikke tale ondt om i Aften!«

»Jeg finder det høist upassende,« sagde Theekjedelen, der var Kjøkkensanger og Halvsøster til Theemaskinen, »at saadan en fremmed Fugl skal høres! Er det patriotisk? Jeg vil lade Torvekurven dømme!«

*
– 158

»Jeg ærgrer mig kun,« sagde Torvekurven, »jeg ærgrer mig saa inderlig, som Nogen kan tænke sig! er det en passende Maade at tilbringe Aftenen paa, vilde det ikke være rigtigere at sætte Huset paa den rette Ende? Enhver skulde da komme paa sin Plads, og jeg vilde styre hele Codillen. Det vil blive noget andet!«

»Ja lad os gjøre Spektakel!« sagde de Allesammen. I det samme gik Døren op. Det var Tjenestepigen, og saa stode de stille, Ingen sagde et Muk; men der var ikke en Potte, uden den jo nok vidste, hvad den kunde gjøre, og hvor fornem den var; »ja, naar jeg havde villet,« tænkte de, »saa skulde det rigtignok blevet en munter Aften!«

Tjenestepigen tog Svovlstikkerne, gjorde Ild med dem - Gud bevar' os, hvor de spruttede og brændte i Lue.

»Nu kan da Enhver,« tænkte de, »see, at vi ere de Første! hvilken Glands vi have! hvilket Lys!« - og saa vare de brændt ud.«

»Det var et deiligt Eventyr!« sagde Dronningen, »jeg følte mig saa ganske i Kjøkkenet hos Svovlstikkerne, ja, nu skal du have vor Datter.«

»Ja vist!« sagde Kongen, »du skal have vor Datter paa Mandag!« for nu sagde de du til ham, da han skulde være af Familien.

Brylluppet var nu bestemt, og Aftenen forud blev hele Byen illumineret; Boller og Kringler fløi i Grams; Gadedrengene stode paa Tærerne, raabte Hurra og peb i Fingrene; det var særdeles pragtfuldt.

»Ja, jeg faaer vel ogsaa see til at gjøre Noget!« tænkte Kjøbmandssønnen, og saa købte han Raketter, Knaldperler og alt det Fyrværkeri, der tænkes kunde, lagde det i sin Kuffert, og fløi saa med det op i Luften.

Rutsch, hvor det gik! og hvor det fattede.

Alle Tyrkerne hoppede i Veiret ved det, saa deres Tøfler fløi dem om Ørene; saadant et Luftsyn havde de aldrig seet før. Nu kunde de da forstaae, at det var Tyrkeguden selv, som skulde have Prindsessen.

Saasnart Kjøbmandssønnen igjen med sin Kuffert kom ned i Skoven, tænkte han: »jeg vil dog gaae ind i Byen, for at faae at

*
- 159

høre, hvorledes det har taget sig ud!« og det var jo ganske rimeligt, han havde Lyst til det.

Nei, hvor dog Folk fortalte! hver evige Een, han spurgte derom, havde seet det paa sin Maade, men deilig havde det været for dem Allesammen.

»Jeg saae Tyrkeguden selv,« sagde den Ene, »han havde Øine, som skinnende Stjerner og et Skjæg som skummende Vande!«

»Han fløi i en Ildkaabe,« sagde en Anden. »De deiligste Englebørn tittede frem fra Folderne!«

Jo, det var deilige Ting, han hørte, og Dagen efter skulde han have Bryllup.

Nu gik han tilbage til Skoven, for at sætte sig i sin Kuffert - men hvor var den? Kufferten var brændt op. En Gnist fra Fyrværkeriet var blevet tilbage, den havde tændt Ild, og Kufferten var i Aske. Han kunde ikke mere flyve, ikke mere komme til sin Brud.

Hun stod hele Dagen paa Taget og ventede, hun venter endnu, men han gaaer Verden rundt og fortæller Eventyr, men de ere ikke mere saa lystige, som det han fortalte om Svovlstikkerne.

*

160

Storkene

Paa det sidste Huus i en lille By stod der en Storkerede. Storkemoderen sad i Reden hos sine fire smaa Unger, der stak Hovedet frem med det lille sorte Næb, for det var ikke blevet rødt endnu. Et lille Stykke derfra paa Tagryggen stod saa strunk og stiv Storkefaderen, han havde trukket det ene Been op under sig, for dog at have nogen Uleilighed, idet han stod Skildvagt. Man skulde troe, han var hugget ud af Træ, saa stille stod han; »det seer vist nok saa fornemt ud, at min Kone har en Skildvagt ved Reden!« tænkte han, »de kan jo ikke vide, at jeg er hendes Mand, de troe vist, jeg er commanderet til at staae her. Det seer saa raskt ud!« og saa blev han ved at staae paa det ene Been.

Nede paa Gaden legede en heel Flok Børn, og da de saae Storkene, saa sang en af de modigste Drengene, og siden de Allesammen, det gamle Vers om Storkene, men de sang det nu, som han kunde huske det:

»Storke, Storke Steie
Flyv hjem til dit Eie!
Din Kone ligger i Beden sin
Med fire store Unger.
Den ene skal hænges,
Den anden skal stænges,
Den tredie skal brændes,
Den fjerde endevendes!«

»Hør dog hvad Drengene synge!« sagde de smaa Storkeunger, »de sige vi skulle hænges og brændes!«
* * * * *
--- 161

»Det skal I ikke bryde Eder om!« sagde Storkemoderen; »hør bare ikke efter, saa gjør det ikke noget!«

Men Drengene *blev ved at synge, og de pegede Fingre af Storkene; kun een Dreng, han hed Peter, sagde, at det var Synd at gjøre Nar af Dyrene, og vilde slet ikke være med. Storkemoderen trøstede ogsaa sine Unger; »bryd Jer ikke derom,« sagde hun, »see bare, hvor rolig Jer Fader staaer, og det paa eet Been!«

»Vi ere saa angst!« sagde Ungerne, og trak Hovederne dybt ned i Beden.

Næste Dag, da Børnene kom sammen igjen for at lege, og de saae Storkene, begyndte de deres Vise:

»Den ene skal hænges,
Den anden skal brændes! -«

»Skal vi vel hænges og brændes?« spurgte Storkeungerne.

»Nei vist ikke!« sagde Moderen, »I skal lære at flyve, jeg skal nok exercere Jer! saa tage vi ud paa Engen og gjøre Visit hos Frøerne, de neie i Vandet for os, de synge »koax, koax!« og saa spise vi dem op, det kan rigtig blive en Fornøielse!«

»Og hvad saa!« spurgte Storke-Ungerne.

»Saa samles alle de Storke, her ere i hele Landet, og saa begynder Høstmanøuvren, da maa man flyve godt, det er af stor Vigtighed, thi den som ikke kan flyve, stikker Generalen ihjel med sit Næb; derfor pas vel paa at lære Noget, naar Exercitsen begynder!«

»Saa blive vi jo dog stængede, som Drengene sagde! og hør, nu synge de det igjen!«

»Hør paa mig og ikke paa dem,« sagde Storkemoderen. »Efter den store Manøuvre flyve vi til de varme Lande, o, saa langt herfra, over Bjerge og Skove. Til Ægypten flyve vi, hvor der ere trekantede Steenhuse, der gaae i en Spids op over Skyerne, de kaldes Pyramider og ere ældre end nogen Stork kan tænke sig. Der er en Flod, som løber over, saa Landet bliver til Mudder. Man gaaer i Mudder og spiser Frøer.«

»O!« sagde alle Ungerne.

»Ja! der er saa deiligt! man gjør ikke andet end spise hele Dagen, og imens vi har det saa godt, er i dette Land ikke et grønt Blad paa Træerne; her er saa koldt, saa Skyerne fryse

*
- 162

i Stykker og falde ned i smaa hvide Lapper!« det var Sneen, hun mente, men hun kunde jo ikke forklare det tydeligere.

»Fryse saa ogsaa de uartige Drengene i Stykker?« spurgte Storkeungerne.

»Nej, i Stykker fryse de ikke! men de ere nær ved det og maae sidde inde i den mørke Stue og kukkelure; I kan derimod flyve om i fremmed Land, hvor der er Blomster og varmt Solskin!«

Nu var der allerede gaaet nogen Tid, og Ungerne vare saa store, at de kunde staae op i Reden og see vidt omkring, og Storkefaderen kom flyvende hver Dag med pæne Frøer, smaa Snoge og alt det Storke-Slikkeri, han kunde finde! O, det saae morsomt ud, hvor han gjorde Kunster for dem. Hovedet lagde han lige om paa Halen, Næbbet knebrede han med, som var det en lille Skralde, og saa fortalte han dem Historier, allesammen fra Sumpen.

»Hør nu maae I lære at flyve!« sagde en Dag Storkemoderen, og saa maatte alle fire Unger ud paa Tagryggen, o hvor de dinglede! hvor de balancerede med Vingerne, og vare dog færdig ved at falde ned!

»See nu paa mig!« sagde Moderen, »saadan skal I holde Hovedet! saadan skal I sætte Benene! een to! een to! det er det, som skal hjælpe Jer frem i Verden!« saa fløi hun et lille Stykke, og Ungerne, de gjorde et lille kluntet Hop, bums! der laae de, for de vare tunge i Livet.

»Jeg vil ikke flyve!« sagde den ene Unge, og krøb op i Beden igjen, »jeg bryder mig ikke om at komme til de varme Lande!«

»Vil du da fryse ihjel her, naar det bliver Vinter! skal Drengene komme og hænge og brænde og *stænge dig? nu kalder jeg paa dem!«

»O nei!« sagde Storkeungen, og saa hoppede den igjen paa Taget ligesom de Andre, den tredie Dag kunde de ordentlig flyve lidt, og saa troede de, at de kunde ogsaa sidde og hvile paa Luften; det vilde de, men bums! der dumpede de, saa maatte de til at røre Vingerne igjen. Nu kom Drengene nede paa Gaden og sang deres Vise:

»Storke, Storke Steie!«

»Skulle vi ikke flyve ned og hugge deres Øine ud?« sagde Ungerne.

*
– 163

»Nei lad være med det!« sagde Moderen, »hør bare efter mig, det er meget vigtigere I een, to, tre! nu flyve vi høre om! een, to, tre! nu venstre om Skorstenen! - see det var meget godt! det sidste Slag med Vingerne var saa nydeligt og rigtigt, at I skal faae Lov at komme i Sumpen med mig imorgen I der komme flere nette Storkefamilier med deres Børn, lad mig nu see, at mine ere de pæneste, og saa at I kneise, det seer godt ud, og det giver Anseelse!«

»Men skal vi da ikke have Hævn over de uartige Drengene?« spurgte Storkeungerne.

»Lad dem skringe hvad de ville! I flyve dog mod Skyerne, komme til Pyramidernes Land, naar de maae fryse og ikke have et grønt Blad eller et sødt Æble!«

»Ja hævnnes ville vi!« hviskede de til hinanden, og saa blev der igjen exerceret.

Af alle Drengene paa Gaden var Ingen værre til at synge Spottevisen, end just han, som havde begyndt, og det var en ganske lille Een, han var nok ikke mere end sex Aar; Storkeungerne troede rigtignok, at han var hundrede Aar, for han var jo saa meget større end deres Moder og Fader, og hvad vidste de om, hvor gamle Børn og store Mennesker kunne være. Hele deres Hævn skulde gaae ud over den Dreng, han havde jo først begyndt, og han blev altid ved: Storkeungerne vare saa irriterede, og alt som de bleve større, vilde de mindre taale det; Moderen maatte tilsidst love dem, at de nok skulde faae Hævn, men hun vilde ikke tage den, før paa den sidste Dag, de vare der i Landet.

»Vi maae jo først see, hvorledes I bære Jer ad ved den store Maneuvre! komme I galt fra det, saa Generalen jager Jer Næbet i Brystet, saa have jo Drengene dog Ret, i det mindste paa een Maade! lad os nu see!«

»Ja det skal du!« sagde Ungerne, og saa gjorde de sig just Umage; de øvede sig hver Dag, og fløi saa nydeligt og let, saa det var en Lyst.

Nu kom Høsten, alle Storkene begyndte at samles for at flyve bort til de varme Lande, mens vi have Vinter. Det var en Maneuvre! over Skove og Byer maatte de, bare for at see, hvor godt de kunde flyve, det var jo en stor Reise, som forestod. Storkeungerne gjorde deres Ting saa nydeligt, at de fik Udmærket

*
– 164

Godt med Frø og Slange. Det var den allerbedste Character, og Frøen og Slangen kunde de spise, det gjorde de ogsaa.

»Nu *skulle vi hævnnes!« sagde de.

»Ja vist!« sagde Storkemoderen. »Hvad jeg har udtænkt, det er just det rigtige! jeg veed, hvor den Dam er, hvor alle de smaa Menneskebørn ligge, til Storken kommer og henter dem til Forældrene. De nydelige

smaa Børn sove og drømme saa deiligt, som de aldrig siden komme til at drømme. Alle Forældre ville gjerne have saadant et lille Barn, og alle Børn ville have en Søster eller Broder. Nu ville vi flyve hen til Dammen, hente en til hver af de Børn, som ikke have sjunget den onde Vise og gjort Nar af Storkene, for de Børn skulle slet ingen have!«

»Men han, som begyndte med at synge, den slemme, hæslige Dreng!« skrege de unge Storke, »hvad gjøre vi ved ham?«

»Der ligger i Dammen et lille dødt Barn, det har drømt sig ihjel, det vil vi tage til ham, saa maa han græde, fordi vi have bragt ham en død lille Broder, men den gode Dreng, ham har I dog ikke glemt, han som sagde: »det er Synd at gjøre Nar af Dyrene!« ham ville vi bringe baade en Broder og en Søster, og da den Dreng hed Peter, saa skulle I ogsaa Allesammen kaldes Peter!«

Og det skete hvad hun sagde, og saa hed alle Storkene *Peter*, og det kaldes de endnu.

*

165

Eventyr, fortalte for Børn. Ny Samling. Tredie Hefte. 1842.

166

EB 6-42 (*Bibl. 408*) udkom 20.12.1841 og indeholder: [I-IV] som EB 4-38 1-4, blot med angivelse Tredie Hefte og årstal 1842. 1-49 text, 50 blank, 51 Indhold, 52 blank.

EB 6-47 indeholder det samme, har ingen oplagsangivelse, men årstal 1847.

167

Ole Lukøie.

I hele Verden er der ingen, der kan saa mange Historier, som *Ole Lukøie*! - Han kan rigtignok fortælle!

Saadan ud paa Aftenen, naar Børn sidde nok saa net ved Bordet, eller paa deres Skammel, kommer *Ole Lukøie*; han kommer saa stille op ad Trappen; for han gaaer paa Hosesokker, han lukker ganske sagte Døren op og fut! saa sprøiter han Børnene sød Mælk ind i Øinene, saa fiint, saa fiint, men dog altid nok til at de ikke kunne holde Øinene aabne, og derfor ikke see ham; han lister sig lige bag ved, blæser dem sagte i Nakken, og saa blive de tunge i Hovedet, o ja! men det gjør ikke ondt, for *Ole Lukøie* mener det just godt med Børnene, han vil bare have at de skulle være rolige, og det ere de bedst, naar man faaer dem i Seng, de skulle være stille, for at han kan fortælle dem Historier. -

Naar Børnene nu sove, sætter *Ole Lukøie* sig paa Sengen; han er godt klædt paa, hans Frakke er af Silketøi, men det er ikke mueligt at sige, hvad Couleur den har, for den skinner grøn, rød og blaa, alt ligesom han dreier sig; under hver Arm holder han en Paraply, een med Billeder paa, og den sætter han over de gode Børn, og saa drømme de hele Natten de deiligste Historier, og een Paraply har han, hvor der slet intet er

paa, og den sætter han over de uartige Børn, saa sove de saa tosset og har om Morgenen, naar de vaagne, ikke drømt det allermindste.

* * * * *
----- 168

Nu skulle vi høre, hvorledes *Ole Lukøie* i en heel Uge kom hver Aften til en lille Dreng, som hed *Hjalmar*, og hvad han fortalte ham! Det er hele syv Historier, for der er syv Dage i en Uge.

Mandag.

»Hør nu engang!« sagde *Ole Lukøie* om Aftenen, da han havde faaet *Hjalmar* i Seng, »nu skal jeg pynte op!« og saa blev alle Blomsterne i Urtepotterne til store Træer, der strakte deres lange Grene hen under Loftet og langs med Væggen, saa hele Stuen saae ud som det deiligste Lysthuus, og alle Grene vare fulde af Blomster, og hver Blomst var smukkere end en Rose, lugtede saa deilig, og vilde man spise den, var den sødere end Syltetøi! Frugterne glindsede ligesom Guld og saa vare der Boller der revnede af Rosiner, det var mageløst! men i det samme begyndte det at jamre sig saa forskrækkeligt henne i Bordskuffen, hvor *Hjalmars* Skolebøger laae.

»Hvad er nu det!« sagde *Ole Lukøie* og gik hen til Bordet og fik Skuffen op. Det var Tavlen, som det knugede og trykkede i, for der var kommet et galt Tal i Regnestykket, saa det var færdigt at falde fra hinanden; Griffelen hoppede og sprang i sit Seglgarnsbaand, ligesom den kunde være en lille Hund, den vilde hjælpe paa Regnestykket, men den kunde ikke! - Og saa var det *Hjalmars* Skrivebog, som det jamrede sig inden i, o det var ordentligt fælt at høre! langs ned paa hvert Blad stode alle de store Bogstaver, hvert med et lille ved Siden, en heel Række ned ad, det var saadan en Forskrift, og ved den igjen stode nogle Bogstaver, der troede de saae ud lige som den, for dem havde *Hjalmar* skrevet, de laae næsten ligesom om de vare faldne over Blyants-Stregen, hvilken de skulde staae paa.

»See, saadan skulde I holde Eder!« sagde Forskriften, »see, saadan til Siden, med et rask Sving!«

»O, vi ville gjerne,« sagde *Hjalmars* Bogstaver, »men vi kunne ikke, vi ere saa daarlige!«

»Saa skal I have Kinderpulver!« sagde *Ole Lukøie*.

»O nei!« raabte de, og saa stode de saa ranke at det var en Lyst!

»Ja nu faae vi ikke fortalt Historier!« sagde *Ole Lukøie*, »nu maa jeg exersere dem! een to! een to!« og saa exerserede han

*
- 169

Bogstaverne, og de stode saa ranke og saa sunde som nogen Forskrift kunde staae, men da *Ole Lukøie* gik, og *Hjalmar* om Morgenen saae til dem, saa vare de lige saa elendige som før.

Tirsdag.

Saasnart *Hjalmar* var i Seng, rørte *Ole Lukøie* med sin lille Troldsprøite ved alle Møblerne i Stuen og strax begyndte de at snakke, og Allesammen snakkede de om dem selv, undtagen Spyttebakken, den stod taus og ærgrede sig over, at de kunde være saa forfængelige, kun at tale om dem selv, kun at tænke paa dem selv og slet ikke at have Tanke for den, der dog stod saa beskeden i Krogen og lod sig spytte paa.

Der hang over Komoden et stort Maleri i en forgyldt Ramme, det var et Landskab, man saae høie gamle Træer, Blomster i Græsset og et stort Vand med en Flod, der løb om bag Skoven, forbi mange Slotte, langt ud i det vilde Hav.

Ole Lukøie rørte med sin Troldsprøite ved Maleriet og saa begyndte Fuglene derinde at synge, Træernes Grene bevægede sig og Skyerne toge ordentlig Flugt, man kunde see deres Skygge hen over Landskabet.

Nu løftede *Ole Lukøie* den lille *Hjalmar* op mod Rammen, og *Hjalmar* stak Benene ind i Maleriet, lige ind i det høie Græs og der stod han; Solen skinnede mellem Træernes Grene ned paa ham. Han løb hen til Vandet, satte sig i en lille Baad der laae; den var malet rød og hvid, Seilene skinnede som Sølv og ses Svaner alle med Guld kroner nede om Halsen og en straalende blaa Stjerne paa Hovedet, trak Baaden forbi de grønne Skove, hvor Træerne fortalte om Røvere og Hexe og Blomsterne om de nydelige smaa Alfer og hvad Sommerfuglene havde fortalt dem.

De deiligste Fiske, med Skjæl som Sølv og Guld, svømmede efter Baaden, imellem gjorde de et Spring saa det sagde Pladsk igjen i Vandet, og Fuglene, røde og blaa, smaa og store, fløi i to lange Rækker bag efter, Myggene dandsede og Oldenborren sagde bum, bum; de vilde allesammen følge *Hjalmar*, og hver havde de en Historie at fortælle!

Det var rigtignok en Seiltour! snart vare Skovene saa tætte og saa mørke, snart vare de som den deiligste Have med Solskin og Blomster og der laae store Slotte af Glas og af Marmor; paa

* - 170

Altanerne stode Prindsesser, og alle vare de smaa Piger, som *Hjalmar* godt kjendte, han havde leget med dem før. De rakte Haanden ud hver og holdt den yndigste Sukkergris, som nogen Kagekone kunde sælge, og *Hjalmar* tog i den ene Ende af Sukkergrisen, i det han seilede forbi, og Prindsessen holdt godt fast, og saa fik hver sit Stykke, hun det mindste, *Hjalmar* det allerstørste! Ved hvert Slot stode smaa Prindser Skildvagt, de skuldrede med Guldsabel og lode det regne med Rosiner og Tinsoldater; det vare rigtige Prindser!

Snart seilede *Hjalmar* gennem Skove, snart ligesom igjennem store Sale, eller midt igjennem en By; han kom ogsaa igjennem den hvor hans Barnepige boede, hun der havde baaret ham, da han var en ganske lille Dreng, og havde holdt saa meget af ham, og hun nikkede og vinkede og sang det nydelige lille Vers, hun selv havde digtet og sendt *Hjalmar*:

Jeg tænker paa Dig saa mangen Stund,
Min egen *Hjalmar*, Du søde!
Jeg har jo kysset Din lille Mund,
Din Pande, de Kinder røde.
Jeg hørte Dig sige de første Ord,
Jeg maatte Dig Afsked sige.
Vor Herre velsigne Dig her paa Jord,
En Engel Du er fra hans Rige!

Og alle Fuglene sang med, Blomsterne dandsede paa Stilken og de gamle Træer nikkede, ligesom om *Ole Lukøie* ogsaa fortalte dem Historier.

Onsdag.

Nei hvor Regnen skyllede ned udenfor! *Hjalmar* kunde høre det i Søvn! og da *Ole Lukøie* lukkede et Vindue op, stod Vandet ligeop til Vindueskarmen; der var en heel Sø derude, men det prægtigste Skib laae op til Huset.

»Vil Du seile med, lille *Hjalmar*!« sagde *Ole Lukøie*, »saa kan Du i Nat komme til de fremmede Lande og være her i Morgen igjen!« -

Og saa stod med eet *Hjalmar* i sine Søndagsklæder midt paa det prægtige Skib, og strax blev Veiret velsignet og de seilede

* - 171

gjennem Gaderne, krydsede om Kirken og nu var Alt en stor vild Sø. De seilede saa længe, at der ingen Land var at øine mere, og de saae en Flok Storke, de kom ogsaa hjemme fra og vilde til de varme Lande; den ene Stork fløi bag ved den anden og de havde allerede fløiet saa langt, saa langt; een af dem var saa træt, at hans Vinger næsten ikke kunde bære ham længer, han var den allersidste i Rækken og snart kom han et stort Stykke bag efter, tilsidst sank han med udbredte Vinger lavere og lavere, han gjorde endnu et Par Slag med Vingerne, men det hjalp ikke; nu berørte han med sine Fødder Tougværket paa Skibet, nu gled han ned af Seilet og bums! der stod han paa Dækket.

Saa tog Matrosdrengen ham og satte ham ind i Hønsehuset, til Høns, Ænder og Kalkuner; den stakkels

Stork stod ganske forknytt midt imellem dem.

»S'ikken een!« sagde alle Hønsene.

Og den kalkunske Hane pustede sig op saa tykt den kunde og spurgte hvem han var; og Ænderne gik baglænds og puffede til hinanden: »rap Dig! rap Dig!«

Og Storken fortalte om det varme Africa, om Pyramiderne og om Strudsen, der løb som en vild Hest hen over Ørkenen, men Ænderne forstode ikke hvad han sagde, og saa puffede de til hinanden: »Skal vi være enige om, at han er dum!«

»Ja vist er han dum!« sagde den kalkunske Hane og saa pluddrede den op. Da taug Storken ganske stille og tænkte paa sit Africa.

»Det er nogle deilige tynde Been I har!« sagde Kalkunen. »Hvad koster Alen?«

»Skrat, skrat, skrat!« grinte alle Ænderne, men Storken lod, som om han slet ikke hørte det.

»I kan gjerne lee med!« sagde Kalkunen til ham, »for det var meget vittigt sagt! eller var det maaskee for lavt for ham! ak, ak! han er ikke fleersidig! lad os blive ved at være interessante for os selv!« og saa klukkede de og Ænderne snaddrede, »gik, gak! gik, gak!« det var skrækkeligt hvor morsomt de selv havde det.

Men *Hjalmar* gik hen til Hønsehuset, aabnede Døren, kaldte paa Storken og den hoppede ud paa Dækket til ham; nu havde den hvilet sig og det var ligesom om den nikkede til *Hjalmar* for at takke ham; derpaa bredte den sine Vinger ud og fløi til de

* 172

varme Lande, men Hønsene klukkede, Ænderne snaddrede og den kalkunske Bane blev ganske ildrød i Hovedet.

»Imorgen skal vi koge Suppe paa jer!« sagde *Hjalmar* og saa vaagnede han, og laae i sin lille Seng. Det var dog en forunderlig Reise *Ole Lukøie* havde ladet ham gjøre den Nat!

Torsdag.

»Veed Du hvad!« sagde *Ole Lukøie*, »Bliv nu ikke bange I her skal Du see en lille Muus!« og saa holdt han sin Haand, med det lette, nydelige Dyr, hen imod ham. »Den er kommen for at invitere Dig til Bryllup. Her er to smaa Muus i Nat, som ville træde ind i Ægtestanden. De boe nede under Din Moders Spiiskammergulv, det skal være saadan en deilig Leilighed!«

»Men hvor kan jeg komme gennem det lille Musehul i Gulvet?« spurgte *Hjalmar*.

»Lad mig om det!« sagde *Ole Lukøie*, »jeg skal nok faae Dig lille!« og saa rørte han med sin Troldsprøite ved *Hjalmar*, der strax blev mindre og mindre, tilsidst var han ikke saa stor, som en Finger. »Nu kan Du laane Tinsoldatens Klæder, jeg tænker de kunne passe og det seer saa rask ud at have Uniform paa, naar man er i Selskab!«

»Ja nok!« sagde *Hjalmar*, og saa var han i Øieblikket, klædt paa, som den nysseligste Tinsoldat.

»Vil De ikke være saa god at sætte Dem i Deres Moders Fingerbøl,« sagde den lille Muus, »saa skal jeg have den Ære at trække Dem!«

»Gud, skal Frøkenen selv have Uleilighed!« sagde *Hjalmar* og saa kjørte de til Muse-Bryllup.

Først kom de ind under Gulvet i en lang Gang, der slet ikke var høiere end at de netop kunde kjøre der med et Fingerbøl, og hele Gangen var illuminere! med Trødske.

»Lugter her ikke deiligt!« sagde Musen, som trak ham, »den hele Gang er bleven smurt med Fleskesvær! det kan ikke være deiligere!«

Nu kom de ind i Brudesalen; her stode til Høire alle de smaae Hun-Muus og de hvidskede og tviskede, ligesom om de gjorde Nar af hinanden; til Venstre stode alle Han-Musene og strøg sig med Poten om

Mundskjægget, men midt paa Gulvet saae man Brudeparret, de stode i en udhulet Osteskorpe og kyssedes saa skrækkeligt meget for Alles Øine, thi de vare jo forlovede og nu skulde de strax have Bryllup.

*
– 173

Der kom altid flere og flere Fremmede; den ene Muus var færdig at træde den anden ihjel og Brudeparret havde stillet sig midt i Døren, saa man hverken kunde komme ud eller ind. Hele Stuen var ligesom Gangen smurt med Fleskesvær, det var hele Beværtningen, men til Desert blev der fremviist en Ært, som en lille Muus af Familien havde bidt Brudeparrets Navn ind i, det vil sige det første Bogstav; det var noget ganske overordenligt.

Alle Musene sagde, at det var et deiligt Bryllup og at Conversationen havde været saa god.

Og saa kjørte *Hjalmar* igjen hjem; han havde rigtignok været i fornemt Selskab, men han maatte ogsaa krybe ordentlig sammen, gjøre sig lille og komme i Tinsoldat-Uniform.

Fredag.

»Det er utroligt hvor mange der ere af ældre Folk, som gjerne ville have fat paa mig!« sagde *Ole Lukøie*, »det er især dem, som have gjort noget ondt. «»Gode lille Ole,«« sige de til mig, »»vi kunne ikke faae Øinene i og saa ligge vi hele Natten og see alle vore onde Gjerninger, der, som fæle smaa Trolde, sidde paa Sengekanten og sprøite os over med hedt Vand, vilde Du dog komme og jage dem bort, at vi kunne faae en god Søvn, og saa sukke de saa dybt: »vi ville saamænd gjerne betale: god Nat Ole! Pengene ligge i Vinduet, men jeg gjør det ikke for Penge,« sagde *Ole Lukøie*.

»Hvad skulle vi nu have for i Nat?« spurgte *Hjalmar*.

»Ja, jeg veed ikke om Du har Lyst igjen i Nat at komme til Bryllup, det er en anden Slags end den igaar. Din Søsters store Dukke, den der seer ud som et Mandfolk og kaldes *Herman*, skal giftes med Dukken *Bertha*, det er desuden Dukkens Geburtsdag og derfor skal der komme saa mange Presenter!«

»Ja, det kjender jeg nok,« sagde *Hjalmar*, »altid naar Dukkerne trænge til nye Klæder saa lader min Søster dem have Geburtsdag eller holde Bryllup! det er vist skeet hundred Gange!«

»Ja, men i Nat er Brylluppet hundred og eet og naar hundred og eet er ude, saa er Alt forbi! derfor bliver ogsaa dette saa mageløst. See en Gang!«

Og *Hjalmar* saae hen paa Bordet; der stod det lille Paphuus med Lys i Vinduerne, og alle Tinsoldaterne præsenterede Gevær

*
– 174

udenfor. Brudeparret sad paa Gulvet og lænede sig op til Bordbenet, ganske tankefuldt, og det kunde det jo have Grund til. Men *Ole Lukøie*, iført Bedstemoders sorte Skjørt, viede dem! da Vielsen var forbi, istemte alle Møblerne i Stuen følgende skjønne Sang, der var skrevet af Blyanten, den gik paa Melodie, som Tappentregen.

Vor Sang skal komme, som en Vind
Til Brudeparret i Stuen ind;
De kneise begge, som en Pind,
De ere gjort' af Handskeskind!
:: Hurra, Hurra! for Pind og Skind!
Det synge vi høit i Veir og Vind!::

Og nu fik de Presenter, men de havde frabedet sig alle spiselige Ting, for de havde nok af deres Kjærlighed.

»Skal vi nu ligge paa Landet, eller reise udenlands?« spurgte Brudgommen, og saa blev Svalen, som havde reist meget og den gamle Gaard-Høne, der fem Gange havde ruget Kyllinger ud, taget paa Raad; og Svalen fortalte om de deilige, varme, Lande, hvor Viindruerne hang saa store og tunge, hvor Luften var saa mild, og Bjergene havde Farver, som man her slet ikke kjender dem!

»De har dog ikke vor Grønkaal!« sagde Hønen. »Jeg laae en Sommer med alle mine Kyllinger paa Landet; der var en Gruusgrav, som vi kunde gaae og skrabe i, og saa havde vi Adgang til en Have med

Grønkaal! O, hvor den var grøn! jeg kan ikke tænke mig noget kjønnere.«

»Men den ene Kaalstok seer ud ligesom den anden,« sagde Svalen, »og saa er her tidt saa daarligt Veir!«

»Ja det er man vant til!« sagde Hønen.

»Men her er koldt, det fryser!«

»Det har Kaalen godt af!« sagde Hønen. »Desuden kunne vi ogsaa have det varmt! havde vi ikke for fire Aar siden en Sommer, der varede i fem Uger, her var saa hedt, man kunde ikke trække Veiret! og saa have vi ikke alle de giftige Dyr, de have ude! og vi er fri for Røvere! Det er et Skarn, som ikke finder at vort Land er det kjønneste! han fortiente rigtig ikke at være her!« og saa græd Hønen. »Jeg har ogsaa reist! jeg har kjørt i en Bøtte over tolv Mile! der er slet ingen Fornøielse ved at reise!«

»Ja Hønen er en fornuftig Kone!« sagde Dukken *Bertha*, »jeg holder heller ikke af at reise paa Bjerge, for det er kun op og

*
- 175

saa er det ned! nei, vi ville flytte ud ved Gruusgraven og spadserer i Kaalhaven!«

Og derved blev det.

Løverdag.

»Faaer jeg nu Historier!« sagde den lille *Hjalmar*, saasnart *Ole Lukøie* havde faaet ham i Søvn.

»I Aften har vi ikke Tid til det,« sagde *Ole* og spændte sin smukkeste Paraply over ham. »See nu paa disse Chinesere!« og hele Paraplyen saae ud som en stor chinesisisk Skaal med blaa Træer og spidse Broer med smaa Chinesere paa, der stode og nikkede med Hovedet. »Vi skulde have hele Verden pudset kjønt op til imorgen,« sagde *Ole*, »det er jo da en hellig Dag, det er Søndag. Jeg skal hen i Kirketaarnene for at see, om de smaa Kirkenisser polerer Klokkerne, at de kunne lyde smukt, jeg skal ud paa Marken, og see om Vindene blæse Støvet af Græs og Blade, og hvad der er det største Arbeide, jeg skal have alle Stjernerne ned for at polere dem af; jeg tager dem i mit Forklæde, men først maa hver nummereres og Hullerne, hvor de sidde deroppe, maa nummereres, at de kunne komme paa deres rette Pladser igjen, ellers ville de ikke sidde fast og vi faae for mange Stjernes kud, i det den ene dratter efter den anden!«

»Hør, veed De hvad *Hr. Lukøie!*« sagde et *gammelt Portræt, som hang paa Væggen hvor *Hjalmar* sov, »jeg er *Hjalmars* Oldefader: De skal have Tak fordi De fortæller Drengen Historier, men De maa ikke forvilde hans Begreber. Stjernerne kunne ikke tages ned og poleres! Stjernerne ere Kloder ligesom vor Jord og det er just det gode ved dem!«

»Tak skal Du have, Du gamle Oldefader!« sagde *Ole Lukøie*, »Tak skal Du have! Du er jo Hovedet for Familien, Du er »Olde«-Hovedet! men jeg er ældre, end Du! jeg er en gammel Hedning, Romerne og Grækerne kaldte mig Drømmeguden! jeg er kommet i de fornemste Huse og kommer der endnu! jeg forstaaer at omgaaes baade med Smaae og Store! Nu kan Du fortælle!« - og saa gik *Ole Lukøie* og tog Paraplyen med.

»Nu tør man nok ikke mere sige sin Mening!« sagde det gamle Portræt.

Og saa vaagnede *Hjalmar*.

*

176

Søndag.

»God Aften!« sagde *Ole Lukøie* og *Hjalmar* nikkede, men sprang saa hen og vendte Oldefaderens Portræt om mod Væggen, at det ikke skulde snakke med, ligesom igaar.

»Nu skal Du fortælle mig Historier, om de fem grønne Ærter, der boede i een Ærtebælg, og om »Hanebeen der gjorde Cuur til Hønebeen«, og om Stoppenaalen, der var saa fiin paa det, at hun bildte sig ind hun var en Synaal!«

»Man kan ogsaa faae for meget af det gode!« sagde *Ole Lukøie*, »jeg vil helst vise Dig noget, veed Du nok! jeg vil vise Dig min Broder, han hedder ogsaa *Ole Lukøie*, men han kommer aldrig til nogen meer end eengang og naar han kommer, tager han dem med paa sin Hest og fortæller dem Historier; han kan kun to, een der er saa mageløs deilig, at ingen i Verden kan tænke sig den, og een der er saa fæl og gruelig - ja det er ikke til at beskrive!« og saa løftede *Ole Lukøie* den lille *Hjalmar* op i Vinduet og sagde, »der skal Du see min Broder, den anden *Ole Lukøie*! de kalde ham ogsaa Døden! seer Du, han seer slet ikke slem ud, som i Billedebøgerne, hvor han er Been og Knokler! nei, det er Sølvbroderi han har paa Kjolen: det er den deiligste Husar-Uniform! en Kappe af sort Fløiel flyver bag ud over Hesten! see hvor han rider i Gallop.«

Og *Hjalmar* saae, hvordan den *Ole Lukøie* reed afsted og tog baade unge og gamle Folk op paa Hesten, nogle satte han for paa og andre satte han bag paa, men altid spurgte han først, »hvorledes staaer det med Characterbogen?« - »Godt!« sagde de Allesammen; »ja lad mig selv see!« sagde han, og saa maatte de vise ham Bogen; og alle de som havde »Meget godt« og »Udmærket godt« kom for paa Hesten og fik den deilige Historie at høre, men de som havde »Temmeligt godt« og »Maadeligt« de maatte bag paa, og fik den fæle Historie; de rystede og græd, de vilde springe af Hesten, men kunde det slet ikke, thi de var lige strax voxet fast til den.

»Men Døden er jo den deiligste *Ole Lukøie*!« sagde *Hjalmar*, »ham er jeg ikke bange for!«

»Det skal Du heller ikke!« sagde *Ole Lukøie*, »see bare til at Du har en god Characterbog!«

»Ja det er lærerigt!« mumlede Oldefaderens Portræt, »det hjælper dog, man siger sin Mening!« og saa var han fornøjet.

See, det er Historien om *Ole Lukøie*! nu kan han selv i Aften fortælle Dig noget mere!

*

177

Rosen-Alfen.

Midt i en Have voxede der et Rosentræ, der var ganske fuldt af Roser, og i en af disse, den smukkeste af dem alle, boede en Alf; han var saa lille bitte, at intet menneskeligt Øie kunde see ham; bag hvert Blad i Rosen havde han et Sovekammer; han var saa velskabt og deilig som noget Barn kunde være og havde Vinger fra Skuldrene lige ned til Fødderne. O, hvor der var en Duft i hans Værelser, og hvor Væggene vare klare og smukke! de vare jo de blegrøde fine Rosenblade.

Hele Dagen fornøiede han sig i det varme Solskin, fløi fra Blomst til Blomst, dandsede paa Vingerne af den flyvende Sommerfugl og maalte hvor mange Skridt han maatte gaae, for at løbe hen over alle de Landeveie og Stier, der var paa et eneste Lindeblad. Det var hvad vi kalde Aarerne i Bladet, som han ansaae for Landeveie og Stier; ja det var da evige Veie for ham! før han blev færdig, gik Solen ned; han havde ogsaa begyndt saa sildigt.

Det blev saa koldt, Duggen faldt og Vinden blæste; nu var det nok bedst at komme hjem; han skyndte sig Alt hvad han kunde, men Rosen havde lukket sig, han kunde ikke komme ind - ikke en eneste Rose stod aaben; den stakkels lille Alf blev saa forskrækket, han havde aldrig været ude om Natten før, altid sovet saa sødt bag de lune Rosenblade, o, det vilde vist blive hans Død!

* * * * *
--- 178

I den anden Ende af Haven, vidste han, var en Løvhytte, med deilige Caprifolier, Blomsterne saae ud som store bemalte Horn: i et af disse vilde han stige ned og sove til imorgen.

Han fløi derhen. Tys! der var to Mennesker derinde; en ung smuk Mand og den deiligste Jomfru; de sad ved Siden af hinanden og ønskede, at de aldrig i Evighed maatte skilles ad; de holdt saa meget af hinanden, langt mere, end det bedste Barn kan holde af sin Moder og Fader.

»Dog maae vi skilles!« sagde den unge Mand; »Din Broder er os ikke god, derfor sender han mig i et Ærinde saa langt bort over Bjerge og Søer! Farvel min søde Brud, for det er Du mig dog!«

Og saa kyssede de hinanden, og den unge Pige græd og gav ham en Rose; men før hun rakte ham den, trykkede hun et Kys paa den, saa fast og inderligt, saa Blomsten aabnede sig: da fløi den lille Alf ind i den, og hældede sit Hoved op til de fine duftende Vægge; men han kunde godt høre, at der blev sagt Farvel, Farvel! og han følte, at Rosen fik Plads paa den unge Mands Bryst - o, hvor dog Hjertet bankede derinde! den lille Alf kunde slet ikke falde i Søvn, saadan bankede det.

Længe laae Rosen ikke stille paa Brystet, Manden tog den frem og mens han gik ene gennem den mørke Skov, kyssede han Blomsten, o, saa tidt og stærkt, at den lille Alf var nær ved at blive trykket ihjel; han kunde føle gennem Bladet, hvor Mandens Læber brændte, og Rosen selv havde aabnet sig som ved den stærkeste Middagssol.

Da kom der en anden Mand, mørk og vred, han var den smukke Piges onde Broder; en Kniv saa skarp og stor tog han frem, og mens den anden kyssede Rosen, stak den onde Mand ham ihjel, skar hans Hoved af og begravede det med Kroppen i den bløde Jord under Lindetræet.

»Nu er han glemt og borte,« tænkte den onde Broder; »han kommer aldrig mere tilbage. En lang Reise skulde han gjøre, over Bjerge og Søer, da kan man let miste Livet, og det har han. Han kommer ikke mere, og mig tør min Søster aldrig spørge om ham.«

Saa ragede han med Foden visne Blade hen over den opgravede Jord og gik hjem igjen i den mørke Nat; men han gik ikke alene, som han troede: den lille Alf fulgte med, den sad i et vissent, sammenrullet Lindeblad, der var faldet den onde Mand i

*
- 179

Haaret da han gravede Graven. Hatten var nu sat ovenpaa, der var saa mørkt derinde, og Alfen rystede af Skræk og Vrede over den fæle Gjerning. -

I Morgenstunden kom den onde Mand hjem; han tog sin Hat af og gik ind i Søsterens Sovekammer; der laae den smukke blomstrende Pige og drømte om ham, hun holdt saa meget af og som hun nu troede gik over Bjerge og gennem Skove; og den onde Broder bøiede sig over hende, og loe fælt, som en Djævel kan lee; da faldt det visne Blad af hans Haar ned paa Sengeteppet, men han mærkede det ikke og gik ud, for selv at sove lidt i Morgenstunden. Men Alfen smuttede ud af det visne Blad, gik ind i Øret paa den sovende Pige og fortalte hende, som i en Drøm, det skrækkelige Mord, beskrev hende Stedet, hvor Broderen havde dræbt ham og lagt hans Liig, fortalte om det blomstrende Lindetræ tætved og sagde: »For at Du ikke skal troe, det bare er en Drøm, jeg har fortalt Dig, saa vil Du finde paa Din Seng et vissent Blad!« og det fandt hun, da hun vaagnede.

O, hvor græd hun ikke de salte Taarer! og til Ingen turde hun sige sin Sorg. Vinduet stod hele Dagen aabent, den lille Alf kunde let komme ud i Haven til Roserne og alle de andre Blomster, men han nænte ikke at forlade den Bedrøvede. I Vinduet stod et Træ med Maanedes-Roser, i en af Blomsterne der satte han sig og saae paa den stakkels Pige. Hendes Broder kom mange Gange ind i Kammeret, og han var saa lystig og ond, men hun turde ikke sige et Ord om sin store Hjertesorg.

Saasnart det blev Nat, listede hun sig ud af Huset, gik i Skoven til det Sted, hvor Lindetræet stod, rev Bladene bort fra Jorden, gravede ned i den og fandt strax ham der var slaaet ihjel, o, hvor hun græd, og bad vor Herre, at hun ogsaa snart maatte døe. -

Gjerne vilde hun føre Liget med sig hjem men det kunde hun ikke; saa tog hun det blege Hoved med de lukkede Øine, kyssede den kolde Mund og rystede Jorden af hans deilige Haar. »Det vil jeg eie!« sagde hun, og da hun havde lagt Jord og Blade paa det døde Legeme, tog hun Hovedet med sig hjem

*
- 180

og en lille Green af det Jasmintræ, der blomstrede i Skoven, hvor han var dræbt.

Saasnart hun var i sin Stue, hentede hun den største Blomsterpotte, der var at finde, i den lagde hun den Dødes Hoved, kom Jord derpaa og plantede saa Jasmingrenen i Potten.

»Farvel! farvel!« hviskede den lille Alf, han kunde ikke længer holde ud at see al den Sorg, og fløi derfor ud i Haven til sin Rose; men den var afblomstret, der hang kun nogle blege Blade ved den grønne Hyben.

»Ak hvor det dog snart er forbi med alt det Skjønne og Gode!« sukkede Alfen. Tilsidst fandt han en Rose

igjen, den blev hans Huus, bag dens fine duftende Blade kunde han bygge og boe.

Hver Morgenstund fløi han til den stakkels Piges Vindue, og der stod hun altid ved Blomsterpotten og græd; de salte Taarer faldt paa Jasmingrenen, og for hver Dag som hun blev blegere og blegere stod Grenen mere frisk og grøn, det ene Skud voxede frem efter det andet, der kom smaae hvide Knopper til Blomster og hun kyssede dem, men den onde Broder skjændte og spurgte, om hun var blevet fjantet? han kunde ikke lide og ikke begribe hvorfor hun altid græd over den Blomsterpotte. Han vidste jo ikke, hvilke Øine der vare lukt og hvilke røde Læber der vare blevne Jord; og hun bøiede sit Hoved op til Blomsterkrukken og den lille Alf fra Rosen fandt hende saadan blundende; da steg han ind i hendes Øre, fortalte om Aftenen i Løvhytten, om Rosens Duft, og Alfernes Kjærlighed; hun drømte saa sødt, og mens hun drømte, svandt Livet bort: hun var død en stille Død, hun var i Himlen hos ham, hun havde kjær.

Og Jasminblomsterne aabnede deres store hvide Klokker, de duftede saa forunderligt sødt: anderledes kunde de ikke græde over den Døde.

Men den onde Broder saae paa det smukke blomstrende Træ, tog det til sig, som et Arvegods, og satte det ind i sit Sovekammer, tæt ved Sengen, for det var deilig at see paa og Duften var saa sød og liflig. Den lille Rosenalf fulgte med, fløi fra

*
— 181

Blomst til Blomst, i hver boede jo en lille Sjæl, og denne fortalte han om den dræbte unge Mand, hvis Hoved nu var Jord under Jorden, fortalte om den onde Broder og den stakkels Søster.

»Vi veed det!« sagde hver Sjæl i Blomsterne, »vi veed det! ere vi ikke voxede frem af den Dræbtes Øine og Læber! vi veed det! vi veed det!« og saa nikkede de saa underligt med Hovedet.

Rosen-Alfen kunde ikke forstaae sig paa, hvorledes de kunde være saa rolige, og han fløi ud til Bierne, som samlede Honning, fortalte dem Historien om den onde Broder, og Bierne sagde det til deres Dronning, der bød, at de alle næste Morgen skulde dræbe Morderen.

Men Natten forud, det var den første Nat efter Søsterens Død, da Broderen sov i sin Seng tæt ved det duftende Jasmintræ, aabnede hvert Blomsterbæger sig, og usynlige, men med giftige Spyd, stege Blomster-Sjælene ud og de satte sig først ved hans Øre og fortalte ham onde Drømme, fløi derpaa over hans Læber og stak hans Tunge med de giftige Spyd. »Nu have vi hævnnet den Døde!« sagde de og søgte igjen tilbage i Jasminens hvide Klokker.

Da det blev Morgen, og Vinduet til Sovekammeret med eet blev revet op, foer Rosen-Alfen med Bidronningen og den hele Sværm Bier ind, for at dræbe ham.

Men han var allerede død; der stod Folk rundt omkring Sengen og de sagde: »Jasminduften har dræbt ham!«

Da forstod Rosen-Alfen Blomsternes Hævn, og han fortalte det til Biernes Dronning, og hun surrede med hele sin Sværm om Blomsterkrukken; Bierne vare ikke til at forjage; da tog en Mand Blomsterkrukken bort og een af Bierne stak hans Haand, saa han lod Krukken falde og gaae itu.

Da saae de det hvide Dødning-Hoved, og de vidste, at den Døde i Sengen var en Morder.

Og Bidronningen surrede i Luften og sang om Blomsternes Hævn og om Rosen-Alfen, og at bag det mindste Blad boer En, som kan fortælle og hævne det Onde!

*
— 182

Svinedrengen.

Der var engang en fattig Prinds; han havde et Kongerige, der var ganske lille, men det var da altid stort nok til at gifte sig paa, og gifte sig det vilde han.

Nu var det jo rigtignok noget kjækt af ham, at han turde sige til Keiserens Datter: »vil Du ha' mig?« men det turde han nok, for hans Navn var vidt og bredt berømt, der vare hundrede Prindsesser, som vilde have sagt Tak til, men see om hun gjorde det.

Nu skulle vi høre:

Paa Prindsens Faders Grav voxte der et Rosentræ, o saadant et deiligt Rosentræ; det bar kun hvert femte Aar Blomst, og det kun een eneste, men det var en Rose, der duftede saa sødt, at man ved at lugte til den glemte alle sine Sorger og Bekymringer, og saa havde han en Nattergal, der kunde synge, som om alle deilige Melodier sad i dens lille Strube. Den Rose og den Nattergal skulde Prindsessen have; og derfor kom de begge to i store Sølv-Foderaler og bleve saa sendte til hende.

Keiseren lod dem bære foran sig ind i den store Sal, hvor Prindsessen gik og legede »komme Fremmede«, med sine Hofdamer; og da hun saae de store Foderaler med Presenterne i, klappede hun i Hænderne af Glæde.

»Bare det var en lille Missekat!« sagde hun, - men saa kom Rosentræet frem med den deilige Rose.
* * * * *
--- 183

»Nei, hvor den er nydelig gjort!« sagde alle Hofdamerne.

»Den er mere end nydelig!« sagde Keiseren, »den er pæn!«

Men Prindsessen følte paa den og saa var hun færdig at græde.

»Fy Papa!« sagde hun, »den er ikke kunstig, den er virkelig!«

»Fy!« sagde alle Hoffolkene, »den er virkelig!«

»Lad os nu først see, hvad der er i det andet Federal, før vi

blive vrede!« meente Keiseren, og saa kom Nattergalen frem; den sang da saa deiligt, at man ligestrax ikke kunde sige noget ondt mod den.

»*Superbe! charmant!*« sagde Hofdamerne, for de snakkede allesammen fransk, den ene værre, end den anden.

»Hvor den Fugl minder mig om salig Keiserindens Spilledaase,« sagde en gammel Cavaleer; »ak ja! det er ganske den

samme Tone, det samme Foredrag!«

»Ja!« sagde Keiseren, og saa græd han, som et lille Barn.

»Jeg skulde dog ikke troe, den er virkelig!« sagde Prindsessen.

»Jo, det er en virkelig Fugl!« sagde de, som havde bragt den.

»Ja lad saa den Fugl flyve,« sagde Prindsessen, og hun vilde paa ingen Maade tillade, at Prindsen kom.

Men han lod sig ikke forknytte; han smurte sig i Ansigtet med Bruunt og Sort, trykkede Kasketten ned om Hovedet og bankede paa.

»God Dag, Keiser!« sagde han, »kunde jeg ikke komme i Tjeneste her paa Slottet.«

»Jo nok!« sagde Keiseren, »jeg trænger til een, som kan passe Svinene! for dem har vi mange af!«

Og saa blev Prindsen ansat, som keiserlig Svinedreng. Han fik et daarligt lille Kammer nede ved Svinestien og her maatte han blive; men hele Dagen sad han og arbeidede, og da det var Aften, havde han gjort en nydelig lille Gryde, rundt om paa den var der Bjælder og saa snart Gryden kogte, saa ringede de saa deiligt og spillede den gamle Melodie:

»Ach, Du lieber Augustin
Alles ist væk, væk, væk!«

men det Allerkunstigste var dog, at naar man holdt Fingeren ind i Dampen fra Gryden, saa kunde man strax lugte hvad Mad der blev lavet i hver Skorsteen, der var i Byen; see, det var rigtignok noget andet end den Rose.

Nu kom Prindsessen spadserende med alle sine Hofdamer, og da Iran hørte Melodien blev hun staaende og saa saa forhøiet ud; for hun kunde ogsaa spille »Ach, Du lieber Augustin,« det var den eneste hun kunde, men den spillede hun med een Finger.

»Det er jo den jeg kan!« sagde hun, »saa maa det være en dannet Svinedreng! hør! gaae ned og spørg ham, hvad det Instrument koster!«

Og saa maatte een af Hofdamerne løbe ind, men hun tog Klods-Skoe paa. -

»Hvad vil Du have for den Gryde?« sagde Hofdamen.

»Jeg vil have ti Kys af Prindsessen!« sagde Svinedrengen.

»Gud bevar' os!« sagde Hofdamen.

»Ja, det kan ikke være mindre!« svarede Svinedrengen.

»Han er jo uartig!« sagde Prindsessen, og saa gik hun, - men da hun havde gaaet et lille Stykke saa klang Bjælderne saa deiligt:

»Ach, Du lieber Augustin,
Alles ist væk, væk, væk!«

»Hør,« sagde Prindsessen, »spørg ham, om han vil have ti Kys af mine Hofdamer!«

»Nei Tak!« sagde Svinedrengen, »ti Kys af Prindsessen, eller jeg beholder Gryden.«

»Hvor det er noget kjedeligt noget!« sagde Prindsessen, »men saa maae I staae for mig, at Ingen faaer det at see!«

Og Hofdamerne stillede sig op for hende, og saa bredte de deres Kjoler ud, og saa fik Svinedrengen de ti Kys og hun fik Gryden.

Naa, der blev en Fornøielse! hele Aftenen og hele Dagen maatte Gryden koge; der var ikke een Skorsteen i hele Byen, uden de vidste hvad der blev kogt der, baade hos Kammerherren og hos Skomagere. Hofdamerne dandsede og klappede i Hænderne.

»Vi veed hvem der skal have sød Suppe og Pandekage! vi veed hvem der skal have Grød og Karbonade! hvor det er interessant!«

»Ja, men hold reen Mund, for jeg er Keiserens Datter!«

* - 185

»Gud bevar' os!« sagde de Allesammen!

Svinedrengen, det vil sige Prindsen, men de vidste jo ikke andet, end at han var en virkelig Svinedreng, lod ikke Dagen gaae hen uden at han bestilte noget, og saa gjorde han en Skralde, naar man svingede den rundt, klang alle de Valse og Hopsaer, man kjendte fra Verdens Skabelse.

»Men det er superb!« sagde Prindsessen, i det hun gik forbi, »jeg har aldrig hørt en deiligere Composition! hør! gaae ind og spørg ham, hvad det Instrument koster: men jeg kysser ikke!«

»Han vil have hundrede Kys af Prindsessen!« sagde Hofdamen, som havde været inde at spørge.

»Jeg troer han er gal!« sagde Prindsessen, og saa gik hun; men da hun havde gaaet et lille Stykke, saa blev hun staaende. »Man maa opmuntre Kunsten!« sagde hun, »jeg er Keiserens Datter! Siig ham, han skal faae ti Kys ligesom igaar, Resten kan han tage hos mine Hofdamer!«

»Ja, men vi ville saa nødig!« sagde Hofdamerne.

»Det er Snak!« sagde Prindsessen, »og naar jeg kan kysse ham, saa kan I ogsaa! husk paa, jeg giver Eder Kost og Løn!« og saa maatte *Hofdamen ind til ham igjen.

»Hundrede Kys af Prindsessen,« sagde han, »eller hver beholder sit!«

»Staae for!!!« sagde hun, og saa stillede alle Hofdamerne sig for og han kyssede da.

»Hvad kan det dog være for et Opløb dernede ved Svinestien!« sagde Keiseren, der var traadt ud paa Altanen; han gned sine Øine og satte Brillerne paa. »Det er jo Hofdamerne, der ere paa Spil! jeg maa nok ned til dem!« - og saa trak han sine Tøfler op bag i, for det var Skoe, som han havde traadt ned.

Hille den! hvor han skyndte sig!

Saasart han kom ned i Gaarden, gik han ganske sagte, og Hofdamerne havde saameget at gjøre med at tælle Kyssene, for at det kunde gaae ærligt til, at de slet ikke mærkede Keiseren. Han reiste sig paa Tæerne.

»Hvad for noget!« sagde han, da han saa de kyssedes, og

*
- 186

saa slog han dem i Hovedet med sin Tøffel, lige i det Svinedrengen fik det sex og fiirsindstyvende Kys. »Heraus!« sagde Keiseren, for han var vred, og baade Prindsessen og Svinedrengen bleve satte uden for hans Keiserrige.

Der stod hun nu og græd, Svinedrengen skjændte og Regnen skyllede ned.

»Ak, jeg elendige Menneske!« sagde Prindsessen, »havde jeg dog taget den deilige Prinds! ak, hvor jeg er ulykkelig!«

Og Svinedrengen gik bag *ved et Træ, tørrede det Sorte og Brune af sit Ansigt, kastede de stygge Klæder og traadte nu frem i sin Prindsedragt, saa deilig, at Prindsessen maatte neie ved det.

»Jeg er kommet til at foragte Dig, Du!« sagde han. »Du vilde ikke have en ærlig Prinds! Du forstod Dig ikke paa Rosen og Nattergalen, men Svinedrengen kunde du kysse for et Spilleværk! nu kan du have det saa godt!« -

Og saa gik han ind i sit Kongerige og lukkede Døren i for hende, saa kunde hun rigtignok synge:

»Ach, Du lieber Augustin,
Alles ist væk, væk, væk!«

*
187

Boghveden.

Tidt og ofte, naar man efter et Tordenveir gaaer forbi en Ager, hvor Boghveden groer, seer man, at den er blevet ganske sort og afsvedet; det er ligesom en Ildlue var gaaet hen over den, og Bondemanden siger da: »det har den faaet af Lynilden!« men hvorfor har den faaet det? - Jeg skal fortælle, hvad Graaspurven har sagt mig, og Graaspurven har hørt det af et gammelt Piletræ, der stod ved en Boghvede-Ager og staaer der endnu. Det er saadant et ærværdigt stort Piletræ, men runkent og gammelt, det er revnet lige midt i og der voxer Græs og Brombær-Ranker ud af Revnen; Træet hælder for over og Grenene hænge lige ned mod Jorden, ligesom om de kunde være et grønt, langt Haar.

Paa alle Markerne rundt om voxte Korn, baade Rug, Byg og Havre, ja den deilige Havre, der seer ud, naar den er moden, ligesom en heel Mængde smaa gule Kanarifugle paa en Green. Kornet stod saa velsignet, og jo tungere det var des dybere bøiede det sig i from Ydmyghed.

Men der var ogsaa en Ager med Boghvede, og den Ager var lige ud for det gamle Piletræ; Boghveden bøiede sig slet ikke, som det andet Korn, den kneiste stolt og stiv!

»Jeg er vel saa riig, som Axet.« sagde den, »jeg er desuden meget smukkere; mine Blomster ere skønne, som Æbletræets Blomster, det er en Lyst at see paa mig og mine! kjender Du nogen prægtigere end os, Du gamle Piletræ!«

Og Piletræet nikkede med Hovedet, ligesom det vilde sige:

* * * * *
- - - - - 188

»jo det gjør jeg rigtignok!« men Boghveden struttede af bare Hovmod og sagde: »det dumme Træ, det er saa gammelt at der voxer Græs i Maven paa det!«

Nu trak der et skrækkeligt ondt Veir op; alle Markens Blomster foldede deres Blade, eller bøiede deres fine Hoveder, mens Stormen foer hen over dem; men Boghveden kneisede i sin Stolthed.

»Bøi dit Hoved, som vi!« sagde Blomsterne.

»Det behøver jeg slet ikke!« sagde Boghveden.

»Bøi dit Hoved, som vi!« raabte Kornet! »nu kommer Stormens Engel flyvende! han har Vinger, der naae oppe fra Skyerne og lige ned til Jorden, og han hugger Dig midt over, før Du kan bede ham være Dig naadig!«

»Ja men jeg vil ikke bøie mig!« sagde Boghveden.

»Luk dine Blomster og bøi dine Blade!« sagde det gamle Piletræ, »see ikke op mod Lynet, naar Skyen brister, selv Menneskene tør det ikke, thi i Lynet kan man see ind i Guds Himmel, men det Syn kan selv gjøre Menneskene blinde, hvad vilde der da ikke skee med os Jordens Væxter, vovede vi det, vi, som ere langt ringere!«

»Langt ringere!« sagde Boghveden. »Nu vil jeg just see ind i Guds Himmel!« og den gjorde det i Overmod og Stolthed. Det var, som hele Verden stod i Ildslue, saaledes lynede det.

Da det onde Veir siden var forbi, stod Blomster og Korn i den stille rene Luft, saa forfriskede af Regnen, men Boghveden var brændt kulsort i Lynet, den var nu en død, unyttig Urt paa Marken.

Og det gamle Piletræ bevægede sine Grene i Vinden og der faldt store Vanddraaber fra de grønne Blade, ligesom om Træet græd, og Spurvene spurgte: »hvorfor græder Du? her er jo saa velsignet! see hvor Solen skinner, see hvor Skyerne gaee, kan Du mærke den Duft fra Blomster og Buske! hvorfor græder Du, gamle Piletræ!«

Og Piletræet fortalte om Boghvedens Stolthed, Overmod og Straf! den følger altid. Jeg som fortæller Historien har hørt den af Spurvene! - de fortalte mig det en Aften, da jeg bad dem om et Eventyr.

*
- 189

[Fra Digte 1830.]

Dødningen, et fyensk Folke-Eventyr.

»Mährchen noch so wunderbar,
»Dichterkünste machen's wahr.

Göthe.

Som Barn var det min største Glæde at høre Eventyr, en stor Deel staae endnu ret levende i min Erindring, og nogle af disse ere kun lidet eller intet bekendte; jeg har her gjenfortalt et, og dersom jeg seer det optaget med Bifald, vil jeg saaledes behandle flere, og engang levere en Cyclus af danske Folke-Eventyr.

Forfatteren.

190

Digte (*Bibl. 51*) udkom 2.1.1830 og indeholder: [I] Digte af H. C. Andersen. »Vergessne Gedichte sind neue.« Jean Paul. Kjøbenhavn. Trykt, paa Forfatterens Forlag, hos C. H. Robert. 1830. [II] blank. [III] dedikation til Jonas Collin. [V-VI] Indhold. 1-104 digte. 105-06 omstående deltitel og forfatternotits. 107-26 text.

191

Omtrent en Mill fra *Bogense* finder man paa Marken i Nærheden af *Elvedegaard*, en ved sin Størrelse mærkværdig Hvidtjørn, der kan sees fra selve den jyske Kyst. I gamle Dage skal der have været to, og man

fortæller, at *Fredrik den Anden* har besøgt dette Sted, for at see denne Mærkelighed, og at de i denne Anledning vare udskaarne i Form af to Kroner.

Som ganske unge Spirer voxte disse Hvidtjørne i en lille Hauge, som laae der bag et fattigt Bondehuus; dengang var *Elvedgaard* et Nonnekloster rundtomkring omgivet med Voldgrave, hvoraf endnu en stor Deel er vedligeholdt.

Det var en smuk August-Aften, Myggene opførte deres luftige Francaiser, og Frøerne sade som fugtige Spillemand og qvækkede et lystigt Chor i deres dybe Orchester, Nonnerne havde just endt den fromme Aftensang og hver begav sig til sin Celle. Omkranset af Skoven laae den lille Indsø saa stille og speilklar ved Klosteret, kun naar en Fisk slog op forstyrredes den rolige Flade; men imellem Elverkrattet, saae man ved Fuldmaanens Skin, hvorledes Elverpigerne som lette Taager svingede sig i lystige Dandse, Elverkongen stod med en Sølv-Krone paa Hovedet, der skinnede med blaaligt Skjær i Maanelyset; dybt nede i Mosen legede Løgtømændene Tagfat om en lille Høi, hvor engang en hellig Munk havde nedmanet en Natteand, men han maatte vist ikke have forstaaet Kunsten ret, thi den Nedmanede fløi hver Midnat, i store Kredse, som en kulsort Bavn og skræmmede Egnens Beboere ved sit hæse Skrig.

Der var allerede ganske mørkt i Klosteret, men fra den lille Hytte i hvis Have Hvidtjørnene vare plantede, flammede endnu Lampelyset gennem de smaae Ruder. Indenfor de nøgne Leervægge laae en gammel Bonde paa Dødsleiet; hans Søn *Johannes* sad ved Sengen hos ham og trykkede den Døendes kolde, klamme Haand fast til sine Læber. Faarekyllingen peeb saa varslende i Krogen, Lampen var næsten udbrændt; den Gamle saae endnu engang med store, stive Blikke paa Sønnen, knuede krampagtigt hans Haand og sov hen i Herren.

Johannes græd høit, nu følte han sig med eet saa ganske ene i Verden; vel havde han mange Ligealdrende og Bekjendte der

* *
-- 192

i Egnen, men der var jo ingen han ganske kunde slutte sig til, ingen, der ganske kunde dele hans Følelser.

Dagen skinnede alt ind i Hytten og fandt *Johannes* sovende foran Faderens Dødsleie; han holdt endnu den Dødes kolde Haand fast i sin, og deilige, brogede Billeder fløi i Drømme forbi hans Sjæl. Han saae sin Fader frisk og sund; alt var lyst og smukt rundtomkring, og en deilig, men bleg og liigklædt Pige satte ham en Krands paa Hovedet; hans gamle Fader lagde Pigens Haand i hans; - han vaagnede, og følte nu kun Faderens kolde Dødninghaand, og saae den Dødes brystne Blikke, der uden Seekraft stirrede paa ham.

Det var en Fredagmorgen de førte den Døde til sit sidste Hvilested; *Johannes* fulgte langsomt efter den sorte Kiste der g j emmede ham hans kjære Fader; Munken læste en latinsk Bøn og kastede Jord paa Kisten, da var det, som hans Hjerter skulde briste, men da Chor-Drengene sang og svingede Røgelsekarrene, saa den blaalige Røg hvirvlede op imellem de grønne Hække, da smeltede han hen i Graad; han syntes i de spæde Stemmer at høre Guds Engle der sang hans Fader imøde. Han saae op imod Himlen, saae rundt omkring sig; Alt aandede et frodigt Sommer-Liv; da blev det ham klart i Sjælen, at Døden ikke kunde være Tilintetgjørelse; Fuglene sang saa smukt rundtom i de høie Kastanietræer, og høit oppe under den blaae Himmel seilede de lette Skyer langt bort til fremmede Lande. Da vaagnede en mægtig Længsel hos ham efter at see sig om i Verden. Skaren drog tilbage til Sørgehuset hvor et rigeligt Gilde ventede den; man roste den Afdøde og hans velbryggede Most, og alt som de drak for den Døde bleve de selv mere levende; en mædsket Munk, der lignede den hogartske, havde paataget sig en Harlequins lystige Rolle, drak og sagde dumme Vittigheder saa godt som nogen monarkisk Skolemester, men *Johannes* sneeg sig fra det lystige Selskab; han havde skaaret og sammenføiet et stort Trækors, det bar han hen paa Kirkegaarden og satte paa Faderens Grav, som alt nogle af Byens Piger havde bestrøet med Sand og Blomster.

Tidlig den næste Morgen pakkede han sig en lille Byldt sammen, gjemte i sit Belte hele sin Arvepart, der bestod i 50 Rdlr., og med denne og en lille Pung, hvori var nogle Sølvskillinger, forlod han Huset for at drage ud i den vide Verden. - Veien gik over Kirkegaarden hvor han først tog Afsked med sin Faders Grav, en Lærke sad paa Trækorset og sang, men flagrede strax bort mellem de duftende Hyldetræer, da *Johannes* nærmede sig.

193

Det var en deilig Morgen, den duggede Kornmark straalte som et Hav af Guld i Morgensolen; langsomt steg Taagerne fra Engen, og alle Blomsterne nikkede i den friske Morgenvind, som de vilde ønske *Johannes* Velkommen i den frie Natur. Endnu engang dreiede han sig om paa Høien for at see den gamle, bekjendte Kirke, hvor han var døbt, og hvor han hver Søndag med sin gamle Fader havde bedet til Christus og alle de Hellige; da saae han høit oppe i et af Hullerne i Taarnet, Kirke-Nissen staae med sin lille røde, spidse Hue, han skyggede for sit Ansigt med den bøiede Arm, da ellers Morgensolen skar ham i Øinene; *Johannes* nikkede ham sit Levvel, og den lille Nisse svingede sin røde Hue, lagde Haanden paa Hjertet og kyssede mange Gange paa Fingerne for at vise ham sine varme Ønsker om at Reisen maatte blive lykkelig.

Med Hovedet fuldt af brogede Drømme om den store deilige Verden han nu først ret skulde see, fjernede han sig alt mere og mere det kjære Barndoms Hjem. Gjenstandene blev snart nyere og fremmede Ansigter hilsede ham. Den første Nat indlogerede han sig i en Høestak paa Marken, og sov der som en persisk Fyrste i sit straalende Sovkammer. Den grønne Mark var hans Gulvteppe, Hyldebuskene og de vilde Rosenhække vare hans Blomstervaser, og som Vandfad havde han den hele Aae med sit friske rindende Vand. Maanen hang som en stor argantisk Lampe under det hvælvede Loft og brændte med en stadig Flamme. Uden nu at være i Frygt for at Lyset der, skulde brænde ned i Stagen eller vælte, og tænde Ild i det blaae Loft og de lette Sky-Gardiner sov *Johannes*, til et Chor af vingede Spillemand vækkede ham den næste Morgen.

Fra den nære Landsby ringede Klokkerne, det var Søndag; Folk gik til Kirke og hilsede alle saa venligt den fremmede Vandringsmand med det aabne ærlige Ansigt; snart tonede Messesangen, og Lysene brændte paa Altarbordet, men *Johannes* stod allene paa Kirkegaarden, saae de mange sjunkne Grave, der vare overgroede med høit Græs, da tænkte han paa sin Faders Grav, der nok ogsaa snart vilde synke saaledes sammen, da han ikke var og pyntede og lugede den. - Taus sadde han sig ned og rykkede Græsset af een af de nærmeste Grave, reiste de sorte Kors der vare faldne om, og lagde Krandsene, som Vinden havde revet bort fra de friske Grave, igjen paa deres Sted, i det han tænkte, at ogsaa en kjærlig Haand vilde tage sig af hans Faders Grav, nu da han ikke kunde det.

* *
-- 194

Ved Kirkegaardsporten stod der en gammel Tigger med et fromt ærværdigt Ansigt og lenede sig til sin Krykke, med ham delte han den lille Rest han endnu havde af Sølvpengene i sin Pung, og gik saa roligt og fornøiet videre frem i den vide Verden.

Ved Stranden fandt han en Skipper der laae seilfærdig, og for den lille Rest af sine Sølvpenge fik han ham til at tage sig med. Snart svulmede de hvide Segl for den friske Søvind; den deilige danske Kyst med sine Skove og Bakker fjernede sig mere og mere; Bølgerne væltede sig skumhvide mod Skibets Forstav, og let som en Fugl fløi det hen over Havet til fremmede Lande; henimod Aften viste sig en ny Natur-Scene for ham. Havet blev med eet roligt, Fladen var glat som et Speil, men langt borte snuste det i Luften som et Forbud paa det kommende Uveir; sorte tunge Skyer hævede sig paa Horizonten, og de hvide Maager flagrede ængsteligt med hæse Skrig henimod Kysten som man øinede i nogen Afstand. Før Skibet endnu naaede Land, var Uveiret kommet nærmere; *Johannes* stod ved Masten og saae henrykt ud i den oprørte Natur. Solen gik just stor og rund ned i Havet og alle Bølgerne spillede med en underlig Blanding af Rødt og Grønt. Over Havet hvælvede sig en deilig Regnbue og under denne stod den store Uveirsskye, ikke sort og truende, men farvet med et mildt Rosenskjær af den synkende Sol, og midt i dette blegrøde, spillede de blaaehvide Lynstraaler. Med ganske underlige Følelser betraadte *Johannes* Kysten; han stod jo nu i et fremmet Land, og Havet laae imellem ham og Hjemmet. Men snart forjog Synet af de mange nye Gjenstande det øieblikkelige Mismod; Uveiret syntes at drage bort over Havet, Aftenen var saa kjølig og smuk, han besluttede derfor strax at vandre videre; men efter nogle Timers Forløb, havde Uveiret vendt sig, og vor kjære Ungersvend maatte fordoble sine Skridt for at komme under Tag før Regnen brød løs. Det blev alt mørkere og mørkere omkring ham; endelig saae han en Kirke, der laae eensom paa en skovbegroet Høi; han stræbte der hen og fandt Døren til Vaabenhuset paa Klem. Rigtignok blev han ved Indtrædelsen lidt underlig om Hjertet ved at see sig i Selskab med en Død; thi paa Løibænken laae Liget af en midaldrende Mand med foldede Hænder og Svededugen over Ansigtet.

»Jeg vil ikke forstyrre den Dødes Ro,« tænkte han, »kun laane Tag til Uveiret er draget over.« Stille sadde han sig i Krogen, og var nær falden i Søvn, men da Regnen hørte op og Stormen sagtnedes, hørte han det pusle ganske underligt ved Døren 195 og to store mørke Skikkelser traadte ind, de nærmede sig den Døde og loe fælt i det de voldsomt toge fat paa ham.

»I Jesu-Navn hvem er I!« raabte *Johannes* og traadte frem imod dem. »Hvorfor vil I forstyrre den Dødes Fred?«

Mændene studsede, men efter nogle Øieblikke begyndte den ene ganske hæsligt at lee og sagde med en raa Stemme:

»Hævn, min Broder! Hævn! - denne Døde skylder os 50 Rdlr., som vi laante ham for nogle Dage siden; det var paa Speculation, og han var da frisk som en Fugl i Luften, men saa gik han os igaar hen og vilde trække en lurvet Tigger-Dreng op, der var falden i Aen, og blev der saa selv lidt for længe. Nu kan vi skyde en hvid Pind efter Pengene! os har han narret, og gjælder dog hos alle gamle Kjærlinger for en Guds Mand, men naar vi nu har kradset ham lidt, saa vil nok Bladet vende sig, og man vil ryste paa Hovedet og vidske om Satan og hans Engleskare; forstaaer Du mig?«

»Men om jeg nu træder frem i Morgen,« svarede *Johannes*, »og fortæller hvad I nu saa aabenhjertigt har sagt mig, hvad saa?«

»Hvad saa!« svarede Manden, »ja, naar vi frygtede det, saa kneb vi Dig nu strax i Halsen, saa Øinene skulde staae ud af Hovedet paa Dig som paa en kopt Krebs! men det frygte vi ikke for; thi til Gavn kan det

aldrig blive Dig, og en Ulykke vilde Du være vis paa!»

Saaledes taledede Manden og greb nu atter fat i Liget for at mishandle det; men *Johannes* traadte dristigt imellem og søgte med al sin Veltalenhed at forhindre det, men uden Nytte.

»Min Vei gaaer ud i den vide Verden,« sagde han tilsidst, »jeg har hverken Fader eller Moder, og min hele Rigdom er 50 Rdlr.; saameget er det jo den Døde skylder Eder? Vil I nu ved Gud og alle Helgene love mig, ikke oftere at forstyrre hans Fred, saa vil jeg gjerne give Eder min lille Eiendom!«

»I vil betale den Dødes Gjæld?« spurgte den ene og saae paa ham med store Øine.

»Ja,« svarede *Johannes*, »naar jeg kun kan være vis paa at I vil forunde hans arme Legeme Ro, og ikke søge at forringe hans ærlige Rygte. Her er Pengene, men gjør først Eed over den Døde, og læg Eders Haand paa hans kolde Hoved!«

Mændene adløde og forføiede sig snart veltilfredse hjem med Pengene; men *Johannes* lagde først Liget tilrette igjen paa Løibænken, og foldede dets kolde Hænder før han greb til Vandringsstaven og sagde den Døde Farvel.

»See nu er jeg lettet for den Byrde!« tænkte han, »ingen 196 Røver skal nu slaae mig ihjel for mine Penges Skyld, og jeg har ærligt betalt mit Nattely; vor Herre vil nu nok sørge for hvad der videre skal komme!« Rolig og tilfreds forlod han Vaabenhuset; Uveiret var draget over og Fuldmaanen skinnede hvid og klar fra den blaa Himmel. Natten var saa mild og kjølig og alle Buske og Træer i Skoven hvor han gik duftede saa friskt og kvægende; lystigt legede de smaa Alfer i Krattet, og lode sig ikke forstyrre af den Fremmede der gik forbi og saae paa deres Lege, thi han var et godt, uskyldigt Menneske. - Nogle af Alferne vare ikke større end en Finger og havde deres lange gule Haar opheftet med Guldkamme; andre vare kun en Tomme i Høiden, det var vistnok de mindre Børn, og de morede sig med at seile i store Blomsterblade der gyngede paa Duggen i det høie Græs; væltede saadan en lille Baad saa Alfen faldt paa Hovedet ned og blev borte i Græsset, da blev der en Latter og Støi af de andre Smaa-Puslinger. - Fra Hæk til Hæk maatte store brogede Ædderkopper med Guldkroner paa Hovedet, spinde dem flere Alen lange Hænge-Broer og Paladser, der, besprængte med de fine Dugdraaber, saae ud som de vare indvirkede med Diamanter. Hele Skarer af luftige Alfer hoppede nu om paa disse Broer og Slotte til den lyse Morgen, da forsvandt de allesammen, og Vinden førte deres deilige Bygninger bort, der nu kun flagrede hen i Luften som store Spindelvæve og forsvandt reent, da Solen kom høiere paa Himlen. I det *Johannes* saaledes vandrede fremad i levende Drømme, hørte han en stærk Mandsstemme raabe bagved sig: »Holla Kammerat! hvorhen gjelder Reisen?« Han vendte sig om, og saae en rask Mand paa omtrent 30 Aar, han var velklædt, havde en lille Randsel paa Ryggen og støttede sig paa en stor Knortekjæp.

»Jeg gaaer ud i den vide Verden,« sagde *Johannes*, »min Fader er død, og jeg er kun en fattig Knøs, men vor Herre, tænker jeg, hjælper mig nok! Fuglen synger og har dog hverken Korn eller Penge, og det gaaer mig ligesaadan.«

»Min Vei gaaer ogsaa ud i den vide Verden,« sagde den Fremmede; »skal vi da ikke gjøre Følgeskab? To slaae sig altid bedre igjennem end een!« Rask gled Talen ham fra Tungen, *Johannes* følte sig underligt draget til ham, og snart vare de ret fortrolige og bekendte med hinanden.

Den Fremmede besad sjeldne Kundskaber, havde *seet sig meget om i Verden; *Johannes* lyttede forundret til hans Tale, en heel ny Verden viste sig for ham, og Alt hvad han før kjendte,

* - 197

traadte nu frem i en ny og klarere. Skikkelse. Han beskrev ham saa levende de uendelige, høie Bjerge med deres evige lis og Snee; hvorledes Skyerne hang dybt nede under Vandringsmanden; hvor reen Luften der var, saa at Himlen hvælvede sig i det mørkeste Blaae, og Solen stod uden blændende Straaler i det stærkeste Ildrødt. Hvor skjönt der var imellem disse Bjerge, hvor lispynamider vexle med Blomstertæpper og gyldne Kornmarker; og hvor man fra den høieste Spidse skuer ud i det Uendelige; og hvor da de lavere Bjerge med deres Gletscher og Snee see ud som et oprørt Hav, der i et Nu er stivnet med sine uhyre Bølger. Han fortalte ham ogsaa om Bjergenes Indre, hvor det blinkende Ærts slyngede sig som Bække og Floder i uendelige Bugter; om de store Have med deres Koralklipper og store Uhyrer; og om de uendelige mange Riger og Lande paa denne Jord.

Aldrig havde *Johannes* tænkt sig Verden saa stor; jo mere den Fremmede fortalte, desto større blev den for ham; men som han meest undrede sig over dens Storhed, pegede den Fremmede mod Himlen, viste ham Solen, og udviklede hvorledes enhver Stjerne, der tindrede ham om Natten kun som en lille Prik, var en Klode, større og maaskee skjønnere end denne Jord her; da svimlede *Johannes* ved Tanken om det store Uendelige, men rystede derpaa med Hovedet og trykkede smilende den Fremmedes Haand idet han takkede ham for det deilige Eventyr, thi andet kunde det jo ikke være. -

Solen stod allerede høit da de gjorde Rast under et stort Træ; den Fremmede deelte sit lille Forraad med

ham, der bestod i Brød og Viin; en saadan Drik havde han endnu aldrig smagt; det var ret en fornem Frokost i det Grønne. Skoven hvælvende sig som en Riddersal, og høit oppe i Galleriet, der var betrukket med ægte Grønt der ikke gik af i Vadsken, sang Fuglene, som de største Sangere, smukt fra Bladet, og ikke een slog en falsk Trille.

Vore Vandringmænd havde næsten fortæret deres Frokost, da der nærmede sig en gammel, af Alderen krumtbøiet Kone; hun bar paa sin Ryg et Knippe Brænde, som hun havde samlet sig i Skoven, og støttede sig med den ene Haand paa en Krykkestok, men holdt med den anden tre store Riis af *Bregner* og *Vidier*. Langsomt og stønnende skred hun fremad, men som hun var nærved dem begge sank hun til Jorden og udstødte et smerteligt Skrig; de sprang strax op for at hjælpe hende, men

* - 198

hun havde i Faldet brukket sit ene Been. Hun jamrede høit af Smerte, og bad dem føre hende til sin Hytte, som kun laae et lille Stykke Vei derfra. *Johannes* greb hende strax i sine Arme, men den Fremmede bad ham at lade hende ligge i Græsset, tog saa en Krukke frem af sin Randsel og forsikkrede at den gjemte en kostbar Salve, der ikke alene strax kunde hele Beenbrudet, men endogsaa gjøre hende det Been langt raskere end det før havde været, men til Belønning forlangte han de tre Riis hun bar i Haanden. Den Gamle stirrede forundret paa ham og mumlede sært med de tandløse Gummer:

»Kold og hvid, varm og rød,
»Kongekrone eller Død« -

og rakte ham de tre Riis. Neppe havde han nu besmurt Benet med sin Undersalve, før den Gamle reiste sig, og forsikkrede at hun endnu aldrig havde været saa let paa det Been før, og bad ham, dog endelig at smøre det andet lidt med, for at hun ikke skulde komme til at hinke, men kunde blive lige rask paa begge Benene; neppe havde han opfyldt hendes Ønske, før begge Pusselankerne gik paa hende som nogle Trommestikker, hun knixede og forsvandt i den grønne Skov.

»Hvad vil Du med de Riis?« spurgte *Johannes* den Fremmede, som gjemte dem omhyggeligt i sin Randsel.

»Bruge dem naar jeg bliver Kjærtensvend og skal ledsage min Dame;« svarede han, »o det var en ganske fortræffelig Fangst!«

Henimod Aften traadte de ud af Skoven, og en stor viid Udsigt laae foran dem.

»Hvilke sorte Skyer trække ikke op derude!« sagde *Johannes*, »det bliver vist Uveir til Natten.«

»Sorte Skyer;« afbrød den Fremmede ham, »nei det er Bjerge, imorgen ville vi kunde være der.«

Med hvilken Længsel stirrede ikke *Johannes* der hen og ønskede endnu i denne Aften at kunne være der, men den Fremmede fandt det rigtigst at de udhvilede sig i det nære Værtshuus, for at de med fornyede Kræfter den næste Morgen kunde begynde deres Bjerg-Reise.

I Kroestuen var der en stor, broget Forsamling, thi en Marionetspiller havde her paa nogle Tønder opreist sit lille Theater, og vilde give *Dronning Esters* deilige Historie. *Johannes* og den Fremmede toge sig Plads imellem de andre Tilskuere, hvoraf

* - 199

nogle røge Tobak, og andre sladdrede ganske lystigt. En tyk Slagter som lod til at være den fornemste i Selskabet sad nærmest Theateret med sin store Bulbider ved Siden, der gloede omkap med det øvrige Publicum paa den kongelige Herlighed der nu viste sig.

Kong *Ahasverus* havde allerede ophøiet *Ester* til Dronning; *Mardockæus* var ført om paa en deilig hvid Hest og *Haman* hængt; nu kom den sidste Act hvor Jøderne skulde ihjelslaae alle deres Fjender; hu! hvor der var en Ødelæggen; Kongen og Dronning *Ester* sad midt paa Torvet paa en deilig Trone og de havde begge Guld kroner paa Hovedet og lange røde Kapper som de smaae Jøde-Drenge bare Slæbet paa. Hvergang der faldt et Regiment Hedninger nikkede *Ester* og hoppede op og ned paa sit Sæde, saa det var en Lyst at see paa, men med eet, Gud maa vide hvad den store Bulbider tænkte, da den tykke Slagter nu af Interesse for Stykket glemte at holde paa ham, foer han i eet Spring op paa Theatret, væltede alle Drabanterne og tog Dronning *Ester* midt i hendes tynde Liv. »Knik, knak! hvor gik hun i Stykker, og den arme Marionetspiller jamrede sig gyseligt, thi det var jo hans første Prima-Donna, Hunden havde bidt Hovedet af. Comedien var da nu forbi for denne Gang, og enhver begav sig til sit; da tog den Fremmede den stakkels Dronning *Ester* i sine Hænder, og smurte hende med den kostelige Salve han eiede, og strax blev hun heel, og hvad der endnu var mere underligt, hun bevægede sine Lemmer af sig selv, gjorde en dyb Compliment og slog ud baade med Arme og Been. Da blev Marionetspilleren saa glad i sit Hjerte, thi nu kunde hun selv røre sig, uden at han behøvede at trække i Snorene, og manglede alene Mælet for at være en fuldkommen Dame.

Efterat have holdt et tarveligt Aftensmaaltid, lagde de sig til Ro, men de kunde ikke sove for en underlig Sukken og Stønnen, der syntes at komme fra Theatret; Marionetspilleren løftede Forhænget tilside, der laae alle Ridderne og Damerne, Kongen og Drabanterne, imellem hverandre og sukkede saa det skar ham i Hjertet, de stirrede paa ham med deres store Glas-Øine, og det var som de bade om, at blive smurt lidt, ligesom Dronningen, for at ogsaa de kunde bevæge sig af sig selv. Dronning *Ester* knælede ogsaa ned og udstrakte sin Guldkrone, ligesom hun vilde sige: »tag den! men smør min Gemal og mine Hoffolk!«

*- 200

da kunde Marionetspilleren ikke længer modstaae, han lovede den Fremmede, at give ham hele Indtægten for denne Aften og mere til, naar han kun vilde smøre nogle af de andre Marionetter med, men den Fremmede forlangte allene det store Slagsværd han bar ved sin Side, og da han havde erholdt det, gned han snart Liv i de fornemste Træmænd.

Ved næste Dag-Gry forlede de Værtshuset, for at begynde deres Bjergreise; det gik bestandigt Bakke op ad, gjennem Krat og Buske; snart antog Alt rundtom et vildere Præg; høie Fjeldstykker hang truende ud over deres Hoveder; Fodstien var saa snever, at *Johannes* svimlede og var styrtet ned i den frygtelige Kløft under sig, havde ikke den Fremmede understøttet ham. Udsigten blev nu friere, Solen stod op og skinnede med sine røde Straaler paa de hvide Bjergtinder, men dybt nede laae Dalen i en blaalig Taage, der dunstede bort i Morgensolen. *Johannes* var hensunken i Beskuelsen af denne Pragt; han saae og anede kun Gud i den store Uendelighed, da lød der ganske underlige, himmelske Toner over hans Hoved; underligt smæltede de hen med hans Hjertes Følelser; han saae i Veiret, en stor, hvid Svane svævede i Luften, dens Sang hendøde i smeltende Harmonier, og som baaren af Vinden, sank Fuglen med bøiet Hoved ned for hans Fødder og var død; da greb den Fremmede det store Slagsværd, som han havde faaet af Marionetspilleren, og nu bar ved sin Side, huggede i to stærke Slag de store Svanevinger af, og gjemte dem under sin Randsel.

Johannes var saa forundret over alt det Nye han saae og hørte, at han ikke kunde sige et Ord, men den Fremmede greb hans Haand og sagde: »see! kom ikke Sværdet mig nu ret til Pas? for disse Vinger skal vi faae Guld, og for Guldet et lystigt Maaltid!«

Saaledes vandrede de nu fremad mellem Bjergene, »hvor Alt er stort og deiligt,« sagde *Johannes*, »hvad mon der ikke være for deilige Lande paa hin Side Bjergene?«

»Der ligger Phantasiers Verden!« sagde den Fremmede, »jeg tænker at vi næste Morgen skal kunne see dens glimrende Diamant Bjerge!«

Da de nu havde reist mange Mile fremad, saae de dybt nede i en Dal mellem Bjergene, en stor Stad med mange Taarne der glindsede deiligt i det klare Solskin, og midt i Byen laae der et prægtigt Marmorslot tækket med Sølv og Guld, og her residerede Kongen. Omtrent en Miil fra Staden laae der et stort Krohuus, og alle vare her i Arbeide med at opreise en Æreport, som Pigerne behang med Blomster og Krands. Af Verten erfarede 201 vore Vandringsemænd, at de var i Hjerterkonges Rige, en fortræffelig Regent, og nær beslægtet med *Silvio* Ruderkongen, der er noksom bekjendt af *Carlo Gozzi's* dramatiske Eventyr »*de tre Pommeranzer*«.

»Ak!« sagde Verten, »vor allernaadigste Hjerterkonge er en fortræffelig Mand, ret en Hjertens Mand, og derfor male de ham ogsaa altid af med to Hjerter, men hans Datter - ak! ak!«

Her begyndte den gode Gamle, saa bitterligt at græde, saa han ikke kunde faae et Ord mere frem; da han siden havde fattet sig erfarede de, at Kongedatteren var skjøn som Solen, men var tillige en ond og arrig Hex, der var Skyld i mange deilige Prindser og mandhaftige Ridders Død. Enhver, ligefra Kongesønnen til Betleren, var det tilladt at beile til hende, men kunde han ikke svare paa tre givne Spørgsmaal, eller rettere, gjætte tre Ting, da lod hun, som en anden *Turandot*, ham uden Naade og Barmhjertighed henrette. Den gamle Konge var færdig at gaae af Sorg i Graven over sin ugudelige Datter, og over at have givet hende et helligt Løfte, ikke at blande sig i hendes Kjærlighedshandel. Ja, der var endogsaa forordnet eengang om Aaret en stor Bededag, hvor da Kongen med hele Folket laae paa Knæ og bad om, at Prindsessen maatte vende om paa den rette Vei, og faae et nyt og bedre Hjerter; Sorgen var saa stor, at selv de gamle Kjærlinger i Byen farvede deres Brændeviin sort, for ogsaa selv ved dette, at vise deres Bedrøvelse.

»Men er hun da saa smuk?« spurgte den Fremmede.

»Ak ja,« svarede Verten, »vor Herre har givet hende en skjøn Skabilon! men hvad nytter det? Et Æsel er dog et Æsel, bære det endogsaa et gyldent Dække! og Adel uden Dyd er en Løgte uden Lys! ak, naar de først klappe med Skovlen paa hendes Grav, saa har den Herlighed en Ende; saa skal hun sove i de røde Lagener, hvor Sengene er hede uden Varmebækken! Gud bevare os alle sammen! - Om en Stund kommer hun her forbi, derfor har jeg maattet lade reise denne Æreport; hun skal nu bese det nye Marmorbad! o Gud give hun maatte drukne deri, den lede Satan! men hun drukner ikke! hun drukner ikke!«

Johannes og den Fremmede sadte sig imidlertid til Bords i Gjestestuen for at nyde lidet, da de pludseligt bleve afbrudte ved larmende Hurraraab; de gik til Vinduet; der stod Verten udenfor og svingede med sin hvide Hue, og Piger og Karle holdte Krands i Veiret for Prindsessen der med sit Følge reed igjennem den

med Blomster og Grønt pyntede Æreport. Foran saae man to unge Riddersvende, ganske klædte som 202 Hjerterknægt i Spillekortene; hendes Terner rede paa sorte Heste, vare iførte røde og blaa Kjoler, og holdte hver en deilig Guld-Tullipan i Haanden, men Prindsessen selv sad paa en hvid, arabisk Hest, og hendes himmelblaae Kappe flagrede i Vinden; paa Hovedet bar hun en Krone af funkende Ædelstene, og de brune Lokker fløede i store, fyldige Ringe ned over hendes Barm og den tynde, hvide Kjortel der forraadte Legemet yndige Former. Hendes Pande var høj og ædel, og under de fiint tegnede Øienbryen funkede to store, sorte Øine, der maatte kunde skyde Pile gennem det haardeste Hjerter; Munden, Kinderne, Halsen... dog, hun var allerede forbi Huset, men hendes Blik havde hvilet paa *Johannes*, der stod som forstenet og stirrede ud efter Prindsessen, i hvem han troede at see det skønne Drømmebillede der havde svævet for ham ved hans Faders Dødsleie.

Han fortalte den Fremmede sin Drøm, hvorledes Faderen havde lagt den smukke Piges Haand i hans, hvor lykkelig han havde følt sig, og hvor levende det Hele endnu stod for ham, da han vaagnede op og holdt, istedet for Pigens, sin Faders iiskolde Dødninghaand fast i sin.

»Men,« sagde den Fremmede og rystede paa Hovedet, »læg Mærke til det ulykkelige Varsel, vaagn i Tide op af dette ulykkelige Kjærligheds Blund, og ikke siden, naar Dødens kolde Haand griber Dig! tænk paa de mange deilige Prindsere og mandhaftige Riddere, der ere dræbte før Dig, og lad mig ikke saa tidlig, og paa en saadan Maade, miste en kjær Reisekammerat!«

Men *Johannes* kastede sig til hans Bryst, og smeltede hen i Graad; han kunde ikke løsrive sig fra sit deilige Drømmebillede, som han nu havde seet svæve sig lyslevende forbi; det var som usynlige Magter reve ham med sig, han maatte see og tale med den deilige Prindsesse; hvad skønnere kunde han finde i den hele vide Verden? Det var som om han nylig havde læst *Werther* og *Siegwarth*, han kunde kun elske og døe.

Efter vel at have børstet sine Skoe og sin Kjole, vadsket Hænder og Ansigt, og kæmmet sit gule Haar til een Side, gik han ene ind i Byen, op til det store Slot, der glimrede af Sølv og Guld i Sol-Lyset. Med stærke Slag bankede han paa Kobberporten, men ingen aabnede den, han bankede atter, men først da han slog med Hammeren for tredie Gang, knagede den paa sine massive Hængsler; det var den gamle *Hjerterkonge* der selv kom og lukkede op; han var i Schlafrock og Tøfler, men paa sit

* - 203

ærværdige Hoved bar han, om de hvide Sølvlokke, den tunge Guldkrone og holdt Scepteret og Æblet under Armen, medens han med en stor Guldnøgle aabnede Porten.

Da han hørte at *Johannes* var en ny Beiler til hans kongelige Datter, brast den Gamle i Graad, saa at Scepter og Æble faldt til Jorden; han løftede begge Ilænder imod Himlen og tørrede sine Øine i den kostbare Schlafrock. Derpaa tog han *Johannes* ved Haanden og førte ham ind i Prindsessens Lysthauge. I hvert Træ hang der tre, fire kongelige Beilere, hvis Beenrade ranglede med de tørre Knokler og skræmmede alle Sangfuglene bort fra Haugen. Blomsterbedene bestod af Menneskebeen, og rundt om paa Terrasserne grinede fæle Dødninghoveder, og i Marmorbassinet legede Fiskene med de Dræbtes blødende Hjerter.

»Ak min Søn,« sagde den gamle Konge, »her seer Du hvad der venter Dig! læg ikke mere Blod paa mit og min Datters Hoved, vend om, eller Du mister snart Dit unge Liv!«

Johannes trykkede med Ærbødighed den gamle Konges Haand til sine Læber, men forsikkrede tillige, at hans Beslutning var urokkelig. Da larmede det i Slotsgaarden; Prindsessen kom tilbage, steg af Hesten og var snart i Haugen hos dem begge. *Johannes* talte, men han vidste ikke selv hvad han sagde, thi Prindsessen smilede saa saligt til ham og rakte ham sin hvide Haand til et Kys; hans Læber brændte, han følte sit hele Indre elektriseret; intet kunde han nyde af de Forfriskninger Pagerne frembare for ham, han saae kun sit skønne Drømmebillede, og det eneste han hørte var, at hun bød ham møde paa Slottet næste Morgen, da Dommerne og Raadet vilde være forsamlet til hans første Prøve.

Ude af sig selv af Glæde kom han tilbage til Kroen, faldt den Fremmede om Halsen og fortalte ham sin Lykke; denne rystede lidt med Hovedet, men smilte derpaa ret fornøiet, idet han trykkede *Johannes* fast i sine Arme, og sagde: »Du stakkels, kjære Knøs! i Grunden burde jeg græde over, at jeg saaledes skal miste Dig; men jeg vil dog ikke forstyrre Dig den sidste Dag Du har at leve i; lad os være ret lystige i Dag! jeg gjør Dit Grav-Øl i Aften, men lad os troe det er Dit Jaord! - Imorgen er det tidsnok for mig at græde over Dig!«

Som en Løbe-Ild havde Rygtet imidlertid udbredt sig i Byen, at der var kommen en ny Beiler til Prindsessen; Komoediehuset var blevet lukket; Kongen havde befalet, at anlægge Hof sorg, og i alle Kirkerne bad Præsterne for den nye Beiler.

Da Solen var gaaet ned, sad begge vore Vandringmænd i det lille Kammer, i Værtshuset; to Lys brændte i Armstager, og en 204 stor Bolle Punsch dampede paa Bordet. Den Fremmede var uhyre lystig, næsten overgiven, med tusinde morende Indfald forkortede han Tiden og nødte *Johannes* bestandig til, at tømme det fyldte Glas. Den stærke Drik, som var ham ganske uvant, virkede snart; *Johannes* nikkede med Hovedet og sov ind. Den Fremmede lagde ham stille hen i Sengen, tog imod Midnat sin Randsel frem, bandt

sig de to store hvide Svanevinger paa Ryggen, tog det ene Riis i Haanden, aabnede Vinduet, og fløi nu ind over Byen til det kongelige Slot, hvor han satte sig bag en Søile, udenfor Prindsessens Sovekammer-Vindue.

Alt var saa stille i Byen; kun en enkelt Gang hørte man Skildvagternes og Vægternes Snorken; Klokken slog tre Qvarter til Tolv; da aabnede sig Vinduet til Prindsessens Sovekammer, og let svævede hun i et stort hvidt Gevant og paa store Ørnevinger, ud over Byen til det nærliggende Bjerg; men den Fremmede gjorde sig usynlig, fløi bagefter og pidskede ret lystigt paa Prindsessen med sit Riis, saa at hendes røde Blod faldt som Dugdraaber ned paa Markens Græs og Blomster. Uh, hvor det var en underlig Tour igjennem den skarpe Luft! Vinden tog i hendes lange hvide Gevant, og Maanen skinnede derigjennem.

»Hvor det hagler! hvor det hagler!« sukkede Prindsessen ved hvert Slag hun fik af Riset. Endelig naaede hun Bjerget, og bankede paa; da drønnede det underligt derinde, som om tusinde Jernkjæder faldt i en Afgrund; Fjeldvæggen brast, og Prindsessen med sin usynlige Ledsager, steeg ind i den dybe, hvalte Klippegang. Med samme Brag igjen lukkede Bjerget sig, og utallige smaae Nisser, der tjente den mægtige Trolde som her boede, bare den deilige Prindsesse ind i den store Thronsal. Over tusinde Søilegange strakte sig herfra gennem Bjerget, og alle straaledede af Ærts og Glimmerstene, hvis Straaler brødes i de deiligste Farver; en kunstig Sol og Maane lyste høit oppe under Hvælvingen, og Gulvet var indlagt med brogede Stene og Blomster. Høit paa en Throne af det pure Guld, sad Bjergets Konge med en Krone paa Hovedet, der bestod af een eneste Rubin; hans sorte, filtrede Marelokke hang ham ned om det vanskabte, violetblaae Ansigt; han kyssede Prindsessen paa Panden og lod hende tage Plads ved sin Side; snart begyndte der en stor Lystighed, Troldens hele Hof kom i Bevægelse; hvor der var et Summen og Brummen! smaae Frøkener, neppe en Alen lange, dandsede med pene Krigsmænd, der heller ikke vare større, saa at man skulde troe at Uniformen, Sabelen og den lille Hat med de vaiende Fjer, alt var kun en Maskerade. Ingen saae den 205 Fremmede der havde stillet sig bagved Thronen, men han hørte og saae desbedre Alt. Saaledes opdagede han, at de fleste opvartende Kavalere og de som lukkede Dørene op, ikke vare virkelige Trolde, men kan nogle Træ-Klodse, som deres mægtige Herre, Trolde, havde hexet Liv i, og ladet faae de prægtige Klædninger de bare. Hist hoppede en af Hoffets skjønne Aander, men det var, naar han ret betragtede ham, kun et Kosterkaft med et Kaalhoved paa Spidsen, som de selv havde skabt til deres Genie og behængt med en gyldenstykket Kjole. Efterat der nu var dandsset, og fremfor alt sagt mange Dumheder, vilde Prindsessen bryde op, men først fortalte hun Trolde, at en ny Beiler havde indfunden sig, og spurgte ham derfor til Raads, om hvad hun skulde tænke paa denne Nat, for at forelægge sin Beiler det, naar han næste Morgen indfandt sig paa Slottet.

»Hør,« sagde Trolde, »jo simplere Tingene er, des vanskeligere er det ham at gjette; tænk derfor paa Eders Skoe - Jeg haaber ellers vi sees igjen næste Nat, og en langt mere glimrende Pest, end denne, vil da vente Dem.«

Prindsessen neiede, og alle de smaae Kavalere bare hende paa deres Hænder til Udgangen af Bjerget, hvorfra hendes egen Kavaleer, paa samme Maade som før, ledsagede hende til Slottet, hvor hun steeg ind af Vinduet, klagende over det stærke Hagl-Veir.

Da den Fremmede kom tilbage til Kroen, sov *Johannes* endnu; han løste i Hast sine Vinger af, og lagde sig til Ro ved hans Side. Ved Dag gry vaagnede *Johannes*, den Fremmede sprang ogsaa op fra Leiets, fortalte ham, at han havde drømt ganske underligt om Prindsessen og hendes Skoe i Nat, og bad ham derfor ret inderligt at spørge Prindsessen, om hun ikke skulde have tænkt paa sine Skoe!

»Jeg kan ligesaa godt spørge om det ene, som om det andet,« sagde *Johannes*, »thi jeg er vist lige langt fra det. Jeg veed jeg maa døe; men jeg faaer hende dog engang endnu at see, tør endnu engang tale med hende!« O det var rørende at høre! det arme unge Menneske, der før var saa naturlig, saa elskelig, talte nu ganske som en clarensk Bog; men hvad gjør ikke Kjærlighed?

Grædende kastede han sig om Vennens Hals, testamenterede ham sin lille Eiendom, og gik nu med bankende Hjerter op paa Slottet. Salen var allerede opfyldt med Mennesker, Dommerne sad paa deres Sæde, og den gamle Konge stod og tørrede sine

* - 206

Øine i et hvidt Lommetørklæde. Snart traadte Prindsessen ind; o, hun var endnu langt skønnere end Dagen forhen! Trompeterne blæste, Prindsessen vinkede ad *Johannes* der nu traadte hen foran hende og knælede ved Thronens Fod. Med huldsaligt, fyrsteligt Smil spurgte hun ham om, hvad hendes Tanker havde dvælet ved sidste Nat; o dette Smil, dette Smil kunde have gjort Lykke baade i en Roman og paa Theatret, men det forsvandt idet Ordet: »Skoe« kom fra hans Læber; hun beed sig i sine, blev bleg som et Liig og sittrende af Harme tilstod hun, at han havde gjettet rigtigt. Hille den! hvor blev ikke den gamle Konge glad; han hoppede Salen rundt paa det ene Been, medens hele det forsamlede Folk klappede i Hænderne for ham og den lykkelige Beiler, der nu havde gjettet første Gang.

Jublende kastede *Johannes* sig om den Fremmedes Hals, da han kom tilbage til Kroen; fortalte hvorledes Himlen saa underligt ved hans Drøm havde frelst og hjulpet ham; og med barnlig Tillid stolede han paa, at

den gode Gud ogsaa vilde hjælpe ham de to følgende Gange; den næste Morgen var han atter tilsagt at møde paa Slottet. Aftenen gik omtrent som den foregaaende. Da *Johannes* sov, spændte den Fremmede igjen sine Vinger paa, og ledsagede atter Prindsessen til og fra Bjerget, men brugte denne Aften begge Risene, saa hun havde Mærke deraf paa sin lilliehvide Ryg. Denne Gang tænkte hun paa sin Handske, og *Johannes*, underrettet af den Fremmede, der atter foregav at have drømt det, gjattede rigtigt, til Kongen og det hele Folks Glæde. Den gamle Konge begyndte allerede at faae lidt Couleur igjen, og de gamle Koner farvede ikke længer Brændevinet sort, thi de vare næsten visse paa, at den guullokkede Ungersvend, som de kaldte *Johannes*, nok vilde seire og vinde Prindsessens Haand. Men nu nærmede den tredie og afgjørende Prøve sig. Saasnart *Johannes* var falden i Søvn om Natten, bandt den Fremmede sig igjen Vingerne paa Ryggen, tog alle tre Riis i Haanden og hængte det store Slagsværd ved sin Side. Det var en mørk og stormende Nat; Prindsessen svingede sig høit i Luften, hendes lange, sorte Haar flagrede i Vinden, Lynene glimtede Blink i Blink om hende, og man saae at hun var bleeg som Døden, men hun loe høit, og hendes Latter blandede sig underligt med Stormen; tre Gange svingede hun sig over sin Blomsterhave, hvor Beenradene af de mange Beilere hang i Træerne; og syntes at dandse til Vindens lystige Musik. Udmattet kom hun til Bjerget og sank næsten besvimet i

*
- 207

Armene paa de smaae Nisser, der strax bare hende ind i Salen til Trolden, deres Konge.

»En saadan Nat som denne,« sagde hun, »har jeg aldrig oplevet; det hagler og stormer, og den hele Himmel er en brændende Ild!«

Lystighed og Dandse begyndte i Bjerget, men hun kunde ingen Deel tage deri; hun stirrede stivt hen for sig, greb derpaa Troldens Haand, og fortalte hvorledes den nye Beiler ogsaa anden Gang havde gjættet, og at det var at frygte, at det tredie Gang kunde gaae ham ligesaa hældigt, og at hun da aldrig mere kunde komme her ud i Bjerget, at hendes Kraft da lidt efter lidt vilde svinde hen, og tilsidst ganske tabe sig.

»Nei, det skal ikke skee!« sagde Trolden, »hvad jeg nu vil give Dig at tænke paa, skal han ikke kunne udfinde, uden at han er en langt større Mand, end os tilsammen; men lystige ville vi være i denne Midnat og tumle os lidt i Bjergets hvælvede gale!« Og nu greb han hende ved Haanden, og begge hvirvlede sig hen i lystige Dandse; men da Tiden kom at hun maatte hjem, for ikke savnes paa Slottet, besluttet Trolden selv at ledsage hende.

Den Fremmede sled sine tre Riis op paa dem, og Trolden maatte bekjende, at han aldrig før havde været ude i saadant et Hagelveil, som dette. Da de kom til Slottet, trykkede han et Kys paa hendes Læber, i det han vidskede: »tænk paa mit Hoved!« men den Fremmede hørte det, og da Prindsessen var smuttet gennem Vinduet ind i sit Sovekammer, og Trolden vilde vende tilbage til Bjerget, greb han ham i hans sorte filtrede Marelokke, og skilte ved eet Hug med sit Slagsværd, hans stygge Hoved fra Kroppen, hvilken han kastede ned, langt ude i det oprørte Hav, men Hovedet tog han hjem, vadskede Blodet af, og bandt det saa ind i et stort, blaatærnet Lommetørklæde, hvilket han den næste Morgen gav til *Johannes*, hvem han paa det strængeste paalagde, ikke at aabne det, før Prindsessen den sidste Nat spurgte ham om, hvad hun havde tænkt paa. Der var ikke Plads paa Slottet for den Menneske-Masse som strømmede til, mange bleve klemt fordærvet, og de fleste bleve grusomt traadte paa deres Liigtorne. Raadet var samlet; den gamle Hjerterkonge, stod i al sin Pragt og Herlighed, med Æble og Scepter i Haanden, og den tunge Guldkrone paa sit gamle Hoved. Prindsessen sad dødningbleg i en kulsort Kjole, og vinkede med strængt Alvor af *Johannes*; han nærmede sig

*
- 208

Thronen, en dyb Taushed herskede i Salen; hurtigt aabnede han Tørklædet, og med et Skrig styrtede Prindsessen tilbage; alle bleve forfærdede for det i Døden nu langt hæsligere Hoved, *Johannes* tabte det af Haanden, og bøiede sig taus over Prindsessen; langsomt hævede hun sig i Veiret, rakte ham Haanden, og erklærede nu med sittrende Stemme, at han var hendes udkaarne Brudgom, da han nu saa lykkeligt havde udholdt sine tre Prøver.

O hvilken Glæde blev der ikke nu i hele Byen og i den gamle Konges Hjerter. - Overalt lød Musik og Lystighed, tre hele, stegte Oxer fyldte med Gjæs og Høns, bleve givne til Priis for Almuen; paa Torvene sprang kostbare Vine i dertil indrettede Vandspring. Theatret blev aabnet med et ganske nyt Stykke, der alt havde ligget i sex Aar, og ventet paa denne Fest-Leilighed, det handlede om Ingenting, Enhver kunde altsaa strax begribe det, Folk var godt stemt, og det gjorde en rasende Lykke. Om Aftenen var hele Byen illumineret; der var Dands og Lystighed paa Slottet, og Brudekammeret stod pyntet med Krands og Blomsterguirlander; den gamle Konge omfavnede *Johannes*, lagde sin Datters Haand i hans og skjænkede ham strax det halve Kongerige. Men Prindsessen var jo endnu en Hex og elskede ikke *Johannes*; alt dette havde den Fremmede tænkt paa, og derfor givet ham tre Fjer af Svanevingerne og en Flaske med nogle kostelige Draaber, i det han tillige bød ham lade sætte ved Brudesengen, et stort Kar fyldt med Vand; og naar Prindsessen vilde stige op i Sengen, da give hende et lille Stød saa hun faldt ned i Vandet, hvor han skulde dykke hende tre Gange, efterat have kastet Fjerene og Draaberne deri, da vilde hun ganske løses fra sin Troldom, og snart ret af Hjertet elske ham ligesaa høit som han nu elskede hende. *Johannes* iagttog

nøiagtigt hvad den Fremmede havde foreskrevet ham; Prindsessen skreeg høit, i det han dykkede hende under Vandet, og sprællede ham under Hænderne som en stor, kulsort Svane, af hvis Øine de gloende Funker spillede; men da hun anden Gang hævede sig over Vandet igjen, var Svanen hvid paa en eneste sort Ring nær, som den bar om Halsen, da han med inderlig Bøn til Gud, lod Vandet tredie Gang spille høit over Fuglen, hævede den sig rask i Veiret, Svanehammen faldt af, og han holdt Prindsessen i sine Arme. Hun var endnu langt skiønnere end før, og takkede ham med Taare i sine deilige Øine, fordi han havde hævet hendes Fortryllelse. -

*
- 209

Næste Morgen kom den gamle Konge med hele sin Hofstat, og der var en Gratuleren til langt op paa Dagen; men først da de alle havde gjort deres Complimenter, indfandt den Fremmede sig, han var reiseklædt, havde sin Stok i Haanden og Randselen paa Ryggen. *Johannes* kastede sig i hans Arme, og bad ham, dog ikke at drage bort, men blive hos ham og dele hans Lykke, hvis Skaber han jo ene og allene var. Men han rystede med Hovedet, smilede og sagde: »Nei, nu er min Tid omme! jeg har kun betalt en gammel Gjæld; husker du Natten i Vaabenhuset? den Døde Du frelste fra at blive mishandlet? *Jeg er Dødningen!*«

Johannes studsede, vilde tale til ham, men han var forsvunden.

Bryllups Festen varede endnu en heel Maaned, og den gamle Konge nød nu mange glade Dage og frydede sig ved sine Børns Lykke, snart red smaae Hjerterknægter og Hjerterdamer Ranke paa hans Knæe, og han lod dem lege med sit Scepter, og fortalte dem mange deilige Eventyr i de lange Vinteraftener, til selv hans eget Eventyr var ude.

*
- 210

211

[Fra Tre Digtninger 1838.]

Lykkens Kalosker. *Et Eventyr.*

212

Tre Digtninger (*Bibl. 320*) udkom 19.5.1838 og indeholder: 1 Tre Digtninger af H. G. Andersen. Lykkens Kalosker. En rigtig Soldat. Det har Zombien gjort. Kjøbenhavn. Forlagt af Universitets-Boghandler C. A. Reitzel. Trykt i Bianco Lunos Bogtrykkeri. 1838. 2 blank. 3 Lykkens Kalosker. Et Eventyr. 4 blank. 5-52 text. 53-102 bogens øvrige indhold.

213

I. En Begyndelse.

Enhver Forfatter har i sin Skrive- og Fremstillingsmaade noget Særegent; de som ikke ynde ham pege strax paa dette, trække paa Skuldrene og sige: »Der har vi ham igjen!« Jeg veed meget godt, hvorledes jeg kan bevirke denne Bevægelse og Yttring, det vil skee strax, naar jeg her begynder, som jeg har tænkt paa at ville det, nemlig: *Rom* har sin *Corso*, *Neapel* sin *Toledo*, - see der have vi Andersen igjen, sige de, men jeg maa alligevel blive ved - *Kjøbenhavn* har sin Østergade. Paa denne ville vi blive. Indenfor i et af Husene ikke langt fra Kongens Nytorv var indbudt et Selskab, et meget stort Selskab, for, som mange gjøre det, at erholde Abonnements Billetter paa de Andres gjensidige Indbydelser. Den ene Halvdeel sad allerede ved Spillebordene, den anden Halvdeel ventede paa Resultatet af Fruens: ja, nu skulde vi see til at finde paa

noget! Saavidt var man og Samtalen begyndte at krystallisere sig som den kunde. Blandt andet faldt ogsaa Talen paa Middelalderen; Enkelte ansaae denne for langt interessantere end vor Tid, ja Justitsraad *Knap* forsvarede saa ivrig denne Mening, at Fruen strax gik over paa hans Partie og begge ivrede da mod *Ørstedes* Afhandling i Almanaken om gamle og nye Tider, hvori vor Tidsalder i det Væsentlige sættes øverst. Justitsraaden ansaae Kong Hans's Tid for den ædleste og lykkeligste.

Medens dette var Stof for Samtalen, der kun øieblikkelig blev afbrudt ved Ankomsten af et Dagblad, som ingenting indeholdt, der var værd at læse, ville vi begive os ud i Forværelset, hvor Overtøji, Stokke og Kalosker havde Plads. Her sad to Piger, en ung og en gammel; man skulde troe, at de vare komne, for at følge deres qvindelige Herskab hjem, men betragtede man dem lidt nøiere, begreb man snart, at de ikke vare simple Tjenestetyender; dertil vare Formerne altfor ædle, Huden for fiin og Klædernes Snit for dristigt. Det var to Feer, den yngste var vel ikke Lykken selv, men en af hendes Kammerjomfruers
* *
-- 214

Kammerpiger, der bringe de mindre Lykkens Gaver omkring; den ældre saa noget mørk ud, det var Sorgen, hun gaaer altid selv i egen høie Person sine Ærinder, saa veed hun, at de blive vel udførte.

De fortalte hinanden, hvor de denne Dag havde været; den Lykkens Udsendte havde endnu kun expederet nogle ubetydelige Ærinder, som at frelse en ny Hat fra Regnskyl, skaffe en ærlig Mand en Hilsen af et fornemt Nul o. s. v. men hvad hun endnu havde tilbage var noget ganske Ualmindeligt.

»Jeg maa da fortælle,« sagde hun, »at det er min Geburtsdag idag, og til Ære for denne er mig betroet et Par Kalosker, som jeg skal bringe Menneskeheden. Disse Kalosker have den Egenskab, at Enhver, som faaer dem paa, øieblikkelig er paa det Sted eller i den Tid, hvor han helst vil være, ethvert Ønske med Hensyn til Tid, Sted eller Væren bliver strax opfyldt, og Mennesket saaledes endelig engang lykkelig herneden!«

»Jo, det kan Du troe!« sagde Sorgen, »han bliver saare ulykkelig og velsigner det Øieblik, han igjen er fri for Kaloskerne!«

»Hvor vil du hen!« sagde den Anden, »nu stiller jeg dem her ved Døren, Een tager Feil og bliver den Lykkelige!«

See det var den Samtale.

II. Hvorledes det gik Justitsraaden.

Det var, sildigt; Justitsraad *Knap*, fordybet i Kong *Hans's* Tid, vilde hiem og Skiæbnen styrede det saa, at han, istedet for sine Kalosker, fik Lykkens paa og traadte nu ud paa Østergade; men han var ved Kaloskernes Tryllekraft traadt tilbage i Kong *Hans's* Tid, og derfor satte han Foden lige ud i Dynd og Mudder paa Gaden, eftersom der da endnu ikke fandtes Brolægning.

»Det er jo forfærdeligt hvor sølet her er!« sagde Justitsraaden. »Hele Fortouget er væk og alle Lygterne slukkede!«

Maanen var endnu ikke kommet høit nok op, Luften desuden temmelig tyk, saa alle Gienstande rundtom flød i hinanden ved dette Mørke. Paa det nærmeste Hjørne hang imidlertid en Lanterne foran et Madonnabillede, men den Belysning var saa godt som ingen, han bemærkede den først, i det han stod lige derunder og hans Øine faldt paa det malede Billede med Moderen og Barnet.

»Det er nok,« tænkte han, »et Kunstkabinet, hvor de have glemt at tage Skildtet ind!«
215

Et Par Mennesker, i Tidsalderens Dragt, gik ham forbi.

»Hvordan var det de saa ud! de kom nok fra Maskerade!«

Pludselig lød Trommer og Piber, stærke Blus lyste; Justitsraaden standsede og saa nu et forunderligt Tog passere forbi. Allerforrest kom en heel Trop Trommeslagere, som ret artigt behandlede deres Instrument, dem fulgte Drabanter med Buer og Armbøsser. Den Fornemste i Toget var en geistlig Mand. Forbaset spurgte Justitsraaden, hvad dette havde at betyde og hvo denne Mand var.

»Det er Sjællands Biskop!« svarede man.

»Herre Gud, hvad gaaer der af Bispen?« sukkede Justitsraaden og rystede med Hovedet, Bispen kunde det dog umuligt være. Grundende herover og uden at see til Høire eller Venstre gik Justitsraaden gennem Østergade og over Høibroplads. Broen til Slotspladsen var ikke at finde, han skimtede en sid Aabred og stødte endelig her paa to Karle, der laae med en Baad.

»Vil Herren sættes over paa Holmen?« spurgte de.

»Over paa Holmen?« sagde Justitsraaden, der jo ikke vidste i hvilken Tidsalder han vandrede, »jeg vil ud paa Christianshavn i lille Torvegade!«

Karlene saae paa ham.

»Siig mig bare, hvor Broen er!« sagde han. »Det er skjændigt, her ingen Lygter ere tændte, og saa er det et Søle, som om man gik i en Mose!«

Jo længer han talte med Baadsmændene, des uforstaaeligere bleve de ham.

»Jeg forstaaer ikke jeres bornholmsk!« sagde han tilsidst vred, og vendte dem Byggen. Broen kunde han ikke finde; Rækværk var der heller ikke! »Det er en Skandale, som her seer ud!« sagde han. Aldrig havde han fundet sin Tidsalder elendigere, end denne Aften. »Jeg troer, jeg vil tage en Droske!« tænkte han, men hvor vare Droskerne? Ingen var at see. »Jeg faaer gaae tilbage til Kongens Nytorv, der holde vel Vogne, ellers kommer jeg nok aldrig ud paa Christianshavn!«

Nu gik han da til Østergade og var næsten igjennem den, idet Maanen brød frem.

»Herre Gud, hvad er det for et Stillads de har stillet op!« udbrød han, ved at see Østerport, som paa den Tid havde Plads for Enden af Østergade.

Imidlertid fandt han dog en Laage, og gennem denne kom han ud paa vort Nytorv, men det var en stor Enggrund; enkelte 216 Buske ragede frem og tvers over Engen gik en bred Kanal eller Strøm. Nogle usle Træboder for de hollandske Skippere, efter hvilke Stedet havde Navnet Hallandsaas, laae paa den modsatte Bred.

»Enten seer jeg *fata morgana* eller jeg er fuld!« jamrede Justitsraaden. »Hvad er dog dette I hvad er dog dette?«

Han vendte om igjen i den faste Tro, at han var syg; i det han kom ind i Gaden, betragtede han Husene lidt nøiere, de fleste vare Bindingsværk og mange havde kun Straatag.

»Nei, jeg er slet ikke vel!« sukkede han, »og jeg drak dog kun et Glas Punsch! men jeg kan ikke taale det! og det var ogsaa inderligt galt, at give os Punsch og varm Lax! det skal jeg ogsaa sige Agentinden! Skulde jeg gaae tilbage igjen og sige, hvorledes jeg har det! men det er saa flaut! og mon de ere oppe endnu!«

Han søgte efter Gaarden, men den var ikke til at finde.

»Det er dog forfærdeligt! jeg kan ikke kjende Østergade igjen! ikke een Boutik er der! gamle, elendige Rønner seer jeg, som om jeg var i Roeskilde eller Ringsted! Ak jeg er syg! det kan ikke hjælpe at genere sig! Men hvor i Verden er dog Agentens Gaard? Den er ikke sig selv mere! men derinde ere dog Folk oppe; ak! jeg er ganske vist syg!«

Nu stødte han paa en halvaaben Dør, hvor Lyset faldt ud gennem Sprækken. Det var et af den Tids Herbergeersteder, en Art Ølhuus. Stuen havde Udseende af de holsteenske Diler; endeel Godtfolk, bestaaende af Skippere, kjøbenhavnske Borgere og et Par Lærde sad her i dyb Diskurs ved deres Kruus og gav kun liden Agt paa den Indtrædende.

»Om Forladelse,« sagde Justitsraaden til Vertinden, som kom ham imøde, »jeg har faaet saa inderlig ondt! vil De ikke skaffe mig en Droske ud til Christianshavn!«

Konen saae paa ham og rystede med Hovedet; derpaa tiltalte hun ham i det tydske Sprog. Justitsraaden antog, at hun ikke kunde den danske Tunge og fremførte derfor sit Ønske i Tydsk; dette tilligemed hans Dragt bestyrkede Konen i, at han var en Udlænding; at han befandt sig ilde, begreb hun snart og bragte ham derfor et Kruus Vand, rigtignok noget brak, hentet ude fra Brønden.

Justitsraaden støttede sit Hoved paa sin Haand, trak Veiret dybt og grundede over alt det Sælsomme omkring sig.

»Er det »Dagen« for iaften,« spurgte han ganske mekanisk, idet han saae Konen flytte et stort Papir.

Hun forstod ikke, hvad han meente, men rakte ham Bladet, det var et Træsnit, der viste et Luftsyn, seet udi den Stad *Cöln*.

»Det er meget gammelt!« sagde Justitsraaden, og blev ganske oprømt ved denne Antiquitet. »Hvor er De dog kommet over det sjeldne Blad? Det er meget interessant, skjøndt det Hele er en Fabel! man forklarer slige Luftsyn ved at det er Nordlys, man har seet; rimeligviis fremkomme de ved Electriciteten!«

De som sad nærmest og hørte hans Tale, saae forundrede paa ham og Een af dem reiste sig, tog ærbødigt Hatten af og sagde med den alvorligste Mine: »I er vist en meget lærd Mand, Monsieur!«

»O, nei!« svarede Justitsraaden, »jeg kan tale med om et og andet, som man jo skal kunne det!«

»*Modestia* er en skønne Dyd!« sagde Manden, »iøvrigt maa jeg sige til Eders Tale: *mihi secus videtur*, dog suspenderer jeg gjerne her min *Judicium!*«

»Tør jeg ikke spørge, hvem jeg har den Fornøielse at tale med?« spurgte Justitsraaden.

»Jeg er Baccalaureus udi den hellige Skrift!« svarede Manden.

Dette Svar var Justitsraaden fyldestgjørende, Titelen svarede her til Dragten; det er vist, tænkte han, en gammel Landsbyskolemester, en original Karl, som man endnu, stundom, kan træffe dem oppe i Jylland.

»Her er vel ikke *locus docendi*,« begyndte Manden, »dog beder jeg, I vil bemøie Eder med at tale! I har en stor Læsning vist i de Gamle!«

»O, ja saamænd!« svarede Justitsraaden, »jeg læser gjerne gamle nyttige Skrifter, men jeg kan ogsaa godt lide de nyere, kun ikke »Hverdagshistorierne«, dem have vi nok af i Virkeligheden!«

»Hverdagshistorier?« spurgte vor Baccalaureus.

»Ja, jeg mener disse nye Romaner man har.«

»O,« smilede Manden, »der er dog et stort Snille i dem og de læses ved Hoffet; Kongen ynder særdeles Romanen om Hr. *Iffven* og Hr. *Gaudian*, der handler om Kong *Artus* og hans

*
- 218

Kjæmper ved det runde Bord, han har skjæmtet derover med sine høie Herrer!«*)

»Ja, den har jeg ikke læst endnu!« sagde Justitsraaden, »det maa være en ganske ny en, *Heiberg* har ladet udkomme!«

»Nei,« svarede Manden, »den er ikke udkommet ved *Heiberg*, men ved *Godfred von Gehmen!*«

»Saa det er Forfatteren!« sagde Justitsraaden, »det er et meget gammelt Navn! det er jo den første Bogtrykker, der har været i Danmark?«

»Ja, det er vor første Bogtrykker!« sagde Manden. Saaledes gik det ganske godt; nu talte en af de gode Borgermænd om den særdeles Pestilense, der havde regjeret for et Par Aar siden, og meente den i 1484, Justitsraaden antog, at det var Cholera Talen var om, og saa gik Diskursen ret godt. Fribytterkrigen 1490 laae saa nær, at den maatte berøres, de engelske Fribyttere havde taget Skibene paa Rheden, sagde de; og Justitsraaden, der ret havde levet ind i Begivenheden 1801, stemte fortræffeligt i med mod Engelskmanden. Den øvrige Tale derimod gik ikke saa vel, hvert Øieblik blev det gjensidig Bedemands-Stiil; den gode Baccalaureus var altfor uvidende, og Justitsraadens simpleste Yttringer klang ham igjen for dristige og for phantastiske. De saae paa hinanden, og blev det altfor galt, saa talte Baccalaureus Latin, i Haab om bedre at blive forstaaet, men det hialp dog ikke.

»Hvorledes er det med dem!« spurgte Vertinden, og trak Justitsraaden i Ærmet; nu kom hans Besindelse tilbage, i Samtalens Løb havde han reent glemmt Alt hvad der var gaaet forud.

»Herre Gud, hvor er jeg!« sagde han og svimlede ved at betænke det.

»Klaret ville vi drikke! Mjød og Bremer-Øl,« raabte En af Gjæsterne, »Og I skal drikke med!«

To Piger kom ind, den ene havde to Couleurer i Huen. De skjænkede og neiede; Justitsraaden løb det iiskoldt ned af Ryggen.

»Hvad er dog dette! hvad er dog dette!« sagde han, men

* *
- 219

han maatte drikke med dem; de toge ganske artigt fat paa den gode Mand, han var meget fortvivlet, og da En af dem sagde, at han var drukken, tvivlede han aldeles ikke paa Mandens Ord, bad dem bare om at skaffe sig en Droske, og saa troede de, han talte moskovitisk.

Aldrig havde han været i saa raat og simpelt Selskab, man skulde troe, Landet var gaaet tilbage i Hedendømmet, meente han, »det er det skrækkeligste Øieblik i mit Liv!« men i det samme opstod den Tanke hos ham, at han vilde bukke sig ned under Bordet og da krybe hen til Døren. Det gjorde han, men i det han var ved Udgangen, mærkede de Andre, hvad han havde for, de grebe ham ved Benene, og da, til hans gode Lykke, gik Kaloskerne af og - med disse, hele Trylleriet.

Justitsraaden saae ganske tydeligt foran sig en klar Lygte brænde, og bag denne en stor Gaard; Alt saae bekjendt og prægtigt ud, det var Østergade, som vi kjende den; han laae med Benene hen imod en Port, og lige overfor sad Vægteren og sov.

»Du min Skaber, har jeg ligget her paa Gaden og drømt!« sagde han. »Ja, det er Østergade! hvor velsignet lys og broget! Det er dog skrækkeligt, hvor det Glas Punsch maa have virket paa mig!«

To Minuter efter sad han i en Droske, som kjørte til Christianshavn med ham; han tænkte paa den Angst og Nød, han havde overstaaet, og priste af Hjertet den lykkelige Virkelighed, vor Tid, der med alle sine Mangler dog var langt bedre, end den han nylig havde været i.

III. Vægterens Eventyr.

»Der ligger saamænd et Par Kalosker!« sagde Vægteren. »Det er vistnok Lieutenantens, som boer deroppe. De ligge lige ved Porten!«

Gjerne havde den ærlige Mand ringet paa og afleveret dem, thi der var Lys endnu, men han vilde ikke vække de andre Folk i Huset og derfor lod han være.

»Det maa være ganske luunt, at have et saadant Par Tingester paa!« sagde han. »De er saa linde i Læderet!« De sluttede om hans Fødder. »Hvor det dog er løierligt i Verden! nu kunde han gaae i sin gode Seng, men see, om han gjør det! op og ned af Gulvet tridser han! det er et lykkeligt Menneske! han 220 har hverken Mutter eller Rollingerne! hver Aften er han i Selskab, gid at jeg var ham, ja saa var jeg en lykkelig Mand!«

I det han udtalte Ønsket, virkede Kaloskerne, han havde taget paa, Vægteren gik over i Lieutenantens Væsen og Væren. Der stod han oppe i Værelset og holdt mellem Fingrene et lille rosenrødt Papir, hvorpaa var et Digt, et Digt af Hr. Lieutenanten selv; for hvo har ikke engang i sit Liv havt et lyrisk Øieblik, og nedskriver man da Tanken, saa har man Poesie. Her stod skrevet.

»Gid jeg var riig!

»Gid jeg var riig!« det bad jeg mangen Gang,
Da jeg endnu var knap en Alen lang.
Gid jeg var riig! saa blev jeg Officeer,
Fik mig en Sabel, Uniform og Fjer.
Den Tid dog kom, at jeg blev Officeer,
Men ingensinde var jeg riig, desværre!
Mig hjalp vor Herre!

Livsglad og ung, jeg sad en Aftenstund,
En syvaars Pige kyssede min Mund,
Thi jeg var riig paa Sagn og Eventyr,
I Penge derimod en fattig Fyr,
Men Barnet brød sig kun om Eventyr,
Da var jeg riig, men ei paa Guld desværre,
Det veed vor Herre!

»Gid jeg var riig!« er end min Bøn til Gud,
Nu er den syvaars Pige voxet ud,

Hun er saa smuk, saa klog, saa iegod,
Hvis hun mit Hjertes Eventyr forstod,
Hvis hun, som før - jeg mener, var mig god,
Dog jeg er fattig, derfor taus desværre,
Saa vil vor Herre!

Gid jeg var riig paa Trøst og Rolighed,
Da kom min Sorg ei paa Papiret ned!
Du, som jeg elsker, hvis Du mig forstaaer,
Læs dette, som et *Digt* fra Ungdoms Aar!
Det er dog bedst, hvis Du det ei forstaaer,
Jeg fattig er, min Fremtid mørk desværre,
Dig signe vil vor Herre!

221

Ja, saadan Digte skriver man, naar man er forelsket, men en besindig Mand lader dem ikke trykke. Her udtalte sig for os en af de Livets Smerter, hvori der er Poesie, ikke hun golde, som Digteren kun tør antyde, ikke udmale: Trang, den dyriske Nødvendighed efter at gribe, om ikke et Olden, saa dog et nedfaldet Blad af Brødtræet. I jo høiere Livsforhold man er sat, des større bliver Pinen. Trang er Livets stillestaaende Dynd, intet Skjønheds Billed afspejler sig deri; vi ville kun pege paa den stakkels Sommerfugl, som hænger fast ved Vingen. Lieutenant, Kjærlighed og Trang, det er en Trekant eller ligesaagodt, det Halve af Lykkens sønderbrudte Terning. Dette følte Lieutenanten ret levende, og derfor lagde han Hovedet mod Vindueskarmen og sukkede ganske dybt:

»Den fattige Vægter ude paa Gaden er langt lykkeligere end jeg! han kiender ikke hvad jeg kalder Savn! han har et Hjem, en Kone og Børn, der græde ved hans Sorg, glæde sig ved hans Glæde! o jeg var lykkeligere, end jeg er, kunde jeg gaae over i hans Væsen og Væren, gaae med hans Fordringer og Forhaabning, gennem dette Liv! ja, han er lykkeligere end jeg!«

I samme Øieblik var Vægteren igjen Vægter, thi det var ved Lykkens Kalosker han var gaaet over i Lieutenantens Væsen og Væren, men der, som vi saae, følte han sig endnu langt mindre tilfreds og foretrak netop hvad han selv nylig forkastede. Altsaa Vægteren var igjen Vægter.

»Det var en fæl Drøm!« sagde han, »men løierlig nok var den. Jeg syntes, at jeg var Lieutenant deroppe og det var slet ingen Fornøjelse. Jeg savnede Mutter og Rollingerne, som ere færdige ved at kysse mig Øinene ud!«

Han sad igjen og nikkede, Drømmen vilde ham ikke ret ud af Tankerne, Kaloskerne havde han endnu paa Fødderne. Et Stjerneskud spillede hen ad Himmelen.

»Der gik den!« sagde han, »der ere nok alligevel! jeg havde nok Lyst til at see de Tingester lidt nærmere, især Maanen, for den bliver da ikke borte mellem Hænderne. Naar vi døe, sagde Studenten, som min Kone vasker grovt for, flyve vi fra den ene til den anden. Det er en Løgn, men artigt nok kunde det været. Gid jeg maatte gjøre et lille Hop derop, saa kunde Kroppen gjerne blive her paa Trappen!«

See, der ere nu visse Ting i Verden, man maa være meget forsigtig med at udtale, men dobbelt forsigtig bør man især være, dersom man har Lykkens Kalosker paa Fødderne. Hør bare, hvorledes det gik Vægteren.

Hvad os angaaer, da kjende vi næsten Alle Hurtigheden ved 222 Damp, vi have prøvet den enten paa Jernbaner eller med Skibet henover Havet; dog denne Flugt er som Dovendyrets Vandring eller Sneglens Marsch i Forhold til den Hurtighed, Lyset tager; det flyver nitten Millioner Gange hurtigere end den bedste Veddeløber, og dog er Electriciteten endnu hurtigere. Døden er et electrisk Stød, vi faae i Hjertet; paa Electricitetens Vinger flyver den frigjorte Sjæl. Otte Minuter og nogle Secunder er Sollyset om en Reise af over tyve Millioner Mile; med Electricitetens Hurtigpost behøver Sjælen færre Minuter, for at gjøre samme Flugt. Rummet mellem Kloderne er for den ei større, end det i een og samme By er for os mellem vore Venners Huse, selv om disse ligge temmeligt skilte fra hinanden, imidlertid koster dette electriske Hjertestød os Legemets Brug hernede, dersom vi ikke, ligesom Vægteren her, have Lykkens Kalosker paa.

I nogle Secunder var Vægteren faret de 52,000 Mile til Maanen, der, som man veed, er skabt af et Stof, langt lettere end vor Jord, og er hvad vi ville kalde blød, som nysfalden Snee. Han befandt sig paa et af de utallige mange Ringbjerger, som vi kjende af *Dr. Mādler's* store Kort over Maanen; indvendigt gik det ned i en Kiedel, lodret omtrent en dansk Mill; dernede laae en By, hvis Udseende vi alene kunne faae et Begreb om, ved at slaae Æggehvide i et Glas Vand; Materien her var ligesaa blød og dannede lignende Taarne med Kupler og seilformede Altaner, gjennemsigtige og svaiende i den tynde Luft; vor Jord svævede, som en stor dunkelrød Kugle, over hans Hoved.

Han blev strax vaer en Mængde Skabninger, som vistnok vare, hvad vi ville kalde Mennesker, men de

saae ganske anderledes ud, end vi; en langt rigere Phantasie, end Pseudo-Herschels, havde skabt dem; bleve de opstillede i Geleed og saaledes afmalede, vilde man sige: det er en artig Arabesk! De havde ogsaa et Sprog, men ingen kan jo forlange at Vægterens Sjæl skulde forstaae det, alligevel kunde den det, thi vor Sjæl har langt større Evner, end vi troe; viser den os ikke i vore Drømme sit forbausende dramatiske Talent, enhver Bekjendt træder der talende op, saa aldeles i Characteren og med det samme Organ, i en Grad, at Ingen af os, vaagen, kan efterligne det. Hvorledes veed den ikke at tilbagekalde os Personer, vi i mange Aar ikke have tænkt paa; pludseligt fremtræde de i vore Drømme, saa livagtige, indtil de fineste Træk. Det seer i Grunden ængsteligt ud med den Sjæle-Hukommelse; hver Synd, hver ond Tanke vil den jo kunde repetere, da vil det 223 komme an paa, om vi kunne gjøre Regnskab for hvert utilbørligt Ord i Hjertet og paa Læben.

Vægterens Siæl forstod saaledes meget godt Maanebeboernes Sprog. De disputerede om vor Jord og betvivlede, at den kunde være beboet; Luften maatte der være for tyk til at nogen fornuftig Maane-Skabning kunde leve der. De ansaae alene Maanen for at være beboet, den var den egentlige Klode, hvor de gamle Klodfolk boede.

De talte ogsaa om Politik, men det lille Danmark maa være forsigtigt, ikke støde Maanen for Hovedet, det store Rige, der kan gjøre sig ud til Beens, kaste os Stene i Hovedet, eller faae Østersøen til at løbe over. Vi ville derfor slet ikke høre paa, hvad der blev sagt, ikke sætte os i det mulige Tilfælde, at kunne sladdre af Skolen, vi søge ned til Østergade og see der, hvorledes Vægterens Legeme har det.

Livløst sad det paa Trappen, Morgenstjernen var faldet det ud af Haanden og Øinene saae op imod Maanen efter den ærlige Sjæl, som gik om deroppe.

»Hvad er Klokken Vægter?« spurgte en Forbigaaende. Men hvo der ikke svarte var Vægteren, saa knipsede Man ham ganske sagte paa Næsen, og der gik Balancen; Kroppen laae saa lang den var, Mennesket var jo dødt. Der kom en stor Forskrækkelse over alle hans Kammerater, død var og blev han; det blev meldt og det blev omtalt, og i Morgenstunden bar man Kroppen ud paa Hospitalet.

Det kunde nu blive en ganske artig Spads for Siælen, dersom den kom tilbage og efter al Sandsynlighed søgte Kroppen paa Østergade, men ingen fandt; rimeligviis vilde den vel først løbe op paa Politikammeret, senere hen paa Adresse-Contoiret, at det derfra kunde efterlyses mellem bortkomne Sager, og tilsidst ud paa Hospitalet; dog vi kunne trøste os med, at Sjælen er snildest, naar den er paa sin egen Haand, Legemet gjør den kun dum.

Som sagt, Vægterens Krop kom paa Hospitalet, blev der bragt ind paa Renselses-Stuen, og det første man her gjorde var naturligviis at tage Kaloskerne af, og da maatte Sjælen tilbage; den tog strax Retning lige efter Legemet, og et Par Secunder efter var der Liv i Manden. Han forsikkrede, at det havde været den skrækkeligste Nat i hans Liv; ikke for to Mark vilde han have saadanne Fornemmelser igjen, men nu var jo det overstaet.

Samme Dag blev han udskrevet igjen, men Kaloskerne bleve paa Hospitalet.

224

IV.

Et Hoved-Moment. Et Deklamations-Nummer. En høist usædvanlig Reise.

Enhver Kjøbenhavnner veed nu, hvorledes Indgangen til Frederiks Hospital i Kjøbenhavn seer ud, men da rimeligviis ogsaa nogle Ikke-Kjøbenhavnner læse dette ringe Skrift, maae vi give en kort Beskrivelse.

Hospitalet er skilt fra Gaden ved et temmeligt høit Gitter, i hvilket de tykke Jernstænger staae saa vidt fra hinanden, at der fortælles, at meget tynde Candidater skulde have klemmt sig igjennem og saaledes gjort deres smaa Visiter ud. Den Deel af Legemet, der faldt vanskeligst at practisere ud, blev Hovedet;

her, som tidt i Verden, vare altsaa de smaa Hoveder de lykkeligste. Dette vil være nok, som Indledning.

En af de unge Volonteurer, om hvem man kun i legemlig Henseende kunde sige, at han havde et tykt Hoved, havde just Vagt denne Aften; det var en skyllende Regn; dog uagtet begge disse Hindringer maatte han ud, kun et Qvarter, det var ikke noget, syntes han, der var værd at betroe til Portneren, naar man

kunde smutte mellem Jernstængerne. Der laae de Kalosker, Vægteren havde glemt; mindst tænkte han paa, at de vare Lykkens, de kunde være meget gode i dette Veir, han tog dem paa, nu var det, om han kunde klemme sig igjennem, aldrig før havde han forsøgt det. Der stod han nu.

»Gud give jeg havde Hovedet udenfor!« sagde han, og strax, skjøndt det var meget tykt og stort, gled det let og lykkeligt igjennem, det maatte Kaloskerne forstaae; men nu skulde da Kroppen ud med, her stod han.

»Uh, jeg er for tyk!« sagde han, »Hovedet havde jeg tænkt, var det Værste! jeg kommer ikke igjennem.«

Nu vilde han rask tage Hovedet tilbage, men det gik ikke. Halsen kunde han beqvemt bevæge, men det var ogsaa Alt. Den første Følelse var, at han blev vred, den anden, at Humeuret sank under Nul Grader. Lykkens Kalosker havde bragt ham i den skrækkeligste Situation, og ulykkeligviis faldt det ham ikke ind, at ønske sig fri, nei, han handlede og kom ikke af Stedet. Regnen skyllede ned, ikke et Menneske var at see paa Gaden. Portklokken kande han ikke naae, hvorledes skulde han dog slippe løs. Han forudsaae, at her kunde han komme

*
- 225

til at staae til Morgenstunden, saa maatte man da sende Bud efter en Smed, for at Jernstængerne kunde files over, men det gik ikke saa gesvindt, hele den blaa Drengeskole ligeoverfor vilde komme paa Benene, hele Nyboder arrivere, for at see ham staae i Gabestokken, der vilde blive Tilløb, ganske anderledes, end til Kjæmpe-Agaven ifjor. »Hu! Blodet stiger mig til Hovedet, saa jeg maa blive gal! - ja jeg bliver gal! o gid jeg var vel løs igjen, saa gik det vel over!«

See, det skulde han have sagt noget før, øieblikkelig, som Tanken var udtalt, havde han Hovedet frit, og styrtede nu ind, ganske forstyrret over den Skræk, Lykkens Kalosker havde bragt ham i.

Hermed maae vi slet ikke troe, at det Hele var forbi, nei - det bliver værre endnu.

Natten gik og den følgende Dag med, der kom ingen Bud efter Kaloskerne.

Om Aftenen skulde gives en declamatorisk Forestilling paa det lille Theater i Kannikestræde. Huset var propfuldt; mellem Dedamations-Numerne blev givet et nyt Digt af *H. C. Andersen*, og da vi besidde denne Forfatters særdeles Velvillie, see vi os istand til at meddele samme; det bliver af Vigtighed for hvad siden følger. Titelen var:

Mosters Brilller.

Min Bedstemoders Klogskab er bekjendt,
Var man i »gammel Tid,« blev hun vist brændt.
Hun veed Alt hvad der skeer, ja meget meer,
Hun lige ind i næste Aargang seer,
Ja ind i »fyrgetyve«, det er noget,
Men hun vil aldrig rigtig ud med Sproget.
Hvad mon vel i det næste Aar vil skee?
Hvad mærkeligt? Ja, jeg gad gjerne see
Min egen Skjæbne, Kunstens, Land og Riges,
Men Bedstemoder vil, sligt skal ei siges.
Jeg plaged' hende da, og det gik godt,
Først var hun taus, saa skjændte hun saa smaat,
Det var for mig en Præd'ken opad Vægge,
Jeg er jo hendes egen Kjæledægge!
»For denne ene Gang din Lyst jeg stiller,«
Begyndte hun og gav mig sine Brilller,
»Nu gaaer Du hen et Sted, hvor selv Du vil,
»Et Sted, hvor mange Godtfolk strømme til,

226

»Hvor bedst Du overseer dem, Du dig stiller,
»Og seer paa Mængden gjennem mine Brilller,
»Strax vil de Alle, tro Du mig paa Ordet,
»See ud, som et Spil-Kort lagt op paa Bordet;
»Af disse kan Du spaae, hvad der skal skee!«
Jeg sagde Tak og løb afsted og vilde see,
Men, tænkte jeg, hvor mon de Fleste komme?
Paa Langelinie? Der man bli'er forkjølet.
Paa Østergade? Bah! der er saa sølet!

Men i Theatret? det var ganske deiligt,
Den Aftenunderholdning falder just beleiligt -
- Her er jeg da! mig selv jeg forestiller;
Tillader De, jeg bruger Mosters Brilller,
Alene for at see - gaae dog ei bort!
At see, om De see ud, som et Spilkort,
Af hvilket jeg kan spaae, hvad Tiden skjænker.
- Jeg deres Taushed som et Ja mig tænker;
Til Tak skal De da blive med indviet.
Her er' vi allesammen paa Partiet.
Jeg spaaer for Dem, for mig, for Land og Rige,
Nu vil vi see, hvad Kortene kan sige.
(sætter Brilllerne paa).
Jo, det er rigtigt! nei, nu maa jeg lee!
O, gid De kunde komme op at see!
Hvor her er grumme mange Herreblade,
Og Hjerter Damer, her er' hele Rade.
Det Sorte der, ja, det er Klø'er og Spa'er.
- Nu snart et rigtigt Overblik jeg ha'er.
Spa'erdame seer jeg der med megen Vægt
Har sine Tanker vendt til Ruderknægt.
O, denne Skuen gjør mig halv beruset!
Der ligge mange Penge her til Huset,
Og Fremmede fra Verdens anden Side.
Men det var ikke det vi vilde vide.
Om Stænderne? Lad see! - ja hen i *Tiden!*
Men derom er det man skal læse siden;
Hvis nu jeg sladdrer, skader jeg jo Bladet,
Jeg vil ei tage bort det bedste Been af Fadet.
Theatret da? - Hver Nyhed? Smagen? Tonen?
Nei, jeg vil staae mig godt med Directionen.
Min egen Fremtid? Ja, De veed, eens eget,
Det ligger os paa Hjertet grumme meget!
Jeg seer! - Jeg kan ei sige, hvad jeg seer,

227

Men De vil høre det, saasnart det skeer.
Hvo er vel lykkeligst af os herinde?
Den Lykkeligste? Let jeg den skal finde!
Det er jo, - nei, det kan saa let genere,
Ja muligtviis vil det bedrøve Flere!
Hvo lever længst? Den Dame der, den Herre?
Nei, sige Sligt, er endnu meget værre!
Skal jeg da spaae om -? Nei! - Om? Nei! - Om? Nei!
Om -? Ja tilsidst saa veed jeg selv det ei;
Jeg er genert, saa let man En kan krænke:
Nu, jeg vil see da, hvad de troe og tænke
Jeg ved min hele Spaadoms Kraft skal skjænke.
De troe? Nei, hvad behager? Rundtomkring
De troe, det ende vil med Ingenting,
De veed for vist de faae kun Klang og Kling.
Saa tier jeg, høistærede Forening,
Jeg skylder Dem at have deres Mening!

Digtet blev ypperligt fremsagt og Declamatoren gjorde stor Lykke. Mellem Tilskuerne var Volonteuren fra Hospitalet, der syntes at have forglemt sit Eventyr Natten forud, Kaloskerne havde han paa, thi de vare ikke blevne afhentede, og da der var sølet paa Gaden, kunde de jo gjøre ham god Tjeneste.

Digtets Begyndelse syntes han godt om, ja fandt endogsaa Ideen heldig; men at det Hele, ligesom Rhinstrømmen, faldt høist ubetydeligt ud, viste, at Forfatteren havde ingen Opfindelse! Instinctet gjør Alt hos ham. Her var nu saadan en ypperlig Leilighed til at have sagt noget piquant!

Ideen beskjæftigede ham imidlertid, han gad nok have saadanne Brilller, maaskee naar man rigtigt brugte dem, kunde man see Folk lige ind i Hjerterne, det var egentligt interessantere, meente han, end at see, hvad der skulde skee næste Aar, for det fik man nok at vide, men derimod det andet aldrig. »Jeg kan tænke mig nu hele den Bække af Herrer og Damer der paa første Bænk, - kunde man see dem lige ind i

Brystet, ja, der maatte da være en Aabning, en Slags Boutik; naa, hvor mine Øine skulde gaae i Boutikker! hos den Dame der, vilde jeg vist finde en stor Modehandel! hos hende der er Boutikken tom, dog kan den trænge til at reengjøres; men der vilde ogsaa være solide Boutikker! ak ja!« sukkede han, »jeg veed een, i den er Alting solidt, men der er allerede en Bodsvend, det er

*
– 228

det eneste daarlige i hele Boutikken! Fra en og anden vilde det raabe: »Vær saa god og træd indenfor!« Ja, gid jeg kunde træde indenfor, som en net lille Tanke gaae gennem Hjerterne!«

See, det var Stikord for Kaloskerne, hele Volonteuren svandt sammen og en høist usædvanlig Reise begyndte midt igjennem Hjerterne paa den forreste Kække Tilskuere. Det første Hjerter, han kom igjennem, var en Dames; men øieblikkelig troede han at være paa det orthopædiske Institut, i det Værelse, hvor Gips-Afstøbningerne af de forvoxne Lemmer hænge paa Væggen; dog her var Forskjellen denne, at ude paa Institutet tages de, i det Patienten kommer ind, men her i Hjertet vare de tagne og opbevarede, i det de gode Personer vare gaaet ud. Det var Afstøbninger af Veninder, deres legemlige og aandelige Feil, som her opbevarede.

Hurtigt var han i et andet qvindeligt Hjerter, men dette syntes ham en stor hellig Kirke. Uskyldighedens hvide Due flagrede over Høi-Altret; hvor gjerne var han ikke sjunket paa Knæ, men fort maatte han, ind i det næste Hjerter, men endnu hørte han Orgeltonerne, og selv, syntes han, at være blevet et nyt og bedre Menneske, følte sig ikke uværdig til at betræde den næste Helligdom, der viste et fattigt Tagkammer, med en syg Moder; men gjennem det aabne Vindue straaede Guds varme Sol, deilige Roser nikkede fra den lille Trækasse paa Taget, og to himmelblaa Fugle sang om barnlig Glæde, medens den syge Moder nedbad Velsignelse over Datteren.

Nu krøb han paa Hænder og Fødder gjennem en overfyldt Stagterbod, det var Kiød og kun Kjød han stødte paa, det var Hjertet i en riig, respectabel Mand, hvis Navn vist maa findes i Veiviseren.

Nu var han i hans Gemalindes Hjerter, det var et gammelt forfaldet Dueslag; Mandens Portrait blev brugt som Veirhane, denne stod i Forbindelse med Dørene, og saaledes gik disse op og i, saasnart som Manden dreiede sig.

Derpaa kom han i et Speilkabinet, som det vi have paa Slottet Rosenborg, men Speilene forstørrede i en utrolig Grad. Midt paa Gulvet sad, som en Dalai-Lama, Personens ubetydelige jeg, forbauset ved at see sin egen Storhed.

Herefter troede han sig i et snever! Naalehuus, fuldt af spidse Naale, det er bestemt »Hjertet af en gammel ugift Jomfru!« maatte han tænke, men det var ikke Tilfældet, det var en ganske ung Militair med flere Ordener, just, som man sagde, en Mand med Aand og Hjerter.

229

Ganske fortunlet kom den syndige Volonteur ud af det sidste Hjerter i Rækken, han formaaede ikke at ordne sine Tanker, men meente, at det var hans alt for stærke Phantasie, der var løbet af med ham.

»Herre Gud,« sukkede han, »jeg har bestemt Ansats til at blive gal! her er ogsaa utilgiveligt hedt herinde! Blodet stiger mig til Hovedet!« og nu erindrede han sig den store Begivenhed Aftenen forud, hvorledes hans Hoved havde siddet fast mellem Jernstængerne ved Hospitalet. »Der har jeg bestemt faaet det!« meente han. »Jeg maa tage den Ting itide. Et russisk Bad kunde være godt. Gid jeg allerede laae paa den øverste Hylde!«

Og saa laae han paa den øverste Hylde i Dampbadet, men han laae med alle Klæderne, med Støvler og Kalosker paa; de hede Vanddraaber fra Loftet dryppede ham i Ansigtet.

»Hu!« skreeg han og foer ned for at faae et Styrtebad. Den opvartende Karl gav ogsaa et høit Skrig ved at see det paaklædte Menneske derinde.

Volonteuren havde imidlertid saamegen Fatning, at han hvidskede til ham: »Det er et Væddemaal!« men det første han gjorde, da han kom paa sit eget Værelse, var at faae et stort spansk Flueplaster i Nakken og et ned af Byggen, for at Galskaben kunde trække ud.

Næste Morgen havde han da en blodig Ryg, det var det han vandt ved Lykkens Kalosker.

V. Copistens Forvandling.

Vægteren, som vi vistnok ikke have glemt, huskede imidlertid paa Kaloskerne, som han havde fundet og bragt med ud paa Hospitalet; han afhentede dem, men da hverken Lieutenanten eller nogen anden i Gaden vilde kjende sig ved dem, bleve de afleverede paa Politikammeret.

»Det seer ud, som det var mine egne Kalosker!« sagde en af de Herrer Copister, idet han betragtede Hittogodset og stillede dem om ved Siden af sine. »Der maa mere, end et Skomager-Øie, til at skille dem fra hverandre!«

»Herr Copist!« sagde en Betjent, som traadte ind med nogle Papirer.

Copisten vendte sig om, talte med Manden, men da det var forbi og han saae paa Kaloskerne, var han i stor Vilderede 230 med, om det var dem til Venstre, eller dem til Høire, som tilhørte ham. »Det maa være dem, som ere vaade!« tænkte han; men det var just ueffent tænkt, thi det var Lykkens, men hvorfor skulde ikke ogsaa Politiet kunne feile! han tog dem paa, fik sine Papirer i Lommen, nogle Manuskripter under Armen, (hjemme skulde de gjennemlæses og Concepter tages), men nu var det just Søndagformiddag og Veiret godt, en Tour til Frederiksberg, tænkte han, kunde jeg have godt af! og saa gik han derud.

Ingen kunde være et mere stille og solidt Menneske, end denne unge Mand, vi unde ham ret denne lille Spadseretur, den vilde vistnok være saare velgjørende for ham oven paa den megen Sidden; i Begyndelsen gik han kun, som et vegeterende Menneske, derfor havde Kaloskerne ikke Leilighed til at vise deres Tryllekraft.

I Alleen mødte han en Bekjendt, en af vore yngre Digtere, der fortalte ham, at han Dagen efter vilde begynde sin Sommerreise.

»Naa, skal De nu afsted igjen!« sagde Copisten. »De er da ogsaa et lykkeligt, frit Menneske. De kan flyve hvorhen De vil, vi Andre har en Lænke om Benet!«

»Men den sidder fast til Brødtræet!« svarede Digteren. »De behøver ikke at sørge for den Dag i Morgen, og bliver De gammel, saa faaer De Pension!«

»De har det dog bedst!« sagde Copisten, »at sidde og digte, det er jo en Fornøielse! hele Verden siger Dem Behageligheder, og saa er De Deres egen Herre! jo, De skulde prøve, at sidde i Retten med de trivielle Sager!«

Digteren rystede med Hovedet, Copisten rystede ogsaa med Hovedet, hver beholdt sin Mening og saa skiltes de ad.

»Det er et eget Folkefærd, de Poeter!« sagde Copisten, »jeg gad nok prøve paa at gaae ind i saadan en Natur, selv blive en Poet, jeg er vis paa, at jeg ikke skulde skrive saadanne Klynkevers, som de andre! - - Det er ret en Foraarsdag for en Digter! Luften er saa usædvanlig klar, Skyerne saa smukke, og der er en Duft ved det Grønne! ja, i mange Aar har jeg ikke følt det, som i dette Øieblik.«

Vi mærke allerede at han er blevet Digter; at antyde dette, vil i de fleste Tilfælde være, hvad Tydskeren kalder »abgeschmackt«, det er en taabelig Forestilling, at tænke sig en Digter anderledes end andre Mennesker, der kan mellem disse være langt mere poetiske Naturer, end mangen stor erkjendt Digter er det; Forskjellen bliver kun, at Digteren har en bedre 231 aandelig Hukommelse, han kan holde paa Ideen og Følelsen til den klart og tydeligt er legemliggjort ved Ordet, det kunne de Andre ikke. Men at gaae over fra en hverdags Natur til en begavet er altid en Overgang, og saaledes maa den blive iøinefaldende hos Copisten.

»Den deilige Duft!« sagde han, »hvor minder den mig ikke om Violerne hos Tante Lone! Ja, det var da jeg var en lille Dreng! Herre Gud, det har jeg i mange Tider ikke tænkt paa! den gode gamle Pige! hun boede der omme bag Børsen. Altid havde hun en Qvist eller et Par grønne Skud i Vand, Vinteren maatte være saa stræng den vilde. Violerne duftede, mens jeg lagde de opvarmede Kobberskillinger paa den frosne Bude og gjorde Kighuller. Det var et artigt Perspectiv. Udenfor i Canalen laae Skibene indefrosne, forladede af hele Mandskabet, en skrigende Krage var da hele Besætningen; men naar saa Foraaret luftede, saa blev der travlt; under Sang og Hurraraab saugede man Isen itu, Skibene bleve tjærede og taklede, saa foer de til fremmede Lande; jeg er blevet her, og maa altid blive, altid sidde paa Politikammeret og see de Andre tage Pas til at reise udenlands, det er min Lod! O, ja!« sukkede han dybt, men standsede i det samme pludselig. »Herre Gud, hvad gaaer der dog af mig! saadan har jeg aldrig før tænkt eller følt! Det maa være Foraarsluften! det er baade ængsteligt og behageligt!« Han greb i Lommen til sine Papirer. »Disse give mig andet at tænke paa!« sagde han og lod Øinene glide hen over det første Blad. »*Fru Sigbrith*, original Tragedie i fem Acter,« læste han, »hvad er det! og det er jo min egen Haand. Har jeg skrevet den Tragedier *Intriguen paa Volden eller store Bededag*, Vaudeville. - Men hvor har jeg faaet den? Man maa have puttet mig det i Lommen, her er et Brev?« ja, det var fra Theater-Directionen, Stykkerne vare forkastede og Brevet selv var slet ikke høfligt stilet. »Hm! hm!« sagde Copisten, og satte sig ned paa en Bænk; hans Tanke var saa elastisk, hans Hierte saa blødt; uvilkaarligt greb han en af de nærmeste Blomster, det var en simpel lille

Gaaseurt; hvad Botanikeren først giennem mange Forelæsninger siger os, forkyndte den i eet Minut; den fortalte Mythen om sin Fødsel, den fortalte om Sollysets Magt, der udspændte de fine Blade og tvang dem til at dufte, da tænkte han paa Livets Kampe, der ligedan vække Følelserne i vort Bryst. Luft og Lys var Blomstens Beilere, men Lyset var den begunstigede, efter Lyset bøiede den sig, forsvandt dette, da rullede den sine Blade sammen og sov ind under Luftens Omarmelse. »Det er Lyset der smykker mig!« sagde 232 Blomsten; »men Luften lader dig aande!« hviskede Digterstemmen.

Tæt ved stod en Dreng og slog med sin Stok i en muddret Grøft, Vanddraaberne stænkede op imellem de grønne Grene, og Copisten tænkte paa de Millioner Infusions Dyr, der i Draaberne bleve kastede i en Høide, der efter deres Størrelse var for dem, som det vilde være for os at hvirvles høit over Skylinien. Idet Copisten tænkte herpaa og paa hele den Forandring, der var foregaaet med ham smilede han: »jeg sover og drømmer!« mærkværdigt er det alligevel, hvor man dog kan drømme naturligt og selv vide, at det kun er en Drøm. Gid jeg imorgen kunde huske det, naar jeg vaagner; nu synes jeg at være ganske usædvanlig oplagt! jeg har et klart Blik over Alting, føler mig saa opvakt, men jeg er vis paa, at naar jeg imorgen husker noget af det, saa er det Vrøvl, det har jeg prøvet før! Det gaaer med alt det Kloge og Prægtige man hører og siger i Drømme, som med de Underjordiskes Guld: idet man faaer det, er det rigt og herligt, men seet ved Dagen, kun Stene og visne Blade: »Ak,« sukkede han ganske veemodig og saae paa de syngende Fugle, der nok saa fornøiede hoppede fra Green til Green. »De har det meget bedre end jeg! flyve, det er en deilig Kunst, lykkelig den, som er født med den! ja skulde jeg gaae over i noget, saa skulde det være saadan en lille Lærke!«

I det samme slog Kjoleskjøder og Ærmer sammen i Vinger, Klæderne bleve Fjer og Kaloskerne Kløer; han mærkede det meget godt og loe indvortes: »saa, nu kan jeg da see, jeg drømmer! men saa naragtigt har jeg aldrig gjort det før;« og han fløi op i de grønne Grene og sang, men der var ikke Poesie i Sangen, thi Digternaturen var borte; Kaloskerne kunde, som enhver der gjør noget til Gavns, kun gjøre een Ting af Gangen, han vilde være Digter, det blev han, nu vilde han være en lille Fugl, men ved at blive denne, ophørte den forrige Eiendommelighed.

»Det er artigt nok,« sagde han, »om Dagen sidder jeg paa Politikammeret mellem de solideste Afhandlinger, om Natten kan jeg drømme at flyve som Lærke i Frederiksberghave, der kunde s'gu' skrives en heel Folkecomédie derom!«

Nu fløi han ned i Græsset, dreiede Hovedet om til alle Sider og slog med Næbet paa de smidige Græsstraae, der i Forhold til hans nærværende Størrelse syntes store, som Nord-Afrikas Palmegrene.

Det var kun et Øieblik og det blev kulsort Nat omkring ham;

* 233

en, som han syntes, uhyre Gjenstand, blev kastet hen over ham, det var en stor Kasket, som en Dreng fra Nyboder kastede over Fuglen, en Haand kom ind og greb Copisten om Ryg og Vinger, saa han peeb; i første Forskrækkelse raabte han høit! »Din uforskammede Hvalp! Jeg er Copist i Politikamret!« men det lød for Drengen som et pipipi! han slog Fuglen paa Næbet og vandrede afsted.

I Alleen mødte han to Skoledrenge af den dannede Classe, det vil sige, som Mennesker betragtet, som Aander vare de i Skolens nederste; de kjøbte Fuglen for otte Skilling, og saaledes kom Copisten til Kjøbenhavn, hjem til en Familie i Gothersgaden.

»Det er godt, jeg drømmer!« sagde Copisten, »ellers blev jeg s'gu' vred! først var jeg Poet, nu en Lærke! ja det var da Poet-Naturen, der fik mig over i det lille Dyr! Det er dog en ynkelig Ting, især naar man falder i Hænderne paa nogle Drengene. Jeg gad nok vide, hvorledes dette løber af!«

Drengene førte ham ind i en meget elegant Stue; en tyk leende Frue tog imod dem, men hun var slet ikke fornøiet med, at den simple Markfugl, som hun kaldte Lærken, kom med ind, dog for i Dag vilde hun lade det gaae, og de maatte sætte den i det tomme Buur, som stod ved Vinduet: »det kan maaskee fornøie Poppedreng!« tilføiede hun og loe hen til en stor grøn Papegøie, der gyngede fornemt i sin Ring i det prægtige Messingbuur. »Det er Poppedrengs Geburtsdag!« sagde hun dum naiv, »derfor vil den lille Markfugl gratulere!«

Poppedreng svarede ikke et eneste Ord, men gyngede fornemt frem og tilbage, derimod begyndte en smuk Canarifugl, der sidste Sommer var bragt hertil fra sit varme, duftende Fædreland, høit at synge.

»Skraalhans!« sagde Fruen og kastede et hvidt Lommetørklæde over Buret.

»Pipi!« sukkede den, »det var et skrækkeligt Sneevair!« og med dette Suk taug den.

Copisten, eller, som Fruen sagde, Markfuglen, kom i et lille Buur tæt op til Canarifuglen, ikke langt fra Papegøien. Den eneste menneskelige Tirade, Poppedreng kunde frempluddre, og som tidt faldt ret komik, var den: »nei, lad os nu være Mennesker!« Alt det øvrige den skreg, var ligesaa uforstaaeligt, som

Kanarifuglens Qviddren, kun ikke for Copisten, der nu selv var en Fugl; han forstod inderligt godt Kammeraterne.

*
– 234

»Jeg fløi under den grønne Palme og det blomstrende Mandeltræ!« sang Canarifuglen, »jeg fløi med mine Brødre og Søstre henover de prægtige Blomster og over den glasklare Sø, hvor Planterne nikkede paa Bunden. Jeg saae ogsaa mange deilige Papegøier, der fortalte de moersomste Historier, saa lange og saa mange!«

»Det var vilde Fugle;« svarede Papegøien, »de havde ingen Dannelses. Nei, lad os nu være Mennesker! - Hvorfor leer du ikke? Naar Fruen og alle de Fremmede kan lee deraf, saa kan du ogsaa. Det er en stor Mangel, ikke at kunne goutere det Moersomme. Nei, lad os nu være Mennesker!«

»O husker du de smukke Piger, som dandsede under det udspændte Telt, ved de blomstrende Træer? Husker Du de søde Frugter og den kølende Saft i de vildt voxende Urter?«

»O ja!« sagde Papegøien, »men her har jeg det langt bedre! jeg har god Mad og en intim Behandling; jeg veed, jeg er et godt Hoved, og mere forlanger jeg ikke. Lad os nu være Mennesker! Du er en Digtersjæl, som de kalde det, jeg har grundige Kundskaber og Vittighed, du har dette Genie, men ingen Besindighed, gaaer op i disse høie Naturtoner, og derfor dække de dig til. Det byde de ikke mig, nei, for jeg har kostet dem noget mere! jeg imponerer med Næbet og kan slaae en »Witz«: nei lad os nu være Mennesker!«

»O mit varme, blomstrende Fædreland!« sang Canarifuglen, »jeg vil synge om dine mørkegrønne Træer, om dine stille Havbugter, hvor Grenene kysse den klare Vandflade, synge om alle mine glimrende Brødres og Søstres Jubel, hvor »Ørkenens Plantekilder« groe!«*)

»Lad dog bare være med de elegiske Toner!« sagde Papegøien. »Siig noget man kan lee af! Latter er Tegn paa det høieste aandelige Standpunkt. See om en Hund eller Hest kan lee! nei, græde kan den, men lee, det er alene givet Menneskene. Ho, ho, ho!« loe Poppedreng og tilføiede sin Vitz: »Lad os nu være Mennesker.«

»Du lille graa danske Fugl,« sagde Canarifuglen, »Du er ogsaa blevet Fange! der er vist koldt i dine Skove, men der er dog Frihed, flyv ud! De har glemt at lukke for dig; det øverste Vindue staaer aabent. Flyv, flyv!«

Instinctmæssigt adlød Copisten og var ude af Buret; i det samme knagede den halvaabne Dør ind til det næste Værelse, og smidig, med grønne, funklende Øine, sneg Huuskatten sig ind og gjorde Jagt paa ham. Canarifuglen flagrede i Buret,

*
– 235

Papegøien slog med Vingerne og raabte: »Lad os nu være Mennesker!« Copisten følte den dødeligste Skræk og fløi afsted igjennem Vinduet, over Huse og Gader: tilsidst maatte han hvile sig lidt.

Gjenboens Huus havde noget hjemligt; et Vindue stod aabent, han fløi derind, det var hans eget Værelse; han satte sig paa Bordet.

»Lad os nu være Mennesker!« sagde han uvilkaarligt efter Papegøien, og i samme Øieblik var han Copisten, men han sad paa Bordet.

»Gud bevar'os!« sagde han, »hvor er jeg kommet her op og saaledes faldet i Søvn! det var ogsaa en urolig Drøm jeg havde. Noget dumt Tøi var den hele Historie!«

VI. Det Bedste Kaloskerne bragte.

Dagen efter, i den tidlige Morgenstund, da Copisten endnu laae i Sengen, bankede det paa hans Dør, det var Naboen i samme Etage, en ung Theolog; han traadte ind.

»Laan mig dine Kalosker,« sagde han, »der er saa vaadt i Haven, men Solen skinner deiligt, jeg vilde nok ryge en Pibe dernede.«

Kaloskerne fik han paa og var snart nede i Haven, der eiede et Blomme- og et Pæretræ. Selv en saa lille Have, som denne var, gjelder inde i Kjøbenhavn for en stor Herlighed.

Theologen gik op og ned i Gangen, Klokken var kun sex; ude fra Gaden klang et Posthorn.

»O, reise! reise!« udbrød han, »det er dog det lykkeligste i Verden! det er mine Ønskers høieste Maal! da vilde denne Uro, jeg føler, stilles. Men langt bort skulde det være! jeg vilde see det herlige Schweitz, reise i Italien og -«

Ja, godt var det at Kaloskerne virkede lige strax, ellers var han kommet omkring alt for meget baade for sig selv og os Andre. Han reiste. Han var midt inde i Schweitz, men med otte Andre pakket ind i det Inderste af en Diligence; ondt i Hovedet havde han, træt i Nakken følte han sig, og Blodet var sjunket ham ned i Benene, der ophovnede, klemtes af Støvlerne. Han svævede mellem en blundende og en vaagen Tilstand. I sin Lomme til Høire havde han Creditivet, i sin Lomme til Venstre Passet og i en lille Skindpung paa Brystet

* - 236

nogle fastsyede Louisd'orer; hver Drøm forkyndte, at en eller anden af disse Kostbarheder var tabt, og derfor foer han feberagtig op, og den første Bevægelse, Haanden gjorde, var en Trekant fra Høire til Venstre og op mod Brystet, for at føle om han havde dem eller ei. Parapluier, Stokke og Hatte gyngede i Nættet oven over, og forhindrede saa temmeligt Udsigten, der var høist imponerende, han skottede til den, medens Hjertet sang, hvad i det mindste een Digter, vi kjende, har sjunget i *Schweitz*, men ikke til Dato ladet trykke:

Ja, her er saa smukt, som Hjertet vil,
Jeg øiner Montblanc, min Kjære.
Gid bare Pengene vil slaae til,
Ak, saa var her godt at være!

Stor, alvorlig og mørk var den hele Natur rundt om. Granskovene syntes Lyngtoppe paa de høie Klipper, hvis Top skjultes i Skytaagen; nu begyndte det at snee; den kolde Vind blæste.

»Uh!« sukkede han, »gid vi vare paa den anden Side af Alperne, saa var det Sommer og saa havde jeg hævet Penge paa mit Creditiv; den Angst, jeg er i for disse, gjør at jeg ikke nyder Schweitz, o, gid jeg var paa den anden Side!«

Og saa var han paa den anden Side; dybt inde i Italien var han, mellem Florents og Rom. Søen *Tracymenes* laae i Aftenbelysning, som et flammende Guld, mellem de mørkeblaa Bjerge; her, hvor *Hannibal* slog *Flaminius*, holdt nu Viinrankerne hinanden fredeligt i de grønne Fingre; yndige halvnøgne Børn vogtede en Flok kulsorte Sviin under en Gruppe duftende Laurbærtræer ved Veien. Kunde vi ret give dette Malerie, Alle vilde juble: »Deilige Italien!« men det sagde slet ikke Theologen eller een eneste af hans Reisefæller inde i Veturinens Vogn.

I tusindeviis fløi giftige Fluere og Myg ind til dem, forgjæves pidskede de omkring sig med en Myrthegreen, Fluerne stak alligevel; ikke eet Menneske var der i Vognen, uden at jo hans Ansigt var opsvulmet og blodigt af Bid. De stakkels Heste saae ud, som Aadslere, Fluerne sad i store Kager paa dem, og kun øieblikkelig hjalp det, at Kudskene steg ned og skrabede Dyrene af. Nu sank Solen, en kort, men isnende Kulde gik igjennem hele Naturen, det var som Gravhvelvingens kolde Luftning paa en heed Sommerdag, men rundt om fik Bjerge og

* - 237

Skyer den forunderlige grønne Tone, som vi finde paa enkelte gamle Malerier, og naar vi ikke have oplevet et saadant Farvespil i Syden, finde unaturlig. Det var et herligt Skue, men - Maven var tom, Legemet træt, al Hjertets Længsel dreiede sig efter et Nattekvarteer; men hvorledes vilde dette blive? Man saae langt inderligere efter dette, end efter den skjønne Natur.

Veien gik gjennem en Olivenskov, det var som kjørte han i Hjemmet mellem knudrede Pile, her laae det eensomme Vertshuus. En halvsnees tiggende Krøblinger havde leiret sig udenfor, den raskeste af dem saae ud, for at bruge et marryatsk Udtryk, som »Hungerens ældste Søn, der havde naaet sin Myndigheds Alder,«*) de Andre vare enten blinde, havde visne Been og krøb paa Hænderne, eller indsvundne Arme med fingerløse Hænder. Det var ret Elendigheden trukken frem af Pjalterne. »*Eccellenza, miserabili!*« sukkede de og strakte de syge Lemmer frem. Vertinden selv med bare Fødder, uredt Haar og kun iført en smudsig Bluse, tog imod Gjæsterne. Dørene vare bundne sammen med Seglgarn; Gulvet i Værelserne frembød en halv oprodet Brolægning med Muurstene; Flagermuus fløi hen under Loftet, og Stanken herinde - -

»Ja, vil hun dække nede i Stalden!« sagde een af de Reisende, »dernede veed man dog hvad det er man indaander!«

Vinduerne bleve aabnede, for at der kunde komme lidt frisk Luft, men hurtigere end denne kom de visne Arme ind og den evige Klynken: *miserabili, Eccellenza!* Paa Væggene stode mange Inskriptioner, Halvdelen

var imod *bella Italia!*

Maden blev bragt frem; der var en Suppe af Vand, kryddret med Peber og harsk Olie. Denne sidste spillede Hovedrollen ved Salaten; fordærvede Æg og stegte Hanekamme vare Pragtretterne; selv Vinen havde Afsmag, det var en sand Mixtur.

Til Natten bleve Kufferterne stillede op for Døren; een af de Reisende havde Vagt, medens de Andre sov; Theologen var den Vagthavende; o hvor kvalmt var der ikke herinde! Heden trykkede, Myggene surrede og stak, *miserabili* udenfor klynkede i Søvnne.

»Ja, reise er godt nok!« sukkede Theologen, »havde man bare intet Legeme! kunde dette hvile og Aanden derimod flaggre. Hvor jeg kommer, er der et Savn, der trykker Hjertet; noget bedre, end det Øjeblikkelige, er det jeg vil have; ja noget bedre, det Bedste, men hvor og hvad er det! jeg veed i

* *
-- 238

Grunden nok, hvad jeg vil, jeg vil til et lykkeligt Maal, det Lykkeligste af Alle!«

Og i det Ordet var udtalt, var han i Hiemmet; de lange hvide Gardiner hang ned for Vinduet og midt paa Gulvet stod den sorte Liigkiste, i den laae han i sin stille Dødssøvn, hans Ønske var opfyldt, Legemet hvilte, Aanden reiste. Priis Ingen lykkelig, før han er i sin Grav, var *Solons* Ord, her fornyedes Bekræftelsen.

Ethvert Liig er Udødelighedens Sphinx; heller ikke Sphinxen her paa den sorte Sarkophag besvarede for os, hvad den Levende to Dage forud havde nedskrevet:

Du stærke Død, din Taushed vækker Gru;
Dit Spor er jo kun Kirkegaardens Grave.
Skal Tankens Jakobs-Stige gaae itu?
Staaer jeg kun op, som Græs i Dødens Have?

Vor største Liden tidt ei Verden seer!
Du, som var ene, lige til det sidste,
I Verden meget trykker Hjertet meer,
End Jorden, som de kaste paa din Kiste!

To Skikkelser bevægede sig i Værelset; vi kjende dem begge: det var *Sorgens* Fee og Lykkens Udsendte; de bøiede sig over den Døde.

»Seer Du,« sagde *Sorgen*, »hvad Lykke bragte vel dine Kalosker Menneskeheden?«

»De bragte i det mindste ham, som blunder her, et varigt Gode!« svarede *Glæden*.

»O nei!« sagde *Sorgen*; »Selv gik han bort, han blev ikke kaldet! hans aandelige Kraft her var ikke stærk nok til at hæve de Skatte hist, som han efter sin Bestemmelse, maa hæve! Jeg vil vise ham en Velgjerning!«

Og hun tog Kaloskerne af hans Fødder; da var Dødssøvnen endt, den Gjenoplevede reiste sig. *Sorgen* forsvandt, men ogsaa Kaloskerne; hun har vist betragtet dem som sin Eiendom.

239

Denne udgave trykkes af Bianco Lunos Bogtrykkeri A/S med DeVinne Antikva. Papiret er matglittet, fuldlimet træfrit trykpapir (100 g) fra A/S De Forenede Papirfabrikker. Helshirtingsbind til en del af oplaget udføres af Petersen & Petersen. Typografi, omslag og bind efter skitser af udgiveren. Vignet af Vilh. Pedersen fra *Eventyr* 1850 s. 523 (og samme udgaves komponerede bind). Bind I planlagt til udsendelse 2. april 1963. The variant notes: Copyright ©

Hans Reitzels Forlag A/S. Printed in Denmark.